

Kutsal Bar Kapandığında
Lawrence Block

İngilizce aslından çeviren:
Şen Süer

MACERAPEREST KİTAPLAR

Polisiye

Kutsal Bar Kapandığında- When The Ginmill Closes / Lawrence Block
İngilizce aslından çeviren: Şen Süer

© Lawrence Block, 1986
© Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti., 1998
Baror International, Inc., Armonk, New York, U.S.A. aracılığıyla
yazar sözleşmesi yapılmıştır.
Bu yapıtın bütün hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılarının dışında
yayımcının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Kitap ve genel tasarım: Serdar Benli
Kapak tasarımı: Işıl Şeker
Dizgi düzeni: Goudy 10 / 12 pt
Ofset hazırlık: Oğlak Yayınları
Baskı: Oğlak Baskı Hizmetleri

Birinci baskı: Aralık 1998
ISBN 975 - 329 - 216 - 3

"Maceraperest Kitaplar" bir Oğlak Yayıncılık ve
Reklamcılık Ltd. Şti. ürünüdür.

Oğlak Yayınları
Genel Yönetim: Senay Haznedaroğlu
Yayın Yönetmeni: Raşit Çavaş
Zambak Sokak 29, Oğlak Binası, 80080 Beyoğlu/İstanbul
Tel: (0-212) 251 71 08-09, Faks: (0-212) 293 65 50
e-posta: oglak@oglak.com

Kenneth Reichel için

Ve işte bir gece daha eklendi hayatımıza
Şiirlerle ve alkole bulanmış dostluklarla
Her birimiz yalnız düşecek yollara
Kutsal bar kapandığında

DAVE VAN RONK

Morrissey'in Yeri'nde pencereler siyaha boyanmıştı. Patlama, camları şangırdatacak kadar yüksek ve yakındı. Sohbetleri cümlelerin ortasında kesti, garsonu adının ortasında, bir ayağı havada, omzunda bir içki tepsisiyle dondurdu. Her tarafı kaplayan gürültü dindiğinde, salonda, uzun bir dakika, kesin ve âdeta saygılı bir sessizlik hâkim oldu.

Birisi "Aman Tanrım" dedi ve bir sürü insan, tutmakta olduğu nefesini bıraktı. Masamızda Bobby Ruslander sigara paketine uzandı ve "Bombaya benziyordu" dedi.

Skip Devoe "Güçlü bir çatapat" dedi.

"Hepsi bu mu?"

"Yeterli" dedi Skip. "Çatapat kuvvetli bir patlayıcıdır. Bu küçük şeytanlardan birini yakıp fırlatmakta biraz gecikersen tek kollu kahramana dönüşürsün.

"Daha çok havai fişeğe benziyordu" diye ısrar etti Bobby. "Dinamit, el bombası ya da buna benzer bir şey kadar ses çıkardı. Doğrusunu isterseniz Üçüncü Dünya Savaşı'nı düşündürüyor."

"Aktöre bakar mısınız" dedi Skip sevecenlikle. "Bu adamı nasıl sevmezsiniz? Hendeklerde savaşıyor, rüzgârlı bayırları tırmanan, çamurlar içinde sürüklenen Bobby Ruslander. Binbir mücadeleden her tarafı yara-bere içinde çıkmış gazi."

"Her tarafı alkol içinde demek istiyorsun" dedi biri.

"Müthiş aktör" dedi Skip, Bobby'nin saçlarını karıştırarak. "Son savaşta, Bobby deli doktorundan bir rapor getirdi, 'Sevgili Sam Amca, lütfen Bobby'yi mazur görün, kurşunlar onu delirtiyor.'"

"Pederin fikriydi" dedi Bobby.

"Ama sen onun fikrini değiştirmeye çalıştın. 'Bana bir silah verin' dedin. 'Vatanım için savaşmak istiyorum.'"

Bobby güldü. Bir kolu sevgilisinin omzundaydı, serbest olan eliyle içkisini aldı. "Yalnızca bomba gibi bir fikir olduğunu söyledim" dedi.

Skip başını salladı. "Bombalar çeşitlidir. Hepsi farklıdır. Her birinin farklı bir patlaması vardır. Dinamit tek bir yüksek nota gibidir ve çatapattan daha düz bir sesi vardır. Hepsi farklı ses çıkarır. El bombası tamamen değişik, bir akort gibidir."

"Kayıp akort" dedi birisi. Bir diğeri "Şuna bak, şiir gibi" dedi.

"Benim yere Atnalları ve Elbombaları adını verecektim" dedi Skip.

"Güzel bir ad" dedi Billie Keegan.

"Ortağım nefret etti" dedi Skip. "Allahın belası Kasapyan, bardan çok, bir butik ya da Soho'da zenginlerin çocuklarına oyuncak satan bir dükkân adına benzediğini söyledi. Bilemiyorum doğrusu. Atnalları ve Elbombaları, hâlâ hoşuma gidiyor."

"Atboku ve Elmarifetleri" dedi birisi.

"Belki Kasapyan haklıydı, sonunda herkes böyle diyecektiye." Bobby'e dönerek "Çıkardıkları değişik sesleri konuşmak istiyorsan, bir havan topunun sesini duymalısın. Bir gün Kasapyan sana havan topunu anlatsın. Esaslı bir hikâye" dedi.

"Bir gün isterim anlatmasını."

"Atnalları ve Elbombaları" dedi Skip. "Adını böyle koymalıydık."

Bunun yerine, ortağıyla birlikte açtıkları bara Bayan Kitty'nin Yeri demişlerdi. Saygon'da bir genelevden esinlenmişlerdi. Ben çoğunlukla, Dokuzuncu Cadde'de Elli Yedinci ile Elli Sekizinci sokaklar arasındaki Jimmy Armstrong'un Yeri'nde içerdim. Bayan Kitty'nin Yeri Dokuzuncu'nun üstünde Elli Ahi'nin hemen aşağısındaydı ve benim zevkime göre biraz büyük ve gürültülüydü. Hafta sonları uzak dururdum ama hafta arası, kalabalığın azaldığı, uğultunun dindiği geç saatlerde vakit geçirmek için kötü bir yer değildi.

O gece, daha erken saatlerde ordaydım. İlk Armstrong'a gitmiştim. İki buçukta yalnızca dördümüz kalmıştık; barın arkasında Billie Keegan, önünde ben ve Black Russian'la hayli kafayı bulmuş iki hemşire. Billie kapıları kilitledi, hemşireler gecenin içine doğru sendeleyerek yürüdüler, biz ikimiz de Bayan Kitty'nin Yeri'ne gittik. Saat dört gibi, Skip de kapıları kapadı, birkaçımız Morrissey'in Yeri'ne yollandık.

Morrissey sabah dokuz hatta ona kadar kapanmazdı. New York şehrinde barların resmi kapanma saati sabah dörttür; Cumartesi geceleri bir saat daha erken. Ancak Morrissey'in Yeri gayri-resmi bir işletme olduğu için böyle kurullarla sınırlandırılmamıştı. Elli Birinci Sokak'ta On Birinci ile On İkinci caddeler arasındaki dört katlı tuğla binalardan birinde, sokak seviyesinden bir kat yukarıdaydı. Bloktaki apartmanlardan üçte biri terk edilmişti, pencereleri kırık ya da tahtalarla kapatılmış, girişleri beton bloklarla engellenmişti.

Morrissey kardeşler binanın sahipleriydi. Onlara çok pahalıya mal olmuş olamazdı. Üst iki katta kendileri oturuyorlar, giriş katını amatör bir İrlandalı tiyatro grubuna kiralyorlardı. İkinci katta da geç saatlerde bira ve viski satıyorlardı. İkinci katın bütün iç duvarlarını kaldırmış, geniş, açık bir alan yaratmışlardı.

Bir duvarın sıvasını tamamen kazıtıp, tuğlayı ortaya çıkartmışlardı. Yerdeki parkeyi temizletip cilatmış, etrafı yumuşak bir ışıkla aydınlatmışlardı. Duvarlarda çeşitli Aer Lingus Posterleri asılmıştı. Bir köşede de Pearse'in 1916 İrlanda Cumhuriyeti'nin kuruluş ilanı çerçeveletilmişti. "İrlandalı erkekler ve İrlandalı kadınlar, Tanrı'nın ve ölmüşlerimizin adıyla..." Bir duvar boyunca servis barı ve yirmi otuz kadar ahşap üstlü kare masa vardı.

İki masayı birleştirerek oturduk. Skip Devoe ile Armstrong'daki gece barmeni, Billie Keegan vardı. Bobby Ruslander da ordaydı ve uykulu gözlü, kızıl saçlı Helen, Bobby'nin o geceki kız arkadaşı. Bir de, Batı kırklarda bir İtalyan lokantasında barmenlik yapan Eddi Grillo adında bir adamla Vince adında, CBS Televizyonu'nda ses teknisyeni ya da öyle bir şey olan bir başka şahıs vardı.

Ben burbon içiyordum. Ya Jack Daniel's ya da Early Times olmalıydı çünkü Morrissey kardeşler yalnızca bu iki markayı satarlardı. Ayrıca, üç ya da dört çeşit skoç, Canadian Club ve tek çeşit cin ve votka bulundururlardı. Yalnızca iki çeşit bira, Bud ve Heineken. Tek konyak ve bir iki likör. Kahlua belki, çünkü o yıl pek çok kişi Black Russian içiyordu. Üç çeşit İrlanda viskisi; Bushmill's, Jameson ve hiç kimsenin ısmarlamadığı ama Morrissey kardeşlerin hoşlandığı Power's denilen bir marka. İrlanda birası, en azından Guinness bulunduracaklarını düşünürdünüz ama bir keresinde Tim Pat Morrissey, şişelenmiş Guinness'i hiç sevmediğini, berbat bir şey olduğunu, yalnızca fıçidan olursa, o da Atlantik'in öteki yakasında, içebileceğini söylemişti.

Morrisseyler iri adamlardı, geniş yüksek alınları ve kocaman, pas rengi sakalları vardı. Siyah pantolon, aşırı parlatılmış siyah cilalı ayakkabılar, kollarını dirseklerine kadar sıvadıkları beyaz gömlekler ve dizlerine kadar inen beyaz kasap önlükleri giyerlerdi. Zayıf, tertemiz suratlı garson da aynı kıyafeti giyerdi ama onun üstünde kostüm gibi dururdu. Bir kuzendi sanırım. Orada çalışabilmek için bir tür kan .bağı olması gerekirdi sanırım.

Haftanın yedi günü gece ikiden sabah dokuz ya da ona kadar açıktılar. Bir içkiye üç dolar alıyorlardı; bu yüksekti biraz ama geç saatlerde açık olan diğer barlara göre fena değildi. Bardağı da iyi doldururlardı. Bira iki dolardı. Birçok içkiyi karıştırırlardı ama pousse-cafe kokteyli ısmarlayacağınız bir yer de değildi.

Polisin Morrisseyler'e zorluk çıkardığını hiç sanmıyorum.

Ön tarafta neonlu bir tabela yoktuysa da o kadar da bilinmeyen bir delik değildi burası. Polis biliyordu ve o akşam da Midtown North'dan bir iki görevli ve Brooklyn'den çok eskiden tanıdığım bir detektif gözüme çarpmıştı. Salonda iki siyah adam vardı; ikisini de tanıyordum. Birini sık sık boks maçlarında ön taraflarda görüyordum, diğeri de bir senatördü. Morrisseyler'in barlarını açık tutabilmek için para yedirdiklerinden şüphem yoktu ama paranın da ötesinde güçlü bağlantıları vardı, yerel politik merkezlere uzanan bağlar.

İçkiyi sulandırmaz, bolca koyarlardı. Bir insan için yeterli bir karakter referansı sayılmaz mıydı bu?

Dışarıda bir çatapat daha patladı. Bu seferki bir ya da iki blok uzaktaydı ve sohbetleri yarıda kesmedi. Masamızda CBS'deki şahıs, kutlamaları hızlandırdıklarından şikâyet etti. "Ayın dördü Cuma değil mi? Bugün nedir? Biri mi?"

"İki saatten beri ayın ikisi."

"Öyleyse daha iki gün var. Neden acele ediyorlar?"

"Havai fişek atıp, kaşınıyorlar" dedi Bobby Ruslander. "En kötüsü kimler biliyor musunuz? Allanın belası sarı benizliler. Bir ara Çin Mahallesi'nin yakınlarında oturan bir kızla beraberdim. Gecenin yarısında, Roma fişekleri, çatapat, ne istersen patlardı. Yalnızca Temmuz'da değil, yılın herhangi bir zamanında. Havai fişek patlatmaya gelince orada hepsi çocuk gibidir."

"Ortağım bara Küçük Saygon adını vermek istedi" dedi Skip. "Ben, John dedim, Allahaşkına, insanlar Çin lokantası olduğunu düşünecekler. Rego Park'tan aileler akın akın gelecek moo goo gai pan ısmarlayacaklar. O da Saygon'un Çin'le ne ilgisi var dedi. Bak John dedim, bunu sen biliyorsun, ben biliyorum, ama Rego Park'tan insanlar için, yokuş, yokuştur ve hepsi sonuçta moo goo gai pan'a çıkar."

Billie "Peki, ya Park Yokuşu'ndan insanlara göre?" dedi.

"Park Yokuşu'ndan insanlara ne olmuş?" dedi Skip, kaşlarını çatarak. "Park Yokuşu'ndaki insanlar. Park Yokuşu'ndaki insanları boşver."

Bobby Ruslander'ın sevgilisi Helen ciddi bir sesle Park Yokuşu'nda bir teyzesinin oturduğunu söyledi. Skip onun yüzüne baktı. Ben bardağımı kaldırdım. Boştu. Etrafta sakalsız garsonu ya da kardeşlerden birini arandım.

Yani kapı ardına kadar açıldığında ben tam oraya bakıyordum. Aşağıdaki girişte bekleyen erkek kardeş içeri doğru sendeledi, bir masanın üzerine yığıldı. İçkiler döküldü, bir iskemle devrildi.

Onun arkasından iki adam içeri daldı. Biri 1.80 boyunda, diğeri biraz daha kısaydı. İkisi de zayıftı. İkisi de blucinli ve tenis ayakkabılıydı. Uzun olanı bir beyzbol ceketi giymişti, diğersinin üzerinde kraliyet mavisi naylon bir rüzgârlık vardı. İkisi de başlarına beyzbol şapkası geçirmiş, ağızlarını ve yanaklarını da üçgen biçiminde bağladıkları kan kırmızısı bir mendille saklamışlardı.

Her birinin elinde birer tabanca vardı. Birisinin bir revolversi, ötekisinin uzun namlulu bir otomatiği vardı. Otomatiği olan onu yukarı doğru kaldırdı ve çinko kaplı tavana iki el ateş etti. Çıkardığı ses ne çatapata ne de el bombasına benziyordu.

İçeri girmeleriyle çıkmaları bir oldu. Biri anında barın arkasına geçti, eğildi ve Tim Pat'in gecenin hasılatını topladığı bir Garcia y Vega puro kutusu ile ortaya çıktı. Barın üstünde IRA'lı tutukluların aileleri için yapılan nakit para yardımlarının bulunduğu cam bir kavanoz vardı. Kavanozun içine elini daldırdı ve kağıt paraları topladı, bozuklukları bıraktı.

O bunları yaparken uzun boylu olanı da tabancasını Morrisseyler'in üzerine doğrultmuş, ceplerim boşalttırıyordu. Cüzdanlarından paraları, Tim Pat'ten de bir kâğıt para rulosu aldı. Kısa boylu olanı puro kutusunu yere koydu, salonun arka tarafına gitti, Moher Yamaçları'nı gösteren, çerçevesiz bir Aer Lingus Posterini kaldırarak kilitli bir dolap ortaya çıkardı. Kilidi tabancayla uçurdu, metal bir kutu çıkardı, açmadan kolunun altına yerleştirdi, puro kutusunu da bıraktığı yerden alarak kapıdan fırladı, merdivenlerden koşarak indi.

O binadan çıkana kadar ortağı silahını Morrisseyler'in üzerinden ayırmadı. Tabancayı Tim Pat'in göğsüne doğrultmuştu ve bir an için ateşleyeceğini düşündüm. Silahı uzun namlulu otomatik olanıydı, tavana iki el ateş etmişti ve Tim Pat'e ateş etseydi hedefini şaşacağını hiç sanmıyordum.

Bu konuda yapacağım hiç bir şey yoktu.

Sonra o an geçti. Silahlı adam yüzündeki mendili kabartarak ağızından nefes aldı. Geri geri giderek kapıdan çıktı ve merdivenlerden aşağı koştu.

Hiç kimse hareket etmedi.

Sonra Tim Pat kardeşlerinin biriyle, aşağıda kapıyı bekleyenle, fısıltılı bir mülakatta bulundu. Bir dakika sonra kardeşi başını salladı ve salonun arka tarafında açık duran dolaba doğru yürüdü. Kapattı ve Moher Yamaçları Posterini eski yerine koydu.

Tim Pat öteki kardeşiyle de konuştuktan sonra boğazını temizledi. "Baylar" dedi sakalını sıvazlayarak. "Baylar, şahit olduğunuz gösteriyi izah etmek için bir dakikanızı almak istiyorum, iki iyi arkadaşımız bir kaç dolar borç almak için geldiler, biz de seve seve verdik. Hiçbimiz kim olduklarını çıkaramadık. Görünüşlerine dikkat etmedik ve eminim bu odada hiç kimse onları bir daha görse tanıyamayacak." Parmaklarını uçlarıyla geniş alnına vurdu ve tekrar sakalını sıvazladı. "Beyefendiler" dedi, "içki ikramımızı kabul ederseniz beni ve kardeşlerimi şerefendirirsiniz."

Ve Morrisseyler herkese içki ısmarladı. Bana burbon, Billie Keegan'a Jameson, Skip için skoç, Bobby için brendi ve

Billie Keegan'a Jameson, Skip için skoç, Bobby için brendi ve sevgilisi için sodalı skoç. CBS'den adama bira, barmen Eddie'ye brendi. Herkese içki -polislere, siyah politikacılara, bir oda dolusu garsona, barmene ve gece insanlarına. İçerde bedava içki, dışarıda maskeli ve silahlı bir takım adamlar varken kimse kalkıp gitmedi.

Sinekkaydı tıraşlı yeğen ve iki kardeş içkileri dağıttı. Tim Pat bir kenarda kollarını kavuşturmuş, yüzü ifadesiz bir halde durdu. Herkese içkisi verildikten sonra kardeşlerinden biri Tim Pat'e bir şeyler fısıldadı ve bozukluklar hariç bomboş olan cam kavanozu gösterdi. Tim Pat'in yüzü karardı.

"Baylar" dedi, oda sessizleşti. "Baylar, karışıklık sırasında Norad'a, Kuzey'deki politik mahkûmların bahtsız eş ve çocukları için yapılan yardımlar da alındı. Bizim kaybımız bize aittir. Bana ve kardeşlerime. Bunun sözünü etmeyeceğiz artık ama orada, Kuzeydekiler, parasız ve aç..." Nefes almak için bir an sustu sonra daha alçak bir sesle devam etti. "Kavanozu dolaştıracağız, bir kaçınız bir şeyler verirse Tanrı sizden razı olsun."

Herhalde bir yarım saat daha kaldım, daha uzun değil. Tim Pat'in ısmarladığı içkiyi içtim, sonra bir tane daha içtim, bu da yetti. Billie ve Skip benimle birlikte çıktı. Bobby ve kız arkadaşı biraz daha kalacaklardı, Vince çoktan gitmişti, Eddie başka bir masaya katılmıştı ve O'Neal'de garsonluk yapan uzun boylu bir kıızı tavlamaaya çalışıyordu.

Gökyüzü açık, sokaklar bomboş, tan vakti sessizdi.' Skip "Eh, Norad yine de kazançlı çıktı. Frank ve Jesse kavanozdan pek fazla bir şey almış olamazlar, kalabalık da yeniden doldurmak için epey çıkıştırdı" dedi.

"Frank ve Jesse?"

"Şu kırmızı mendilliler. Bilirsin işte Frank ve Jesse James. Kavanozdan aldıkları beşlik onluktu. Oysa boş kavanoz onluk ve yirmiliklerle dolduruldu, dolayısıyla şu Kuzeydeki zavallı eşler ve veletler kazançlı çıktı."

Billie "Morrisseyler ne kaybetti dersin?" dedi.

"Hiç bilemiyorum. O çelik kutu sigorta kâğıtları ve azize annelerinin resimleriyle dolu olabilir tabii ama buna hiç kimse ihtimal vermez, değil mi? Bahse girerim, Derry ve Belfast'taki cesur delikanlılara bir sürü silah göndermeye yetecek kadar parayla tüydüler."

"Soyguncuların IRA olduklarını mı düşünüyorsun?"

"Yok canım" dedi. Sigarasını oluğa attı. "Morrisseyler'in öyle olduklarını düşünüyorum. Bence paralan oraya gidiyor. Şöyle ki..."

"Hey, dostlar, ne haber?"

Döndük. Tommy Tillary adında bir adam bize el sallıyordu, iri kıyım bir adamdı, toplu yanakları, büyük bir çenesi vardı. Göğsü ve göbeği de büyüktü. Yazlık bordo rengi bir lazer ve beyaz pantolon giymişti. Bir kravat da takmıştı. Hemen her zaman kravat takardı.

Birlikte olduğu kadın kısa boylu ve toplucaydı. Açık kahverengi saçlarında kızıl pırıltılar vardı. Dar, solmuş bir blucinle dirseklerine kadar sıvanmış pembe bir gömlek giymişti. Çok yorgun ve biraz sarhoş görünüyordu.

"Carolyn'i tanıyorsunuz değil mi? Tabii tanıyorsunuz" dedi adam. Hepimiz Carolyn'e merhaba dedik. Tommy "Otomobilim köşede, herkese yer var. Sizi gideceğiniz yere bırakayım" dedi.

"Güzel bir sabah" dedi Billie. "Yürümeyi tercih ederim, Tommy."

"Ya, öyle mi?"

Skip'le ben de aynısını söyledik. "Yürüyerek biraz alkol atarız" dedi Skip. "Daha rahat uyuruz."

"Emin misiniz? Bana hiç zahmet olmaz." Biz emindik. "Şey, oraya kadar birlikte yürüyebilir miyiz? Şu gösteri insanın sinirlerini bozabiliyor."

"Tabii Tom."

"Güzel sabah, ha? Bugün çok sıcak olacak ama şu an güzel. Yemin ederim, vuracak sandım, adı neydi, Tim Pat'i. Suratındaki ifadeyi gördünüz mü?"

"Bir an geldi" dedi Billie. "İki türlü de olabilirdi."

"Silahlar patlamaya başlarsa hangi masanın altına saklanacağımı düşünüyordum. Allanın cezası ufacak masalar, biliyor musunuz, insanın kendini koruyacağı pek bir şey yoktu."

"Evet, fazla bir şey yoktu."

"Ben de geniş bir hedefim değil mi? Ne sigarası içiyorsun Skip, Camel mi? Bir tane alabilir miyim? Ben filtrelili içiyorum, gecenin bu saatinde hiç tad alamıyorum. Teşekkürler. Ben mi hayal görüyorum yoksa içerde bir iki polis var mıydı?"

"Bir kaç tane vardı."

"Görevde değilken de silahlarını taşıyabiliyorlar değil mi?"

Bu soruyu bana sormuştu. Bu konuda bir yönetmelik olduğunu onayladım.

"Hiç olmazsa birinin bir şeyler yapabileceğini düşünüyor insan."

"Yani soygunculara silah çekmeyi mi kastediyorsun?"

"Bir şeyler işte."

"İnsanları öldürmenin iyi bir yolu" dedim. "Öyle kalabalık bir salona kurşun yağdırmak."

"Kurşun sekme tehlikesi olabilir, sanırım."

"Neden böyle bir şey söylüyorsun?"

Sesimdeki sertliğe şaşarak yüzüme baktı. "Şey, tuğla duvarlardan herhalde" dedi. "Çinko tavana sıkıldığı kurşun bile sekebilir, zarar verebilirdi sanırım. Değil mi?"

"Olabilir" dedim. "Böyle durumlarda birileri silahlarını ateşlememişse görevde ya da görev dışı olsun, polis bir şeyler başlatmaz. Bu gece içerde herhalde elleri silahlarının üstünde hazır bekleyen bir iki kişi vardı. Eğer o adam Tim Pat'i vursaydı büyük olasılıkla kurşun yağmuru altında kaçmaya çalışacaktı."

"Ateş edecek kadar ayıklarsa."

"Dediklerini anlıyorum" dedi Tommy. "Matt, bir iki yıl önce sen bir barda bir soygunu engellemedin miydi? Birileri bu konuda bir şeyler anlatmıştı."

"O durum biraz farklıydı" dedim. "Ben harekete geçmeden onlar barmeni vurup öldürmüşlerdi. Ben içerde ateş etmedim. Onların arkasından sokağa çıktım." Düşündüm. Bir sonraki bir iki cümleyi söyleyemedim. Kendime geldiğimde Tommy soyguncuların herkesi soymasını beklediğini söylüyordu.

"Bu gece bir sürü insan vardı salonda" dedi. "Gece çalışanları, iş yerlerini kapamış, yanlarında bol nakit para taşıyan insanlar. Şapka dolaştıracaklarını düşünürsün değil mi?"

"Aceleleri vardı herhalde."

"Yanımda yalnızca iki yüz vardı ama yine de mendilli adamlara vermeyi istemezdim doğrusu. Soyulmadığın için o kadar rahatlıyorsun ki kavanozu geçirdiklerinde cömert davranıyorsun. Ne için geçirmişlerdi? Norad mı? Dullara ve yetimlere yirmi papel verdim, hiç düşünmeden."

"Hepsi bir oyundu belki de" dedi Billie Keegan. "Adamlar aile dostları ve Norad'a katkıları arttırmak için bir iki haftada bir böyle bir oyun oynuyorlar."

"Tanrım" dedi Tommy gülererek. "İlginç olurdu, değil mi? İşte benim Riv. Hepimizi rahatlıkla alır. Fikrinizi değiştirin, sizi evlerinize bırakayım."

Hepimiz yürüme kararında kaldık. İçi beyaz deri döşemeli, kestane rengi bir Buick Riviera'ydı. Carolyn'i oturtturduktan sonra öbür yana geçerek kendi kapısını açtı ve kadının eğilip kapının kilidini açmamasına yüzünü ekşiterek içeri girdi.

Onlar gittikten sonra, Billie "Bir bir buçuğa kadar Armstrong'un Yeri'ndeydiler. Onları bu akşam bir daha göreceğimi düşünmüyordum. Umarım bu gece Brooklyn'e dönmüyordur" dedi.

"Orada mı oturuyorlar?" diye sordu Skip.

"Tommy orada oturuyor. Kadın buralarda bir yerde oturuyor. Adam evli. Yüzük takmıyor muydu?"

"Hiç farketmedim."

"Carolyn, Caroline'dan" dedi Billie. "Böyle tanıştırdı onu. Bu gece adamakıllı sarhoştur değil mi? Armstrong'dan ayrıldıklarında onu eve götürdüğünü düşünmüştüm, aslında götürdü de herhalde. Daha önce bir elbise giyiyordu, değil mi Matt?"

"Hatırlamıyorum."

"Yemin ederim giyiyordu. İş kıyafeti yani, şimdiki gibi blucin ve pembe gömlek değil. Onu eve götürdü, bir muamele, susadılar, geç olmuştu, artık dükkânlar kapandığı için hop T. P. Morrissey'e. Ne dersin Matt? Bende detektiflik kumaşı var mı?"

"Gayet iyi gidiyorsun."

"Tommy aynı giysilerini giydi ama kadın değiştirdi. Şimdi sorun evine karısına mı gidecek yoksa Carolyn'de yatıp yarın aynı giysilerle bürosuna mı gidecek. Tek sorun Şu ki kimin umurunda?"

"Ben de tam bunu soracaktım" dedi Skip.

"Evet. Tommy'nin sorduğu bir Şey vardı. Ben de soracağım. Bu gece neden müşterileri de soymadılar? Bir sürü para taşıyan adam vardı herhalde."

"Değmezdi."

"Bir iki bin dolardan konuşuyoruz burada."

"Biliyorum" dedi Skip. "En azından bir yirmi dakika daha demek bu. Kimbilir kaçıının silah taşıdığu bir oda dolusu adam arasında yirmi dakika daha. Allah bilir on beş silah vardı o odada."

"Ciddi misin?"

"Ciddiyim, üstelik az tahminde bulunduğumu düşünüyorum. Bir kere üç dört tane polis vardı. Masamızda oturan Eddie Grillo."

"Eddie silah mı taşıyor?"

"Eddie, çalıştığu yerin sahibi dahil, bir takım ağır sıklet adamlarla ahablık ediyor. Bir de Chuck adında biri var. Ben çok iyi tanımıyorum, Polly'nin Kafesi'nde çalışıyor..."

"Kimi kastettiğini biliyorum. O da mı silahla dolaşıyor?"

"Ya öyle ya da daimi bir şişkinliği var. İnan bana yanında demir parçalarıyla dolaşan bir sürü insan var ortalıkta. Bir oda dolusu insana cüzdanlarını çıkarmalarını söylersen bazıları silahlarını çıkaracaklardır. Öte yandan bu geceler beş dakika içinde girip çıktılar. Kapının açılıp tavanın kurşunlanması ve Tim Pat'in orada kollarını kavuşturup durması arasında beş dakikadan fazla bir süre geçtiğini sanmıyorum."

"Bu önemli bir nokta."

"Milletin cebinden alacakları da bozuk para sayılırdı."

"Kutunun ağır olduğunu düşünüyorsun öyle mi? Sence ne kadar vardı?"

Skip omuzlarını silkti. "Yirmi bin."

"Ciddi misin?"

"Yirmi bin, elli bin. Bir sayı seç."

"IRA parası demiştin."

"Eh, başka neye harcayacaklarını düşünüyorsun, Bilie? Ne kadar topladıklarını bilmiyorum ama haftanın yedi günü hiç de fena kazanç sayılmaz, üstelik sabit giderleri de ne kadardır? Binayı çok ucuza kapatmış olmalılar. Bir kısmında kendileri oturuyorlar zaten, yani kiralari yok, gerçek bir maaş ödemeleri yok. Eminim hiç gelir göstermiyor, vergi ödemiyorlardır. Belki girişteki tiyatro için düşük bir kâr çıkartıp göstermelik bir vergi ödüyorlardır. O yerden haftada on ya da yirmi bin topluyor olmalılar. Nereye harcadıklarını düşünüyorsun?"

"Açık kalabilmek için rüşvet ödemeleri gerekir" dedim.

"Tabii, rüşvet ve politik kampanyalara katkılar ama hartada on ya da yirmi bin değil herhalde. Büyük otomobil kullanmıyorlar, hiç dışarda yemek yemiyorlar ya da bir başkasının salonunda tek kuruş harcamıyorlar. Tim Pat'in o tatlı küçük sevgilisine zümrütler aldığını ya da kardeşlerinin İrlandalı burunlarına kokain çektiklerini görmüyorum."

"İrlandalı burunlarından yukarı" dedi Billie Keegan.

"Tim Pat'in kısa konuşmasını ve herkese içki ısmarlamasını beğendim. Bildiğim kadarıyla bu, Morrisseyler'in ilk defa herkese içki ısmarlamaları."

"Lanet İrlandalılar" dedi Billie.

"Keegan, sarhoşsun yine."

"Tanrıya şükür haklısın."

"Sen ne dersin Matt? Tim Pat, Frank ve Jesse'yi tanıdı mı?"

Düşündüm. "Bilmiyorum. Söylediği, 'Bu işe karışmayın, biz aramızda hallederiz' anlamındaydı. Belki politik bir sorundur."

"Lanet olsun ki doğru" dedi Billie. "Reformcu Demokratlar var bunun arkasında."

"Belki Protestanlar" dedi Skip.

"Tuhaş" dedi Billie. "Protestan'a benzemiyorlardı."

"Belki başka bir IRA grubudur. Çeşitli bölünmeler var değil mi?"

"Tabii, yüzlerine mendil bağlamış Protestan'ı çok sık görmüyor insan" dedi Billie. "Genellikle ceketlerinin göğüs cebine sıkıştırırlar."

"Aman, Keegan."

"Lanet Protestanlar" dedi Billie.

"Lanet Billie Keegan" dedi Skip. "Matt, en iyisi bu bok herifi evine götürelim."

"Lanet silahlar" dedi Billie, tekrar konuya dönerek. "Bir tek atmaya çıkıyorsun silahlarla sarılıyorsun. Sen silah taşıyor musun Matt?"

"Taşımıyorum, Billie."

"Gerçekten mi?" Destek için elini omzuma koydu. "Ama sen bir polissin."

"Eskiden polistim."

"Şimdi özel polis. Kitapçılardaki emniyet görevlisinin, çantayı kontrol eden adamın bile silahı var."

"Genellikle yalnızca gösteriş içindir."

"Yani Modern Library'nin 'Scarlet Letter' edisyonunu araklırsam ateş etmeyecek mi bana? Parasını ödemedi önce söylemeliydin bana bunu. Gerçekten silah taşıyor musun?"

"Bir hayalini daha yıktın" dedi Skip.

"Peki, ya aktör arkadaşın?" diye sordu Billie. "Küçük Bobby silah çeker mi?"

"Kim? Ruslander?"

"Seni arkandan vurur" dedi Billie.

"Ruslander silah taşısa bile" dedi Skip "oyuncak olurdu. Boş kovan atardı."

"Seni arkandan vurur" diye ısrar etti Billie. "Hani şu, adı neydi, onun gibi. Bobby the Kid"

"Billy the Kid demek istiyorsun."

"Sen kim oluyorsun da benim ne demek istediğimi söylüyorsun. Sallıyor mu?"

"Ne sallıyor mu?"

"Silah, Tanrı Aşkına! Konuştuğumuz konu bu değil miydi?"

"Aman Keegan! Konuştuğumuz konunun ne olduğunu bana sorma."

"Yani sen de mi dinlemiyordun? Aman Tanrım!"

Billie Keegan Sekizinci Cadde'nin yakınlarında Elli Altıncı Sokak'ta bir gökdelende oturuyordu. Binasına yaklaştığımızda bedenini dikleştirdi, kapıdaki görevliye yeterince ayık görünmeye çalıştı.

"Matt, Skip" dedi. "Görüşmek üzere."

"Keegan iyidir" dedi Skip bana dönerek.

"İyi insan."

"Göründüğü kadar sarhoş da değil. Eğleniyordu yalnızca."

"Eminim."

"Biz Bayan Kitty'de barın arkasında bir silah bulunduruyoruz, biliyor musun. John'la burayı açmadan önce çalıştığım yer soyulmuştu. Seksenlerin oralarında, İkinci Cadde'de bir yerdi. Bir adam içeri girdi, beyaz bir adam, yüzüme silahı tuttu ve kasayı boşalttı. Müşterileri de soydu. Yalnızca beş altı kişi vardı ama yine de cüzdanları topladı. Saatlerimizi de aldı galiba, yanlış hatırlamıyorsam. Klas bir operasyondur."

"Öyleye benziyor."

"Vietnam'da Özel Tim'de kahramanlık yaptığım bütün o zaman içinde hiç yüzüme silah dayanmamıştı. O sırada hiç bir şey hissetmedim ama daha sonra öfkelenim. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Korkunç bir öfkeye kapıldım. Çıktım, bir silah aldım. Çalıştığım zamanlarda daima yanımda. O önceki yerde ve şimdi Bayan Kitty'nin Yeri'nde. Hâlâ, Atnalları ve Elbombaları demeliydik diye düşünüyorum."

"Ruhsatın var mı?"

"Silah için mi?" Başını olumsuzca salladı. "Kayıtlı değil."

Bar işletince nereden silah bulacağını bilmek zor değil. İki gün soruşturdum, üçüncü gün bir yüz dolardan oldum. Yeni yeri açtığımızdan beri bir defa soyulduk. John ordaydı o sıra. Silahı olduğu yerde bırakmış ve kasada ne varsa vermiş. Adam müşterileri soymamış. John esrakerş olduğunu düşünüyor. Silah, adam çıkıp gittikten sonra ancak aklına gelmiş. Belki. Belki de aklına geldi ama

kullanmak istemedi. Ben de herhalde aynı şeyi yapardım. Kimbilir belki de yapmazdım. Başına gelene kadar ne yapacağını bilemiyorsun, değil mi?"

"Hayır."

"Polisliği bıraktıktan sonra gerçekten hiç silah taşımadın mı? İnsan alışıncaya onuz kendini çıplak hissediyor diyorlar."

"Benim için öyle olmadı. Ben bir yükten kurtulduğumu düşündüm."

"Hafifledin öyle mi?"

"Öyle gibi."

"Evet. Bu arada, bir şey ima etmek istemedi, kurşun sekmelerinden söz ettiğinde."

"Ha? A, evet, Tommy."

"Sert Tommy Tillary. Biraz serseridir ama kötü bir insan değildir. Sert Tommy. İri bir adama minik demek gibi bir şey bu. Eminim hiç bir şey ima etmek istemedi."

"Eminim, sen haklısın."

"Sert Tommy. Ona bir şeyler daha diyorlardı."

"Telefon Tommy."

"Evet, Telefon Tommy. Telefonla bir bok satıyor. Büyük insanların böyle şeyler yaptığını düşünmezdim. Ev kadınlarının bu tip işleri yaptığını, saatte otuz beş sent kazandıklarını sanırdım."

"Aksine kazançlı olduğunu duydum."

"Anlaşılan öyle. Otomobilini gördün. Hepimiz gördük."

Kadının uzanıp onun kapısını açtığını görmedik ama otomobili gördük. Matt, yukarı gelip son bir tek atmak ister miydin? Skoç ve burbonum var, dolapta da biraz yemeğim olabilir."

"Eve gitsem iyi olur Skip. Teşekkürler."

"Sana hak vermiyor değilim." Sigarasından bir nefes çekti. Otelimin bir iki kapı batısında Pare Vendome'da oturuyordu. Sigarasını attı, el sıkıştık ve bir blok kadar öteden beş-altı el ateş edildiğini duyduk.

"Tanrım" dedi. "Kurşun sesi miydi yoksa bir düzine havai fişek mi? Kesin söyleyebiliyor musun?"

"Hayır."

"Ben de söyleyemiyorum. Hangi günde olduğumuzu düşünürsek herhalde havai fişek. Ya da Morrisseyler, Frank ve Jesse'yi yakaladılar. Nedir bugün, ikisi mi? Temmuz iki?"

"Galiba."

"İyi bir yaz olacak" dedi.

2

Bütün bunlar çok uzun bir zaman önce oldu.

'75 yazıydı ve geniş açıdan baktığımızda hafızalarda çok da önemli bir şeylerin olmadığı bir mevsim olarak yer alıyor. Nixon'un istifası bir yıl önceydi ve bir sonraki yıl da seçimleri, kampanyaları, Olimpiyatları ve ikiyüzüncü yıl kutlamalarını getirecekti.

Bu arada Ford'un Beyaz Saray'daki varlığı çok ikna edici olmasa da rahatlatıcıydı. Abe Beame adında bir vatandaş Gracie Malikânesi'ndeydi. Henry Ford, kendisinin Amerika Birleşik Devletleri'nin başkanı olduğuna ne kadar inanıyorsa, Abe Beame'in de New York'un valisi olduğuna o kadar inandığım düşünüyordum.

Bir ara Ford, mali bir kriz sırasında bu şehre yardım etmeyi reddetti. News'daki başlık, Ford'dan Şehre: Geber! diye çıktı.

Başlığı hatırlıyorum ama o yaz mı, ondan önce mi sonra mı olduğunu hatırlayamıyorum. O başlığı okudum. Gecenin geç saatlerinde otelime dönerken News'un erken baskısını almayı ya da sabah kahvaltıda göz gezdirmeyi hiç ihmal etmezdim. Aradığım bir haber varsa ara sıra Times da okurdum ve sık sık öğleden sonra Post alırdım. Uluslararası haberlere, politik konulara ya da spor ve yerel suçlar dışında hiçbir şeye fazla dikkat etmezdim ama dünyada neler olup bittiğini hiç değilse kıyısından köşesinden yakalardım. Kafamdan bu kadar çabucak uçup gitmeleri gerçekten komik.

Ne hatırlıyorum? Morrisseyler'deki soygundan üç ay sonra Cincinnati, Red Sox'tan yedi maçlık bir seri aidi. Bunu hatırlıyorum, Fisk'in altıncı maçıdaki atağını ve Pete Rose'un insanlığın kaderi kendine bağlıymış gibi oynamasını da hatırlıyorum. New York takımlarının hiçbiri finallere kalmadı

ama bunun dışında nasıl oynadıklarını hatırlamıyorum. Yarım düzine maça gittiğimi ise hatırlıyorum. Oğullarımı birkaç kez Shea'ya götürdüm, birkaç kez de arkadaşlarımla gittim. Stadyum o yıl yenilendi ve hem Mets hem de Yanks, Shea'daydı. Billie Keegan ve ben Yankeeler'in birileriyle maç yaptığını izledik, bunu hatırlıyorum. Bazı aptallar sahaya yabancı madde attıkları için maç tatil edildi.

O yıl Reggie Jackson, Yankeeler'de mi oynuyordu? Jackson '73'te Oakland'da Charlie Finley için oynuyordu, ligi hatırlıyorum, Mets kötü kaybetti. Ama Steinbrenner onu ne zaman Yankeeler'e aldı?

Başka ne var? Boks mu?

Muhammed Ali o yaz dövüştü mü? İkinci Norton maçını kapalı devre televizyonda izledim. Ali ringi kırık bir çene ve yenilgiyle terketti ama bu en azından ondan bir yıl önceydi, değil mi? Sonra Muhammed Ali'yi Garden'da ring kenarında yakından görmüştüm. Earnie Shavers ve Jimmy Ellis'le dövüştü: ve ilk raundda nakavt etti. Tanrım, Ellis'i deviren yumruğu hatırlıyorum, benden iki sıra uzaktaki karısının yüzündeki ifadeyi hatırlıyorum ama bu maç ne zaman oldu?

'75 yazında değil, bundan eminim. O yaz maçlara gitmiş olmalıyım. Kimi izlediğimi merak ediyorum.

Önemli mi? Sanırım değil. Önemli olsaydı kütüphaneye gider, Times Index'i inceler ya da o yılın World Almanac'ına bakardım. Ama zaten gerçekten hatırlamam gereken her şeyi hatırlıyorum.

Skip Devoe ve Tommy Tillary. '75 yazını düşündüğüm zaman zihnimde canlanan yüzler, bunlar. Onların arasında yaz mevsimi vardı.

Arkadaşlarım mıydılar?

Arkadaşlarımdılar ama bir koşulla. Bar arkadaşlarıydılar. Onları -ya da o günlerde başka herkesi- yabancıların içki içmek için bir araya geldiği bir barın dışında az görürdüm. O sırada hâlâ içiyordum elbette ve içkinin bana zarardan çok yarar getirdiği (ya da bana öyle geliyordu) bir noktadaydım.

O tarihten birkaç yıl önce dünyam, yalnızca Columbus Circle'ın. birkaç blok güney ve batısına sıkıştırılana kadar kendi isteğiyle daralmıştı. On iki yıllık evliliğimi, karımı ve iki çocuğumu terk ederek Long Island'daki Syosset'ten Sekizinci ve Onuncu caddeler arasındaki Batı Elli Yedinci Sokak'ta bulunan otele taşınmıştım. Hemen hemen aynı sıralarda New York Polis Teşkilatı'ndan da ayrıldım. İnsanlar için ufak tefek işler yaparak kendimi geçindirdim, Syosset'e düzensiz çekler gönderdim. Özel detektif değildim. Özel detektifler ruhsatludur, rapor hazırlar, vergi iadesi için dosya tutarlar. Ben insanlara iyilik yapıyordum, onlar da bana para veriyorlardı. Kiram her zaman ödendi, her zaman içki için param oldu ve aralıklı olarak Anita ve çocuklar için çek gönderebilirdim.

Dediğim gibi, dünyam coğrafi olarak küçülmüştü ve bu alan da kendi içinde uyuduğum oda ve uyanık saatlerimin büyük kısmını geçirdiğim barlarla sınırlanmıştı. Morrisseyler'e giderdim ama çok sık değil. Bir ikiden önce yatağa girmezdim çoğunlukla, bazen barlar kapanana kadar dolanır ve ender olarak sabahlardım.

Bayan Kitty'ye de giderdim, Skip Devoe'nin işlettiği bar. Otelimle aynı blokta, kırmızı duvar kâğıdı ve on on buçukta azalmaya başlayan iş çıkışı kalabalığıyla Polly'nin Kafesi; tavanında çıplak ampulleri ve asla konuşmayan müşterileri olan McGovern'in Yeri vardı. Bazen güçlük çektiğim bir sabah hemen bir tek atmak için oraya uğradım, barmenin eli içkiyi koyarken çoğunlukla titrerdi.

Aynı blokta yan yana iki Fransız lokantası vardı. Birinin, Mont St.Michell'in dörtte üçü her zaman boş olurdu. Birkaç, kez hanımlarla oraya gittim, bir kez de barda içki içmek için tek başıma gittim. Yandaki lokanta daha ünlüydü ve daha iyi iş yapıyordu ama oraya adımımı attığımı sanmıyorum.

Onuncu Cadde'de Slate denilen bir yer vardı. Midtown North ve John Jay Koleji'nden çok sayıda polis oraya giderdi. Bu tür bir kalabalığı çekecek durumda olduğum zaman ben de giderdim. Biftekleri iyiydi ve ortam rahatlatıcıydı. Broadway ve On Altıncı Cadde'de Martin'in Barı vardı. İçkileri ucuz, biftekleri iyiydi. Barın üzerinde büyük renkli bir televizyonları vardı ve maç izlemek için kötü bir yer değildi.

Lincoln Center'in karşısında O'Neal'in Balonu vardı. O yıl, salon denilmesini yasaklayan eski yasa hâlâ yürürlükteydi ama adamlar tabela siparişi verdikleri zaman bunu bilmiyorlardı, bu yüzden ilk harfi değiştirerek boşver gitsin dediler. Öğleden sonraları arada bir oraya uğradım ama gece fazla snop ve kalabalık olurdu. Dokuzuncu Cadde ile Elli Yedinci Sokak'ın köşesinde bir Yunan barı olan

Antares ve Spiro vardı. Benim fazla hoşlanacağım bir yer değildi; uzo içen gür bıyıklı erkeklerle dolu bir bar. Ama eve giderken her gece önünden geçerdim ve bazen bir tek atmak için uğradığım olurdu.

Elli Yedinci Sokak'la Sekizinci Cadde'nin köşesinde bütün gece açık bir gazete bayii vardı. Gazetemi genellikle oradan alırdım, tabii 400 Deli'nin önündeki kaldırımda satan kadından almamışsam. Kadın gazeteleri gazete bayiiinden çeyrek dolara satın alırdı -sanırım gazetelerin hepsi o yıl çeyrek dolardı ya da belki News yirmi sentti- ve aynı fiyata satardı ki bu da geçinmek için zor bir yoldu. Bazen ona bir dolar verir ve üstünü istemezdim. Kadının adı Mary Alice Redfield'di ama: birkaç yıl sonra biri onu bıçaklayarak öldürene kadar bunu bilmiyordum.

Kızıl Alev adlı bir kafe, birkaç pizzacı ve kimsenin ikinci kez gitmediği peynirli biftek satan bir yer de vardı.

Ralph'ın Yeri denilen bir makarnacı ve birkaç Çin lokantası, Skip Devoe'nun bayıldığı bir Tayvan lokantası vardı. Joey Farrell'in Yeri, Elli Sekizinci Sokak'taydı. Geçen kış açılmışlardı. Başka çok sayıda bar da vardı.

Çoğunlukla Armstrong vardı.

Tanrım, sanki orada yaşadım. Uyumak için bir odam, gidebilecek başka bar ve restoranlar vardı ama birkaç yıl boyunca Jimmy Armstrong'un Yeri benim için ev olmuştu. Beni arayan insanlar oraya bakmaları gerektiğini bilirdi ve bazen oteli aramadan önce Armstrong'u ararlardı. Lokanta on bir sularında açılırdı, yöneticisi o dönemde Dennis adlı bir Filipinli'ydi. Billie Keegan yedi civarında görevi devralır ve kalabalığa ya da ruh haline bağlı olarak iki, üç ya da dörtte kapatırdı. Hafta içi çalışma tarzı böyleydi. Haftasonları gece ve gündüz barmenleri farklıydı ve sık sık işi bırakırlardı.

Garson kızlar da gelip giderdi. Tiyatrodan iş alırlar, erkek arkadaşlarıyla ayrılırlar, yeni erkek arkadaşlar edinirler, Los Angeles'a taşınırlar, Sioux Falls'daki evlerine giderler, mutfakta Dominikli çocukla kavga ederler, hırsızlık yaptıkları için işten atılırlar ya da hamile kalırlardı. Jimmy'nin kendisi o yaz fazla ortalarda yoktu. Sanırım Kuzey Carolina'da arazi satın almaya çalıştığı yıldı bu.

Orası hakkında ne söyleyebilirim? İçeriye girince sağ kolda uzun bir bar, solda masalar. Masaların üzerinde mavi kareli örtüler vardı. Koyu renk lambri duvarlar. Duvarlarda resimler, eski dergilerden çerçeveli ilanlar. Arka duvara bir geyik başı asılıydı. En sevdiğim masa geyik başının altındakiydi, böylece geyiğe bakmak zorunda kalmıyordum.

Oraya çeşitli insanlar gelirdi. Sokağın karşısındaki Roosevelt Hastanesi'nden doktorlar ve hemşireler. Fordham'dan profesörler ve öğrenciler. Televizyon stüdyolarından insanlar. CBS bir blok ötede, ABC biraz uzaktaydı. Yakınlarda oturan ya da sık sık gelen insanlar. Birkaç klasik müzisyen. Bir yazar. Yenilerde bir ayakkabı dükkânı açmış olan iki Lübnanlı kardeş.

Fazla genç yoktu. Oraya ilk taşındığımda Armstrong'da güzel bir caz ve blues'dan oluşan bir müzik kutusu vardı ama Jimmy onu elinden çıkarıp yerine stereo müzik sistemi ve klasik müzik kasetleri koydu. Böylece gençler oraya gelmemeye başladı. Geç saatlere kadar oturan, çok az şey sipariş veren ve hemen hiç bahşiş bırakmayan gençlerden nefret eden garson kadınlar bu duruma bayıldı. Ayrıca gürültü de azaldı ve salon yavaş yavaş demlenmeye daha uygun hale geldi.

Bu yüzden oraya gidiyordum. İçkinin keyfini çıkarmak istiyor ama arada bir hariç, sarhoş olmak istemiyordum. Çoğunlukla burbonla kahveyi karıştırır, akşamın sonuna doğru kendimi toplardım. Orada gazetemi okuyabilir, hamburger ya da mükellef bir yemek yiyebilir ve havamdaysam biraz sohbet edebilirdim. Bütün gün ve bütün gece hep orada değildim ama kapısından içeri en az bir kere girmediğin günler azdı, bazı günler Dennis açtıktan birkaç dakika sonra girer, Billie kapamaya hazırlanırken hâlâ orada olurdu. Herkesin bir yeri olması gerekir.

Salon arkadaşları.

Tommy Tillary'yi Armstrong'da tanımıştım. Yedi gecenin üçünde ya da dördünde oraya gelen düzenli bir müşteriydi. Onu ilk ne zaman fark ettiğimi hatırlamıyorum ama onunla bir odada olup fark etmemek çok zordu. İri yarı bir adamdı ve sesiyle de bunu yansıttı. Gürültülü patırtılı bir adam değildi ama birkaç içkiden sonra sesi odayı kaplardı.

Çok biftek yer, çok Chivas Regal içerdi ve her ikisini de yüzünde gösterirdi. Kırk beşe yakın olmalıydı. Çenesi sarkmaya başlamıştı ve yanakları çatlamış damarlarla kırmızılaşmıştı.

Ona neden Sert Tommy dediğini asla öğrenemedim. Belki de ironik bir ad olduğunu söyleyen Skip haklıydı. İşinden dolayı ona Telefon Tommy de derlerdi. Telefon satış işinde çalışır, Wall Street bölgesindeki bir dükkândan telefonla yatırım işleri yapardı. Bu alanda çok iş değiştiren insanları anlıyorum. Telefonla yabancıları yatırım yapmaya ikna etmek çok özel bir yetenektir ve bu yeteneğe sahip olanlar istedikleri gibi o işverenden bu işverene geçerler.

O yaz Tommy, gayri menkullerle sınırlı ortaklıklar satan Tannahill & Company adlı bir şirkette çalışıyordu. Anladığım kadarıyla bu işte vergi avantajları ve yüksek kâr vardı. Bütün bunları ondan bundan öğrendim, çünkü Tommy hiçbir zaman bana ya da bardaki birine bir şey anlatmazdı. Roosevek'ten bir doktor kendisiyle iş yapmasını önerince, Tommy bir şakayla onu başından savmıştı.

Doktor ısrar etti. "Hayır, ben ciddiyim. Sonunda para kazanmaya başladım, bu tür şeyleri düşünmeye başlamam gerekir."

Tommy omzunu silkti. "Bir kartın var mı?" Doktorun kartı yoktu. "Öyleyse şuraya telefon numaranı yaz, bir ara seni ararım. Tiyo istiyorsan veririm. Ama seni uyarmak zorundayım, telefonda bana karşı koymak zordur."

Birkaç hafta sonra birbirlerine rastlayınca doktor Tommy'nin onu aramadığından şikâyet etti.

Tommy, "Vallahi aramak niyetindeydim" dedi. "İlk iş olarak bunu not edeceğim." .

Arkadaşlığı iyiydi. Yöresel ağızlarla fıkralar anlatırdı ve çok da güzel anlatırdı. Kendi payıma epeyce gülerdim. Sanırım bazı fıkralar saldırgandı ama çoğunlukla kötü niyetli değildi. Polislik günlerimi anlatacak ruh halindeyken iyi bir dinleyiciydi ve anlattığım hikâye komikse herkes kadar yüksek sesle gülerdi.

Dengeli, biraz fazla gürültücü ve biraz fazla neşeliydi. Çok az konuşurdu ve insanın sinirini bozmazdı. Dediğim gibi, haftada üç dört gece Armstrong'a gelirdi ve çoğunlukla yanında o kadın vardı. Carolyn Cheetham, Caroline'lı Carolyn, bazı yenilebilir otlarda olduğu gibi alkole batırılınca artan yumuşak bir aksanı vardı. Bazen Tommy'nin koluna girerek gelirdi. Öbür zamanlarda ise önce Tommy gelir, Carolyn ona sonra katılırdı. Yakınlarda oturuyor ve Tommy'yle aynı büroda çalışıyordu. Büro aşkının Tommy'nin Armstrong'a gelmesine neden olduğunu düşünürdüm. Düşünme zahmetine girdiğim zamanlar tabii.

Tommy spor meraklısıydı. Müşterek bahis oynardı. Çoğunlukla futbol maçlarında, bazen de at yarışlarında.

Kazandığı zaman bunu mutlaka karşısındakine anlatırdı. Biraz fazla dost, biraz fazla ayrımsız dosttu ve bazen sesindeki dostluğa ihanet eden bir soğukluk olurdu gözlerinde. Soğuk, küçük gözleri ve ağızının çevresinde bir yumuşaklık, bir zayıflık vardı ama bunların hiçbiri sesine yansımıyordu.

Telefonda ne kadar iyi olduğunu anlayabilirdiniz.

Skip Devoe'nun ilk adı Arthur'du ama Bobby Ruslander ona böyle diyen tek kişiydi. Bobby bundan hiç zarar görmezdi. İki dördüncü sınıftan beri arkadaşlardı, Jackson Heights'da, aynı blokta büyümüşlerdi. Skip, Arthur Jr. adıyla vaftiz edilmiş ve takma adını çok erken edinmişti. Bobby, "Çünkü okulu sürekli asardı" dedi ama Skip'in başka bir açıklaması vardı.

"Deniz kuvvetlerinde dayım vardı" demişti bir kez. "Annemin kardeşi. Bana denizci giysileri, oyuncak gemiler alırdı. Koca bir filom vardı, dayım bana Skipper derdi. Çok geçmeden herkes böyle demeye başladı. Daha kötüsü de olabilirdi. Sınıfımızda herkesin Kurtçuk dediği bir adam vardı. Bana nedenini sorma. Bir düşünsene, ya ona hâlâ böyle diyorlarsa. Karısıyla yatıyor: 'Ah, Kurtçuk, daha derine sok'..."

Otuz dört otuz beş yaşlarında, benim boylarımda ama sıırım gibi ve kaslıydı. Kollarının üst tarafında ve ellerinin üstünde damarlar görünürdü. Çökük yanakları, kemerli bir burnu ve doğru ışık altında içinde biraz yeşil görünen delici mavi gözleri vardı. Bütün bunlar güven ve rahat tavırlarla birleşerek istediği zaman istediği kızı eve götürmesini sağlardı. Ama tek başına yaşıyor ve kimseyle sürekli bir ilişki kurmuyordu, erkeklerle arkadaşlık etmeyi tercih eder görünüyordu. Ya biriyle birlikte yaşamış ya da evlenmiş ve bu ilişki bir süre önce bitmişti. Skip kimseyle kalıcı ilişki kurmama kararındaymış gibi görünüyordu.

Tommy Tillary'ye Sert Tommy denilirdi ve tavırlarında bir miktar sert erkek havası vardı. Aslında Skip Devoe sertti ama bunu görünüşünden sezemezsiniz. Pek göstermezdi.

Orduda hizmet etmişti: Dayısının istediği gibi donanmada değil de Özel Tim'de, Yeşil Bereliler'de. Lise bitmez orduya yazılmış ve Kennedy yıllarında Güneydoğu Asya'ya gönderilmişti. Altmışların sonunda geri dönmüş, üniversiteye girmiş ama bırakmıştı, sonra Yukarı Doğu Yakası'nın bekâr barlarında tezgâhın arkasında çalışmıştı. Birkaç yıl sonra da John Kasapyan ile birlikte tasarruflarını birleştirmişler, bir depoyu uzun süreliğine kiralayarak dekore etmişler ve Bayan Kitty'yi açmışlardı.

Onu zaman zaman kendi barında görürdüm ama çoğunlukla Armstrong'daydı, çalışmadığı zamanlar sık sık oraya uğrardı. Arkadaşlığı hoştu, kolaydı ve fazla geveze değildi.

Ama onda bir hava vardı, sanırım kendine yeterlilik denebilir. Önüne çıkan her şeyi fazla ter dökmeden yapabileceğini sezerdiniz, işin ortasında hızlı kararlar verebilen bir erkek gibi görünüyordu. Belki bu özelliğini Vietnam'da yeşil bere takarak kazanmıştı ya da belki de oraya gittiğini bildiğim için ben böyle düşünüyordum.

Bu özelliğe çoğunlukla suçlularda, büyük hırsızlarda, banka ve zırlı araç soyanlarda rastlamıştım. Ona benzeyen birini tanımıştım, bir nakliyat şirketi için çalışan uzun yol şoförüydü. Yolculuktan beklenenden önce dönüp de karısını yatakta âşığıyla yakalayınca ikisini de elleriyle öldürdüğü zaman tanımıştım onu.

3

Morrisseyler'deki soygunla ilgili gazetelerde hiçbir şey yoktu ama sonraki birkaç gün çevrede çok konuşuldu. Tim Pat ve kardeşlerinin para çaldığı söylentisi arttıkça arttı. Para miktarı on binden yüz bine kadar değişiyordu. Yalnızca Morrisseyler ve silahlı adamlar miktarı bildiği ve hiçbiri konuşmak istemediği için söylenen her rakam öbürü kadar iyi görünüyordu.

Billie Keegan ayın on dördünün gecesini, "Sanırım elli civarında aldılar" dedi bana. "Sürekli bu söyleniyor. Elbette herkes oradaydı ve her şeyi gördü."

"Ne demek istiyorsun?"

"Demek istiyorum ki, şimdiye kadar en az üç kişi olay sırasında orada oldukları konusunda beni ikna ettiler, ben gerçekten de oradaydım ve onların orada olmadıklarına yemini ederim. Akıldan uçup gitmiş ayrıntılar anlatıyorlar. Silahlılardan birinin bir kadına tokat attığını biliyor muydun?"

"Yapma ya."

"Bana böyle söylendi. Ha, Morrissey kardeşlerden biri vuruldu ama yalnızca bir sıyrıktı. Olayın başlı başına yeterince heyecan verici olduğunu düşünmüştüm ama orada olmadığı zaman çok daha dramatik sanırım. 1916 isyanı'ndan on yıl sonra Dublin'de bu isyana katılmamış tek bir insan bulmak zordu. O muhteşem Pazartesi sabahı otuz cesur adam Postaneye girdiği ve on bin kahraman çıktığı zaman. Ne düşünüyorsun, Matt? Elli papel sana da doğru geliyor mu?"

Tommy Tillary oradaydı, korkmuş olabileceğini düşünmüştüm. Belki de korkmuştur. Onu birkaç gündür görmemiştim ve gördüğümde de soygundan hiç söz etmedi. Beybolda bahis oynamanın sırrını keşfetmişti, çevresindeki herkese bunu anlatıyordu. Mets ve Yankee'ler'e karşı bahis oynadığınız zaman hep kazanırsınız.

Sonraki hafta başında Skip bir öğleden sonra Armstrong's geldi ve beni arkadaki masamda buldu. Bardan siyah bira alarak yanında getirdi. Karşıma oturdu ve bir gece önce Morrisseyler'de olduğunu söyledi.

"O günden beri oraya gitmedim" dedim.

"Şey, ben de o günden bu yana ilk kez gittim. Tavanı tamir ettirmişler. Tim Pat seni soruyordu."

"Beni mi?"

"Hı-hı." Bir sigara yaktı. "Uğrarsan memnun olacaktım."

"Ne için?"

"Söylemedi. Sen detektifsin, değil mi? Belki de bir şey bulmanı istiyordur. Sence ne kaybetmiş olabilir?"

"Bu olayın içine girmek istemem."

"Bana söylemene gerek yok."

"Bir İrlanda savaşı, neden gireyim ki?"

Skip omzunu silkti. "Gitmek zorunda değilsin. Tim akşam sekizden sonra herhangi bir saatte uğramanı istedi."

"Sanırım o saate kadar uyuyorlar."

"Uyuyorlarsa tabii."

Skip biraz daha bira içti, dudağını elinin tersiyle sildi. "Dün gece orada mıydın? Nasıldı?" diye sordum.

"Her zaman olduğu gibi. Tavanı tamir ettirdiklerini söylemiştim, görebildiğim kadarıyla iyi iş yapmışlar. Tim Pat ve kardeşleri her zamanki gibi zarifteler. Sana rastladığım zaman isteğini iletteceğimi söyledim. Gidebilirsin de gitmeyebilirsin de."

"Gideceğimi sanmam" dedim.

Ama ertesi gece saat on on buçukta boş ver deyip oraya gittim. Alt katta tiyatro grubu Brendan Behan'ın The Quare Fellow'unun provalarını yapıyordu. Oyunun, Perşembe gecesi oynanacağı programda yazıyordu. Üst katın zilini çalıp kardeşlerden biri alt kata gelerek kapıyı aralayana kadar bekledim. Adam kapalı olduklarını, saat ikiye kadar açılmayacaklarını söyledi. Ona adımın Matthew Scudder olduğunu ve Tim Pat'in beni görmek istediğini söyledim.

Adam, "Ha, tabii, bu ışıkta seni tanımadım" dedi. "İçeri gir, geldiğini haber vereyim."

İkinci kattaki büyük odada bekledim. Tim Pat girip öbür ışıkları da yaktığında tavanı inceliyor, mermi deliklerini arıyordum. Tim her zamanki giysilerini giymişti ama kasap önlüğü üzerinde değildi.

"Geldiğin için sağol" dedi. "Benimle içki içer misin? Burbon içiyorsun, değil mi?"

İçkileri koydu, bir masaya oturduk. Kapıda tökezlediği zaman üstüne düştüğü masa bu olabilirdi. Tim Pat bardağını ışığa tutup içti.

"Olay gecesi buradaydın" dedi.

"Evet."

"Genç adamlardan biri şapkasını bırakmış ama ne yazı annesi şapkanın üzerine adını dikmemiş, yani geri vermek olanaksız."

"Anlıyorum."

"Keşke kim olduğunu ve onu nerede bulabileceğimi! bilseydim, onun olanı geri almasını sağlardım."

Bahse girerim sağlardın, diye düşündüm.

"Sen polistin" dedi.

"Artık değilim."

"Bir şeyler duyabilirsin, insanlar konuşur, öyle değil mi?"

Gözleriyle kulaklarını açık tutan insanlar da iyi iş çıkarabilirler."

Bir şey söylemedim.

Tim sakalını parmak uçlarıyla taradı. "Kardeşlerini ve ben" dedi, gözleri omzumun üzerindeki bir noktaya sabitlenmişti, "geçen akşam bizi ziyaret eden iki gencin adlarını ve nerede olduklarını bilene memnuniyetle on bin dolar veririz."

"Sırf şapkayı iade etmek için."

"Neden olmasın, sorumluluk duygumuz var" dedi. "Bir müşteriye bir kuruş iade etmek için karda kilometrelerce yürüyen sizin George Washington değil miydi?"

"Sanırım Abraham Lincoln'dü."

"Elbette oydu. George Washington öbürüydü, kiraz ağacı. 'Baba, ben yalan söyleyemem.' Bu ülkenin kahramanları dürüstlük konusunda müthişler."

"Eskiden öylelerdi."

"Şimdiki de bize hiç de enayi olmadığını söylüyor. Tanrım." Büyük kafasını iki yana salladı.

"Öyleyse tamam" dedi. "Bize yardım edebilir misin?"

"Nasıl yardım edebileceğimi anlayamadım."

"Buradaydın ve adamları gördün."

"Maske takmışlardı ve başlarında kasket vardı. Aslında çıkarken her ikisinin de başında kasketi olduğuna yemin edebilirim. Başka birinin şapkasını bulmadığından emin misin?"

"Belki de merdivende düşürmüştür. Bir şey duyarsan, Matt, haberin olsun, olur mu?"

"Neden olmasın?"

"Sen de İrlandalı mısın, Matt?"

"Hayır."

"Belki atalarından birinin Kerry'den olduğunu düşünmüştüm. Kerry'liler soruya soruyla cevap vermekle ünlüdür."

"Kim olduklarını bilmiyorum, Tim Pat."

"Bir şey öğrenirsen..."

"Bir şey öğrenirsem."

"Ücrete karşı çıkmadın. Adil bir ücret mi?"

"Tartışacak bir durum yok" dedim. "Çok adil bir ücret."

İyi bir ücretti, adilliği boş verelim. Gördüğümde Skip'e de aynısını söyledim.

"Beni tutmak istemedi" dedim. "Ödül koymak istiyordu. Adamların kim olduklarını ve nerede bulabileceğini söyleyen kişiye on bin papel."

"Bu işi yapacak mısın?"

"Peşlerine düşmeyi mi? Sana geçen gün para için bu işi almayacağımı söylemiştim. Kesinlikle burnumu sokmayacağım."

Skip başını iki yana salladı. "Farzet ki uğraşmadan bir şeyler buldun. Gazete almak için köşeye gittin, adamlar oradaydı."

"Onları nasıl tanıyacağım?"

"Maske yerine kırmızı mendil takan iki kişiyi ne kadar sık görürsün? Hayır, ciddi olalım, diyelim ki adamları tanıdın. Ya da bilgi edindin, söylenti yayıldı ve eski günlerdeki bir tanışın kulağına kar suyu kaçırdı. Eskiden ispiyoncu kullanırdın, öyle değil mi?"

"Muhbir" dedim. "Her polisin vardır, onlarsız bir şey bulmak imkânsızdır. Gene de, ben..."

"Nasıl bulduğunu unut" dedi. "Yalnızca böyle bir şey olduğunu varsay. Yapar mıydın?"

"Ne yapar mıydım?"

"Onları satar mıydın? On bin papeli alır mıydın?"

"Adamlar hakkında hiçbir şey bilmiyorum."

"İyi, diyelim ki onların bok çukuru mu, kilise papazı mı olup olmadıklarını bilmiyorsun? Ne fark eder? Her iki durumda da kanlı para, değil mi? Morrisseyler bu çocukları bulurlarsa zimbalarlar, öyle değil mi?"

"Tim Pat'in onları vaftiz törenine göndereceğini sanmam."

"Ya da Kutsal Ad Derneği'ne katılmalarını isteyeceğini. Bunu yapar mıydın?"

Başımı iki yana salladım. "Bu soruya cevap veremem" dedim. "Kim olduklarına ve o parayı ne kadar çok istediğime bağlı olurdu."

"Yapacağını sanmam."

"Ben de sanmam."

"Yapmayacağından eminim" dedi. Sigarasının külünü silkeledi. "Yapacak yeterince insan var."

"Bundan çok daha azına cinayet işleyecek insanlar var."

"Bunu ben de düşündüm."

"O gece orada birkaç polis vardı" dedim. "Ödülü duyacaklarına bahse girmek ister misin?"

"İstemem."

"Diyelim ki bir polis soyguncuların kim olduğunu bulur. Adli makamlara başvuramaz. Bir suç yoktur, öyle değil mi? Hiçbir şey rapor edilmemiştir, tanık yoktur, hiçbir şey yoktur. Ama o polis iki adamı Tim Pat'e teslim ederek yarım yıllık ücretlerini alıp uzaklaşabilir."

"Cinayete yardım ve yataklık ettiğini bilerek."

"Herkesin bunu yapacağını söylemiyorum. Ama adamların bok torbası olduğunu kendin söylüyorsun. Büyük ihtimalle birilerini öldürmüşlerdir, er ya da geç birini öldüreceklerdir ve Morrisseyler'in onları öldüreceğini kesin olarak bilmiyorsun. Belki de yalnızca kemiklerini kıracak, onları biraz, korkutacaklar. Paralarını geri almaya çalışacaklar, buna benzer şeyler. Böyle düşünebilirsin."

"Peki inanır mıyım?"

"Birçok insan inanmak istediğine inanır."

"Evet" dedim. "Buna karşı çıkamam."

Kafanda bir şeye karar verirsin ama sonra vücudun gidip başka bir şey yapar. Tim Pat'in sorunuyla ilgili bir şey yapmayacaktım, sonra kendimi sokak lambasındaki bir köpek gibi çevremi koklarken buldum. Skip'i oyuna dahil olmadığımı ikna ettiğim gece Yetmiş İkinci Sokak'ta Poogan'ın Pub'ı denilen bir yere gittim, arkadaki bir masaya oturarak Danny Boy Bell adlı ufak tefek bir albino zenciye buzlu Stolichnaya ismarladım. Danny; Boy her zaman ilginç bir arkadaş olmuştu ama aynı zamanda da önemli bir muhbir, herkesi tanıyan ve her şeyi duyan bir bilgi simsarıydı.

Elbette Morrisseyler'deki soygunu duymuştu. Paranın miktarıyla ilgili değişik tahminleri işitmişti ve kendi payına doğru rakamın elli ile yüz bin dolar arasında olduğunu tahmin ediyordu.

"Parayı her kim almışsa" dedi, "barlarda harcamıyor. Sezgilerim bana İrlanda'yla ilgili olduğunu söylüyor, Matthew. İrlandalı İrlandalılar, yerel Harplar değil. Bilirsin, Westy bölgesinin tam ortasında oldu olay ama Westyler'in Tim Pat'i böyle soyduklarını düşünemiyorum."

Westyler, çoğu İrlandalı olan gevşek örgütlenmiş bir katil ve soyguncu çetesidir ve yüzyılın başından beri Cehennem Mutfağı'nda faaliyet gösterirler. Belki daha da eskiden beri, belki Patates Kıtlığı'ndan beri.

"Bilmiyorum" dedim. "Bu kadar para varken..."

"Eğer o ikili Westy olsaydı, çevreden birileri olsaydı, sekiz saatten daha fazla gizli kalamazdı. Onuncu Cadde'deki herkes bunu bilirdi."

"Haklısın."

"Benim tahminime göre bir tür İrlandalı işi. Oradaydın, bunu bilirdin. Maskeler kırmızı mıydı?"

"Kırmızı mendil."

"Ne utanç verici. Yeşil ya da turuncu olsaydı bir tür politik açıklama yapıyor olurlardı. Kardeşlerin cömert bir ödül vermelerini anlıyorum. Seni buraya getiren bu mu, Matthew?"

"Hayır, hayır" dedim. "Kesinlikle değil."

"Spekülasyonlarla ilgili bir tür çalışma yapmıyor musun?"

"Kesinlikle hayır" dedim.

Cuma öğleden sonra Armstrong'da içki içerken yan masadaki birkaç hemşirenin sohbetine katıldım. Hemşirelerin elinde o gece için Off-off-Broadway'deki bir gösterinin biletleri vardı. Dolores gidemeyecekti, Fran da gitmeyi çok istiyordu ama kendi başına gitmek istediğinden emin değildi ve kaldı ki fazladan bir bileti vardı.

Elbette gösterinin The Quare Fellow olduğu ortaya çıktı. Hiçbir biçimde Morrisseyler'deki olayla ilgili değildi, geç saatlerde alt katta oynanıyor olması yalnızca bir rastlantıydı ve kesinlikle benim fikrim değildi ama orada ne arıyordum? Tahta, katlanan bir iskemleye oturup Behan'ın Dublin'deki mahkûmlarla ilgili oyununu izledim ve seyircilerin arasında ne demeye bulunduğumu merak ettim.

Gösteri sonrası Fran ve oyuncuların iki kişinin bulunduğu bir grupta birlikte Bayan Kitty'ye gittik. Oyuncuların biri, kocaman yeşil gözleri olan zayıf kızıl saçlı kız, Fran'ın arkadaşı Mary Margaret'ti ve Fran'ın bu kadar istekle tiyatroya gitmesinin nedeni oydu. Fran'ın bir nedeni vardı, ya benimki neydi?

Masada soygundan konuşuldu. Konuyu ben açmadım ve tartışmaya da fazla katılmadım ama tam olarak dışında da kalamadım, çünkü Fran gruba benim eski bir polis olduğumu? söyledi ve olayla ilgili mesleki yorumumu sordu. Cevabım! olabildiğince sıradandı ve soyguna tanık olduğumdan söz etmemeyi başardım.

Skip oradaydı, barın arkasında Cuma gecesi kalabalığıyla o kadar meşguldü ki ona el sallamaktan fazlasına zahmet bile etmedim. Bar kalabalık ve gürültülüydü, haftasonları hep olduğu gibi ama herkesin gitmek istediği yer orasıydı, ben de onlara uymuştum.

Fran, Columbus ile Amsterdam arasında Altmış Sekizinci Sokak'ta oturuyordu. Onu evine kadar götürdüm. Kapıda, "Matt, bana eşlik ettiğin için çok teşekkür ederim. Oyun güzeldi, değil mi?"

"İyi idi."

"Hiç değilse Mary Margaret'in iyi olduğunu düşünüyorum. Matt, gelmeni istemesem alınır mıydın? Çok yorgunum ve yarın sabah erken kalkmak zorundayım."

"Önemli değil" dedim. "Şimdi söz ettiğin için hatırladım, benim de erken kalkmam gerek."

"Detektiflik işi için mi?"

Başımı iki yana salladım. "Baba olduğum için."

Ertesi sabah Anita çocukları Long Island'dan trene bindirdi, ben de Corona'daki istasyondan alarak Shea'ya götürdüm, birlikte Mets'in Astros'a yenilmesini izledik. Oğlanlar Ağustos ayında dört haftalığına kampa gideceklerdi ve bunun için çok heyecanlanıyorlardı. Sosisli sandviç, patlamış mısır ve fıstık yedik. Çocuklar cola içti, ben de bir iki bira içtim. O gün özel bir promosyon vardı, oğlanlar bedava şapkalar ya da bayraklar aldılar, hangisiydi unuttum.

Daha sonra onları metroyla tekrar şehre indirdim ve News 83'teki bir filme götürdüm. Sinema dağıldıktan sonra Broadway'de pizza yedik, taksiyle otelime döndük. Orada onlara odamın bir alt katında iki yataklı bir oda tutmuştum. Çocukları yatırınca kendi odama çıktım. Bir saat sonra odalarını kontrol ettim. Derin bir uykuya dalmışlardı. Kapılarını tekrar kilitleyip Armstrong'un Yeri'ne gittim. Uzun kalmadım, belki bir saat. Sonra tekrar otelime döndüm, çocukları tekrar kontrol ettim ve üst kata çıkarak yatağıma girdim.

Sabah yumurtalı, beyknlı ve sosisli mükellef bir kahvaltı ettik. Çocukları Washington Heights'daki Amerikan Yerlileri Müzesi'ne götürdüm. New York'ta birkaç düzine müze vardır ve karınızı terk ettiğinizde hepsini keşfedersiniz.

Washington Heights'da bulunmak tuhaf geldi bana. Birkaç yıl önce o bölgede mesai dışı bir saatte iki serserinin bir barı soyarak barmeni vurup öldürmelerine tanık olmuştum.

Arkalarından sokağa fırlamıştım. Washington Heights'da birçok yokuş vardır. Soyguncular bir yokuştan aşağıya koşuyordu, yokuş aşağı ateş etmem gerekiyordu. Her ikisini de vurmuştum ama bir mermi sekmiş ve Estrellita Rivera adlı küçük bir çocuğu öldürmüştü.

Bu tür şeyler olur. Departmanda bir değerlendirme toplantısı yapıldı, biri öldürüldüğünde hep yapılır. Doğru davrandığımı ve bir gerekçeye sahip olduğum kararlaştırıldı.

Kısa bir süre sonra istifamı vererek polis teşkilatından ayrıldım.

Bir olayın öbürüne neden olduğunu söyleyemem. Daha çok bir olayın öbürüne yol açtığını söyleyebilirim. Bir çocuğun ölümüne istemeden aracı olmuştum ve bundan sonra her şey değişmişti. Şikâyet etmeden sürdürdüğüm hayat artık bana uygun görünmüyordu. Sanırım daha önceden de uygun olmaktan çıkmıştı. Sanırım çocuğun ölümü uzun zamandır yapılması gereken bir değişikliği çabuklaştırdı. Ama bunu da kesin olarak söyleyemem. Yalnızca bir şey öbürüne yol açtı.

Penn İstasyonu'na gitmek için metroya bindim. Oğlanlara birlikte zaman geçirmenin ne kadar iyi olduğunu söyledim, onlar da çok iyi vakit geçirdiklerini söylediler. Çocukları trene bindirdim, annelerine telefon edip hangi trende olduklarını bildirdim. Anita onları karşılayacağını söyledikten sonra tereddütle yakın zamanda para gönderirsem iyi olacağını belirtti. Yakın zamanda, diye söz verdim.

Telefonu kapayıp Tim Pat'in ödül olarak koyduğu on bin doları düşündüm. Bu düşünceyle alay ederek başımı iki yana salladım.

Ama o gece uyuyamadım. Village'e gidip barları dolaştım ve her birinde bir tek attım. Batı Dördüncü Sokak'a gitmek için A trenine bindim ve McBell'den başlayarak batıya doğru ilerledim. Jimmy Day'in Yeri, 55, Aslan Baş, George Hertz'in Yeri, Köşe Bistro. Yalnızca biraz içki içtiğimi, haftasonunu oğlanlarla geçirmenin stresini attığımı, Washington Heights'a gitmenin eski anıları uyandırmasından sonra rahatlamaya çalıştığımı söylüyordum kendime.

Ama hiç de böyle olmadığını biliyordum. Hafiften amaçsın bir araştırmaya başlamıştım, Morrisseyler'i soyan iki kişinin izini bulmaya çalışıyordum.

Sonunda Sinthia'nın Yeri adlı bir gay barına girdim. Oranın sahibi Kenny bara bakıyor, Levi's blucin ve açık tişörtler giymiş erkeklere içki servisi yapıyordu. Kenny ince uzun, zarif, boyalı sarı saçlı ve yirmi sekizinden büyük göstermeyecek biçimde gerdirilmiş bir yüze sahip bir adamdı. Doğduktan sonra geçirdiği yılların rahat rahat yarısını gösteriyordu ancak.

"Matthew!" diye seslendi. "Artık rahatlayabilirsiniz kızlar. Grove Sokağı'na kanun gücü geldi."

Elbette Morrissey'deki soygunla ilgili hiçbir şey bilmiyordu. Aslında Morrissey'i de bilmiyordu; hiçbir eşcinsel barlar kapandıktan sonra içki içecek yer bulmak için Viilage'den çıkmak zorunda değildi. Ama soyguncular rahatlıkla eşcinsel olabilirdi ve paraları burada harcamıyorlarsa Christopher Sokağı'ndaki barlarda harcıyor olabilirdi. Nedense böyle çalışılırdı, burnunuzu her yere sokar, bütün kaynaklarınızı konuşturur, söylenti yayar ve bir şeyler çıkmasını beklersiniz.

Ama bunu neden yapıyordum? Neden zamanımı boşa harcıyordum?

Neler olacağını bilmiyordum. Üstüne gidecek miyim, vaz mı geçeceğim, bir yere varacak mıyım, yoksa sonunda hiçbir şey çıkmayacak mı? Bir yere varı yormuş gibi değildim ama çoğunlukla böyledir zaten. Şansın yaver gidip bir şey ortaya çıkana kadar hiçbir ilerleme belirtisi göstermeden döner durursun. Belki de böyle bir şey olacaktı. Belki de olmayacaktı.

Bunun yerine Tim Pat Morrissey ve intikam ateşini zihninden silen başka şeyler oldu.

Başlangıç olarak biri Tommy Tillary'nin karısını öldürdü.

4

Salı gecesi Fran't, Skip Devoe'nun çok sevdiği Tayvan lokantasında yemeğe götürdüm. Daha sonra onun evine kadar yürürken Joey Farrell'ın Yeri'nde yemek sonrası içki içtik. Fran apartmanının önünde, erken yatacağını söyleyince onu orada bırakıp yol üzerinde bir iki yere uğrayarak Armstrong'a döndüm. Kötü bir ruh halindeydim ve tanımadığım yiyeceklerle dolu midem de buna pek yardımcı olmuyordu. Herhald burbonu her zamankinden biraz daha fazla kaçırdım, bir ikiye kadar oralarda dolandım. Evime uzun yoldan giderek Daily News aldım, iç çamaşırlarımla yatağın kenarına oturup birkaç habere çabucak baktım.

İç sayfalardan birinde, soygun sırasında öldürülen Brooklyn'li bir kadınla ilgili haberi okudum. Yorgundum, çok içmişim ve kadının adı bende bir çağrışım uyandırmadı.

Ama ertesi sabah uyandığımda zihnimin içinde yarı rüya yarı hatırladığım bir şeyle uyandım. Oturarak gazeteye uzandım ve haberi buldum.

Kırk yedi yaşındaki Margaret Tillary, Brooklyn'in Bayi Ridge kesimindeki Colonial Road'da bulunan evinin üst kattaki yatak odasında bıçaklanarak öldürülmüştü. Anlaşılan bir soygun sırasında uyanmıştı. Kocasını hisse senedi satıcısı Thomas J. Tillary, Salı öğleden sonra karısı telefonu açmayınca merak etmişti. Yakınlarda oturan bir akrabasını aramış, akraba da eve girmiş ve evin yağmalandığını, kadının da öldüğünü görmüştü.

Bir komşudan alıntı yapılmıştı: "Burası iyi bir semttir. Burada bu tür şeyler olmaz." Ama bir polis kaynağına göre son aylarda o bölgede hırsızlık sayısında önemli bir artış vardı ve başka bir komşu, semtteki "kötülük"ün varlığından kabaca söz ediyordu.

Sıradan bir ad değil bu. Brooklyn'de bir Tillary Sokağı var, Brooklyn Köprüsü'nün girişinden fazla uzakta değil ama bir savaş kahramanının mı, bir oy simsarının mı, yoksa Tommy'nin bir akrabasının mı adını verdiklerini bilmiyorum. Manhattan rehberinde birkaç Tillery var ama hepsi e ile yazılıyor. Yatırım satıcısı Thomas Tillary, Brooklyn. Telefon Tommy'nin olması gerekirdi.

Bir duş yaptım, tıraş oldum ve kahvaltı yapmaya çıktım. Okuduklarımı düşünerek neler hissettiğimi çıkarmaya çalıştım. Bana gerçek gibi gelmiyordu. Tommy'yi iyi tanımadım, karısını ise hiç tanımadım, adını bile bilmiyordum, yalnızca Brooklyn'de bir yerde var olduğunu biliyordum.

Sol elime, yüzük parmağıma baktım. Yüzük yok, yüzük yerinde iz yok. Yıllarca alyans takmış ve Syosset'ten Manhattan'a taşınırken çıkarmıştım. Aylarca yüzüğün olduğu yerde iz kalmıştı, sonra bir gün baktım ki iz yok olmuş.

Tommy alyans takıyordu. Sarı attın, kalınca. Sağ elinin küçük parmağında da bir yüzük vardı, bir okul yüzüğüydü sanırım. Kızıl Alev'de kahve içerken gördüğümü hatırlıyorum. Sağ elinde mavi taşlı bir okul yüzüğü, sol elinde sarı altın alyans.

Neler hissettiğimi anlayamadım.

O öğleden sonra St. Paul'e gittim ve Margaret Tillary için bir mum yaktım. Kiliseleri emekli olduğum zaman keşfetmişim, gerçi dua etmez, ayine katılmazdım ama ara sıra kiliseye gider, karanlıkta otururdum. Bazen yeni ölen ya da eskiden ölüp de hafızamda kalan insanlar için mumlar yakardım.

Neden bunu yapmam gerektiğini düşündüm bilmiyorum, neden aldığım paranın onda birini, neden karşıma çıkan ilk kilisenin yoksullara başış kutusuna atmak zorunda hissettiğimi de bilmiyorum.

Arkadaki bir sıraya oturup ani ölümü düşündüm. Kiliseden çıkarken hafif bir yağmur başlamıştı. Dokuzuncu Cadde'nin karşısına geçip Armstrong'a gittim. Dennis barın ardındaydı. Burbon istedim, hemen içtim, kahveyle birlikte bir burbon daha istedim.

Burbonu kahveye katarken Dennis, Tillary'yi duyup duymadığımı sordu. Haberi News'da okuduğumu söyledim.

"Bu öğleden sonra Post'ta da vardı. Hemen hemen aynı hikâye. Önceki gece olduğunu tahmin ediyorlar. Anlaşılan Tommy eve gitmemiş ve sabah dosdoğru büroya gitmiş, daha sonra özür dilemek için birkaç kez arayıp da karısına ulaşamayınca meraklanmış."

"Bunlar gazetede mi yazıyordu?"

"Aşağı yukarı. Önceki gece olacak. Ben buradayken Tommy uğramadı. Onu gördün mü?" Hatırlamaya çalıştım. "Sanırım. Önceki gece, evet, galiba Carolyn'le birlikte buradaydı."

"Dixie Belle."

"Hah, o."

"Şimdi neler hissettiğini merak ediyorum." Bıyığını düzeltmek için başparmağıyla işaret parmağını kullandı. "Herhalde hayalleri gerçek olduğu için suçluluk duyuyordur."

"Kadının ölmesini mi istiyordu sence?"

"Bilmiyorum. Evli bir erkekle çıktığı zaman kızlar bu fanteziyi kurmaz mı? Bak, ben evli değilim, bu tür şeyleri nasıl bilebilirim ki?"

Sonraki birkaç gün gazetelerde olay söndü. Perşembe günü News'da bir ölüm ilanı çıktı. Margaret Wayland Tillary, Thomas'ın sevgili eşi, rahmetli James Alan Tillary'nin annesi, Bayan Richard Paulsen'in teyzesi. O akşam bir anma töreni sonraki öğleden sonra Brooklyn'de, Dördüncü ile Bay Ridge Caddeleri'ndeki Walter B. Cooke'da cenaze töreni yapılacaktı.

O gece Billie Keegan, "Olaydan beri Tillary'yi görmedim" dedi. "Onu tekrar göreceğimizden emin değilim." Kendine bir bardak JJ&LS, başka kimsenin sipariş vermediği on iki yıllık Jameson'dan koydu. "Bahse girerim onu tekrar o kadınla birlikte görmeyeceğiz."

"Kız arkadaşıyla mı?"

Keegan başını salladı. "Karısının Brooklyn'de bıçaklanarak öldürüldüğü sırada birlikte olduklarını kafalarından atamıyor olmalılar. Keşke eve dönmüş olsaydı falan filan gibi düşünceler. Ortalıkta dolanıyorsun, bir tek atıp eğlenceli vakit geçirmek istiyorsun, ihtiyacın olan son şey, sen eğlenirken karının öldüğünün sana hatırlatılması."

Düşündüm, başımı salladım. "Anma töreni bu gece" dedim.

"Evet. Gidecek misin?"

Başımı iki yana salladım. "Gidenleri tanımıyorum."

Bar kapanmadan önce oradan çıktım, Polly'nin Yeri'nde bir tek attım, Bayan Kitty'de bir tane daha içtim. Skip gergin ve uzaktı, bara oturdum ve çok düşmanca görünmeden yanımda oturan adamı duymamazlıktan gelmeye çalıştım. Adam bana şehrin bütün sorunlarının eski belediye başkanının suçu olduğunu anlatmak istiyordu. Buna özellikle karşı çıkmıyordum ama duymak da istemiyordum.

İçkimi bitirip kapıya yollandım. Yarı yolda Skip seslendi. Döndüğüm zaman bana el ettiğini gördüm.

Bara geri döndüm. Skip, "Kötü bir zaman ama seninle hemen konuşmak istiyorum."

"Ya."

"Öğütlerine ihtiyacım var, belki bir iş verebilirim. Yarın öğleden sonra Jimmy'nin Yeri'nde olacak mısın?"

"Büyük olasılıkla" dedim. "Cenaze törenine gitmezsem." "Kim öldü?"

"Tillary'nin karısı."

"Ha, tören yarın mı? Gitmeyi düşünüyor musun? Bu kadar yakın olduğunu bilmiyordum."

"Değilim."

"Öyleyse neden gitmek istiyorsun? Unut gitsin, üstüne vazife değil. İki iki buçukta Armstrong'da sana bakarım. Orada değilsen başka bir zaman seni bulurum."

Ertesi gün iki buçukta geldiğinde oradaydım. Öğle yemeğimi henüz bitirmiştim ve Skip geldiğinde bir fincan kahve içiyordum. Skip kapı eşiğinde salonu gözleriyle tarayıp beni gördü, yanıma gelip oturdu.

"Gitmemişsin" dedi. "Cenaze törenine uygun bir gün değil, jimnastikten yeni döndüm, sonrasında saunada otururken kendimi aptal gibi hissettim. Bütün şehir sauna gibi zaten. Ne içiyorsun, o ünlü Kentucky kahvesi mi?"

"Sade kahve."

"Asla işe yaramaz." Skip döndü, garsona işaret etti. "Bana bir Prior Dark getir" dedi, "şuradaki babama da kahvesine koymasın için bir şey getir."

Kadın bana bir burbon, Skip'e de birasını getirdi. Skip bardağı eğerek birayı yavaşça döktü, inceledi, bir yudum aldı ve bardağı masaya bıraktı.

"Bir sorunum var galiba" dedi.

Ben bir şey söylemedim.

"Gizli, tamam mı?"

"Elbette."

"Bar işini ne kadar biliyorsun."

"Müşteri açısından yalnızca."

"Bundan hoşlandım. Nakit para olduğunu bilirsin."

"Elbette."

"Birçok yer kart kabul eder. Biz etmiyoruz. Yalnızca nakit. Ha adamı tanırsak çek alırız ya da hesaba filan geçeriz. Ama asıl olarak nakit geçer. İşimizin yüzde doksan beşinin nakit bunalımı söyleyebilirim. Aslını ararsan bundan da fazlası."

"Eee?"

Skip bir sigara çıkardı, başparmağının tırnağıyla ucuna vurdu. "Bunlardan söz etmekten nefret ediyorum" dedi.

"Öyleyse etme."

Sigarasını yaktı. "Herkes vergi kaçırıyor" dedi. "Gelen paranın belirli bir yüzdesi kayıtlara girmez. Defterde yer almaz, mevcut değildir. Bildirimde bulunmadığın her dolar, bildirimde bulunduğun iki dolara eşittir, çünkü vergisini vermezsin. Beni takip edebiliyor musun?"

"Takip etmek hiç zor değil, Skip."

"Bunu herkes yapıyor, Matt. Şekerciler, gazete bayiipleri, nakit para alan herkes. Tanrı aşkına, Amerikan tarzı bu. Başkan bile, kurtulabileceğini bilse vergi kaçakçılığı yapardı."

"Sonuncusu yaptı."

"Hiç hatırlatma. O dallama vergi dolandırıcılığına kötü bir şöhret getirdi". Sigarasından derin bir nefes çekti. "Birkaç yıl önce açıldığımızda defterleri John tutuyordu. Ben insanlara bağırırım, işe alır, işten atarım, John da satın almaları yapar ve defterleri tutar. Böyle çalışırız."

"Eee?"

"Sadede gel diyorsun, öyle mi? Başından beri iki defter tuttuk, biri bizim için, biri Amca için." Yüzü karardı, başını iki yana salladı. "Bana hiç anlamlı gelmedi. Bir sahte defter tutmanın yeterli olduğunu düşündüm ama John ne yaptığını bilmek için doğru dürüst defterlere ihtiyacımız olduğunu söylüyor. Sana da anlamlı geliyor mu? Paranı sayarsın, işlerin »asıl gittiğini anlarsın, bunun için iki deftere ihtiyaç yok ama ticaret kafası onda var, bu şeyleri o biliyor, bu yüzden ben de karışmadım."

Bardağını kaldırıp birasından içti. "Gitti" dedi. "Defterler."

"John, Cumartesi sabahları bara gelir, haftanın hesabın çıkarır. Geçtiğimiz Cumartesi her şey yolundaydı. Önceki bir şeyi kontrol etmesi gerektiğinde defterlere baktı ara, defterler yoktu."

"Her iki takım da mı?"

"Yalnızca siyah kaplısı, dürüst defter." Biraz daha bira içti, ağzını elinin tersiyle sildi. "Gün boyunca Valium aldı ve kafayı yemek üzereydi, sonra dün bana açıldı. Düünden beri ben kafayı yedim."

"Bu durum ne kadar kötü, Skip?"

"Berbat" dedi. "Çok kötü. Bundan yakayı kurtaramayız."

"Gerçekten mi?"

Başını salladı. "Açıldığımızdan bu yana yaptığımız bütün kayıtlar. Ve ilk haftadan beri para kazanıyoruz. Neden bilmiyorum, barlardan biri işte ama para kazanıyoruz. Üsteli iki elimizle çalışıyorduk. Defterleri bulurlarsa boku yeriz, biliyor musun? Hata olmuş diyemezsin, her şey beyaz üzerine siyah harflerle yazılı, rakamlar ortada ve o yılın vergi iadesinde çok farklı rakamlar var. Bir hikâye de uyduramazsın, yapabileceğin tek şey seni Atlanta'ya mı Leavenworth'e mi göndereceklerini merak etmek."

Birkaç dakika sessizce oturduk. Kahvemi içtim. Skip bir sigara daha yaktı ve dumanını tavana doğru savurdu. Kaseti müzik çalışıyordu, nefesli sazlarla bir ezgi.

"Benim ne yapmamı istiyorsun?" diye sordum.

"Defterleri alanları bul. Geri getir."

"Belki John'un kafası karışmıştır, yanlış yere koymuştu. Bir ihtimal..."

Skip başını iki yana salladı. "Dün öğleden sonra büronun altını üstüne getirdim. Defterler kesinlikle yok."

"Ortadan yok mu oldular? İçeriye zorla girildiğine dair bir işaret var mı? Nerede saklıyordunuz, kilit altında mı?"

"Kilitli olmaları gerekiyor. Bazen unutuyoruz, ortalıkta, bir çekmeceye bırakıyoruz. Dikkatsizlik, ne demek istediğimi arılıyor musun? Başına hiç olay gelmemiş, rahat davranıyorsun, acelen varsa ait oldukları yere koyma zahmetine katlanmıyorsun. John defterleri Cumartesi günü kilitlediğini söylüyor ama hemen sonra belki de kilitlemediğini itiraf ediyor, rutin bir iş, her Cumartesi yaptığı bir şey, bir Cumartesi'yi öbüründen nasıl ayırt edebilir ki? Aradaki fark ne? Büyük harf G. Gitti."

"Demek ki biri almış."

"Doğru."

"Defterlerle Vergi Dairesi'ne giderlerse..."

"Oradan ölümüz çıkar. Bu kadar. Bizi adı neydi, Tillary'nin karısının yanına koyabilirler. Törene gelmezsen hiç üzülme, anlarım."

"Kayıp olan başka bir şey var mı, Skip?"

"Yok gibi görünüyor."

"Demek ki sırf bunun için yapılan bir hırsızlık. Biri içeri girdi, defterleri aldı ve çıktı."

"Tam isabet."

Bu işi biraz düşündüm. "Sana karşı kini olan biri varsa, işten attığın biri, diyelim ki..."

"Evet, bunu ben de düşündüm."

"Federallere giderlerse takım elbiseli birkaç kişi gelip kimliğini gösterdiği zaman bunu öğrenirsin. Bütün kayıtları alırlar, banka hesaplarına el koyarlar, yapmaları gereken her şeyi yaparlar."

"Konuşmaya devam et, Matt. İçimi açıyorsun."

"Sana dış bileyen biri değilse, demek ki para kazanmaya çalışıyor."

"Defterleri satarak."

"Hı-hı."

"Bize."

"En ideal müşteri sizsiniz."

"Bunu düşündüm. Kasapyan da düşünmüş. Bana sıkı dur, diyor. Sıkı dur, kim almışsa bizimle bağlantıya geçer, o zaman kaygılanmaya başlarız. Bu arada yalnızca sıkı dur, yeter. Sıkılık sorun değil ama durmak asıl sorun. Vergi kaçakçılığında kefalet olur mu ?"

"Elbette."

"Öyleyse kefaleti yatırdıktan sonra kaçırım. Ülkeyi terk ederim. Hayatımın geri kalanını Nepal'de hippilere haşhaş satarak geçiririm."

"İşin o noktaya gelmesi çok zor."

"Sanırım." Skip sigarasına baktı, bardağının içine sokarak söndürdü. Düşünceli bir tavırla, "Bunu yapmalarından nefret ediyorum" dedi. "İçinde küllerin yüzdüğü bardaklardan, iğrenç." Bana baktı, gözleri gözlerimi inceliyordu. "Bu konuda yapabileceğin bir şey var mı? Seni tutmaktan söz ediyorum."

"Sanmıyorum. Bu noktada olmaz."

"Öyleyse bu arada bekleyeceğiz. İşin en zor kısmı hep bu olmuştur, her zaman böyleydi. Lisede koşardım, çeyrek mil. O sırada daha zayıftım. Çok sigara içtim, on üç yaşımdan beri sigara içiyorum ama o yaşta ne yaparsan yap etkilemez. Çocukları hiçbir şey etkilemez, bu yüzden sonsuza kadar yaşayacaklarını sanır hepsi." Paketten bir sigara çıkarırken durdu, sigarayı tekrar yerine koydu. "Yarışları seviyordum ama başlangıç vuruşunu beklemek, bundan nefret ederdim. Bazıları sinirden kusardı. Ben de kusacak gibi olurdum ama hiç kusmadım. Benim sık sık çişim gelirdi. Tuvalete giderdim ama beş dakika sonra tekrar çişim gelirdi." Anıları hatırlayarak başım salladı. "Vietnam'da aynı şey oldu, çatışmaya girmeyi beklerken. Çatışmaya hiç aldırımıyordum, aslında aldırarak çok şey vardı. Şimdi hatırlayınca rahatsız eden şeyler ama yaşarken çok farklıydı."

"Bunu anlayabiliyorum."

"Ama beklemek ölmek gibiydi." İskemlesini geriye itti. "Sana ne kadar borçluyum, Matt?"

"Ne için? Bir şey yapmadım ki?"

"Öğüdün için."

Elimi salladım. "Bana bir içki verebilirsin, bu da yeterli olur" dedim.

Skip, "Olmuş bil" dedi. Ayağa kalktı. "Bir ara sana ihtiyacım olabilir."

"Ne zaman istersen."

Çıkarken durup Dennis'le konuştu. Ben kahvemi içtim. Bitirdiğimde iki masa ötedeki bir kadın hesabını ödedi ve gazetesini masada bıraktı. Gazeteyi okudum, okurken bir kahve istedim ve kahveyi tatlandırmak için burbon ekledim.

Garsonu çağırdığımda öğleden sonranın kalabalığı salonu doldurmaya başlamıştı. Ona bir dolar vererek hesabıma işlemlerini söyledim."

Kadın, "İşleyemem" dedi. "Beyefendi hesabı ödedi."

Kadın yeniydi, Skip'in adını bilmiyordu. "Bunu yapması gerekmezdi" dedim. "Her neyse, o çıktıktan sonra bir içki daha içtim. Hesabıma yaz, tamam mı?"

Kadın, "Dennis'le konuş" dedi.

Cevap verme fırsatı bulamadan başka birinin siparişini almaya gitti. Bara gidip Dennis'e parmağımı uzattım. "Bana masamın hesabı olmadığını söylüyor" dedim.

"Doğruyu söylüyor." Gülümsedi. Çoğunlukla gülümserdi, etrafında gördükleri çok eğlenceliymiş gibi. "Hesabı Devoe ödedi."

"Bunu yapması gerekmezdi. Her neyse, o çıktıktan sonra bir içki içtim ve garsona hesabıma yazmasını söyledim ama o seni görmemi söyledi. Bu yeni bir şey mi? Hesabım yok mu?"

Dennis'in sırtışı genişledi. "Ne zaman istersen ama işin aslını soruyorsan şu anda bir hesabın yok. Bay Devoe hesabı kapadı. Tabak tertemiz."

"Ne kadar tuttu?"

"Seksen dolar ve biraz küsurat. Sorun olursa tam rakamı bulup çıkarırım herhalde. Olur mu?"

"Hayır."

"Hesabını kapatmak için bana yüz dolar verdi, bugünkü hesap, Lyddie için bahşış ve ruhumun yorgunluğunu gidermek için bir şeyler. Sanırım en son içkinin bu paraya dahil olmadığı düşünülebilir ama benim adalet duygum böyle değil." Bir gülümseme daha. "Yani bize hiçbir şey borçlu değilsin" dedi.

Tartışmadım. New York Polis Teşkilatı'nda öğrendiğim bir şey varsa, o da insanların bana verdiği almaktır.

5

Otelime döndüm, postayı ve mesajı kontrol ettim. Ne mektup ne mesaj vardı. Antigua'dan gelmiş sarsak bir siyah olan resepsiyonist sığağa hiç aldırmadığını ama okyanus esintilerini özlediğini söyledi.

Üst kata çıkıp bir duş yaptım. Odam sıcaktı. Klima vardı ama soğutması sorunluydu. Sıcak havayı dolaştırıyor ve kimyevi bir koku yayıyordu ama sıcaklık ya da nemle ilgili bir şey yapmıyordu. Klimayı kapayabilir ve pencerenin üst tarafını açabilirdim ama dışarıdaki hava da daha iyi değildi. Uzandım, bir saat kadar kestirmiş olmalıyım. Uyandığımdaya tekrar duşa ihtiyaç duyuyordum.

Duş yaptıktan sonra Fran'ı aradım. Telefona oda arkadaşı cevap verdi. Adımı söyleyip Fran'ın telefona gelmesi için uzun bir süre beklemek zorunda kaldım.

Ona akşam yemeği ve belki istersek sonrasında bir film önerdim. Fran, "Korkarım bu gece olmaz, Matt" dedi. "Başka planlarım var. Belki başka bir zaman."

Aradığıma pişman olarak telefonu kapattım. Aynaya baktım, hiç de tıraşa ihtiyacım olmadığına karar verdim, giyindim ve odadan çıktım.

Sokak sıcaktı ama birkaç saat sonra soğuyacaktı. Bu arada her yerde bar vardı ve oralardaki klimalar benimkinden daha iyi çalışıyordu.

Tuhaftır, o kadar sıkı içmedim. Somurtkan, huysuz bir ruh halindeydim ve bu durumda genellikle hızlı içki içerdim. Ama huzursuzdum ve bu yüzden çok dolandım. Bir şey içmeden girip çıktığım birkaç bar bile oldu.

Bir ara neredeyse kavga ediyordum. Onuncu Cadde'deki bir barda birkaç dişi eksik bir sarhoş bana çarptı ve içkisini üstüme döktü, üstelik özrünü kabul etme tarzıma bozuldu. Hiç yüzünden kavga çıkacaktı, adam aranıyordu, ben de neredeyse ona uyacaktım. Sonra arkadaşlarından biri arkadan adamın kollarını tuttu, başka biri aramıza girdi, ben de kendime gelerek oradan uzaklaştım.

Elli Yedinci Sokak'ta doğuya yürüdüm. Birkaç siyah dönme Holiday Inn'in önündeki kaldırımında çalışıyordu. Onlara her zamankinden daha çok dikkat ettim. Abanoz bir maske takmış gibi yüzü olan bir tanesi gözleriyle beni kışkırttı. İçimde bir öfke yükseldiğini hissettim ve kime neden öfkelendiğimi bilmiyordum.

Dokuzuncu Cadde'de yürüdüm, Armstrong'a yarım blok kalmıştı. Orada Fran'ı görsem şaşırırdım. Orada olmasını bekliyordum sanki, duvara dayalı bir masada oturmuş buldum onu. Arkası bana dönüktü, içeriye girdiğimi fark etmedi.

Onunki iki kişilik bir masaydı ve arkadaşı tanıdığım biri değildi. Adam sarı saçlıydı, kalın kaşları ve genç bir yüzü vardı. Apoletli, kısa kollu, mavi bir gömlek giymişti. Bunlara sanırım safari gömlek diyorlar. Pipo ve bira içiyordu. Fran'ın kocaman buzlu camdan bardağında kırmızı bir şey vardı.

Büyük ihtimalle tekilalı bir kokteyl. O yıl tekila çok revaçtaydı.

Bara yöneldim. Carolyn oradaydı. Masalar kalabalıktı ama bar yarı yarıya boştu, bir Cuma akşamı o saatte fazla insan gelmemişti. Carolyn'nin sağında, kapıya doğru birkaç biracı beyzboldan söz ediyordu. Solunda sıra halinde üç boş tabure vardı.

Oradaki tabureye oturdum ve burbon ısmarladım. Billie içkimi verirken havayla ilgili bir şeyler söyledi. Burbondan bir yudum alıp Carolyn'e şöyle bir baktım.

Tommy'yi ya da başka birini beklemiş gibi durmuyordu, birkaç dakika önce gelmiş gibi de değildi. Sarı pantolon ve yeşil kolsuz buluz giymişti. Açık kahverengi saçları küçük tilki yüzünü çevreleyecek şekilde taranmıştı. Ufak boy bir bardaktan koyu renk bir şey içiyordu.

Hiç değilse tekila değildi.

Ben burbonumu içtim, istemeyerek Fran'a şöyle bir baktım ve kendi rahatsızlığımdan irkildim. Onunla iki kez çıkmıştım, karşılıklı büyük bir çekim yoktu aramızda, kimyasal sihir falan yoktu, yalnızca iki gece onu evine bırakmıştım. Bu gece de onu aramıştım ama bana başka planları olduğunu söylemişti. Şimdi ise burada planıyla birlikte tekila içiyordu.

Buna kızma hakkını nereden buluyordum?

Düşündüm, adama yarın sabah erken kalkacağını söylemeyeceğine bahse girerdim. Beyaz Avcı'nın dış kapıda iyi geceler demek zorunda kalmayacağına emindim.

Sağımdaya Piedmont şiveli bir ses, "Senin adını unuttum" dedi.

Başımı kaldırdım.

"İnanıyorum ki tanışmıştık" dedi kadın, "ama adını hatırlayamıyorum."

"Matthew Scudder" dedim. "Haklısın, bizi Tommy tanıştırmıştı. Sen Carolyn'sin."

"Carolyn Cheatham. Onu gördün mü?"

"Tommy'yi mi? Olaydan beri hayır."

"Ben de görmedim. Hepiniz cenaze törenine gittiniz mi?"

"Hayır. Gitmeyi düşündüm ama olmadı."

"Neden gidecektin ki? Karısıyla hiç tanışmamıştın, öyle değil mi?"

"Öyle."

"Ben de tanışmamıştım." Güldü. Neşeli bir gülüş değildi bu. "Büyük sürpriz, karısıyla hiç tanışmadım. Bu öğleden sonra gidecektim. Ama gitmedim." Alt dudağını dişlerinin arasına aldı. "Matt. Neden bana bir içki ısmarlamıyorsun? Ya da ben sana ısmarlayayım ama yanıma otur da bağırarak zorunda kalmayayım. Lütfen."

Amaretto içiyordu, sek olarak içtiği tatlı badem tadında bir likör. Çok tatlıdır ama viski kadar güçlüdür neredeyse.

"Bana gelmememi söyledi" dedi. "Cenaze törenine yani. Brooklyn'de bir yerdeydi, orası bambaşka bir ülke gibi, ama bürodan birçok kişi törene gitti. Oraya nasıl gideceğimi öğrenmek zorunda değildim, biri beni götürebilirdi. Bürodakilerin arasına karışabilir, herkes gibi taziyelerimi sunabilirdim. Ama Tommy olmaz dedi, doğru olmazmış."

Carolyn'nin çıplak kolları sarı saçlarıyla hafifçe kapanmıştı. Parfüm sürmüştü, çiçeksi bir koku.

"Doğru görünmeyeceğini söyledi" dedi. "Ölüye saygıyla ilgiliymiş." Bardağını kaldırarak inceledi.

"Saygı" dedi. "Erkekler saygıyı neden önemser? Ölüler ya da yaşayanlara saygı duymak hakkında ne biliyor? Buradakilerin arasına karışabilirdim. İkimiz de Tannahill'de çalışıyoruz, herkesin bildiği gibi yalnızca arkadaşız. Tanrı aşkına, hep arkadaştık."

"Sen öyle diyorsan."

Sözcükleri yaya yaya, fazladan bir iki hece katarak, "Aman, Allah kahretsin." dedi. "Yok, hayır kahretsin demiyorum. Yalnızca arkadaş da değildik tabii. Ama hep gülerdik, iyi vakit geçirirdik. Evliydi ve hemen her gece cici karısına geri dönerdi." Biraz Amaretto içti. Benim için sorun değildi, inan bana, çünkü akli başında kim, gün doğarken Tommy Tillary'yi yanında ister? Matthew, ben bunu döktüm mü, içtim mi?"

Biraz fazla hızlı içtiğine karar verdik. Tatlı içkilerin çok çabuk etkisini gösterdiğinde hemfikir olduk. Bu New York özentisi Amaretto böyledir, dedi. Alıştığı burbon gibi değildi. Burbonda nerede duracağını bilirdin.

Ona benim de burbon meraklısı olduğumu söyledim, bunu öğrenmek hoşuna gitti. İttifaklar bundan daha yüzeysel ilişkilerde kurulabilirdi ve Carolyn bu ittifakı benim bardağımdan içerek pekiştirdi. İçmesini ben önerdim, Carolyn bardağı dökmeden tutmak için küçük elini benimkinin üstüne koydu ve bir dikişte bitirdi.

"Burbon alçak bir içki" dedi. "Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Erkek içkisi olduğunu sanırdım."

"Pisliğe batmak isteyen erkek içkisi. Skoç, yelek ve kravatla hazırlık okulu içindir. Burbon içindeki hayvanı dışarı çıkarmaya hatır, pis bir gösteri yapmaya hazır oğlanlar içindir. Burbon sıcak bir gecede yatakta yatıp tere aldırılmamaktır."

Kimse terlemiyordu. Onun dairesindeydik, mutfak ve hol seviyesinden bir basamak aşağıdaki oturma odasında kanepeler üzerindeydik. Carolyn'nin oturduğu bina, Dokuzuncu Cadde'nin birkaç kapı batısında, Elli Yedinci Sokak'taki Art Deco bir apartmandı. Cam ve dökme demirden sehpanın üstünde köşedeki dükkândan alınmış bir şişe Maker's Mark duruyordu. Klima açıldı, benimkinden daha sessiz ve daha etkili çalışıyordu. Bardaktan içiyorduk ama buz alma zahmetine girmemiştik.

"Sen polistin" dedi. "Tommy öyle dememiş miydi?"

"Demiş olabilir."

"Şimdi de detektif misin?"

"Bir açıdan."

"Bu da demek ki soyguncu değilsin. Bu gece soygun sırasında bıçaklanırsam bir işe yarar, öyle değil mi? Tommy benim yanımdaydı ve karısı öldürüldü, sonra o karısının yanına gidiyor ve ben öldürülüyorum. Tabii şu anda onunla birlikte olduğunu sanmam. Artık toprağın altına girmiştir."

Dairesi küçük ama rahattı. Mobilyalar zarifti, tuğla duvarda alüminyum çerçeveli pop art resimler asılıydı, Penceresinden Pare Vendom'un yeşil bakır çatısını görebilirdiniz.

"Buraya bir hırsız gelseydi" dedi, "ondan daha şanslı olurdum."

"Seni korumak için yanında ben varım diye mi?"

"Hımm" dedi. "Benim kahramanım."

Sonra öpüştük. Çenesini tutup onu öptüm, hemen sarma dolaş olduk. Parfümünün kokusunu duyuyor, yumuşaklığın hissediyordum. Bir iki dakika sarılmış halde kaldık, sonra aynı anda içkilerimize uzanmak için ayrıldık.

Carolyn bardağını alırken konuşmaya devam ederek "Yalnız olsaydım bile" dedi, "kendimi koruyabilirdim."

"Karatede siyah kuşağın var."

"Çantama uysun diye boncuklu bir kuşağım var, canım Hayır, kendimi bak nasıl korurdum, bir dakika bekle, sana göstereyim."

Kanepenin iki yanında bir çift modern mat siyah zigon sehpa vardı. Benim tarafımdaki çekmecedan bir şey almak için üzerimden eğildi. Kucağıma yüzükoyun uzanmıştı. Sarı pantolonuyla yeşil bluzunun arasından altın renkli teni görünüyordu, Elimi arkasına koydum.

"Yapma şunu, Matthew! Ne aradığımı unutacağım."

"Önemli değil."

"Hayır, önemli. İşte burada, gördün mü?"

Doğruldu, elinde bir silah vardı. Masa gibi siyahtı. Bir tabancaydı, .32'lik gibi görünüyordu. Simsiyah, küçük namlulu, küçük bir silah.

"Bunu ortadan kaldırırsan iyi olacak" dedim.

"Nasıl silah kullanılacağını bilirim" dedi. "Silahlarla dolu bir evde büyüdüm. Tüfekler, çifteler, tabancalar. Babamla iki erkek kardeşim ava giderdi. Bildircin, sülün, ördek. Silahları tanırım."

"Bu dolu mu?"

"Olmasaydı fazla işe yaramazdı, değil mi? Bir hırsıza doğrultup bang diyemem. Bana vermeden önce doldurdu."

"Silahı sana Tommy mi verdi?"

"Hı-hı." Silahı kol mesafesinde tuttu, hayali bir hırsıza yöneltti. "Bang" dedi. "Mermileri bana vermedi, silahı doldurdu. Yani bir hırsız vuracak olursam ertesi gün ondan mermi istemek zorundayım."

"Neden sana silah verdi?"

"Ördek avına gitmek için değil." Güldü. "Koruma için" dedi. "Bazen gerginleştiğimi söyledim, bu şehirde tek başına yaşayan bir kız olarak. Baktım bir sefer yanında silah getirmiş. Karısı için aldığını, korunma için yanında bulundurmasını istediğini ama kadının silahı eline bile almadığını söyledi." Susup kıkırdadı.

"Komik olan nedir?"

"Ha, hep böyle demezler mi. 'Karım eline bile almadı.' Müstehcen bir kafam var, Matthew."

"Hiç sorun değil."

"Sana burbonun alçak bir şey olduğunu söylemişim. İnsanın içindeki hayvanı çıkartıyor. Beni öpebilirsin."

"Sen de silahı çekebilirsin."

"Elinde silah olan bir kadını öpmeye karşı mısın?" Sol tarafına yuvarlandı, silahı çekmeceye koyarak çekmeceyi kapattı. "Başucumda tutuyorum" diye açıkladı, "böylece acele hareket etmem gerekirse elimin altında olur. Bu şey yatak oluyor."

"Sana inanmıyorum."

"İnanmıyorsun, ha? Kanıtlamamı ister misin?"

"İyi olur."

Böylece yetişkinlerin başbaşa kaldıklarında yaptığı şeyi yaptık. Kanepede açılıp yatak oldu. Işıkları söndürüp odayı yalnızca hasıra sarılı şarap şişelerine konulmuş iki mumla aydınlatarak kanepenin üzerine uzandık. Bir FM istasyonunda müzik çalıyordu. Carolyn'nin tatlı bir vücudu, arzulu bir ağzı,

mükemmel bir teni vardı. Bir sürü heyecanlı ses çıkarıyor ve maharetli hareketler yapıyordu, sonrasında biraz ağladı.

Sonra konuştuk, biraz daha burbon içtik ve çok geçmeden Carolyn uyuyakaldı. Üstünü pike ve pamuklu bir battaniyeyle örttüm. Ben de uyuyabilirdim ama bunun yerine giysilerimi giyip eve yollandım. Çünkü akli başında hangi kadın gün doğarken Matt Scudder'ı yanında görmek isterdi?

Eve dönerken küçük Suriye kafeteryasına uğradım ve görevliye iki şişe Molson Ale'nin kapağını açtırdım. Odama çıkıp ayaklarımı pencere pervazına dayayarak bir şişeyi içtim.

Tillary'yi düşündüm. Şimdi neredeydi? Karısının öldüğü evde mi? Arkadaşları ve akrabalarıyla mı oturuyor?

Bir soyguncu karısını öldürürken onu barlarda ya da Carolyn'nin yatağında düşündüm ve bu konuda ne hissettiğini merak ettim. Ya da bunu düşünüp düşünmediğini.

Birden düşüncelerim Anka'ya, Syosset'te oğlanlarla oturan eski karıma döndü. Bir an onun için korku duydum. Tehdit edildiğini, görülmeyen bir tehlikeden dolayı panik içinde geri çekildiği hayal ettim. Korkunun mantık dışı olduğunu kavradım, bir an sonra ne olduğunu anlayabildim: Korkuyu yanımda getirmiştik, Carolyn Cheatham'ın kokusuyla birlikte üstüme yapışmış bir şeydi. Tommy Tillary'nin suçluluk duygusunu vekaleten taşıyordum.

Tamam, canı cehenneme. Onun suçluluğuna ihtiyacım yoktu. Bende bol bol vardı zaten.

6

Hafta sonu sakin geçti. Oğullarımla konuştum ama bana gelmediler. Cumartesi öğleden sonra, Armstrong'dan bir blok ötedeki antikacının ortaklarından birine eşlik ederek yüz dolar karandım. Birlikte taksiyle Doğu Yetmiş Dördüncü Sokak'a gittik, adamın eski sevgilisinin dairesinden giysi ve diğer eşyalarını aldık. Eski sevgili iri kıyım, sert ve yosma tipli bir erkekti.

"Buna inanmıyorum, Gerald" dedi. "Gerçekten bodyguard'ını mı getirdin yoksa yazın yerime bu mu geçti? Her iki durumda da aşağılandım mı, taltif mi edildim bilmiyorum."

Gerald, "Eminim biraz düşününce anlarsın" dedi.

Taksiyle Batı Yakası'na dönerken Gerald, "O yosmayı gerçekten sevdim, Matthew ve nedenini anlıyorsam kahrolayım" dedi. "Teşekkür ederim, Matthew. Saatine beş dolara bir haydut tutabilirdim ama senin olman çok farklı. Handel lambasının onun olduğunu hatırlamaya ne kadar hazırdı fark ettin mi? Hıh, onunmuş. Tanıştığımızda Handel'i bilmezdi bile, ne lambasını ne de bestecisini. Bildiği tek şey hondle'dir. Hondle sözcüğünü bilir misin? Fiyat üzerine sıkı pazarlık yapmak anlamına gelir, çingene pazarlığı yani. Kararlaştırdığımız yüz dolar yerine elli dolar ödemeye çalışmam çingene pazarlığı olurdu örneğin. Yalnızca şaka yapıyorum, canım. Yüz dolar ödemek sorun değil, her kuruşunu hak ettiğine inanıyorum."

Pazar akşamı Bobby Ruslander beni Armstrong'da buldu. Skip'in beni aradığını söyledi. Skip, Bayan Kitty'deydi ve bir dakikam varsa neden oraya uğramıyordum? Zamanım vardı, Bobby oraya kadar benimle birlikte yürüdü.

Hava biraz serinlemişti; Cumartesi günü en kötü sıcak dalgası geçmişti, yağmur sokakları biraz serinletmişti. Yeşil ışığı beklerken bir itfaiye aracı yanımızdan geçti. Siren sesleri uzaklaştığında, Bobby, "Çılgınca bir iş" dedi.

"Öylemi?"

"Sana anlatacak."

Karşıya geçerken, "Onu hiç böyle görmemiştik, ne demek istediğimi anlıyor musun? Her zaman süper soğukkanlıdır, Arthur yani" dedi.

"Senden başka kimse ona Arthur demiyor."

"Kimse demedi. Çocukken de kimse ona Arthur demezdi, Basmakalıp davranmamaktı bu. Herkes ona Skip der, ben onun en iyi arkadaşıyım, ben ona gerçek adıyla hitap ederim."

Bara vardığımızda Skip, Bobby'ye bir bar havlusu atarak yerini almasını istedi. "Pis bir barmendir" dedi, "ama fazla şey çalmaz."

Bobby, "O senin düşüncen" dedi.

Arkaya geçtik, Skip kapıyı kapadı. Odada iki eski masa, iki döner büro iskemlesi ve arkası dik bir iskemle, bir askı, bir dosya dolabı ve benden daha uzun eski bir Mosler kasa vardı. Skip kasayı göstererek, "Defterlerin burada olması gerekirdi" dedi. "Tabii biz bunun için fazla akıllıyız, John'la

ben. Bir denetim olsa ilk bakacakları yer burası olur, değil mi? Kasada nakit olarak bin dolar, bazı kâğıtlar ve boktan şeyler, buranın kira sözleşmesi, ortaklık sözleşmesi, John'un boşanma belgeleri, bunun gibi boktan şeyler var. Bu süprüntüleri sakladık ve birinin barla birlikte çekip gitmesine izin verdik."

Bir sigara yaktı. "Burayı aldığımızda kasa buradaydı" dedi. "Depo olduğu dönemden kalmıştı ve taşıtmak değerinden daha fazlaya mal olacağından elimizde tuttuk. Kocaman bir bok, değil mi? İstersen içine bir ceset bile koyabilirsin. Bu yüzden kimse çalamaz. Aradı, defterleri çalan dallama aradı."

"Ya!"

Skip başını salladı. "Fidye istiyor. 'Bende size ait bir şey var, isterseniz geri alabilirsiniz.'"

"Adını koydu mu?"

"Hayır. Tekrar arayacağını söyledi."

"Sesi tanıdın mı?"

"İ-h. Değiştirilmiş gibi çıkıyordu."

"Ne demek istiyorsun?"

"Duyduğum gerçek sesi değildi sanki. Her neyse, sesi tanımadım." Ellerini kavuşturdu, eklemelerini çılatmak için kollarını gerdi. "Ondan haber alana kadar burada oturmam gerekiyor."

"Ne zaman aradı?"

"Birkaç saat önce. Çalışıyordum, beni buradan aradı. Akşama başlamak için güzel bir olay, değil mi?"

"Doğrudan Vergi Dairesi'ne götürmek yerine sana gelmiş hiç değilse."

"Evet, bunu ben de düşündüm. Bir şans veriyorlar hiç olmazsa. Vergi Dairesi'ne gitselerdi, kısıvrak yakalanmıştık."

"Ortağınla konuştun mu?"

"Henüz konuşmadım. Evini aradım ama evde değildi."

"Yani sıkı duruyorsun."

"Evet. Böyle olması gerek. Burada ne cehenneme işim var?" Masasının üstünde üçte biri kahverengi bir sıvıyla dolu su sürahisi vardı. Sigarasından son nefesi çekti ve sürahinin içine attı. "İğrenç" dedi, "bunu yaptığını görmek istemem, Matt. Sigara içmiyorsun, değil mi?"

"Çok arada bir."

"Öyle mi? Şimdi bir tane yak da dumanaltı kalma. Bu yoldan eroine alışan birini tanıyorum. Onu sen de tanıyorsun. Ama bu küçük başbelaları -paketin üstüne vurdu- uyuşturucudan daha sıkı alışkanlık yaratıyorlar herhalde. İster misin?"

"Hayır teşekkürler."

Ayağa kalktı. "Alışmadığım tek şey" dedi, "zaten pek sevmediğim şeyler. Hey, geldiğin için teşekkür ederim. Beklemekten başka yapacak bir şey yok ama olup bitenler konusunda seni bilgilendirmek istedim."

"İyi olmuş" dedim, "ama bunun için bana bir şey borçla olmadığını bilmeni istiyorum."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bara gidip hesabımı ödemeni istemiyorum."

"Kırıldın mı?"

"Hayır."

"Yalnızca yapmak istedim."

"Teşekkür ederim ama gereği yoktu."

"Evet, sanırım." Omzunu silkti. "Vergi kaçırdığın zaman haydan gelen huya gidiyor. Kendini göstermeyen şeylere harcıyorsun paranı. Canı cehenneme. Ama sana bir içki ikram edebilirim, değil mi? Kendi barımda."

"Bu olur tabii."

"Öyleyse gel" dedi, "Allahın belası Ruslander bütün dükkânı satmadan önce gidelim."

Armstrong'a ne zaman gitsem Carolyn'e rastlar mıyım diye merak ediyordum ve ne zaman görmesem hayal kırıklığına uğramaktan çok rahatlıyordum. Onu arayabilirdim ama aramamamın

daha uygun olacağını seziyordum. Cuma akşamı ikimizin de istediği bir şeydi ve her ikimiz açısından da tamamlanmış bir iş gibi görünüyordu. Bundan da hoşnuttum. Üstelik Fran'ın bana yaptığını atlatmışım. Carolyn'le olanların ise bildik bir gecelik arzudan başka birşey olmadığını düşünmeye başlamışım. Daha az keyifle de olsa sokaktaki kadınlardan biriyle yarım saat geçirmek de aynı işi görürdü sanırım.

Tommy'ye hiç rastlamadım ve bu da rahatlatıcıydı, kesinlikle hayal kırıklığı yaratmadı.

Sonra Pazartesi sabahı News aldım. Tillary hırsızlığı ve cinayeti için Sunset Park'tan İspanyol asıllı iki genci tutukladıklarını okudum. Gazete her zamanki fotoğraflardan yayınlamıştı. İki siska genç, saçları darmadağın, biri yüzünü kameralardan saklamaya çalışıyor, öbürü küstah bir tavırla sırıtıyor ve ikisi de takım elbiseli, geniş omuzlu bir İrlandalıya kelepçelenmişler. Hangisinin iyi adam olduğunu açıklayan bir alt yazı vardı ama aslında buna gerek yoktu.

O öğleden sonra telefon çaldığında Armstrong'daydım. Dennis sildiği bardağı kenara bırakarak telefonu açtı. "Bir dakika önce buradaydı" dedi. "Arkasından bir bakayım." Almacı eliyle kapatarak sorar gibi bana baktı. "Hâlâ burada mısın? Yoksa dikkatim dağılmışken gizlice çıktın mı?"

"Öğrenmek isteyen kim?"

"Tommy Tillary."

Bir kadının bir erkeğe ne anlatmaya karar vereceğini ya da erkeğin nasıl tepki göstereceğini asla bilemezsiniz. Öğrenmeyi fazla istemiyordum ama yüz yüze olmak yerine telefonda konuşmak daha iyi geldi. Başımı sallayınca Dennis telefonu barın üzerinden uzattı.

"Matt Scudder, Tommy. Karının ölümüne üzüldüm" dedim.

"Teşekkür ederim, Matt. Tanrım, sanki bir yıl önce olmuş gibi geliyor. Ne kadar oldu, bir haftadan biraz fazla mı?"

"Hiç değilse orospu çocuklarını yakalamışlar."

Bir sessizlik oldu. Sonra, "Gazeteyi görmedin galiba, ha?" diye sordu.

"Elbette gördüm. İki İspanyol genç, resimleri vardı."

"Sanırım bu sabahki News'u okumuşsun."

"Genellikle okurum. Neden?"

"Ama bu öğleden sonranın Post'unu okumadın."

"Hayır. Neden, ne oldu? Adamlar temize mi çıktı?"

"Temize çıktı" diyerek homurdandı. Sonra, "Bildiğini sanmıştım. Bu sabah News'daki haberi görmeden önce erkenden polisler geldi, yani gözaltında olduklarını bile bilmiyordum. Önceden bilsem daha kolay olurdu."

"Seni anlayamıyorum, Tommy."

"İki Latin sevgili. Temiz mi? Bok, Times Alanı metro istasyonundaki erkekler tuvaleti kadar temizler. Polisler mekânlarına baskın düzenlemiş ve nereye baksalar evimdeki eşyaları görmüşler. Ellerinde tarifi olan mücevherler, seri numarasını verdiğim bir müzik seti, her şey. Monogramlı bok. İşte bu kadar temizler demek istiyorum, Tanrı aşkına."

"Eeee?"

"E'si hırsızlığı kabul ettiler ama cinayeti kabul etmediler."

"Sabıkalılar bunu hep yapar, Tommy."

"Bırak da bitireyim, ha? Hırsızlığı kabul ettiler ama onlara göre gerçek bir hırsızlık değildi. Bütün o malları onlara ben vermişim."

"Onlar da gecenin bir yarısı almaya gelmişler."

"Evet, doğru. Hayır, hikâyelerine göre sigortadan para alabilmem için hırsızlık süsü vermişler. Gerçekten aldıkları malların bedelini sigortadan alabilirim, böylece kimsenin kaybı olmuyor."

"Gerçek kayıp ne kadar?"

"Boş ver, bilmiyorum. Rapor verdiğimde listeye aldığım şeylerin iki katı mal vardı yerlerinde. Rapor verdikten birkaç gün sonra unuttuğum şeyler oldu ve polisler bulana kadar kaybolduğunu bilmediğim eşyalar vardı. Bulamadıkları eşyalar da var. Peg'in bir kürkü vardı, kürkü sigorta ettirecektik ama ettiremedik. Mücevherlerinden bazıları da aynı şekilde. Standart bir ev sahibi

poliçesi yaptırmıştım, aldıkları her şeyi kapsamıyor. Bir gümüş takımımız vardı, Peg'in teyzesinden kalmıştı. Yemin ederim bu takımı unutmuştum. Bu takım da poliçede yoktu."

"Sigorta için yapılmışa benzemiyor."

"Hayır, tabii ki yapılmadı. Nasıl olabilir ki? Her neyse, önemli olan onlara göre girdiklerinde evin boş olması. Peg evde değildi."

"Eee?"

"Hikâyelerine göre ben onlara tezgâh hazırlamışım. Evi soyduktan, her şeyi alıp götürdükten sonra ben Peg'le eve dönüyorum, onu altı, sekiz kere, ya da kaç kereyse bıçaklıyorum, soygun sırasında olmuş gibi görünsün diye onu orada bırakıyorum."

"Hırsızlar karını bıçakladığına nasıl tanıklık edebiliyorlar?"

"Edemiyorlar. Söyledikleri tek şey kendilerinin yapmadığı, onlar oradayken Peg'in evde olmadığı ve hırsızlıkla bağlantısı kurulsun diye benim bu biçimde düzenleme yaptığım. Polisler geri kalan parçaları kendileri birleştirdiler."

"Peki ne yaptılar, seni gözaltına mı aldılar?"

"Hayır. Kaldığım otele geldiler, saat erkendi, duştan yeni çıkmıştım, bırak üstüme yıkmaya çalıştıklarını, İspanyollar'ın yakalandığını bile ilk o zaman öğrendim. Yalnızca konuşmak istiyorlardı polisler, başta onlarla konuştum, sonra ne yüklemeye çalıştıklarım anlamaya başladım. Bu yüzden avukatım yanımda olmadan başka bir şey konuşmayacağımı söyledim ve avukatımı aradım. Adam kahvaltısını yarım bırakıp acele yanıma geldi. Tek bir söz bile söylememe izin vermedi."

"Seni gözaltına falan almadılar yani."

"Hayır."

"Ama hikâyeni de tam olarak yutmadılar, değil mi?"

"Kesinlikle hayır. Onlara bir hikâye anlatmadım aslında, çünkü Kaplan bir şey söylememe izin vermedi. Beni içeri tıkmadılar, çünkü ellerinde bir kanıt yoktu ama Kaplan'a göre yapabilseler bir kanıt uyduracaklar. Bana şehirden ayrılmamamı söylediler. İnanabiliyor musun? Karım öldü, Post'un, başlığı 'Hırsızlık Cinayetinde Şüpheli Koca' diye çıktı, yapacağımı sanıyorlar yani? Montana'da balık mı avlamaya gideceğim? 'Şehirden ayrılma.' Bu saçmalığı televizyonda izlesen, gerçek yaşamda kimsenin böyle konuşmadığını sanırsın. Belki de televizyondan almışlardır."

Benden ne istediğini söylemesi için bekledim. Fazla beklemem gerekmedi.

"Seni neden aradım" dedi, "Kaplan bir detektif tutmamız gerektiğini söylüyor. Belki bu adamların çevrede konuştuklarını, arkadaşlarına atıp tuttuklarını, belki cinayeti onların işlediğini kanıtlamanın bir yolu olduğunu düşünüyor. Polisler beni enselemeye çalışmakla fazla meşgul olurlarsa bu işe yoğunlaşmayacaklarını söylüyor."

Resmi bir konumumun olmadığını, ruhsatımın bulunmadığını ve rapor vermediğimi açıkladım.

Tommy, "Önemli değil" diye ısrar etti. "Kaplan'a güvenebileceğim birini istediğimi söyledim. Mahkemeye kadar gideceğini sanmıyorum, Matt, çünkü nerede olduğumu kanıtlayabilirim. Yaptığımı söyledikleri şeyi yapmak için orada olamazdım. Ama bu saçmalık ne kadar uzun devam ederse benim için o kadar kötü olacak. Temize çıkmak istiyorum, gazetelerde şu İspanyol piç kurularının yaptığının ve benimle bir ilgisi olmadığını yazılmasını istiyorum. Bunu kendim için ve iş yaptığım insanlar için, Peggie'nin akrabaları için ve bana oy veren bütün harika insanlar için istiyorum. 'Amateur Hour'u hatırlıyor musun? 'Anneme, babama, Edith Hala'ya, piyano öğretmenim Bayan Pekon'a ve bana oy veren bütün o harika insanlara teşekkür etmek istiyorum.' Dinle, benimle Kaplan'ın bürosunda buluşacaksın, adamın söylediklerini dinleyeceksin, bana büyük bir iyilik yapacaksın, sen de biraz para kazanacaksın. Ne diyorsun, Matt?"

Güvenebileceği birini arıyordu. Caroline'lı Carolyn ona benim ne kadar güvenilir olduğumu mu söylemişti?

Ne dedim? Evet dedim.

7

Bir durak için metroya binerek Brooklyn'de indim ve Tommy Tillary ile Drew Kaplan'ın Brooklyn'in Borough Hall'den birkaç blok ötedeki Court Sokağı'nda bulunan yazıhanesinde buluştum. Yanda bir Lübnan lokantası vardı. Köşede Ortadoğu'dan ithal edilmiş ürünler satan bir bakkal dükkânı, yanında meşe mobilyalar, piriç lambalar ve yatak başlarıyla dolu bir antikacı dükkânı vardı.

Kaplan'ın binasının önünde bir bacağı olmayan siyah bir adam tekerlekli bir platformun üzerinde oturuyordu. Bir yanındaki açık sigara kutusunda birkaç dolar ve bir sürü bozukluk vardı. Adam güneş gözlüğü takmıştı ve önündeki kaldırımda duran elle yazılmış tabelanın üzerinde, "Güneş Gözlüğü Sizi Aldatmasın. Kör Değilim, Yalnızca Bacağım Yok" yazılıydı.

Kaplan'ın yazıhanesi lambri kaplıydı, köşedeki antikacıdan alınmış olabilecek deri koltuklar ve meşe dosya dolapları vardı. Kaplan'ın ve iki ortağının adı koridorun kapısındaki buzlu cam üzerine eski moda altın ve siyah harflerle yazılmıştı. Özel bürosunun duvarlarındaki çerçeveli diplomalar, Adelphi'de okuduğunu, Brooklyn'de staj yaptığını gösteriyordu. Bir Viktoryan meşe masada duran küp şeklindeki çerçevenin üzerinde karısının ve küçük çocuklarının resimleri duruyordu. Masa üzerinde kâğıt ağırlığı olarak bronz bir demiryolu çivisi kullanılıyordu. Masanın yanındaki duvarda sarkaçlı saat zamanı gösteriyordu.

Kaplan, tropikal gri çizgili takım elbisesi ve sarı puantiyeli kravatıyla muhafazakâr bir şıklık sergiliyordu. Otuzuna yeni girmiş görünüyordu ki bu da diplomalar üzerindeki tarihlere uygundu. Benden daha kısa, Tommy'den ise epeyce kısa, ince yapılı, tıraşlı, koyu renk saçlıydı, hafif kayık bir gülümsemesi vardı. İnsanın elini hafifçe sıkıyordu, bakışları doğrudan ama ölçen, tartan bir havadaydı.

Tommy, gri flanel pantolonun üzerine şarap rengi flanel eket ve beyaz loafer giymişti. Mavi gözlerinin köşelerinde ve ağzının çevresinde kırışıklıklar vardı. Gerginlik, içindeki bütün kanı çekip almış gibi rengi de sapsarıydı.

Drew Kaplan, "Yapmak istediğimiz şu" dedi, "Herrera'nın ya da Cruz'un pantolon ceplerinde bir anahtar bulmak ve Penn İstasyonu'ndaki dolabı saptayarak üzerinde parmak izleri ve Peg'in kanı bulunan uzun bir bıçak olup olmadığına bakmak."

"Bu nasıl olacak?"

Gülümsedi. "Olsa göz çıkarmazdı diyelim yalnızca. Hayır, aslında o kadar kötü bir durumda değiliz. Elimizde, Tropicana'dan geldiklerinden beri başları sürekli derde giren iki Latin'in tutarsız itirafları var. Onlarda da Tommy'nin bu cinayeti işlemesi için iyi bir neden gibi görünen bir şey var."

"Bu nedir?"

Soruyu sorduğum sırada Tommy'ye bakıyordum. Tommy gözlerini benden kaçırdı. Kaplan, "Bir evlilik üçgeni, güçlü bir parasal neden. Margaret Tillary, teyzesinin ölümü üzerine geçen bahar mirasa kondu. Henüz mülkü üstüne geçiremedi ama yarım milyon dolardan daha değerli olmalı."

Tommy, "Vergilerden sonra kalacak olan daha az" dedi. "Çok daha az."

"Artı sigorta var. Tommy ile karısı ayrı ayrı normal hayat sigortası yaptırmışlar, ikisi de öbürünü lehtar göstermiş, her ikisinde de çifte ödeme emri var ve tutar olarak" -masasındaki bir nota baktı- "yüz elli bin dolar, kazayla ölüm sonucu iki katına çıkıyor, üç yüz bin dolar. Bu noktada cinayet için yedi sekiz yüz bin dolarlık bir neden var elimizde."

Tommy, "Avukatım konuluyor" dedi.

"Aynı zamanda Tommy nakit sıkıntısı çekiyor. Kumar açısından kötü bir yıl geçirdi ve belki onu biraz sıkıştırmaya başlamışlardır."

Tommy araya girdi. "Bir şey çıkmaz."

"Polislerin söyleyeceklerini dile getiriyorum, tamam mı? Şehirde biraz borcu var ve Buick'inin ödemelerinde biraz gecikmiş. Bu arada bürosundaki o kızla ilişkisi var, kızla barları dolaşiyor, bazen eve hiç gitmiyor..."

"Pek değil, Drew. Hemen her zaman eve giderdim ve gece boyunca eve dönmemiş olsam bile hiç değilse duş yapıp üstümü değiştirmek ve Peg'le kahvaltı etmek için giderdim."

"Kahvaltıda ne yerdin? Dexamyl mi?"

"Bazen. Gidecek bir bürom, yapacak bir işim var."

Kaplan masasının kenarına oturdu, ayak bileklerini kavuşturdu. "Bu da bir cinayet nedeni olur" dedi. "Birkaç şeye dikkat etmeye zahmet etmezler. Bir, karısını seviyordu, kaç koca karısını aldatmaz ki? Ne derler. Yüzde doksani aldattığını kabul eder, yüzde onu yalan mı söyler? İkincisi, borçları var ama iflas durumunda değil. İyi para kazanan bir adam ama zaman zaman sorun yaşıyor, yıllar boyunca bir ay iyi, bir ay kötü oluyor."

Tommy, "İnsan zamanla alışıyor" dedi.

"Ayrıca söylediğim rakamlar servet gibi görünüyor ama alışılmadık rakamlar da değil. Yarım milyon önemli bir para ama Tommy'nin dediği gibi vergilerden sonra bu kadar tutmayacak ve bunun bir kısmı yıllardır oturduğu evin tapusu. Yüz elli bin dolarlık bir sigorta hiç de yüksek değil ve karısının da aynı miktarda sigortasının olması da alışılmadık bir şey değil, birçok sigortacı böyle poliçeler yazmaya çalışıyor. Mantıken dengeli görüldüğünden, gelir için bağımlı olmadığı bir insana böyle bir sigortanın yapılmasına aslında hiç ihtiyacın olmadığı gözden kaçırıyor. Ellerini iki yana açtı. "Her neyse, sigortalar on yıl önce yapılmış. Geçen hafta yaptırdığı bir şey değil."

Kaplan ayağa kalktı, pencerenin yanına gitti. Tommy masanın üzerinden demiryolu çivisini almış oynuyor, avcuna bastırıp duruyordu. Bilinçli ya da bilinçsiz olarak saat sarkacının ritmini tutturmuştu.

Kaplan, "Katillerden biri, Angel Herrera, Ahn-hell diye telaffuz ettiğini sanıyorum, geçen Mart ya da Nisan'da Tillary'lerin evinde çalışmış. Bahar temizliği, bodrumda ve çatı katında fazla eşyaların atılması, saat ücretiyle yük taşıma. Herrera'ya göre Tommy onları bu yolla buldu ve sahte hırsızlık düzenlemeye ikna etti. Sağduyuya göre ise Herrera ile arkadaşı Cruz evi, içindekileri ve içeriye nasıl girileceğini bahar temizliği sırasında öğrenmişlerdi."

"Nasıl girdiler?"

"Yan kapıdaki küçük camı kırdılar, ellerini uzatıp kilidi açtılar. Hikâyelerine göre Tommy onlar için kapıyı açık bıraktı, camı daha sonra kırmış olmalı. Gene hikâyelerine göre evi düzgün halde bıraktılar."

Tommy, "Bir kasırğa esmiş gibi görünüyordu" dedi. "Oraya gitmek zorundaydım. Görmek bile beni hasta etti."

"Hikâyelerine göre Tommy karısını öldürdüğü zaman evi de bu hale getirdi. Tabii dikkatle bakarsan bunların hiçbirini akla uygun değil. Zamanların hepsi yanlış. Eve geceyarısı civarında girdiler, adli tıp doktoru ölüm saatini gece 10 ile sabah 4 arası olarak tahmin ediyor. Tommy o akşam bürodan eve hiç gitmedi. Saat beşi geceye kadar çalıştı, arkadaşıyla akşam yemeği yedi ve akşam boyunca çeşitli halka açık yerlerde onunla görüldü." Müşterisine baktı. "Doğrusu gizliliğe çok dikkat etmediği için şanslıyız. Kadınla birlikte olduğu her dakikayı panjurlar inik olarak evde geçirseydi, nerede olduğunu kanıtlama şansı az olurdu."

Tommy, "Peggy'nin üzülmemesi için daima dikkatli davranmışımdır" dedi. "Brooklyn'de bir aile babasıydım. Şehirde yaptıklarım ona hiç zarar vermedi."

Kaplan konuşmaya devam etti. "Geceyarısından sonrasını nasıl geçirdiğini açıklamak daha zor. Bu saatlerin büyük kısmım açıklayacak olan kız arkadaş, çünkü bir süre onun evinde panjurlar çekili olarak kaldılar."

Panjurları indirmeye gerek yoktu, diye düşündüm. İçeriye kimse göremezdi.

"Artı, onun da hesabını veremeyeceği bir zaman var." Tommy, "Carolyn uyudu, ben uyuyamadım" dedi. "Giyindim ve bir iki tek atmaya gittim. Ama fazla uzun kalmadım ve döndüğümde Carolyn uyandı. Bir helikopterim olsaydı belki ö süre içinde Bay Ridge'e gidip geri dönebilirdim. Buick'le bunu asla yapamam."

Kaplan, "Olay şu" dedi, "zaman olduğunu varsaysak ya da kız arkadaşın Tommy'nin nerede olduğunu kanıtlayabilmesini yok saysak ve yalnızca önyargısız tanıkların söylediği saatleri kabul etsek bile, bunu nasıl yapabilir? Diyelim ki İspanyol gençler ziyaretlerini yaptıktan sonra ve saat dörtten önce eve gizlice girdi, ki bu cinayetin işlenebileceği en geç saat. Peggy bütün bu süre içinde neredeydi? Cruz ve Herrera'ya göre evde kimse yoktu. Peki, onu öldürmek için nerede buldu? Ne yaptı, bütün gece onu bagajda mı tuttu?"

"Diyelim ki gençler içeriye girmeden önce onu öldürdü" diye önerdim.

Tommy, "Şu işe bak" dedi. "Ben de bu adamın benim için çalışmasını istiyorum."

Kaplan, "İşe yaramaz" dedi. "Birinci olarak zamanlar uygun değil. Tommy saat sekizden öncesinden geceyarısını geçene kadar nerede olduğunu sağlam bir biçimde kanıtlayabiliyor, kızla birlikte herkesin içinde. Adli tıp doktoru Peggy'nin saat onda kesinlikle hayatta olduğunu söylüyor, öldürülebileceği en erken saat bu. Artı zamanları unutsak bile işe yaramaz. Nasıl içeri girip bütün evi soyarlar da yatak odasında ölü bir kadını görmezler? O odaya girdiler, o odadan alınmış bütün

çalıntı mallar üstlerinde yakalandı. Orada parmak izlerini bile buldular sanıyorum. Polis de Margaret Hillary'nin cesedini o odada buldu. Ceset orada olsaydı, irmemelerine imkân yok."

"Belki de ceset saklanmıştı." Skip'in büyük Mosler kasasını düşündüm. "Bakmadıkları bir dolabın içinde kilitliydi."

Kaplan başını iki yana salladı. "Ölüm nedeni bıçaklanma. Çok kan vardı ve her yere yayılmıştı. Yatak batmıştı, hah da." Her ikimiz de Tommy'ye bakmaktan kaçındık. "Yani başka bir yerde öldürülmedi" dedi. "Tam orada öldürüldü ve Herrera yapmadıysa Cruz yaptı, her iki durumda da Tommy değildi."

Bu teoride bir boşluk aradım ama bulamadım. "Öyleyse bana ihtiyacınız yok demektir" dedim. "Tommy'ye karşı dava çok zayıf görünüyor."

"O kadar zayıf ki dava mava yok."

"Öyleyse..."

"Olay şu" dedi, "böyle bir şeyle mahkemenin yanına yaklaşırsan, kazansan bile gene de kaybetmiş olursun. Çünkü hayatın boyunca herkes bir zamanlar karını öldürmekten mahkemeye çıktığını hatırlar. Aklanman bile önemli değil. Herkes Yahudi bir avukatın yargıcı satın aldığını ya da jüriyi kandırdığını düşünür."

Tommy, "Öyleyse Afrikalı avukat tutacağım, o zaman yargıcı tehdit ettiğimi, jüriyi dövdüğümü düşünür."

Kaplan, "Kaldı ki" dedi, "jürinin hangi kararı vereceğini asla bilemezsin. Unutma, Tommy soygun sırasında başka bir kadınla birlikteydi. Kadın bir iş arkadaşı, jüri onun tanıklığını dikkate almamayı seçebilir ama Post'taki yazıyı gördün mü? Jüriler ne yapar: Kız arkadaşının senin için yalan söylediğini düşünerek tanıklığa inanmamaya karar verebilir ve aynı zamanda karın öldürüldüğü sırada cümbüş yaptığın için sana bok torbası yaftası yapıştırır."

Tommy, "Devam et" dedi, "böyle konuşmaya edersen sonunda suçlu olacağım."

"Artı jürinin sempatisini kazanması da zor. İri yarı yakışıklı bir adam, güzel giyiniyor. Bir barda ona âşık olabilirsin ama bir mahkeme salonunda onu ne kadar sevebilirsin? Telefonla satış yapıyor, çok saygın bir iş tabii, seni arıyor, paranı nereye yatıracağın konusunda nasihat veriyor. İyi. Bu demek ki hisse senesinde yüz dolar kaybeden ya da telefonla dergi aboneliği olan bir palyaço duruşmaya gelerek onu rezil edebilir. Sana söylüyorum, mahkemeden kesinlikle uzak durmak istiyorum. Mahkemede kazanırım, bunu biliyorum ya da en kötüsü temyizde kazanırım ama buna kimin ihtiyacı var. Bu olmaması gereken bir duruşma ve büyük jüriye dilekçe sunmadan önce işin bitmesini tercih ederim."

"Peki benden ne..."

"Ne bulabilirsen, Matt. Cruz ve Herrera'yı zora sokacak herhangi bir şey. Bulunacak ne var bilmiyorum. Üzerinde kan lekeleri olan giysilerini bulsan çok sevinirim. Bunun gibi şeyler. Olay şu, bulunacak bir şey var mı bilmiyorum, sen eskiden polistin, şimdi özel çalışıyorsun, sokak ve barlarda araştırma yapabilirsin. Brooklyn'i iyi bilir misin?"

"Bir kısmını. Bir süre orada çalıştım."

"Öyleyse yolunu bulabilirsin."

"Yeterince. Ama İspanyolca konuşan birini bulsanız daha iyi olmaz mıydı? Bir bodega'da bira isteyecek kadar biliyorum ama İspanyolcam akıcı olmaktan çok uzak."

"Tommy güvенеbileceği birini istediğini söylüyor, seni arama konusunda ısrar etti. Sanırım haklı. Kişisel bir ilişki. Me llamo Matteo y como está listed demekten çok daha değerli."

Tommy Tillary, "Doğru" dedi. "Matt, sana güvенеbileceğimi biliyorum, bu çok şeye değer."

Ona yalnızca kendine güvенеbileceğini söylemek istedim

Ama neden kendimi paradan uzaklaştırmaya çalışıyordum? Onun parası da herkesinki kadar iyiydi. Ondan hoşlandığımdan emin değildim ama çalıştığım insanlardan hoşlanmamak daha iyi olurdu. Aldığım paranın karşılığını tam olarak veremediğimi hissedersen beni daha az rahatsız ederdi.

Ona ne verebileceğimi de bilemiyordum. Benim yardımım olmadan da kendini temize çıkarabilecek durumdaydı. Kaplan'ın kendi yüksek ücretini meşrulaştırmak için biraz faaliyet yaratmak isteyip istemediğini merak ettim. Mümkündü ama bu da benim sorunum değildi.

Yardım etmekten memnunluk duyacağımı söyledim. Umarım yararlı bir şey bulurdum.

Tommy bulacağımdan emin olduğunu söyledi.

Drew Kaplan, "Şimdi ön ödeme istersin" dedi. "Sanırım iş başına sabit bir ücret, artı masraflar olacak, yoksa saat hesabına göre mi çalışırsın? Neden başını iki yana sallıyorsun?"

"Benim ruhsatım yok" dedim. "Resmi bir konumum yok."

"Önemli değil. Defterlerde seni danışman olarak gösterebiliriz."

"Defterlerinizde olmak istemiyorum" dedim. "Zamanımın ya da harcamalarının hesabını tutmam. Kendi harcamalarımı kendi cebimden öderim. Nakit para alırım."

"Ücretini nasıl belirliyorsun?"

"Bir rakam belirliyorum. Param bittiğinde daha fazlasını almam gerektiğini düşünürsem söylüyorum. Kabul etmezseniz ödemek zorunda değilsiniz. Kimseyi mahkemeye verecek değilim."

Kaplan, "iş yapmak için dağınık bir yol gibi görünüyor" dedi.

"İş değil, arkadaşlarım için iyilik yaparım."

"Ve onlardan para alırsın."

"İyilik karşılığında para almanın neresi yanlış?"

"Bence yanlış değil." Düşünceli görünüyordu. "Bu iyilik karşılığında ne kadar beklersin?"

"İşi tam bilmiyorum" dedim. "Bugün diyelim, bana bin beş yüz dolar verin. İş uzarsa ve daha fazlasını hak ettiğime inanırsam sizi haberdar ederim."

"Bin beş yüz. Tommy bunun karşılığında ne alacağını tam olarak bilmiyor."

"Öyle" dedim. "Ben de bilmiyorum."

Kaplan'ın gözleri kısıldı, "Ön ödeme olarak biraz yüksek" dedi. "Başlangıç için üçte birinin uygun olduğunu düşünmüştüm."

Antikacı arkadaşımı düşündüm. Çingene pazarlığı mı yapıyordum? Kaplan kesinlikle yapıyordu.

"Çok fazla değil" dedim. "Sigorta parasının yüzde biri ve bu da bir araştırmacı tutma nedenlerinden biri, öyle değil mi? Tommy temize çıkana kadar şirket parayı ödemeyecek."

Kaplan biraz şaşırılmış göründü. "Doğru." diye itiraf etti, "ama seni tutma nedeni bu mu bilmiyorum. Şirket er ya da geç parayı ödeyecek. Ücretinin çok yüksek olduğunu düşünmüyorum, yalnızca önceden ödeme yapmak için fazla yüksek geldi ve..."

Tommy araya girdi. "Fiyat üzerine pazarlık etmeyin. Bu rakam benim için uygun, Matt. Tek sorun şu an yanımda o kadar olmaması, nakit olarak o kadar çıkmaz."

"Belki avukatın sana borç verir" diye önerdim.

Kaplan bunun normal bir şey olmadığını düşünüyordu. Onlar bu konuda konuşurken dış büroya çıktım. Sekreter Fate dergisi okuyordu. Eskitilmiş çerçevelerde iki gravür, on dokuzuncu yüzyıl Brooklyn'inden manzaralar gösteriyordu. Resimlere bakarken Kaplan'ın kapısı açıldı, içeri çağırıldım.

"Tommy sigorta parasına ve karısının mülkünden beklentilerine karşılık borç alabilecek" dedi.

"Bu arada ben sana bin beş yüz verebilirim. Umarım alındı belgesi imzalamaya itiraz etmezsin."

"Etmem" dedim. Paraları saydım, on iki yüzlük ve altı ellilik, hepsi seri numarası birbirini tutmayan kullanılmış para. Herkesin bir kenarda nakit parası var, avukatların bile.

Kaplan bir alındı belgesi hazırladı, ben de imzaladım. Ücretimle ilgili küçük sorundan dolayı özür diledi. "Avukatlar fazla muhafazakâr olmaya şartlanırlar" dedi. "Standart olmayan bir uygulamaya kendimi ayarlama konusunda bazen yavaş tepki veriyorum. Umarım alınmadın."

"Kesinlikle hayır."

"Buna memnun oldum. Şimdi, senden yazılı raporlar ya da kesin açıklamalar beklemiyorum ama bir şey bulunca bana bildir ve sonucu aktar. Ve lütfen çok az değil, çok şey anlat. Neyin yararlı olacağını bilmek zor."

"Bunu ben de biliyorum."

"Bildiğinden eminim." Beni kapıya kadar geçirdi. "Bu arada" dedi, "ücretin sigorta parasının yalnızca yüzde yarımı. Sanırım poliçenin kazayla ölümden iki katına çıktığını söylemiştim ve cinayet kazayla ölüm sayılıyor."

"Biliyorum" dedim. "Nedenini hep merak etmişimdir."

Altmış Sekizinci Bölge Karakolu, Üçüncü ve Dördüncü caddeler arasında Altmış Beşinci Sokak'tadır. Bay Ridge ile Sunset Park arasında sınır gibi durur. Sokağın güney tarafında bir site yapılmaktaydı Sitenin karşısındaki karakol Picasso'nun kübist döneminden kalmış gibi duruyordu. Bina bana, Doğu Harlem'de İki-üç'ün bulunduğu binayı hatırlattı, daha sonra her ikisinin de aynı mimarın elinden çıkmış olduğunu öğrendim.

Bina, girişteki plakete göre o sırada altı yıllıktı. Plaketin üzerinde ayrıca mimarın, emniyet müdürünün, belediye başkanının ve belediyenin ölümsüzlüğünü sağlamaya yardımcı olacak başka önemli şahsiyetlerin adları da yazılıydı. Orada durup sanki benim için önemli bir mesaj taşıyormuşçasına bütün plaketi okudum. Sonra danışmaya geçtim ve Detektif Calvin Neumann'ı görmeye geldiğimi söyledim. Nöbetçi memur telefon ettikten sonra bana odayı gösterdi.

Binanın içi temiz, havadar ve aydınlıktı. Ama nasıl bir yer olduğunu belli edecek kadar yeterince kullanılmıştı.

Odada bir dizi gri metal dosya dolabı, bir sıra yeşil metal dolap ve sırt sırta konulmuş iki sıra halinde çelik masalar vardı. Bir köşede kimsenin izlemediği bir televizyon duruyordu. Sekiz on masanın yarısı doluydu. Su soğutucusunun yanında kısa kollu gömlek giymiş bir adamla takım elbiseli başka bir adam konuşuyordu. Nezarethanede sarhoş bir adam da İspanyolca, melodisi anlaşılmaz bir şarkı söylüyordu.

Oturan detektiflerden birini tanıdım ama adını hatırlayamadım. Adam başını kaldırmadı. Odanın karşı tarafında gene tanıdık gelen biri vardı. Tanımadığım birinin yanına gittim, o da bana Neumann'ı gösterdi, karşı sırada iki masa ilerideydi.

Daktiloda bir form dolduruyordu, işi bitene kadar ayakta durdum. Başını kaldırdı ve "Scudder" diyerek bir iskemleyi gösterdi. Bana dönmek için iskemlesini çevirdi ve daktiloyu yazan elini salladı.

"Daktilonun ne kadar çok zaman aldığını söylemezler" dedi. "Bu işin büyük kısmının memurluk olduğunu dışarıdakiler anlayamaz."

"Özlem duyulması zor bir özellik."

"Ben de özleyeceğimi sanmam." Uzun uzun esnedi. "Eddie Coehler seni çok övdü" dedi. "Önerdiğin gibi onu aradım. Senin iyi olduğunu söyledi."

"Eddie'yi tanır mısın?"

Başını iki yana salladı. "Ama bir teğmenin ne olduğunu bilirim" dedi. "Sana verecek fazla şeyim yok ama istediğini alabilirsin. Brooklyn Cinayet Şubesi'nden aynı işbirliğini görmeyebilirsin."

"Neden?"

"Dosyayı onlar hazırladı bir kere. Başta Bir-sıfır-dörde gitti ki, aslında yanlıştı, bizim işimiz olmalıydı ama böyle şeyler çok olur. Sonra Brooklyn Cinayet Şubesi Bir-sıfır-dörde cevap verdi ve işi onlar üstlendi?"

"Sen ne zaman dahil oldun?"

"Değerli bir muhbirim Üçüncü Caddenin barlarda epey söylenti olduğunu söylediği zaman, iyi bir fiyata güzel bir vizon kürk ama bunu gizli tutman gerek, çünkü işler çok kızıksık. Temmuz ayı Sunset Park'ta kürk satmak için komik bir zaman. Bir adam karısı için kürk alırsa, o gece giyebilmesini ister. Adamım, Miguelito Cruz'un elinde satmak istediği bir ev dolusu mal olduğu ve malların çoğunun satış fişi olmadığı izlenimiyle bana geldi. Vizonu ve söz ettiği diğer malları duyunca Colonial Road'daki Tillary işini hatırladım. Yargıçtan bir arama emri çıkarmak için bu kadarı yeterliydi."

Elini saçlarında gezdirdi. Saçları açığa yakın bir kahverengiydi, bazı yerleri güneşten açılmıştı. Polisler o sıralarda saçlarını biraz daha uzatmaya başlamışlar, genç polisler bıyık ve sakal bırakır olmuşlardı. Ama Neumann sinekkaydı tıraşlıya kırıldığı belli olan burnu dışında yüz hatları düzgündü.

"Mallar Cruz'un evindeydi" dedi. "Elli Birinci Sokak'ta oturuyor, Gowanus Ekspres Yolu'nun öbür tarafında. İstersen bir yerlerde adresi olacak. Bush Terminal Deposu'nun üzerindeki bloklarda, nerede olduğunu biliyor musun? Birçok boş daire ve kapatılmış bina var. Kapatılma zahmetine katlanılmamış binalar da var ya da biri tekrar açmış ve bağımlılar içinde kamp kurmuş. Cruz'un yaşadığı yer o kadar kötü değildi. Gidersen kendin de görürsün."

"Tek başına mı yaşıyor?"

Başını iki yana salladı. "Abuela'sıyla. Büyükannesi. Küçük yaşlı kadın, İngilizce bilmiyor, büyük ihtimalle bir düşkünler yurdunda olması gerek. Belki de onu Marien-Heim'e götürecekler, o çevrede orası var. Yaşlı kadın Portoriko'dan gelmiş, İngilizce öğrenmeden önce kendini bir Alman adlı yurttan bulacak. Burası New York, öyle değil mi?"

"Tillary'nin eşyalarını Cruz'un evinde mi buldunuz?"

"Ha, evet. Şüpheye yer yok. Sert numaraları videoya uygundu. İnkâr etmeye çalıştı. Beklenileceği gibi. 'Ha, bunu sokaktan aldım, barda karşılaştığım bir adamdan. Adını bilmiyorum.' Ona, 'tabii, Miguelito ama bu arada malların çıktığı evdeki kadın fena bıçaklanmış ve sen birinci derecede cinayetten hapis yatacaksın gibi görünüyor' dedik. Bir dakika sonra soygunu kabul etti ama evdeyken, ölü bir kadın bulunmadığında ısrar ediyor."

"Orada bir kadının öldürüldüğünü biliyor olmalı."

"Elbette. Gazetelerde yazdı, değil mi? Bir an haberi görmediğini söylüyor, bir sonraki an adresi hatırlamadığını' Hikâyeleri hep böyle değişir, bilirsin?"

"Herrera için içine nerede giriyor?"

"İkisi kuzenler mi ne. Herrera, Ellinci ile Altmışınca sokaklar arasında Kırk Sekizinci Sokak'ta mobilyalı bir odada oturuyor, parktan birkaç blok ötede. Orada oturuyordu diyelim. Şimdi her ikisi de Brooklyn Nezairehanesi'nde oturuyor ve cezaevine gidene kadar da orada oturacaklar."

"Her ikisinin de sabıkası var mı?"

"Olmasa şaşardık, değil mi?" Sırttı. "Tipik serseriler. Çete isinden birkaç gençlik gözaltısı. Her ikisi de hırsızlıktan bir buçuk yıl önce yatmış ve yargıç hırsızlığı haklı çıkaracak muhtemel bir neden olmadığına hükmetmiş." Başını iki yana salladı. "Kabul etmek zorunda olduğun Allah'ın belası kurallar. Her neyse, bunu atlatmışlar, başka seferinde hırsızlıktan yargılanıp suçlarını itiraf ettikleri için cezaları ertelenmiş. Başka bir seferinde, gene bir hırsızlık, kanıtlar yok olmuş."

"Yok mu olmuş?"

"Kaybolmuş, yanlış dosyaya konulmuş filan. Bilmiyorum. Bu şehirde birinin cezaevine girmesi mucize. Soluğu kodeste almak için gerçekten idamın isteniyor olmalı."

"Anlaşılan epeyce soygun yapmışlar."

"Öyle görünüyor. Girip çıkma işleri, küçük eşyalar, nakit paralar. Kapıya bir tekme, radyoyu kap, sokağa fırla ve on ya da yirmi dolara sat. Cruz, Herrera'dan daha kötüydü. Herrera zaman zaman çalışıyor, tekstil mahallesinde el arabası itiyor ya da yemek teslimatı yapıyordu, asgari ücretli işler. Miguelito'nun hiç çalıştığını sanmıyorum."

"Ama ikisi de daha önce kimseyi öldürmedi."

"Cruz öldürdü."

"Ya!"

Başını salladı. "Bir taverna kavgasında. O ve başka bir gaitama bir kadın üzerine kavga ettiler."

"Sabıka kaydında bu gözüküyordu."

"Mahkeme aşamasına kadar gelmedi. Bir iddianame hazırlanmadı. Ölü adamın, Cruz'un arkasından kırık bir şişeyle gittiğini söyleyen bir düzine tanık vardı."

"Cruz'un kullandığı silah neydi?"

"Bıçak. Ona ait olmadığını söyledi, tanıklar birinin ona bıçak verdiğini gördüklerine yemin etmeye hazır. Elbette kimin verdiğini nedense görmemişlerdi. Bırak cinayeti, silah bulundurmaktan bile dava açamadık."

"Ama Cruz normal olarak bıçak taşıyordu."

"Onu evinden iç çamaşırsız çıkarken yakalama olasılığı daha yüksek."

Öğleden sonraydı, Drew Kaplan'dan bin beş yüz doları aldığımın ertesi günüydü. O sabah Syosset'e para göndermişim. Ağustos kiramı önceden ödedim, bir iki barın hesabını kapattım ve metroyla Sunset Park'a gittim.

Sunset Park, Brooklyn'de, batı kenarında, Bay Ridge'in üstünde ve Greenwood Mezarlığı'nın güneybatısındadır. Bugünlerde Sunset Park'ta epeyce kumtaşından binalar yapılıyor, genç, kentli meslek sahipleri Manhattan kiralardan kaçarak eski evleri yeniliyor ve çevreye sınıf atlatıyor. O günlerde üst düzey mobil gençlik henüz burayı keşfetmemişti ve nüfus Latinler'le Slavlar'ın

karışımıydı. Eskilerin büyük kısmı, Portorikolu, Slavlar'ın çoğu da Norveçli'ydi ve denge yavaş yavaş Avrupa'dan adalara, aydınlıktan karanlığa doğru kayıyordu ama uzun zamandır devam eden bir süreçti bu ve hiç acelesi yoktu.

Altı-sekiz'i ziyaret etmeden önce çevrede biraz dolaşmış, çoğunlukla Dördüncü Cadde'nin etrafında gezinmişim. Burası ticari bir bölgeydi. Ara sıra Saint Mitchel Kilisesi'nin yakınlarına yönelmişim. Çok az sayıda bina üç kattan yüksekti ve kilisenin yüksek kulesi uzaklardan görülebiliyordu.

Şimdi Üçüncü Cadde'de kuzeye doğru yürüyordum, tepemdeki ekspres yolun gölgesinde yolun sağ tarafındaydım.

Cruz'un sokağına yaklaşırken birkaç bara uğradım ama bunun nedeni soru sormaktan çok susuzluğumu gidermekti. Bir barda burbon içtim, diğer yerlerde ise bira aldım.

Miguelito Cruz'un büyük annesiyle oturduğu blok, Nieumann'ın tarif ettiği gibiydi. Birkaç geniş boş arazi vardı, birinin çevresi çitliydi, öbürleri açıktı ve ot bürümüştü. Bir arsada küçük çocuklar bir Volkswagen'in yanmış iskeletinde oyun oynuyordu. Ön cephesi tuğladan, üç katlı dört bina bloğun kuzeyinde sıralanmıştı, İkinci Cadde'ye daha yakındılar. Her iki taraftan grubu kuşatan binalar yıkılmıştı ve yeni dikilen tuğla yan duvarlar alt kısımlarına boyayla yazılmış duvar yazıları dışında çıplak duruyordu.

Cruz, İkinci Cadde'ye, nehre en yakın yerdeki binada oturuyordu. Girişin karoları kırık ve boyalan dökülmüştü. Bir duvarda altı posta kutusu vardı, kutuların kilitleri kırık, tamir edilmiş, sonra tekrar kırılmıştı. Hiç zil yoktu, ön kapıda kilit de bulunmuyordu. Kapıyı açıp iki kat merdiven çıktım. Sahanlık yemek, çürümüşlük, belli belirsiz idrar kokuyordu. Yoksul insanların oturduğu bütün eski binalar böyle kokar. Duvarlarda fareler ölür, çocuklarla sarhoşlar işer. Cruz'un binası binlercesinden daha kötü değildi.

Büyükanne en üst katta oturuyordu, ev kutsal resimler ve küçük mumlarla aydınlatılan ibadet yerleriyle düzgün bir daireydi. Kadın İngilizce biliyorduydu da bana belli etmedi.

Karşı dairenin kapısını çaldığımda açan kimse olmadı.

Binanın içini inceledim. İkinci katta, Cruz dairesinin hemen altındaki dairede, altı yaşın altında beş çocuğu varmış gibi görünen çok esmer İspanyol asıllı bir kadın oturuyordu. Ön odada bir televizyon ve radyo, mutfakta da başka bir radyo çalıyordu. Çocuklar sürekli hareket halindeydi ve en az ikisi sürekli ağlıyor ya da bağıırıyordu. Kadın yeterince işbirliği gösterdi ama fazla İngilizce bilmiyordu ve orada bir konu üzerinde yoğunlaşmak olanaksızdı.

Holün karşı tarafında kapıyı açan olmadı. Televizyonun sesini duyabiliyordum, kapıyı çalmaya devam ettim. Sonunda kapı açıldı. İç çamaşırlarıyla dev gibi şişman bir adam kapıyı açtı ve belli ki arkasından gideceğimi düşünerek tek kelime etmeden içeriye döndü. Beni yerlere eski gazeteler ve boş Pabst Blue Ribbon kutuları atılmış birkaç odadan geçirerek oturma odasına getirdi. Burada eski bir iskemleye oturarak maç tartışmasını izlemeye başladı. Televizyonun rengi çok bozuktu, konuşmacıların yüzleri bir an kırmızı, bir an yeşil oluyordu.

Adam beyazdı, bir zamanlar sarı olan saçları şimdi büyük ölçüde griydi. Kilosundan dolayı yaşını tahmin etmek zordu ama herhalde kırk ile altmış arası olmalıydı. Günlerdir tıraş olmamıştı ve belki aylardır banyo yapmamış ya da çarşafını değiştirmemişti. Kötü kokuyordu, daire kötü kokuyordu ama gene de orada durup ona sorular sordum. İçeriye girdiğimde altı paketlik kutuda üç birası kalmıştı, hepsini birbiri arkasından içti ve buzdolabından yeni altılık paket almak için çıplak ayağıyla mutfaka gitti.

Adının Illing olduğunu söyledi, Paul Illing. Cruz'u duymuştu, televizyonda söylemişlerdi. Bunun korkunç bir şey olduğunu düşünmüştü ama şaşırmamıştı, kesinlikle şaşırmamıştı. Hayatı boyunca burada yaşamıştı. Bir zamanlar burası güzel bir semtti, doğru dürüst insanlar vardı, kendilerine ve komşularına saygı duyarlardı. Ama artık "yabancı unsur" için içine girince ne beklenebilirdi ki?"

"Hayvanlar gibi yaşıyorlar" dedi bana. "İnanılır gibi değil."

Angel Herrera'nın odasının bulunduğu pansiyon binası, dört katlı kırmızı tuğladan bir binaydı, alt katı ticari çamaşırhane yapılmıştı. Verandada otuzuna merdiven dayamış iki erkek kesekâğıdına koymuş oldukları şişelerden bira içiyorlardı. Herrera'nın odasını sordum. Benim polis olduğuma

karar verdiler; varsayımlarını yüzlerinden ve omuzlarının durusundan anladım. Biri, dördüncü kata çıkmamı söyledi.

Koridorda diğer kokuları marihuana kokusu bastırıyordu. Koyu renk parlak gözlü, ufak tefek bir kadın üçüncü kat sahanlığında duruyordu. Önlük takmıştı ve elinde El Diario gazetesi vardı. Ona Herrera'nın odasını sordum.

"Yirmi iki" diyerek üst katı gösterdi. "Ama odada değil." Gözlerini yüzüme dikti. "Nerede olduğunu biliyor musun?"

"Evet."

"Öyleyse burada olmadığını biliyorsun. Kapısı kilitli."

"Siz de anahtar var mı?"

Kadın bana sertçe baktı. "Sen polis misin?"

"Eskiden polistim."

Kahkahası yüksek perdeden, şaşırtıcıydı. "Ne oldu? Seni işten mi attılar? Polislere iş kalmadı mı yoksa, bütün suçlular kodeste mi? Angel'in odasına girmek istiyorsan gel, seni içeriye sokayım."

22 nolu odanın kapısında ucuz bir asma kilit asılıydı. Kadın doğru anahtarı bulana kadar üç anahtar denedikten sonra kapıyı açtı ve benden önce içeriye girdi. Dar demir yatak başının üstünde, çıplak bir ampulden sarkan bir elektrik düğmesi vardı. Kadın kordonu çekti, sonra odayı biraz daha aydınlatmak için pencerenin perdesini açtı.

Pencereden dışarıya baktım, odada gezindim, dolabın ve küçük masanın içindekileri inceledim. Masanın üstünde çerçeveli birkaç fotoğraf, yarım düzine de çerçevesiz fotoğraf vardı, 'ki farklı kadın, birkaç çocuk. Bir resimde bornozlu bir kadınla bir erkek güneşten gözlerini kısmışlardı, arkalarında sörf yapanlar vardı. Kadına fotoğrafı gösterince adamın Herrera olduğunu söyledi. Onun resmini Cruz ve polis memurlarıyla birlikte gazetede görmüştüm ama burada çok farklı görünüyordu.

Kadının Herrera'nın kız arkadaşı olduğunu öğrendim. Öbür resimlerde çocuklarla birlikte görülen kadın Herrera'nın Portoriko'daki karısıydı. Kadın bana Herrera'nın iyi bir insan olduğunu söyledi. Nazikti, odasını düzgün tutuyordu, fazla içki içmiyor, gece geç saatte yüksek sesle radyo çalmıyordu. Çocuklarını da çok severdi, parası olduğu zaman Portoriko'ya gönderirdi.

Dördüncü Cadde'de neredeyse her blokta bir kilise vardı. Norse Methodist, Alman Lutheran, İspanyol Yedinci Gün Adventistleri ve Salem Tabernacle adlı kiliseler. Hepsi kapalıydı, oraya vardığımda Saint Michael de kapanmıştı. Bağış yapma konusunda yeterince ekümeniktim ama daha geç saatlere kadar açık olduklarından paramın büyük kısmını Katolikler alıyordu. Ne var ki Herrera'nın odasından çıkıp köşedeki bara bir tek atmak için girdiğim sırada Saint Michael de Protestan kiliseler gibi sıkı sıkı kapatılmıştı.

İki blok ötede, bir bodega ile bir cenaze levazımatçısı arasındaki iglesia'nın camına çarpmıha gerilmiş dev bir İsa çizilmişti. Küçük bir sunağın önünde birkaç arkalıksız sıra vardı ve sıralardan birinde siyahlar giymiş iki biçimsiz kadın sessizce ve hareket etmeden birbirine sokulmuşlardı.

İçeri sessizce girip birkaç dakika sıralardan birine oturdum. Yüz elli dolarlık bağışı hazırlamıştım. Daha etkileyici ve meşhur bir kiliseye vermekten duyacağım mutluluğu bu küçük deliğe verirken de duyacaktım ama bunu yapacak doğru dürüst bir yol bulamıyordum. Görünürde ne yoksullar için bağış kutusu ne de bağışları koyacak herhangi bir yer vardı. Yetkili birini bulup parayı ona vererek dikkat çekmek istemiyordum, sıraya bıraksam bu sefer içim rahat etmeyecekti, biri gelip parayı alabilirdi.

Oradan, girdiğimden daha yoksul olmadan çıktım.

Akşamı Sunset Park'ta geçirdim.

İş miydi, Tommy Tillary'ye bir iyilik mi yapıyordum bilmiyordum. Sokaklarda dolaştım, barlara girdim ama kimseyi aramıyordum ve fazla soru da sormadım.

Dördüncü Cadde'nin doğusunda Altıncı Sokak'ta, Fjord adlı karanlık bir bira tavernası buldum. Duvarlarda denizcilikle ilgili resimler vardı ama zamanla eskimişti: Bir balıkçı teknesi, bir cankurtaran ve tuhaftır, bir Minnesota Vikings futbol flaması. Barın bir kenarında siyah-beyaz bir

televizyon vardı, sesi kısılmıştı. İçkilerini ya da biralalarını almış yaşlı adamlar fazla konuşmuyor, yalnızca zaman öldürüyorlardı.

Oradan çıktığımda bir çingene taksi buldum ve sürücüye beni Bay Ridge'deki Colonial Road'a götürmesini söyledim. Tommy Tillary'nin oturduğu ve karısının öldüğü evi görmek istiyordum. Ama adresten emin değildim. Colonial Road'un bu kısmında çoğunlukla tuğla apartmanlar vardı ve Tommy'nin evinin müstakil olduğundan emindim. Apartmanlar arasına sıkışmış birkaç müstakil ev vardı ama Tommy'nin evinin numarasını yazmamıştım ve ara sokaklardan emin değildim. Şoföre bir kadının bıçaklanarak öldürüldüğü evi aradığımı söyledim ama adam neden söz ettiğimi hiç bilmiyordu ve benden rahatsız olmuş gibiydi, sanki her an beklenmedik bir şey yapabilirmişim gibi.

Sanırım biraz sarhoştum. Manhattan'a dönerken ayıldım. Adam beni aldığına fazla memnun değildi ama ücreti on dolar olarak belirledi, ben de kabul ederek arkama yaslandım. Adam ekspres yola girdi ve sokaklardan geçerken Saint Michael'in kulesini gördüğüm zaman şoföre bunun doğru bir iş olmadığını, kiliselerin yirmi dört saat açık kalmaları gerektiğini söyledim. Adam bir şey demedi, ben de gözlerimi kapadım ve taksi otelimin önünde durduğu zaman açtım ancak.

Resepsiyonda bana gelen birkaç mesaj vardı. Tommy Tillary iki kez aramıştı ve onu aramamı istiyordu. Skip Devoe bir kez aramıştı.

Saat çok geç olmuştu, onları arayamazdım. Tommy'yi aramak Skip'e oranla daha da zordu herhalde. Her durumda çok geç bir saatti.

9

Ertesi gün tekrar Brooklyn'e gittim. Sunset Park istasyonlarını geçene kadar metroda kaldım ve Bay Ridge Caddesi'nde indim. Metro girişi, Margaret Tillary'nin cenazesinin alındığı levazimatçının karşı tarafındaydı. Defin işlemi Green-Wood Mezarlığı'nda, yani iki mil daha kuzeyde yapılmıştı. Tören kortejini gözlerimle izlemek istermişçesine dönüp Dördüncü Cadde'ye baktım. Sonra Bay Ridge Caddesi'nde nehre doğru batıya yürüdüm.

Üçüncü Cadde'de sol tarafa bakınca Brooklyn ile Staten Island arasındaki Narrows'da bulunan Verrazano Köprüsü'nü uzaktan gördüm. Yürümeye devam ederek bir önceki gün bulunduğum çevreden daha iyi görünümü bir semtten geçtim. Colonial Road'da sağa döndüm ve Tillarylerin evini bulana kadar yürüdüm. Otelden çıkmadan önce adrese baktığım için kolayca bulmuştum. Önceki gece baktığım evlerden biri olabilirdi. Taksi yolculuğu belleğimden biraz silinmişti. Bir perde arkasından görmüşüm gibi bulanıktı.

Ev, Owl's Head Park'ının güney doğu köşesinin karşısında, üç katlı, kocaman bir tuğla binaydı. İki yanında kırmızı tuğladan dört katlı apartmanlar vardı. Evin geniş bir verandası, alüminyum güneşliği, dik bir çatısı bulunuyordu. Verandaya çıkan basamakları tırmandım ve kapı zilini çaldım. Dört notalı bir melodi duyuldu.

Zile kimse cevap vermedi. Kapıyı denedim ama kilitliydi. Kilit çok sağlam görünmüyordu ama zorlamak için bir nedenim yoktu.

Evin sol tarafında bir araba yolu vardı. Bu yoldan yandaki bir kapıya gidiliyordu, kapının üstünde kırık bir cam vardı ve Yerine karton konularak metal bantıyla tutturulmuştu.

Sokağın karşısına geçerek bir süre parkta oturdum. Sonra sokağın öbür tarafından Tillary'nin evini görebileceğim bir yere geçtim. Soygunu zihnimde canlandırmaya çalışıyordum. Cruz ile Herrera'nın bir otomobili vardı, nereye park ettiklerini merak ettim. Araba yoluna, gözden uzak bir yere, içeriye girdikleri kapının yakınma mı? Yoksa kaçıyı kolaylaştırmak için sokağa mı? O sırada garaj açık olabilirdi. Belki de otomobili garaja sokmuşlardı, böylece kimse otomobili araba yolunda görüp endişelenmezdi.

Fasulye, pilav ve sosisli bir öğle yemeği yedim. Akşam üstüne doğru Saint Michael'e gittim. Bu kez açıktı, bir kenarda bir süre oturduktan sonra iki mum yaktım. Sonunda 150 doları yoksullar için bağış kutusuna attım.

Yapılması gereken şeyleri yaptım. Çoğunlukla çevrede dolaştım, kapıları çalarak, sorular sordum. Herrera ile Cruz'un yaşadığı yerlere tekrar gittim. Cruz'un önceki gün evde olmayan komşularıyla konuştum. Herrera'nın oturduğu pansiyondaki diğer pansiyonerlerle de konuştum. Cal Neumann'la

konuşmak için Altı-sekiz'e yürüdüm. Neumann orada değildi ama karakolda birkaç polisle konuştuktan sonra içlerinden biriyle kahve içmeye çıktım.

Birkaç telefon ettim ama genellikle dolandım ve insanlarla yüz yüze konuştum, defterime bir şeyler karaladım, asıl amacımı belli etmemeye çalıştım. Bir miktar bilgi toplamıştım ama bunların sonunda bir yere varıp varmayacağını bilmiyordum. Ne aradığımı ya da aranacak bir şey olup olmadığını da tam olarak bilmiyordum. Aldığım ve büyü kısmını harcadığım parayı kendime, Tommy'ye ve avukatı: haklı çıkarmak için yeterince hareket etmeye ve yeterince bilgi bulmaya çalışıyordum sanırım.

Akşamın erken saatlerinde artık yeter dedim. Eve gide trene bindim. Resepsiyonda Tommy Tillary'nin aradığını öğrendim, büro numarasını bırakmıştı. Mesajı cebime koyarak köseye kadar yürüdüm. Orada Billie Keegan, Skip'in beni aradığını söyledi.

"Herkes beni arıyor" dedim.

Billie, "Aranmak güzel şey" dedi. "Dört eyalette aranan bir amcam vardı. Telefonla da mesaj geldi sana. Nereye koymuştum?" Mesajı verdi. Tommy Tillary tekrar aramıştı ama bu kez farklı bir telefon numarası vardı. "İçecek bir şey ister misin, Matt? Yoksa mesajlarını almak için mi geldin yalnızca?"

Brooklyn'de hafif şeyler almıştım, çoğunlukla kahve ve biraz bira içmiştim. Billie'ye duble burbon koymasını söyledim, bu da hafif geldi.

Billie, "Bugün seni aradım. Birkaç kişi yarışlara gittik. Senin de gelmek isteyebileceğini düşündüm."

"Yapacak işlerim vardı" dedim. "Her neyse, atlara fazla meraklı değilim zaten."

"Eğlenceli" dedi Billie, "fazla ciddiye almazsan tabii."

Tommy Tillary'nin bıraktığı numara, Murray Hill'deki bir otel santralı çıktı. Tommy telefona geldi ve otele uğrayıp uğramayacağımı sordu. "Nerede olduğunu biliyor musun? Otuz Yedinci Sokak ve Lex Caddesi."

"Bulurum herhalde."

"Aşağıda bir bar var, güzel, sakın bir yer. Brooks Brothers takımları giymiş Japon işadamları dolu. Arada bir skoçlarını bırakıp birbirlerinin resimlerini çekiyorlar. Sonra gülümseyip yeni içki alıyorlar. Hoşuna gidecek."

Bir taksiyle oraya gittim. Tommy abartmamıştı. Loş ve lüks kokteyl salonu o akşam büyük ölçüde Japon müşterilerle doluydu. Tommy bardaydı, yanına gittiğimde benimle tokalaştı ve barmenle tanıştırdı.

İçkilerimizi alıp bir masaya oturduk. "Çılgın bir yer" dedi

Tommy. "Şu duruma bak, kameralar konusunda şaka yaptığını sanmıştın, değil mi? Bütün bu resimleri ne yaparlar merak ediyorum. Resimleri saklamak için evlerinde ayrı bir oda olması gerek, öyle şak şak resim çekiyorlar."

"Makinelerde film yok."

"Çok komik olurdu, değil mi?" Güldü. "Makinede film yok. Büyük ihtimalle gerçek Japon da değillerdir. Sık sık gittiğim bir yer var, Park'ın bir blok ötesinde Blueprint, bir yet daha var ayrıca, pub tipi bir yer. Adı Kirli Dick mi ne. Ama beti burada kalıyorum, beni bulabilmeni istiyordum. Burası iyi mi, yoksa başka bir yere gidelim mi?"

"Burası iyi."

"Emin misin? Daha önce hiç detektif tutmadım, seni mutlu etmek istiyorum." Sırttı, sonra yüzü ciddileşti. "Merak ediyordum" dedi, "senin, biliyorsun, bir ilerleme kaydedip kaydetmediğini. Bir sonuca varıp varmadığını."

Ona yaptıklarımın bazılarını anlattım. Bardaki bıçaklama olayını duyunca Tommy çok heyecanlandı.

"Harika bir şey bu" dedi. "Küçük kahverengi kardeşlerimizi paketlemeye yeter, öyle değil mi?"

"Bu sonuca nasıl varıyorsun?"

"Adam bir bıçak ustası" dedi, "ve daha önce birini öldürmüş ama yakayı sıyırmış. Tanrım, harika bir şey bu, Matt. Seni tutmakla iyi yaptığımı biliyordum. Kaplanla konuştun mu?"

"Hayır."

"Konuşman gerekir. Onun kullanabileceği bir bilgi bu."

Buna şaşırımdım. Drew Kaplan'ın bir detektif tutmadan da Cruz'un cinayet işlediğini öğrenebilmiş olması gerektiği aklıma geldi. Ayrıca mahkemeye sunulabilecek ya da iyi bir kanıt olabilecek bir bilgi de değildi bence. Kaplan, müşterisinin mahkemeye çıkmamasını sağlayacak bir bilgiye ihtiyat olduğunu söylemişti ve böyle bir bilgi bulduğumu sanmıyordum.

Tommy, "Bulduğun her şeyi Drew'a anlatmalısın" dedi. "Küçük bir şey olabilir, senin için bir anlam taşımayabilir ama onun elindeki bir bilgiyi tamamlayabilir, aradığı da budur, ne demek istediğimi anlıyor musun? Kendi başına hiçbir anlamı yokmuş gibi görünse bile."

"İşlerin böyle yürüdüğünü biliyorum."

"Elbette. Onu günde bir kez ara, bulduğun her şeyi anlat. Rapor vermediğini biliyorum ama telefonda düzenli olarak bilgi vermeye aldırılmazsın, değil mi?"

"Hayır, tabii ki aldırmam."

"Harika" dedi. "Bu çok harika, Matt. Dur birer içki daha alayım." Bara gitti, yeni içkilerle geri döndü. "Demek benim dünyama girdin, ha? Orada bulunmak nasıldı?"

"Cruz ve Herrera'ninkinden daha çok beğendim oturduğun semti."

"Umarım öyledir. Evin dışında mıydın? Benim evimin?"

Başımı salladım. "Hissedebilmek için. Bir anahtarın var mı, Tommy?"

"Anahtar mı? Evin anahtarı mı demek istiyorsun? Elbette, kendi evimin anahtarını taşımam gerekir, değil mi? Neden? Evin anahtarını mı istiyorsun, Matt?"

"Senin için sakıncası yoksa."

"Tanrım oradan herkes geçti, polisler, sigortacılar, muhabirlerden ise hiç söz etmiyorum." Cebinden bir anahtar demeti çıkardı, içinden bir anahtar seçip bana verdi. "Bu ön kapının anahtarı" dedi. "Yan kapının anahtarını da ister misin? Oradan içeriye girmişler, camı kırdıkları yerde bir karton duruyor."

"Bu öğleden sonra kartonu gördüm."

"Öyleyse anahtara neden ihtiyaç duyuyorsun? Kartonu çek ve içeriye gir. Hazır girmişsen, çalınmaya değer birşey kalmış mı bak ve bir yastık kılıfına koyup yanına al."

"Böyle mi yapmışlar?"

"Nasıl yaptıklarını kim bilir? Televizyonda böyle yaparlar, değil mi? Tanrım, şunlara bir bak, birbirlerinin resimlerini çekiyorlar, makineleri değiş-tokuş ediyorlar ve tekrar resim çekiyorlar. Bu otelde kalan çok Japon var, buraya gelmelerinin nedeni bu." Ellerine baktı, masanın üstünde kavuşturdu Pembemsi yüzüğü bir tarafa dönmüştü, düzeltmek için öbür elini uzattı. "Otel kötü değil" dedi, "ama burada ilelebet kalamam. Günlük para ödeyince çok tutuyor."

"Bay Ridge'e geri dönecek misin?"

Başını iki yana salladı. "Öyle bir evi ne yapayım? İkimiz için bile çok büyüktü, tek başına orada kaybolurum. Evle ilgili her şeyi unutmak istiyorum."

"İki kişi için neden böyle büyük bir ev aldın, Tommy?"

"Şey, iki kişi için değildi." Hatırlayarak uzaklara baktı. "Peg'in teyzesinin eviydi. Evi almak için para yatırdı. Yıllar önce kocası öldükten sonra sigorta parası almıştı, bizim de doğacak bebeğimizden dolayı oturacak bir eve ihtiyacımız vardı. Çocuğumuzun öldüğünü biliyor muydun?"

"Sanırım gazetede okumuştum."

"Ölüm ilanını, evet, ben yazdırdım. Bir oğlumuz vardı, Jimmy. Sağlıklı değildi, kalp hastalığı ve zihinsel gerilik vardı Altıncı doğumgününden hemen önce öldü."

"Senin için zor olmalı, Tommy."

"Karım için daha zordu. İlk birkaç aydan sonra evde yaşamış olsaydı daha zor olurdu herhalde. Sağlık problemlerine evde bakılamaz, ne demek istediğimi anlıyor musun? Ayrıca, doktor beni bir kenara çekerek bakın, Bay Tillary, karınız çocuğa ne kadar çok bağlırsa kaçınılmaz son geldiğinde onun için o kadar zor olur, dedi. Çünkü birkaç yıldan fazla yaşamayacağını biliyorlardı."

Başka bir şey söylemeden kalkıp içki aldı. "Yani üç kişiydik" diye devam etti konuşmasına, "ben, Peg ve teyze; teyzenin üçüncü katta kendi odası ve kendi banyosu vardı, gene de üç kişi için de büyük bir evdi ama iki kadın, bilirsin, birbirlerine arkadaşlık ediyorlardı. Sonra yaşlı kadın ölünce

taşınmayı düşündük ama Peg eve ve çevreye alışmıştı." Derin bir nefes aldı, omuzları çöktü. "Ne ihtiyacım var ki, ev büyük, otomobille git gel, metroyla boğuş, tam bir felaket. İşler hallolur hallolmaz evi satmayı düşünüyorum, kendime şehirden bir daire bulacağım."

"Hangi kısmında?"

"Eee, bilmiyorum vallahi. Gramercy Park çevresi güzel. Ya da belki Yukarı Doğu Yakası. Belki doğru dürüst bir binada bir kooperatif dairesi alırım. Büyük bir yere ihtiyacım yok." Somurttu.

"Onun yanma taşınabilirim. Biliyorsun. Carolyn."

"Ah!"

"Aynı yerde çalıştığımızı biliyorsun. Onu her gün görüyorum. Bu iş çözümlenene kadar genelde dolaştığım çevreden uzak duruyorum."

"Elbette."

Sonra nasıl oldu bilmem kiliseleri konuşmaya başladık. Barların kiliselerden daha uzun süre açık kaldığı, kiliselerin erken kapandığı gibi konular. Tommy, "Suç işleme oranı nedeniyle erken kapamak zorundalar" dedi. "Matt, biz çocukken kiliseden bir şey çalındığını duymuş muydun?"

"Sanırım olmuştur."

"Ben de öyle sanıyorum ama böyle bir şeyi ne zaman duydun? Bugünlerde farklı bir insan kategorisi var, hiçbir şeye saygı duymuyorlar. Her ne kadar Bensonhurst'deki o kilise var, orası istediğin kadar açık kalıyor."

"Ne demek istiyorsun?"

"Galiba Bensonhurst'tü. Büyük kilise, adını unuttum. Aziz Bilmem Ne."

"Bulması kolaylaştı böylece."

"Hatırlamıyor musun? Birkaç yıl önce iki siyah sunaktan bir şey çaldılar. Altın mumluklar falan olabilir. Dominic Turto'nun annesinin her sabah oraya ayine gittiği ortaya çıktı. Mafya babası, Brooklyn'in yarısı onun elinde."

"Ha, tamam."

"Söylenti yayılınca bir hafta sonra mumluklar sunağa geri döndü. Ya da her ne haltsa işte. Sanırım mumluktu."

"Her ne ise."

"Mumlukları alan serseriler ortadan kayboldu. Duyduğum hikâyeye göre, şey, söylentiden öte bir şey mi bilmiyorum. Ben orada değildim, kimden duyduğumu da unuttum ama söyleyen de orada değildi."

"Ne duydun?"

"İki serseriyi Tutto'nun bodrum katına götürdüklerini duydum" dedi. "Et kancalarına asmışlar." İki masa ötemizde bir flaş patladı. "Canlı canlı derilerini yüzmüşler. Ama kim bilir! Böyle hikâyeleri sürekli duyuyoruz, insan neye inanacağını şaşırıyor."

Skip, "Bu öğleden sonra yanımızda olmalıydın" dedi. "Ben, Keegan ve Ruslander benim otomobile binip Big A'ya gittik." W.C. Fields'in taklidini yapmak için sözcükleri yayararak konuştu. "Kralların sporuna katıldığınız, cinsin gelişmesine katkıda bulunduğunuz için teşekkürler, çok teşekkürler."

"Çalışıyordum."

"Ben de çalışsam daha iyi olurdu. Allahın belası Keegan, cebi minyatür doluydu, her yarışta bir tane götürüyordu, bu küçük şişelerle cebini doldurmuştu. Atlara, adlarına bakarak para yatırıyor. Kraliçe Jill, Victoria'nın kraliçe olduğu zamandan beri hiç yarış kazanmamış, Keegan ise Jill adlı kız arkadaşını hatırladı, altıncı sınıfta büyük bir aşk yaşamış. Tuttu parasını o ata yatırdı."

"Ve at kazandı."

"Elbette at kazandı. At bire-on iki gibi bir şey kazandı ve Keegan'da on dolarlık bir bilet vardı ama büyük bir hata yaptığını söylüyor. Ne hatası? 'Kızın adı Rita'ydı' diyor. 'Kız kardeşinin adı Jill'di, yanlış hatırlamışım'."

"Billie böyle işte."

Skip, "Bütün öğleden sonra böyle geçti" dedi. "Eski kız arkadaşlarının ve kız kardeşlerinin adlarıyla bahis oynadı ve şu küçük şişelerden yarım şişe viski içti. Ruslander'la ben, bilmiyorum, ne kadar, yüz dolar, yüz elli dolar kaybettik. Billie Keegan ise kızların adıyla altı yüz dolar kazandı."

"Sen ve Ruslander atları nasıl seçtiniz?"

"Bizim aktörü bilirsin. Omuzlarını kısar ve ağzının bir kenarıyla konuşur, birkaç at uzmanıyla konuşur ve tüyo alarak geri döner. Konuştuğu adamlar herhalde başka aktörlerdir."

"Sen de onun tüyolarına mı uydun?"

"Deli misin? Ben bilimsel bahiste bulundum."

"Formu mu okudun?"

"O formları hiç anlamıyorum. Güzel para geldiği zaman hangi bahsin düştüğünü izledim, ayrıca ortalıkta dolanıp kimin güzel para getirdiğine baktım."

"Bilimsel."

"Kesinlikle. Kim kötü bir ata çok para yatırmak ister? Kaçıklar sadece."

"Keegan da kaçık."

"Anlamışsın. Adam bilimsel yöntemi küçümsüyor." Öne doğru eğildi, sigarasını söndürdü. "Ah Tanrım, bu hayatı seviyorum" dedi. "Yemin ederim bunun için doğmuşum. Hayatımın yarısını kendi salonumda öbür yarısını başkalarının salonlarında geçiriyorum. Arada sırada da güneşli bir öğleden sonrayı dışarıda, doğanın içinde geçiriyorum." Gözlerini yüzüne dikti. "Yaşamayı seviyorum" dedi düz bir sesle. "Bu yüzden o dallamalara paralarını ödeyeceğim."

"Onlardan haber aldın mı?"

"Yarış alanına gitmeden önce. Pazarlık edilemez taleplerini sundular."

"Ne kadar?"

"Benim girdiğim en yüksek bahislerin fersah fersah ötesinde. Yüz dolar kazanmışın, kaybetmişin, kime ne yazar? Ben yüksek oynamam. Ortada ciddi para dönmeye başlayınca zevki kalmaz işin. Onlar ise ciddi para istiyor."

"Peki Ödeyecek misin?"

Bardağını kaldırdı. "Yarın birileriyle buluşacağız. Avukat, muhasebeciler. Bu arada Kasapyan kusmaktan vazgeçse iyi olacak tabii."

"Ya sonra?"

"Sonra sanırım pazarlık edilmez olan miktarın üzerinde pazarlık etmeye çalışacağız ve ödeyeceğiz. Avukatlarla muhasebeciler bize başka ne söyleyecek? Bir ordu toplamamızı mı? Gerilla savaşına başlamamızı mı? Avukatlarla muhasebecilerden böyle bir cevap alamazsın." Paketten bir sigara daha çıkardı, yumuşattı, inceledi, tekrar yumuşattı ve yaktı. Bir duman bulutunun ardından, "Ben içki ve sigara içen bir makineyim" dedi, "ve sana söylüyorum bunlara neden zahmet ettiğimi de bilmiyorum."

"Bir dakika önce bu hayatı seviyordun."

"Bunu diyen ben miydim? Hikâyeyi bilirsin, adam bir Volkswagen alır, arkadaşları onu nasıl bulduğunu sorar. Adam, 'Kadın yalamak gibi. Deli oluyorum ama gurur duyduğum da söylenemez' der.

10

Ertesi sabah Brooklyn'e gitmeden önce Drew Kaplan'ı aradım. Sekreteri Drew'un toplantıda olduğunu söyledi, sonra aramasını ister miydim? Tekrar arayacağımı söyledim, kırk dakika sonra da Sunset Park'ta metrodan indiğimde aradım. Ancak o zaman da yemeğe çıkmıştı. Sekretere tekrar arayacağımı söyledim.

O öğleden, sonra, Angel Herrera'nın kız arkadaşıyla dost olan bir kadınla görüşmeyi başardım. Kadının yüz hatları tam bir kızılderiliye benziyordu ve ergenlik sivilcesi doluydu. Hapse girdiği için Herrera'ya acıdığını ama bunun kız arkadaşı için herhalde iyi olduğunu, Herrera'nın onunla asla evlenmeyeceğini hatta birlikte bile yaşamayacağını söyledi; kendini hâlâ Portoriko'da evli addediyormuş. "Karısı onu boşuyor ama adanı kabul etmiyor" dedi. "Arkadaşım hamile kalmak istiyor ama adam ondan çocuk yapmaz ve onunla evlenmez. Ondan ne bekleyebilir ki, değil mi? Bir süre adamın uzak olması onun için iyi olur. Herkes için iyi olur."

Köşedeki telefon kulübesinden Kaplan'ı tekrar aradım ve bu kez ulaşabildim. Defterimi çıkararak öğrendiklerimi anlattım. Cruz'un daha önce cinayetten gözaltına alınmış olmasa dışında hiçbirisi fazla önemli değildi. Bunu da Kaplan'ın kolaylıkla öğrenmiş olması gerekirdi. O da zaten hemen bunu

belirtti. "Polisler bunu en baştan masaya koymalıydılar. Bizim bir detektif tutarak ortaya çıkarmamız gereken türden bir bilgi değil bu" dedi. "Evet, mahkemeye delil olarak gösteremeyiz ama değişik kullanma yolları olabilir. Bu küçük bilgiyle ücretini hak etmiş olabilirsin. Tabii daha fazlasını bulmak için hevesini kırmak istemem."

Oysa telefonu kapadığımda daha fazlasını kurcalayacak gibi hissetmedim kendimi. Fjord'a gidip bir iki içki içtim ama sonra gür sarı saçları ve sarı Zapata bıyığı olan iri kıyım adam gelip beni bowling makinesinde birlikte oynamak için kandırmaya çalıştı. Oyunla ilgilenmiyordum, başkaları da ilgilenmemişti, bu yüzden adam gidip kendi başına gürültülü bir biçimde, sarhoş haliyle oynamaya başladı. Gürültüden dolayı oradan çıktım ve ta Tommy'nin Colonial Road'daki evine kadar yürüdüm.

Anahtar ön kapıyı açtı. İçeri girdim, Margaret Tillary'nin cesedini bulan kişinin gördüğü manzarayı bekliyordum galiba ama laboratuvar ekibi ve fotoğrafçı işlerini bitirip gittikten sonra her şey uzun zaman önce temizlenmiş ve düzenlenmişti elbette. ...

Alt kattaki odaları gezdim, mutfağın dışındaki bir hole açılan yan girişi buldum, mutfaktan ve oturma odasından geçerken kendimi Cruz ve Herrera'nın yerine koymaya çalıştım.

Tabii o zaman ev boş değildi. Margaret Tillary üst kattaki yatak odasındaydı. Ne yapıyordu? Uyuyor muydu? Televizyon mu izliyordu?

Merdiveni çıktım. Ayağımın altında tahtalar gıcırdadı. Soygun gecesi de gıcırdamış mıydı? Peg Tillary bu sesi duymuş ve tepki mi göstermişti? Belki Tommy'nin geldiğini sanmış, onu karşılamak için yataktan çıkmıştı. Belki başka biri olduğunu biliyordu. Bazı insanların ayak sesleri tanınabilir ve yabancı birinin ayak sesi uyuyan birini uyandıracak kadar alışılmadık olabilir.

Peg yatak odasında öldürülmüştü. Merdiveni çık, kapıyı aç, oradaki kadını, bul ve bıçakla. Ya da belki Tommy'yi bekleyerek ya da beklemeden ama sağduyulu düşünmeden yatak odası kapısından çıkmış, hırsız görmüştür. İnsanlar bunu hep yaparlardı, düşünmeden evlerine izinsiz girenlere öfkelenirler, haklı öfkelerinin kendilerini koruyacağını sanırlardı.

Sonra hırsızın elindeki silahı görmüş ve odaya geri dönerek kapıyı kapamaya çalışmıştı, belki adam onun peşinden içeriye girmiş, belki kadın bağırmağa başlamış, adam onu susturmak zorunda kalmıştı ve...

Sürekli Anka'nın bıçağın önünde geri geri çekildiğini, sahnenin Syosset'teki yatak odamızda geçtiğini düşünüyordum.

Aptallık.

Komodinlerin yanına gittim, çekmecelerini açıp kapattım. Peg'in komodini geniş ve alçaktı. Tommy'ninki aynı Fransız Provincial tarzında, daha yüksekti. Yatak, komodinler ve aynalı tuvalet masasından oluşan setin bir parçasıydı. Tommy'ninkinin çekmecelerini açıp kapadım. Geride birçok giysisini bırakmıştı ama büyük ihtimalle çok giysisi vardı.

Gardrop kapısını açtım. Peg, gardropta pek rahat olmasa da saklanmış olabilirdi. Gardrop doluydu, raflar birkaç düzine ayakkabı kutusuyla tıklım tıklı, askıya asılmış birçok giysi vardı. Tommy yanına birkaç takım elbise ve ceket almış olmalıydı ama geride bıraktığı giysiler benimkilerden fazlaydı.

Tuvalet masasının üzerinde parfüm şişeleri vardı. Birinin kapağını açıp burnuma tuttum. Nilüfer kokuluydu.

Yatak odasında uzun süre kaldım. Psikik duyarlılığı olan insanlar vardır, cinayet mahallinde bazı şeyleri hissederler. Belki bunu herkes yapar, belki duyarlı olanlar daha yeteneklidir yalnızca. Odadan, giysilerden ya da mobilyadan yayılan titreşimleri sezme konusunda yanılısamalarım yoktu. Koku, anılan en dolaysız olarak ortaya çıkaracak duydur ama Peg'in parfümünün bana hatırlattığı tek şey bir teyzemin de aynı kokuyu sürmüş olmasıydı.

Oradayken ne yaptım bilmiyorum.

Yatak odasında bir televizyon vardı. Televizyonu açıp kapadım. Peg belki de televizyon izliyordu, belki kapıyı açana kadar hırsızın sesini duymamıştı bile. Ama hırsız televizyon sesini duymaz mıydı? Orada birinin olduğunu bile bile, yakalanmadan kaçma şansı varken neden odaya girerdi ki?

Tabii kafasında tecavüz olabilirdi. Gerçi niyetin yokluğunu kanıtlamıyordu ama otopside tecavüz kanıtına rastlanmamıştı. Hırsız cinayetle cinsel boşalmasını sağlamış olabilirdi şiddet cinsel isteğini yok etmiş olabilirdi ve...

Tommy bu odada uyumuştur, nilüfer kokan kadınla birlikte yaşamıştı. Tommy'yi barlardan tanıyordum, kolunda bir kız, elinde içkisi, duvarlarda yankılanan kahkahasıyla tanımıştım. Böyle bir odada, böyle bir evde tanımamıştım.

İkinci kattaki diğer odalara girip çıktım. Üst katta oturma odası sandığım yerde gümüş çerçeveler içinde fotoğraflar, maun radyo-fonograf konsolun üstüne grup halinde dizilmişti. Nikâh resmi vardı, Tommy smokin, gelin pembe-beyaz buketiyle beyaz gelinlik içindeydi.. Tommy resimde zayıf ve inanılmaz gençti. 1975'te, özellikle resmi giysilerle garip görünen asker tıraşı olmuştu.

Margaret Tillary -fotoğraf çekildiğinde hâlâ Margaret Wayland olabilirdi- uzun boylu, o dönemde bile güçlü yüz hatları olan bir kadındı. Ona baktım ve yıllar eklenince ne hale geldiğini hayal etmeye çalıştım. Büyük ihtimalle bu yıllarda biraz kilo almıştı. Birçok insan alırdı.

Diğer resimlerin çoğunda başka insanlar vardı. Hiçbirini tanıımıyordum. Akrabalar sanırım. Tommy'nin bana anlattığı oğlunu da göremedim.

Bir kapı çarşaf dolabına, bir diğeri banyoya açıyordu. Üçüncü kapı, üçüncü kata çıkılan merdiven boşluğundaydı. Orada bir yatak odası vardı, penceresinden park görülüyordu. Sallanan iskemleye oturarak Colonial Road'daki trafiği ve parktaki beyzbol maçını seyrettim.

Teyzenin benim gibi burada oturduğunu hayal ettim, penceresinden dünyayı seyrediyordu. Adını duymuşsam bile hatırlamıyordum ve onu düşündüğümde gözlerimin önüne aşağıdaki fotoğraflarda duran çeşitli kadın yüzlerinin bileşimi bir imge geliyordu. Kendi teyzelerimden de parçalar vardı herhalde. Teyze artık ölmüştü, bu isimsiz bileşik teyze de yeğeni de ölmüştü ve çok geçmeden bu ev satılacak, içinde başkaları oturacaktı.

Tillary'lerin izlerini silmek de büyük bir iş olurdu, teyzenin yatak odası ve banyosu üst katın üçte birini kaplıyordu, geri kalan kısım depo gibi kullanılan geniş bir alandı, içinde karton kutular, kullanımdan kalkmış eski mobilyalar vardı. Bazılarının üstüne örtü örtülmüştü. Diğerlerine örtülmemişti. Her şeyin üzerinde hafif bir toz tabakası vardı; havadaki toz kokusunu alabiliyordunuz.

Teyzenin yatak odasına geri döndüm. Teyzenin giysileri hâlâ dolapta ve komodinde duruyordu, tuvalet malzemeleri banyodaki ilaç gözünde idi. Odada her şeyi olduğu gibi bırakmak daha kolay gelmişti herhalde.

Herrera'nın ne taşıdığını merak ettim. Eve teyzenin ölümünden sonra eşyaları taşımak için gelmişti ilk kez.

Tekrar iskemleye oturdum. Depo odasının toz kokusu ve yaşlı kadının giysi kokusunu alıyordum ama gene de burun deliklerimde nilüfer kokusu vardı ve öbürlerini bastırıyordu. Bu koku artık bıktırmıştı, keşke koklamasaydım. Bana öyle geliyor ki kokunun kendisinden çok kokunun anısını duyuyordum burnumda.

Sokağın karşısındaki parkta iki oğlan yakantop oynuyordu, üçüncü oğlan ikisinin arasında boş yere ileri geri koşuyor, attıkları topu yakalamaya çalışıyordu. Öne eğilerek dirseklerimi radyatöre dayadım, çocukları seyrettim. Onlardan önce oyundan usandım. İskemleyi pencerenin yanında bırakarak açık alandan geçip merdivenleri indim.

Oturma odasına dönmüştüm. Tommy'nin evde ne tür içkileri olduğunu ve nereye koyduğunu merak ediyordum. Birkaç metre arkamda biri boğazını temizledi.

Donup kaldım.

11

Bir ses, "Evet" dedi. "Sen olduğunu tahmin etmişim nedense. Oturmaz mısın, Matt, hayalet gibi beyazsın. Hayalet görmüşse benziyorsun."

Bu sesi tanıyor ama kim olduğunu çıkaramıyordum. Soluğumu tutarak döndüm, ve adamı tanıdım. Kocaman bit iskemleye oturmuştu, gölgedeydi. Boğazı açık, kısa kollu bit gömlek giymişti. Takımının ceketi iskemlesinin koluna atılmıştı, kravatının ucu cebine tıklıydı.

"Jack Diebold" dedim.

"Kesinlikle" dedi adam. "Neler yapıyorsun, Matt? Sana söylemek zorundayım ki, dünyanın en kötü ev hırsızısın. Atlı piyade gibi dolanıp duruyorsun."

"Beni çok korkuttun, Jack."

Hafif bir sesle güldü. "Peki, ne yapacaktım, Matt? Bir komşu aradı, evde ışıklar yanıyor, vs. vs. yakınlarda olduğum ve benim olayım olduğu için işi bizzat üstüme alarak buraya geldim. Büyük ihtimalle senin olduğunu düşünmüştüm. Altı-sekizdeki adam geçen gün beni aradı ve Tillary denen dallama için bir iş yaptığını söyledi."

"Seni Neumann mı aradı? Şimdi Brooklyn Cinayet'te misin?"

"Bir süredir. Baş detektif oldum, neredeyse iki yıl geçti."

"Tebrikler."

"Teşekkür ederim. Her neyse, buraya geldim, senin olduğundan da emin değildim ve merdivenleri çıkmak istemedim. Bir kereliğine Muhammed dağa gelsin bakalım, diye düşündüm. Niyetim seni korkutmak değildi."

"Hiç de değilmiş."

"Eh, hiç görmeden yanımdan geçip gittin, Allah aşkına, o kadar komik görünüyordun ki. Ne arıyordun?"

"Şimdi mi? İçkilerini nereye koyduğunu tahmin etmeye çalışıyordum."

"Peki öyleyse seni engellemeyeyim. Hazır bunu yaparken iki bardak bul bari."

Yemek odasındaki büfede iki kesme camdan sürahi duruyordu. Boyunlarındaki küçük gümüş plakalarda Scotch ve Rye yazıyordu. Büfe anahtarla açılıyordu. Orta çekmecelerinde keten örtüler, sağ tarafta cam eşyalar, solda da viski ve likör şişeleri vardı. Beşlik bir Wild Turkey ve iki bardak buldum, şişeyi Diebold'a gösterdim. Diebold başıyla onaylayınca ikimize de içki koydum.

Diebold benden birkaç yaş büyük iri kıyım bir adamdı. Onu son gördüğünden beri saçları biraz dökülmüştü ve kiloluydu ama zaten hep kiloluydu. Bir an bardağa baktı, bana doğru kaldırdı ve bir yudum aldı.

"İyi içki" dedi. "Fena değil."

"Burada ne yapıyordun, Matt? İpucu mu arıyordun?" Son kelimeyi yayarak söyledi.

Başımı iki yana salladım. "Yalnızca hissetmeye çalışıyordum."

"Tillary için çalışıyorsun."

Başımı salladım. "Anahtarı o verdi."

"Boş ver, Noel Baba gibi bacadan girmiş olsan bile aldırمام. Senden ne yapmanı istiyor?"

"Onu temize çıkarmamı."

"Temize çıkarmak mı? Bok herifin önu zaten temiz. Ona cinayeti yüklemenin hiç yolu yok."

"Ama onun yaptığını düşünüyorsun."

Diebold bana kaşlarını çatarak baktı. "Onun yaptığını düşünmüyorum" dedi, "kadına bıçağı saplamaksa iş. Onun yaptığını düşünmek hoşuma gidiyor ama Mafya babasından daha iyi kanıtlıyor nerede olduğunu. Herkesin içinde o kariyi birlikteymiş, bir lokantada ödedikleri kredi kartı slipleri var" Viskinin geri kalanını bir dikişte içti. "Karısına tuzak kurduğunu sanıyorum."

"Onu öldürmesi için o gençleri tutmuş?"

"Bunun gibi bir şey."

"Çocuklar kiralık katil değil."

"Saçmalama, elbette değiller. Cruz ve Herrera, Sunset Park çetesinin adamları."

"Ama onları tuttuğunu düşünüyorsun."

Diebold yanıma gelerek şişeyi benden aldı, bardağını yarıya kadar doldurdu. "Onlara tuzak kurdu" dedi.

"Nasıl?"

Diebold başını salladı, soruyu cevaplandırmak için sabırsızlanıyordu. "Keşke onları sorguya çeken ilk insan ben olsaydım" dedi. "Altı-sekizden adamlar arama emriyle oraya gittiklerinde malların nereden çalındığını bile bilmiyorlardı. Ben serserileri sorguya çekme fırsatını bulduğumda hırsızlık masası onlarla çoktan konuşmuştu."

"Sonra?"

"İlk seferinde her şeyi inkâr ettiler. 'Malı sokaktan aldım.' Nasıl olduğunu bilirsin."

"Elbette."

"Sonra öldürülen bir kadın hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı. Bu tamamen palavraydı. Hikâyeyi ilk önce böyle anlattılar, sonra değiştirdiler ya da doğal olarak hikâye değişti çünkü gazete ve televizyondan herkes gibi onlar da öğrendiler. Sonra işlerini yaparlarken kadının orada olmadığını, hatta ikinci kattan yukarıya hiç çıkmadıklarını söylediler. Bu iyi ama parmak izleri yatak odasının aynasında, komodinin üstünde ve birkaç başka yerde vardı."

"Yatak odasında parmak izleri mi vardı? Bunu bilmiyordum."

"Belki sana söylememem gerekirdi. Gerçi ne fark eder ya. Evet, parmak izleri bulduk."

"Kimin? Herrera'nın mı, Cruz'un mu?"

"Neden?"

"Çünkü onu bıçaklayanın Cruz olduğunu düşünüyorum."

"Neden o?"

"Sabıka kaydı. Ve bıçak taşıyordu."

"Bir çakı. Kadının üzerinde onu kullanmadı."

"Ah!"

"Kadın uzun ve geniş bir bıçakla öldürüldü. Bir mutfak bıçağı olabilir."

"Onu bulmadınız ama."

"Hayır. Mutfakta bir dolu bıçak vardı, birkaç farklı set. Yirmi yıldır aynı evde oturursan bıçaklar birikir. Tillary hangi bıçağın kayıp olduğunu söyleyemedi. Laboratuvar bulduğumuz bıçakları aldı ama hiçbirinde kan bulamadı."

"Bu yüzden de düşüncene göre..."

"Bir tanesi mutfaktaki bıçaklardan birini aldı, üst kata çıktı, kadını öldürdü, sonra bıçağı bir kanalizasyon çukuruna, nehre ya da kim bilir nereye attı."

"Mutfaktaki bıçağı aldı."

"Ya da yanında getirdi. Cruz sürekli yanında çakı taşıyordu ama kadını öldürmek için belki kendi bıçağı kullanmak istemedi."

"Bunu yapmayı planlayarak geldiğini varsayarsak."

"Başka nasıl varsayabiliriz?"

"Ben hırsızlık olduğunu ve gençlerin kadının evde olduğunu bilmediğini düşünüyorum."

"Evet, tamam, böyle düşünmek istiyorsun, çünkü müşterini temize çıkarmaya çalışıyorsun. Üst kata çıkıyor ve yanına bir bıçak alıyor. Neden bıçak?"

"Yukarıda biri varsa diye."

"Öyleyse neden yukarıya çıkıyor?"

"Para arıyor. Birçok insan parasını yatak odasında saklar Kapıyı açıyor, kadın orada, kadın panikliyor, adam panikliyor..."

"Ve onu öldürüyor."

"Neden olmasın?"

"Eh, diğerleri kadar kulağa iyi geliyor bu hikâye, Matt." Bardağını sehpayaya koydu. "Bir kez daha sorgulayabilseydin oğlanlar öterdi" dedi.

"Epeyce konuşmuşlar."

"Biliyorum. Yeni bir polise öğretilecek en önemli şey nedir biliyor musun? Miranda-Escobedo'yu önemini anlayamayacakları biçimde okumak. 'Sessiz kalma hakkın var. Şimdi gerçekten ne olduğunu anlatmanı istiyorum. Bir kez daha konuşabilseydim onlarla, suçu Tillary'ye yüklemenin yolunun, kadını öldürmek için onun kendilerini tuttuğunu söylemek olduğunu anlardı."

"Bu da yaptıklarını itiraf etmek demektir."

"Biliyorum ama her seferinde biraz daha fazlasını kabul ediyorlardı. Bilmiyorum. Onlardan daha çok şey alabileceğimi düşünüyorum. Ama bir kez avukatları yanlarında oldu mu, Allah kahretsin bu küçük sohbetimizin sonu olur."

"Neden Tillary'nin yapmış olmasını istiyorsun? Sırf gönül eğlendiriyor diye mi?"

"Herkes gönül eğlendiriyor."

"Ben de bunu demek istemiştin."

"Karılarını öldürenler gönül eğlendirmek isteyip de yapamayanlardır. Ya da genç ve tatlı bir kadına âşık olup, onunla evlenmek ve sonsuza kadar birlikte yaşamak isteyenler. Adam kendisinden başka kimseye âşık değil. Ya da doktorlar. Doktorlar da her zaman karılarını öldürür."

"Öyleyse..."

"Binlerce neden var, Matt. Tillary'nin birikmiş borçlarını ödeyecek parası yoktu. Kadın da onu bırakmaya hazırlanıyordu."

"Kız arkadaşı mı?"

"Karısı."

"Bunu duymamıştım."

"Kimden duyacaktın, ondan mı? Kadın komşusuna anlatmış, bir avukatla konuşmuş. Teyzenin ölmesi işleri değiştirmiş. Kadın mirasa konuyor. Ah, bir dolu neden var, dostum. Neden, bir insanı asmak için yeterli olsaydı ip için alışverişe çıkabilirdik."

Jack Diebold, "Senin arkadaşın, ha? İşin içine bu yüzden mi girdin?" dedi.

Tillary'nin evinden akşama doğru çıkmıştık. Gökyüzünün hâlâ aydınlık olduğunu hatırlıyorum ama Temmuz ayındaydık ve geç saatlere kadar hava aydınlık olurdu. Işıkları söndürdüm, Wild Turkey şişesini kaldırdım. İçinde fazla bir şey kalmamıştı. Diebold şişeden ve kullandığımız bardaklardan parmak izini silmem gerektiği konusunda şaka yaptı.

Kendi otomobilini kullanıyordu: Pas tutmuş bir Ford Mairlane. Yeri o seçti, Verrazano Köprüsü'ne yakın bir deniz ürünleri restoranı. Onu orada tanıyorlardı, hesap gelmeyeceğini hissettim. Birçok polisin belirli sayıda bedava yemek yiyebileceği belirli sayıda restoranı vardır. Bu durum bazı insanları rahatsız eder, ben de bunun nedenini asla anlamam. İyi yemek yedik. Karides kokteyli, sığır filetosu, sıcak çavdar ekmeği, doldurulmuş fırında patates. Diebold, "Gençken böyle yemek yiyen biri kendine iyi bakıyor demektir" dedi "Asla o kolesterol denilen Allanın belası kelimeyi duymazdın. Şimdi duyduğun tek şey bu."

"Biliyorum."

"Bir ortağım vardı. Tanışmış mıydın, bilmiyorum. Gerry O'Bannon. Tanır mıydın?"

"Sanmam."

"Kalp krizi geçirdi. Krizi başlatan sigarayı bırakması oldu. Ben hiç sigara içmediğimden hiç de bırakmak zorunda kalmadım ama o bıraktı, sonra her şey birbiri ardına sökün etti. Çok kilo verdi, yemek tarzını değiştirdi, koşmaya başladı. Korkunç görünüyordu, çok soluktu ama mutluydu, kendisinden gerçekten hoşnuttu. İçki içmezdi, yalnızca bir bira alır ve orada dururdu ya da bir bira içip sodayla devam ederdi. Fransız malı. Perrier mi?"

"Hı-hı."

"Birden çok popüler oldu, sıradan bir maden suyu ve biradan daha pahalı. Bunu bir düşün, bir ara bana açıklarsın. Kendini vurdu."

"O'Bannon mu?"

"Evet. Kilo verme, soda içme ve kendini vurmanın bağlantılı olduğunu söylemek istemiyorum. Yaşadığın hayat, gördüğün şeyler, sana söylüyorum, bir polis gidip silahını ağzına tıcarsa bunun bir açıklama gerektirdiğini hiç düşünmem. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Anlıyorum."

Diebold bana baktı. "Evet" dedi. "Elbette anlıyorsun. Sonra konuşma başka bir yöne kaydı, bir süre sonra da ikimize kahve, Diebold'un önüne de üstü çedarlı sıcak elma tatlısı geldi. Diebold, Tommy Tillary konusuna geri dönerek onun arkadaşım olduğuna değindi.

"Bir tür arkadaş" dedim. "Onu barlardan tanıyorum."

"Doğru, kız senin semtte oturuyor, değil mi? Kız arkadaşı, adını unuttum."

"Carolyn Cheatham."

"Keşke adam hep onun yanında kalmış olsaydı. Ama kızdan birkaç saat uzaklaşmış olsa bile, soygun sırasında karısı ne yapıyordu? Tommy'nin eve gelip onu öldürmesini mi bekliyordu? Demek istiyorum ki, işi en aşırı noktaya götürürsek, adamlar yatak odasının altını üstüne getirip her tarafa parmak izlerini bırakırlarken kadın yatağın altında saklanıyordu. Adamlar çıkıyor, kadın polisi arıyor, tamam mı?"

"Onu öldürmüş olamaz."

"Biliyorum ve bu beni deli ediyor. Onu neden seviyorsun?"

"Kötü bir adam değildir. Ve bunun karşılığında para alıyorum, Jack. Ben ona bir iyilik yapıyorum ama karşılığında para alan benim. Benim zamanım onun da parası boşa harcanıyor, çünkü ona dava mava açmayacaksınız."

"Hayır."

"Açmayacaksınız, değil mi?"

"Açmayı düşünmüyoruz bile." Biraz tatlı yedi, biraz kahve içti. "Para aldığına memnun oldum. Bir dostun para kazandığını görmek hoş bir şey olduğu için değil sırf. Parasız taban teptiğini görmek istemem."

"Taban maban tepmiyorum."

"Ne demek istediğimi biliyorsun."

"Bir şey mi kaçırdım, Jack?"

"Ha?"

"Tommy ne yaptı, Polis Ligi'nden beyzbol sopalarını mı çaldı? Neden ona karşı bu kadar öfkelisin?"

Diebold söylediklerimi düşündü. Çenesini oynattı, kaşlarını çattı.

Sonunda, "Peki, sana söyleyeceğim" dedi. "Herif sahte."

"Hisse senedi satıyor ve telefonda kandırıyor. Elbette sahte."

"Bundan fazlası var. Anlayacağın biçimde nasıl açıklayacağımı bilmiyorum ama dur bir dakika, sen polistin. Duyguları bilirsin."

"Tabii."

"Peki, bu adama karşı bir şey hissediyorum. Onda ters bir şey var, kadının ölümüyle ilgili bir şey."

"Sana ne olduğunu söyleyeyim" dedim. "Kadının öldüğüne memnun oldu ve memnun olmamış gibi davranıyor. Kadının ölmesiyle rahatladı ve memnun oldu ama kutsallık taslayan bir orospu çocuğu gibi davranıyor, sen buna tepki gösteriyorsun."

"Belki bu da bir parçasıdır."

"Bence hepsi. Herifin suçluluk duygusuyla rol yaptığını seziyorsun. Peki, oynuyor. Suçluluk duyuyor. Kadının ölmesine memnun oldu ama aynı zamanda o kadınla, kaç yıldır olduğunu unuttum, yaşadı, onunla bir hayat paylaştı, bir parçası koca olmaya çalışırken diğer parçası onu aldatıyordu..."

"Evet, evet, seni anlıyorum."

"Eee?"

"Daha fazlası var."

"Neden daha fazlası olsun ki? Bak, belki de Cruz ve adı neydi, onu tuzağa düşürdü..."

"Hernandez."

"Hayır, Hernandez değil. Adı ne cehennemlikti?"

"Angel- Melek göz."

"Herrera. Belki Tommy onları evi soymak için kandırdı. İkisi de gizlice kadının onların önüne çıkacağını, işlerin böyle sonuçlanacağını umuyordu."

"Devam et."

"Gerçi bu çok zor, değil mi? Kadının öldürülmesini istediği için ya da öldürüldüğü için memnun olduğundan suçluluk duyuyor bence. Sen de bu suçluluğu fark etmişsin ve bu yüzden cinayeti onun işlemiş olmasını istiyorsun."

"Hayır."

"Emin misin?"

"Hiç olmadığım kadar eminim. Bu arada, para kazandığına memnun oldum. Umarım ona çok pahalıya patlarsın."

"O kadar da değil."

"Peki, onu yapabildiğince soyup soğana çevir. Çünkü hiç değilse sen ona bir şeye mal oluyorsun, tek zararı bu olsa bile ve bunu da ödemek zorunda olmasa bile. Çünkü ona

dokunamıyoruz. Şu iki genç hikâyesini değiştirse, cinayeti kabul edip Tillary'nin onları bu iş için tuttuğunu söylese bile, bu tutuklanması için yeterli olmaz. Onlar da hikâyelerini değiştirmeyecekler ve zaten cinayet işletmek için onları kim tutar ki, böyle bir sözleşme yapmazlardı. Yapmayacaklarını biliyorum. Cruz adı bir orospu çocuğudur ama Herrera tam bir aptal ve ...ah, Allah kahretsin."

"Ne?"

"Onun bu işten yakayı sıyırması beni öldürüyor."

"Ama cinayeti o işlemedi, Jack."

"Bir şeyden yakayı sıyrıyor" dedi, "ve bunu izlemekten nefret ediyorum. Ne umuyorum biliyor musun? Bir gün kırmızı ışıkta geçmesini, o içine edeyim otomobiliyle. Nesi vardı, bir Buick mi?"

"Sanırım."

"Umarım kırmızı ışıkta geçer, biz de onu enseleriz, bunu umuyorum işte."

"Bugünlerde Brooklyn Cinayet böyle işlerle mi uğraşılıyor? Trafik işleriyle?"

"Yalnızca böyle olmasını umuyorum" dedi. "Hepsi bu."

12

Diebold beni eve otomobiliyle götürmekte ısrar etti. Metroya binebileceğimi söylediğimde bana deli olmamamı, saatin geceyarısını geçtiğini, hiçbir biçimde toplu taşıma araçlarına binemeyeceğimi söyledi.

"Sızır kalırsın, biri de ayağındaki ayakkabıları çeker alır" dedi.

Muhtemelen haklıydı. Aynen dediği gibi Manhattan'a dönerken kestirdim ve Elli Yedinci Sokak'la Dokuzuncu Cadde'nin köşesinde durduğunda uyandım. Beni getirdiği için teşekkür ederek dönmeden önce içki içmeye zamanı olup olmadığını sordum.

"Hey, bu kadarı yeter" dedi. "Bütün gece, eskiden yaptığım gibi yapamam" dedi.

"Sanırım ben de paydos edeceğim" dedim.

Ama etmedim. Onun uzaklaşmasını seyrettikten sonra otelime doğru yürümeye başladım, sonra dönüp Armstrong'un köşesine gittim. Bar boş sayılırdı. İçeriye girince Billie bana el salladı.

Bara gittim. Barın bir ucunda tek başına oturuyordu, önündeki bardağa gözlerini dikmişti. Carolyn Cheatham. Onun evine gittiğim gecedeki beri onu görmemiştik.

Bir şey söyleyip söylememeye karar vermeye çalışırken Carolyn başını kaldırdı, göz göze geldik. Yüzü inatçı bir acıyla donuktu. Beni tanıması için gözlerini birkaç kez kırıştırması gerekti, tanıdığı zaman da yüzündeki kaslar oynadı, gözlerinin kenarında yaşlar birikmeye başladı. Yaşları elinin tersiyle sildi. Daha önce de ağlamış gibiydi, barın üzerinde rimel bulaşmış buruşuk kâğıt mendiller vardı.

"Burbon içen arkadaşım" diye seslendi. "Billie" dedi, "ama adam bir beyefendi. Beyefendi arkadaşına iyi bir burbon verir misin lütfen?"

Billie bana baktı. Başımı salladım. Billie bana burbon ve bir fincan sade kahve getirdi.

Carolyn Cheatham, "Sana beyefendi arkadaşım dedim" dedi, "ama bunun niyetini aşan bir durumu var." Kelimeleri bir sarhoşun kasti dikkatiyle söylüyordu. "Sen bir beyefendi ve bir arkadaşsın ama beyefendi arkadaş değilsin. Öte yandan beyefendi arkadaşım hiç değil."

Biraz daha burbon içtim, kahvenin içine biraz burbon kattım.

Carolyn, "Billie" dedi, "Bay Scudder'ın bir beyefendi olduğunu nasıl anlarsın, biliyor musun?"

"Bir şapkanın önünde her zaman bayanını kaldırır."

"Burbon içer" dedi Carolyn.

"Bu da onu beyefendi yapar, ha, Carolyn?"

"Onu yalancı, skoç içen bir orospu çocuğundan epeyce farklı biri yapar."

Yüksek sesle konuşmuyordu ama gene de salondaki sohbetleri kesecek kadar yüksekti. Yalnızca üç-dört masa doluydu ve bu masalarda oturan insanlar aynı anda konuşmayı kesmişti. Bir an müzik şaşırtıcı derecede net duyuldu. Tanıdığım birkaç parçadan biriydi, Brandenburg konçertolarından biri. Burada bu parçayı o kadar çok çalarlardı ki, ben bile tanımaya başlamıştım.

Sonra Billie, "Diyelim ki bir adam İrlanda viskisi içiyor, Carolyn" dedi. "O zaman ne olur?"

"İrlandalı" dedi Carolyn.

"Doğru."

Carolyn, "Ben burbon içiyorum" diyerek bardağını öne doğru itti. "Allah kahretsin, ben bir hanımefendiyim."

Billie ona baktı, sonra döndü bir de bana baktı. Başımı salladım. Billie omzunu silkerek bardağa içki koydu.

"Benim hesabıma" dedim.

Carolyn, "Teşekkür ederim" dedi. "Teşekkür ederim, Matthew." Ve gözleri sulanmaya başladı, çantasından yeni bir kağıt mendil çıkardı.

Tommy hakkında konuşmak istiyordu. Tommy'nin ona karşı nazik olduğunu söyledi. Arıyor, çiçek gönderiyordu. Carolyn'in büroda bir olay çıkarmasını kesinlikle istemiyordu. Oysa Tommy, karısının öldürüldüğü geceyi nasıl geçirdiğini başka türlü kanıtlayabilecek olsa kesinlikle böyle davranmazdı, şimdilik Carolyn'i el üstünde tutmak zorundaydı.

Görüşmelerinin henüz doğru olmayacağını söylüyordu. Yeni dul kalan bir erkek, karısının ölümündeki karmaşıklık yüzünden suçlanan bir erkek için uygun olmazdı.

"Kartsız çiçekler gönderiyor" dedi. "Beni telefon kulübelerinden arıyor. Orospu çocuğu."

"Belki de çiçekçi kartı koymayı unutmuştur."

"Aman, Matt. Onun için mazeret arama."

"Üstelik otelde kalıyor, elbette telefon kulübelerini kullanacak."

"Odasından arayabilirdi. Otelin santralından aramak istemediğini kendisi söyledi, operatör dinleyebilir diye. Çiçeklerde kart yoktu, çünkü yazılı bir şey olsun istemedi. Önceki gece evime geldi ama benimle görülmek istemiyordu, benimle dışarıya çıkamazdı ve... ah, ikiyüzlü. Skoç içen orospu çocuğu."

Billie beni kenara çekti. "Onu dışarıya atmak istemiyorum" dedi, "onun gibi hoş bir kadın, tam bir bok çukuru gibi konuşuyor. Ama yapmak zorunda kalacağım sanırım. Evine gitmesini sağlayabilir misin?"

"Elbette."

Önce ikimize birer içki almasına izin vermek zorundaydım. Carolyn ısrar etti. Sonra onu dışarıya çıkardım ve apartmanın köşesine kadar onunla yürüdüm. Yağmur geliyordu, havada kokusu vardı, Armstrong'un klimasından bir yaz fırtınasını haber veren nemli havaya çıktığımız zaman Carolyn'in sarhoşluğu biraz hafifledi. Yürürken kolumu tuttu umutsuzluğa benzer bir şekilde sımsıkı tuttu. Asansörde bitkin bir vaziyette arka panele yaslandı.

"Ah, Tanrım" dedi.

Anahtarları alıp kapısını açtım. Onu içeriye soktum Carolyn kanepeye yarı oturdu, yarı uzandı. Gözleri açtı ama fazla bir şey görüyor muydu bilmiyorum. Banyoyu kullanmak zorundaydım, geri döndüğümde gözleri kapanmıştı ve hafiften horluyordu.

Ayakkabılarını çıkardım, onu bir iskemleye taşıdım ve yatak olarak açmayı başarana kadar kanepyle uğraştım. Giysilerini gevşetmem gerektiğini düşündüm, hazır bunu yaparken üstünü tümüyle soydum. Carolyn bütün bu işlemler sırasında hiç kendine gelmedi. Bir adli tıp yardımcısının, ölüleri giydirmenin ve soymanın çok güç olduğunu anlattığını hatırladım. Bu düşünceyle midem kalktı, kusacağımı sandım ama oturunca geçti.

Üzerini pikeyle örttükten sonra tekrar oturdum. Yapmak istediğim başka bir şey vardı ama ne olduğunu bulamıyordum. Düşünmeye çalıştım, sanırım ben de sızmış olmalıyım. Birkaç dakikadan daha uzun süre olduğunu sanmıyorum ama gözlerimi açtığım anda kaçan bir rüya görmeye başlamıştım bile.

Dışarıya çıktım. Kapısında yaylı kilit vardı. Daha fazla güvenlik için anahtarla kilitlenebilecek bir kilit de vardı ama kapıyı çekip kapamaktan başka çarem yoktu. Aşağı inmek için asansöre bindim ve dışarıya çıktım.

Yağmur başlamamıştı. Dokuzuncu Cadde'nin köşesinde jogging yapan biri geçti yanımdan. Tişörtü terden grileşmişti ve kendisi de düşmek üzereymiş gibi görünüyordu. O'Bannon'ı düşündüm, Jack Diebold'un eski ortağını, beynini dağıtmadan önce forma girmişti.

Sonra Carolyn'nin evinde ne yapmak istediğimi hatırladım. Tommy'nin ona verdiği küçük silahı almayı planlamıştım. Böyle içmeye ve böyle depresyona girmeye devam ederse başucunda bir silah bulundurması iyi olmazdı.

Ama kapı kilitliydi. Carolyn de sızmıştı, kendini uyandırıp öldüremezdi.

Sokağın karşısına geçtim. Armstrong'un önündeki çelik kapı neredeyse tamamen kapalıydı, öndeki beyaz karpuzlar yanmıyordu ama içeriden ışık geliyordu. Kapıya doğru yürüdüm, iskemlelerin masaların üstüne kapatıldığını gördüm, Sabah olunca Dominikli çocuğun ortalığı kolay süpürmesi için hazırlanmıştı. Başta Billie'yi görmedim, sonra barın karşı ucundaki bir taburede olduğunu gördüm. Kapı kilitliydi ama Billie beni gördü ve içeriye aldı.

Ben içeri girdikten sonra kapıyı tekrar kilitledi, beni bara götürerek arkasına geçti. Bana sormadan bir bardak burbon koydu. Bardağı elimle kavradım ama barın üstünden almadım.

"Kahvemiz bitti" dedi.

"Bu gayet iyi. Başka kahve istemiyordum."

"İyi mi? Carolyn."

"Belki yarın başı ağrıyabilir."

"Tıpkı tanıdığım herkesin yarın başının ağrıyabileceği gibi" dedi. "Benim de başım yarın ağrıyabilir. Yağmur yağacak. Evde oturup gün boyunca aspirin içebilirim."

Biri kapıya vurdu. Billie başını iki yana salladı, eliyle git işareti yaptı. Adam tekrar vurdu. Billie onu görmezden geldi.

"Barın kapalı olduğunu görmüyorlar mı?" diye şikâyet etti. Kafanı kaldır, Matt. Kapalıyız, kasa kilitli, özel parti zamanı." Bardağını ışığa tutup inceledi. "Güzel renk" dedi. "Kinci bir kadın, bizim Carolyn. Burbon için beyefendi, skoç için... içene ne demişti?"

"Sanırım ikiyüzlü."

"Ona doğru dedim, değil mi? İrlanda viskisi içince ne oluyor? Bir İrlandalı."

"Sen kaşındın, ne yapalım."

"Adamı sarhoş yapar ama hoş bir biçimde. Ben olabilecek en hoş biçimde sarhoş olurum ancak. Ah Tanrım, Matt, bunlar günün en güzel saatleri. Morrisseyler'in Yeri senin olsun. Burası insanın özel, sabahlara kadar açık ban gibi. Bar boş ve karanlık müzik susmuş, sandalyeler yukarıda, arkadaşlık edecek bir çok kişi var, geri kalan bütün dünya dışarıda. Harika, ha?"

"Fena değil."

"Evet, öyle."

İçkimi tazeliyordu. İçtiğimi hatırlamıyordum. "Biliyorsun, benim sorunum eve gidememek" dedim.

"Thomas Wolfe da böyle demiş. Tekrar Eve Gidemezsin. Bu herkesin sorunu."

"Hayır, ben ciddiyim. Ayaklarım ev yerine beni bir bara götürüyor sürekli. Brooklyn'deydim, eve geç döndüm. Yorgundum, zaten epeyce içmiştim, otelime doğru yürümeye başladım ama oraya varmadan dönüp buraya geldim. Şimdi de onu yatırdım, Carolyn'i ve iskemlede uyuyakalmadan önce oradan çıkmam gerekiyordu. Ama akli başında bir insan olarak eve gitmek yerine kör bir güvercin gibi tekrar buraya daldım."

"Sen bir kırlangıçsın, burası Capistrano."

"Ben bu muyum? Artık ne olduğumu kendim de bilmiyorum."

"Ah, saçma. Sen bir erkeksin, bir insan. Kutsal bar kapandığında tek başına kalmak istemeyen zavallı bir orospu çocuğusun."

"Ne kapandığında?" Gülmeye başladım. "Buranın adı bu mu? Kutsal bar mı?"

"Şarkıyı bilmiyor musun?"

"Hangi şarkıyı?"

"Van Ronk şarkısını. 'Ve işte bir gece daha eklendi hayatımıza.' Sustu. "Allah kahretsin, söyleyemiyorum, melodiyi bile tutturamıyorum. 'Son Çağrı.' Dave Von Ronk. Bilmiyor musun?"

"Neden söz ettiğini bilmiyorum."

"Ah Tanrım" dedi. "Duymuş olman gerekir. Bu şarkıyı kesinlikle duymuş olman gerekir. Deminden beri bunu konuşuyoruz, ayrıca da ulusal marş. Kendine gel."

"Kendine gel ve ne?"

"Yalnızca kendine gel" dedi. Barın üstüne bir Piedmont Airlines torbası koydu, barın arka tarafına geçti, iki açılmamış şişeyle döndü. Biri onun favorisi on iki yıllık Jameson Irish, diğeri Jack Daniels viskisiydi. "Bu iyi mi?" diye sordu.

"Ne için iyi?"

"Kafandaki bitleri öldürmek üzere kafana dökmek için. İçmek için uygun mu diye sordum. Forester içiyordun ama açılmamış bir şişe bulamadım ve sokakta açılmış bir şişe taşımak yasalara aykırı."

"Öyle mi?"

"Öyle olması gerek. Hiçbir zaman açık şişeleri çalmam. Lütfen bu basit soruya cevap verir misin? Jack Black iyi mi?"

"Elbette iyi ama hangi cehenneme gidiyoruz."

"Benim eve" dedi. "O plağı dinlemen gerek."

Billie, "Barmenler bedava içki içer" dedi. "Evde bile. Yan faydalardan biri. Başkalarının emeklilik planları ve diş bakımları vardır. Biz ise yalnızca çalabileceğimiz içkiye sahibiz. Bu şarkıyı seveceksin, Matt."

Onun evindeydik. Şömineli, yerleri parke, L tipi bir stüdyoydu. Yirmi ikinci katta oturuyordu ve penceresi güneye bakıyordu. Empire State Building'i ve daha uzakta, sağdaki Dünya Ticaret Merkezi'ni rahat görüyordu.

Evde fazla mobilya yoktu. Yüksek kotlu bölümde beyaz mika bir yatak ve komodun, bir kanep ve odanın ortasında bir iskemle vardı. Kitaplar ve plaklar kitaplıktan taşmıştı, yerde yığınlar halinde duruyordu. Müzik setinin parçaları orada buradaydı... pikabın döner tablası bir süt kutusunun üstünde hoparlörler yerdedi.

Billie, "Plağı nereye koydum?" diye kendi kendine söylendi.

Pencerenin yanına giderek şehre baktım. Saat takmıştım ama kasten bakmadım, çünkü saatin kaç olduğunu bilmek istemiyordum. Herhalde dört civarı olmalıydı. Hâlâ yağmur yağmamıştı.

Billie elinde bir albüm tutarak, "İşte" dedi. "Dave Von Ronk. Onu tanıyor musun?"

"Hiç duymadım."

"Bir Hollandalı adı almış, fareye benziyor ve yemin ederim blues parçalarında sesi zenci gibi çıkıyor. Müthiş gitar çalıyor ama bu albümde gitar yok. Son Çağrı. Al fresco söylemiş."

"İyi."

"Al fresco değil. Ne denirdi unuttum. Sana eşlik eden biri olmadan şarkı söylediğin zaman ne denir?"

"Ne fark eder ki?"

"Böyle bir şeyi nasıl unutabilirim? Elek gibi bir kafanı var. Bu şarkıyı seveceksin."

"Bakalım duymuş muyum."

"A cappella. Tamam bu, a cappella. Düşünmeye çalışmayı bırakır bırakmaz aklıma geldi işte. Hatırlamanın Zen'i. Irish'i nereye koydum?"

"Tam arkada."

"Teşekkürler. Daniel's iyi mi? Ha, sen şişeyi almışsın. Tamam, şunu dinle. Ooops, yanlış şarkı. Albümdeki son şarkıydı. Doğal olarak bundan sonra başka bir şey dinlemek istemez insan. Dinle."

Ve işte bir gece daha eklendi hayatımıza
Şiirlerle ve alkole bulanmış dostluklarla
Her birimiz yalnız düşecek yollara
Kutsal bar kapandığında.

Ezgi bir İrlanda halk şarkısına benziyordu. Şarkıcı gerçekten de vokalsiz söylüyordu, sesi kaba ama tuhaf şekilde yumuşaktı.

Billie, "Şunu dinle şimdi" dedi.

İşte son kadeh! İçiyoruz şerefe
Her birimiz kendi sevinç ve kederine
Umuyoruz uyuşturucu sarhoşluk yine
Yarın bar açılıncaya dek avutacak bizi evde

Billie, "Tanrım" dedi.

Ve tekrar tökezleyerek girdiğimizde eşikten
Titrek dansçılar gibi, ürkerekten
Her birimiz biliyor soruyu, illa sorulması gereken
Ve ah! cevabı da öğreniyoruz, geç veya erken

Bir elimde şişe, öbür elimde bardak vardı. Şişeden bardağı doldurdum. "Şu kısmı dinle" diyordu Billie.

And so we'll drink the final drink
That cuts the brain in sections
Where answers do not signify
And there aren't any questions

Billie bir şey söylüyordu ama bir kulağımdan öbüründen çıktı söyledikleri. Yalnızca şarkı vardı.

Geçen gün kırdım kalbimi tam ortasından
Yarın iyileşir, merhem olur ona zaman
Ama sarhoş olsaydım doğduğum an
Keder nedir bilmezdim, olmazdı beni hiç ağlatan

"Bu şarkıyı tekrar çal" dedim. "Bekle. Dahası var."

İşte son kadeh! içiyoruz şerefe
Asla söylenmeyecek sözlerin şerefine
Gaddar, sefil bir dünyanın göbeğinde
Bilgedir kırılan kalp! içiyoruz onun şerefine.

Billie, "İyi mi?" diye sordu. "Tekrar dinlemek istiyorum."

"Bir daha çal, Sam. Onun için çaldın, benim için de çalabilirsin. O dayanmışsa ben de dayanabilirim.' Harika değil mi?"

"Tekrar çal, olur mu?"

Şarkıyı birkaç kez daha dinledik. En nihayet Billie plağı kaldırdı, kabına koydu ve neden beni buraya kadar sürükleyip şarkıyı dinlettiğini anlayıp anlamadığımı sordu. Yalnızca kafamı salladım.

"Dinle" dedi, "istersen burada da uyuyabilirsin. Kanepe görüldüğünden daha rahattır."

"Eve gidebilirim."

"Bilmiyorum. Hâlâ yağmur yağmadı mı?" Pencereden dışarıya baktı. "Hayır ama her an yağabilir."

"Şansımı deneyeceğim. Uyandığım zaman kendi yerimde olmak istiyorum."

"Bu kadar yakın gelecek için planlar yapan bir insana saygı duymak gerek. Sokağa çıkabileceğinden emin misin? Sanırım iyisin. Sana kesekâğıdı vereyim, JD'yi evine götür. Ya da uçak torbasını al, seni pilot sansınlar."

"Hayır, sende kalsın, Billie."

"Ben o şeyi ne yapayım? Bourbon içmiyorum."

"Ben de yeterince içtim."

"Gece ağzını ıslatmak isteyebilirsin. Sabah içmek isteyebilirsin. Saçma bir torba Allahını seversen. Kafan iyi olduğu zaman aptal bir torbayı eve götüremez misin?"

"Biri bana sokakta açık şişe taşımanın yasak olduğunu söylemişti."

"Boş ver. Bu ilk suç, hemen bırakılırsın. Hey, Matt, geldiğin için teşekkürler."

Şarkının sözleri kafamın içinde yankılanarak eve yürüdüm. "Ama sarhoş olsaydım doğduğum an/keder nedir bilmezdim." Tanırım.

Otele girdim, mesajlara bakmak için resepsiyona uğramadan dosdoğru yukarıya çıktım. Giysilerimi çıkararak iskemlenin üstüne fırlattım, şişeden bir firt çektim ve yatağa yattım.

Tam sızmak üzereyken yağmur başladı.

13

Bütün haftasonu boyunca yağmur yağdı. Cuma öğleyin gözlerimi açtığımda pencereamin camından süzülüyordu ama beni uyandıran telefon olmalıydı. Yatağın kenarına oturarak telefonu açmamaya karar verdim, telefon da birkaç kez daha çaldıktan sonra sustu.

Başım çok kötü ağrıyordu, midemse felaket haldeydi Tekrar uzandım, oda dönmeye başlayınca hemen doğruldum Banyoda yarım bardak suyla iki aspirin aldım ama yutamadım.

Billie'nin vermek için ısrar ettiği şişeyi hatırladım, Çevreme bakındım, sonunda onu uçak torbasında buldum. Gecenin son içkisinden sonra geri koyduğumu hatırlayamıyordum ama zaten hatırlayamadığım başka şeyler de vardı, örneğin Billie'nin apartmanından yaptığım yürüyüşün büyük kısmı gibi. Bu tür küçük unutkanlıklar beni fazla rahatsız etmiyordu. Şehir dışına çıkarken her ilanı, otoyolun her milini hatırlamaz insan. Hayatının her dakikasını hatırlamaya neden zahmet etmeli?

Şişenin üçte biri içilmişti, bu da beni şaşırttı. Müzik dinlerken Billie'yle içtiğimiz içkiyi ve ışıkları kapamadan önceki içkimi hatırlayabiliyordum. Şimdi bir içki daha içmek istemiyordum ama istenenler ayrı, ihtiyaç duyulanlar ayrıdır, bu da ikinci kategoriye giriyordu. Su bardağına biraz içki koydum, yutarken titredim. Ağrımı hafifletmedi ama ikincisinin hafifletmesine yardımcı oldu. Yarım bardak suyla birkaç aspirin yutmayı denedim tekrar ve bu kez başardım.

Ama sarhoş olsaydım doğduğum an...

Odamdan çıkmadım. Hava bana, olduğum yerde kalmak için her tür gerekçeyi veriyordu ama aslında bir bahaneye ihtiyacım yoktu. Saygıyla karşılayacak kadar yakından tanıdığım bir akşamdan kalmalık vardı üstümde. Önceki gece sarhoş olmadan kendimi bu kadar kötü hissetmiş olsam doğru hastaneye giderdim. Ama ben odamda kaldım ve her zamanki gibi hafif bir hastalık geçirdiğimi varsaydım; geriye dönüp baktığımda bunun gerçeğe düşündüğümünden daha yakın olduğunu görebiliyorum.

Akşam üstüne doğru telefon çaldı. Resepsiyona telefon bağlamamalarını söyleyebilirdim ama bunu söyleyebilecek gücü bile hissetmiyordum kendimde. Çalmasına izin vermek daha kolaydı.

Akşam erken saatlerde telefon üçüncü kez çaldı; bu kez açtım. Skip Devoe'ydu.

"Seni arıyordum" dedi. "Daha sonra buraya uğrayacak mısınız?"

"Dışarı çıkmak istemiyorum."

"Evet, yağmur gene başladı. Bir süreliğine durmuştu ama şimdi gene yağıyor. Hava tahmincisi çok yağmur yağacağını söylüyor. Dün o adamları gördük."

"Onları mı?"

"Siyah şapkalı adamları, kötü adamları değil. Avukatlar ve muhasebeciler. Muhasebecimizde Yahudi tabancası dediği bir şey var. Ne olduğunu biliyor musun?"

"Dolmakalem."

"Duymuşsun, ha? Her neyse, bize zaten bildiğimiz şeyi anlattılar, bir de bunun için fatura kestiler. İstenileni ödememiz gerekiyor."

"Zaten sen de böyle tahmin etmiştin."

"Evet, ama bu hoşuma gittiği anlamına gelmiyor. Adamla tekrar konuştum, Telefondaki Ses'le. Telefon Tommy'ye haftasonu para bulmamız gerektiğini söyledim."

"Tillary'ye mi söyledin?"

"Hilary mi? Sen neden söz ediyorsun?"

"Dedin ki..."

"Ha, tamam. Bağlantıyı kuramadım birden. Hayır, Tillary değil. Yalnızca Telefon Tommy dedim, Teddy ya da T ile başlayan bir ad söyleyebilirdim. Bak şimdi, birden böyle bir ad hatırlayamıyorum. T'le başlayan bazı adlar söyle."

"Söylemek zorunda mıyım?"

Bir sessizlik oldu. "Kendini çok iyi hissetmiyorsun galiba" dedi.

"Keegan gün doğana kadar bana plak dinletti" dedim "Henüz yüzde yüz kendimi toplayamadım."

"Bok herif dedi. "Hepimiz çok içiyoruz ama o kendini öldürecek."

"Evet, durmak bilmiyor."

"Dinle, seni telefonda tutmayayım. Ne bilmek istiyorum biliyor musun, Pazartesi açık tutabilir misin? Hem gece hem gündüz. Çünkü Pazartesi günü harekete geçeceğimizi sanıyorum ve bunu yaparsak bir an önce olsun bitsin istiyorum."

"Benim ne yapmamı istiyorsun?"

"Bu konuda konuşuruz. Tamam mı?"

Pazartesi günü ne yapmam gerekiyordu? Hâlâ Tommy Tillary için çalışıyordum ama ayırdığım saatler önemli değildi. Jack Diebold ile yaptığım konuşma, benim zamanımı, Tillary'nin de parasını boşa harcadığı, onun aleyhine dava açamadıkları ve açamayacakları görüşümü doğrulamıştı. Carolyn Cheatham'ın küçültücü eleştirisi bende zaten Tommy için fazla bir şey yapma isteği ya da parasını alıp karşılığında çok az şey verdiğim için duyabileceğim suçluluk duygusunu bırakmamıştı.

Bir daha aradığımda Drew Kaplan'a anlatacağım birkaç şey vardı. Bu arada biraz daha araştıracaktım. Ama Sunset Park'ın bar ve bodegalarına çok fazla zaman ayırmak zorunda da değildim.

Skip'e Pazartesi günü kapımın ardına kadar açık olduğunu söyledim.

O akşam sokağın karşısındaki içki dükkânını aradım, iki tane çeyreklik Early Times ısmarladım ve çocuğu büfeye göndererek altılık bira ve birkaç sandviç aldırıp aldıramayacaklarını sordum. Adamlar beni tanıyorlardı ve çocuğu özel servis için kullanmanın karşılığını vereceğimi biliyorlardı, verdim de.

Benim için de iyi oldu.

Bir kutu bira içtim kendimi yarım sandviç yemeye zorladım. Sıcak duş aldım, bu da çok yararlı oldu, sonra bir yarım sandviç daha yedim ve bir kutu bira daha içtim.

Uyudum. Uyandığında televizyonu açtım, Bogart ile Ida Lupino'yu izledim. Sanırım High Sierra filmiydi. Filme fazla dikkat etmedim ama bana arkadaşlık etti. Ara sıra pencereden yağmuru seyrettim. Geriye kalan sandviçi yedim, biraz daha bira içtim ve burbon şişesinden biraz içtim. Film bitince televizyonu kapadım, birkaç aspirin yuttum ve yatağa yattım.

Cumartesi günü biraz daha hareketliydim. Uyandığında gene içki içmek istedim ama az içtim ve bu kez birincisinde kendimi topladım. Bir duş yaptım, son bira kutusunu içtim, alt kata indim ve Kızıl Alev'de kahvaltı ettim. Yumurtaların yarısını bıraktım ama patatesleri ve iki tost yedim ve bir dolu kahve içtim. Gazete okudum ya da okumaya çalıştım. Okuduklarımı fazla anlamadım.

Kahvaltıdan sonra bir tek atmak için McGovern'nin Yeri'ne uğradım. Sonra St. Paul'e gidip yarım saat kadar sessizlik içinde oturdum.

Sonra otele geri döndüm.

Odamda "Wide World of Sports" programında bir beyzbol ve bir boks maçı izledim, ayrıca dünya bilek güreşi yarışması vardı ve bazı kadınlar bir tür su kayağı gösterip yapıyordu. Yaptıkları iş çok zordu belli ki ama aynı derecede ilginç değildi. Televizyonu kapayıp çıktım. Armstrong'a uğrayarak birkaç kişiyle konuştum, sonra bir tabak fasulye ve bir iki Carta Blanca için Joey Farrel'in Yeri'ne gittim.

Gece otele dönmeden önce kahvemle birlikte brendi içiyordum. Odamda Pazar gününü geçirmeye yetecek kadar burbon vardı ama biraz bira da aldım, çünkü biram bitmişti ve dükkânlar Pazar günü öğleden önce bira satamazlardı. Kimse bunun nedenini bilmiyor. Belki de bu işin arkasında kiliseler vardır, belki inançlıların akşamdan kalma baş ağrısıyla Pazar ayinine gelmelerini istiyorlardır, belki acı içindeki insanlara tövbekârlık satmak daha kolaydır.

İçkimi yudumlayarak televizyon izledim. Televizyonun karşısında uyuyakaldım, bir savaş filminin ortasında uyandım, duş yaptım, tıraş oldum ve iç çamaşırlarımla o filmin sonuyla başka bir filmin başını izledim. En sonunda uyuyana kadar burbon ve birayla film izledim.

Tekrar uyandıgımda Pazar öğleden sonra olmuştu ve hâlâ yağmur yağıyordu.

Saat üç buçuk sularında telefon çaldı. Üçüncü çalışta açıp alo dedim.

"Matthew." Bir kadın sesiydi, bir an Anita olduğunu sandım. Sonra kadın, "Önceki gün seni aradım ama kimse cevap vermedi" dedi. Sesindeki Tarheel'i duydum.

"Teşekkür etmek istiyorum" dedi. "Teşekkür edecek bir şey yok, Carolyn."

"Beyefendi olduğun için teşekkür etmek istiyorum." Hafifçe güldü. "Burbon içen bir beyefendi. Bu konuda çok şey söylediğimi hatırlar gibiyim."

"Hatırladığım kadarıyla gayet güzel şeyler söyledin."

"Başka konularda da. Hanımefendi gibi davranmadığım için Billie'den özür diledim, o da bana kötü davranmadığımı söyledi ama barmenler hep böyle derler, değil mi? Beni eve götürdüğün için teşekkür etmek istiyorum." Bir sessizlik. "Şey, biz... "

"Hayır."

Bir iç çekiş. "İyi, buna memnun oldum ama yalnızca olsaydı hatırlayamamaktan üzüntü duyacağım için. Umarım çok kaba değildim, Matthew."

"Son derece iyiydin."

"Son derece iyi değildim. Bu kadarını hatırlıyorum. Matthew, Tommy hakkında ileri geri konuştuk. Ağzımı bozdum, umuyorum buna içkinin neden olduğunu biliyorsundur."

"Başka türlü düşünmedim zaten."

"Bana iyi davranır, biliyorsun. İyi bir adamdır. Hataları var tabii. Güçlü bir insan ama zayıflıkları da var."

Bir polisin anma töreninde İrlandalı bir kadının içkiden bu tarzda söz ettiğini duymuştum. 'Elbette, bu, güçlü adamın zayıflığı' demişti kadın.

Carolyn, "Bana önem veriyor" dedi. "Daha önce söylediklerime aldırma."

Tommy'nin ona önem verdiğinden kuşku duymadığımı ve söylediği ya da söylemediği şeyleri tam hatırlayamadığımı, o gece benim de epeyce içtiğimi söyledim.

Pazar gecesi Bayan Kitty'ye yürüdüm. Hafif bir yağmur yağıyordu ama fazla değildi.

Önce kısa bir süre Armstrong'a uğramıştım, Bayan Kitty'de de aynı Pazar gecesi havası vardı. Bir grup müdavim ve çevre halkı, şimdiden Pazartesi günü sıkıntısına girmişlerdi. Müzik kutusunda, biri gıcır gıcır bir kaykaya sahip olduğuyla ilgili bir şarkı söylüyordu. Sesi notalar arasında kayıyormuş ve olmayan sesleri buluyormuş gibiydi.

Barmeni tanıımıyordum. Skip'i sorduğum zaman bana arkadaki büroyu gösterdi.

Skip oradaydı, ortağı da. John Kasapyan'ın yuvarlak bir yüzü vardı, çukur kahverengi gözlerini büyüten yuvarlak camlı bir gözlük takıyordu. Skip'in yaşındaydı ya da ona yakındı ama daha genç, baykuşa benzer bir okul çocuğu gibi duruyordu. Her iki kolunda da dövme vardı ama hiç de dövme yaptıracak birine benzemiyordu.

Bir dövme, kamaya dolanmış bir yılanın biraz tuhaf da olsa geleneksel bir temsiliydi. Yılan vurmaya hazırdı, kamanın ucundan ise kan damlıyordu. Öbür dövme daha basit, hatta daha zevkliydi: Sağ kolunu çevreleyen zincir bilezik. "Diğer koluma yaptırsaydım keşke" dedi, "hiç olmazsa saat dövmeyi kapatırdı."

Dövmeler hakkında gerçekten ne düşündüğünü bilmiyorum. Çoğunlukla dövmelerinden hoşlanmıyor, hatta gerçekten utaniyor gibi görünüyordu. Bazen de bu dövmelerden gurur duyduğunu seziyordum.

Aslında onu o kadar iyi tanıımıyordum. Skip kadar canayakın değildi. Barları dolaşmaktan hoşlanmazdı, ilk vardiyada çalışır, daha öncesinde de alışverişi yapardı. Ortağı kadar içkici de değildi. Birayı severdi ama Skip kadar çok içmezdi.

Kasapyan, "Matt" diyerek bir iskemleyi gösterdi. "Bize bu konuda yardım edeceğin için memnun oldum."

"Artık ne yapabilirsem."

Skip, "Yarın gece" dedi. "Tam saat sekizde bu odada bulunmamız gerekiyor, telefon çalacak."

"Sonra?"

"Talimat verecekler. Bir otomobili hazır tutmalıyım Talimatın bir kısmı da bu."

"Otomobiliniz var mı?"

"Benim var, hazır etmek sorun değil."

"John'un otomobili var mı?"

John, "Garajdan çıkartacağım" dedi. "İki otomobile ihtiyacımız olacağını mı düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum. Sana otomobil bulmanı söyledi, bundan parayı hazır etmeni söylediğini de çıkarıyorum..."

"Evet, ama bir tuhaflık vardı."

"...ama nereye getirmeni istediği konusunda bir şey söylemedi."

"Hiçbir şey demedi."

Bunu biraz düşündüm. "Beni endişelendiren..."

"Bir tuzağın içine düşmek."

"Doğru.."

"Ben de aynı endişeyi taşıyorum. Canlı hedef gibi, dışarı çıkıyorsun, sana istedikleri gibi ateş edebilirler. Fidyeye ödemek zaten yeterince kötü ama ödediğimizin karşılığında ne alacağımızı kim bilebilir? Kaçırılmayla sonuçlanabilir, hazır bu işin üzerindeyken bizi harcayabilirler."

"Bunu neden yapınlar?"

"Bilmiyorum. 'Ölümler konuşmaz.' Böyle demezler mi?"

"Belki derler ama cinayet işleri kızıştırır." Düşüncelerimi toplamaya çalışıyordum ama istediğim kadar net düşünemiyordum. Bira alıp alamayacağımı sordum.

"Aman Tanrım, konukseverlik nerede kaldı? Ne istersin, burbon mu, kahve mi?"

"Yalnızca bira."

Skip birayı almaya gitti. O dışarıdayken ortağı, "Bu çılgınlık. Gerçek olamaz, ne demek istediğini anlıyor musun? yalman defterler, şantaj, telefonda sesler. Gerçek olamaz."

"Bence de."

"Para gerçek değil. Onunla bir bağ kuramıyorum. Miktar..."

Skip bana bir şişe Carlsberg ve çan biçimli bir bardaklar getirdi. Biradan küçük bir yudum alarak düşünmem gereken şeyler üzerine yoğunlaştım. Skip bir sigara yaktı, bana tuttu sonra, "Hayır, elbette istemiyorsun, sen sigara içmezsin" diyerek paketi cebine soktu.

"Kaçırılma olamaz. Ama başka bir şey olabilir" dedim.

"Ne?"

"Defterler ellerinde değilse."

"Elbette defterler ellerinde. Defterler yok oldu ve telefon edenler de onlar."

"Diyelim ki birinin elinde defterler yok ama kayıp olduğunu biliyor. Elinde olduğunu kanıtlamak zorunda değilse, bu işten birkaç dolar kazanmaya çalışabilir."

John Kasapyan, "Birkaç dolar" dedi.

Skip, "Öyleyse defterleri kim aldı? Federaller mi? Şunu mu demek istiyorsun, defterler federallerde ve dava açmaya hazırlanıyorlar ve bu arada biz elinde bir bok olmayan birine fidye ödüyoruz" dedi. Ayağa kalktı, masanın çevresinde gezindi. "Buna bayıldım" dedi. "O kadar bayıldım ki onunla evlenmek istiyorum, çocuklarımız olsun istiyorum. Tanrım."

"Bu yalnızca bir olasılık ama buna karşı tedbir almamız gerektiğini düşünüyorum."

"Nasıl? Her şey yarın için ayarlandı."

"Adam aradığı zaman defterlerdeki bir sayfayı okut." Skip bana bakakaldı. "Bunu şimdi mi düşündün? Buracıkta? Kimse kıpırdamasın." Kasapyan ona nereye gittiğini sordu. Skip, "İki Carlsberg daha almaya" dedi. "Bira onun zihnini açıyor. Bira reklamında bunu kullanmaları gerek."

Skip iki şişeyle geri döndü. Masanın kenarına oturarak başını salladı ve birasını doğrudan kahverengi şişeden içti.

Kasapyan iskemlesinde oturmaya devam ederek şişesinin etiketini söktü. İçmek için acelesi yoktu. Savaş konseyimizi kurarak planlarımızı yaptık. John ile Skip planı kabul etti, dolayısıyla ben de ettim.

Skip, "Bobby'nin de gelmesini düşünüyordum" dedi. "Ruslander mı?"

"O benim en iyi arkadaşım, neler olduğunu biliyor. İşler kızırsa fazla bir şey yapıp yapamayacağını bilmiyorum ama İçim bilir? Silahlı olacağım ama tuzaksa sanırım önce onlar ateş ederler, yani yanımda bir silahın olması fazla işe yaramaz. Yanında getirmek istediğin biri var mı?"

Kasapyan başını iki yana salladı. "Kardeşimi düşündüm" dedi. "Aklıma ilk o geldi ama Zeke'yi bu pisliğe neden bulaştıralım ki?"

"Ben de bulaşmak istemezdim doğrusu. Matt, yanında getirmek istediğin kimse var mı?"

"Hayır."

Skip, "Belki Billie Keegan diye düşünüyordum" dedi. "Sence nasıl?"

"Ahbaplığı iyidir."

"Evet, haklısın. Düşünüyorum da, iyi ahbaba kimin ihtiyacı var? İhtiyacımız olan şey mühimmat ve hava desteği. Toplantıyı ayarla ve havan topu barajını kur. John, ona havan topu siperini anlat."

Kasapyan, "Ah" dedi.

"Anlat ona."

"Yalnızca gördüğüm bir şey."

"Gördüğü bir şey. Dinle."

"Ne zamandı, bir ay kadar önce. Kız arkadaşımın evindeydim, Ban Yakası'nda seksenli bir sokakta oturur. Köpeğini gezdirmem gerekiyordu. Binadan çıktım ve sokağın karşısına geçtiğimde üç siyah adam gördüm."

Skip, "Bu yüzden binaya geri döndün" diye devam etti.

Kasapyan, "Hayır, benim bulunduğum yöne bakmıyorlardı bile" dedi. "Aynı asker ceketinden giymişlerdi ve birinde kasket vardı. Askere benziyorlardı."

"Ona ne yaptıklarını anlat."

"Gerçekten gördüğüme inanmak zor" dedi Kasapyan, Gözlüğünü çıkardı, burnunu ovaladı. "Çevrelerine bakındılar, beni görselerdi bile sorun çıkarmayacağıma karar verirlerdi..."

Skip araya girdi. "Tam bir karakter uzmanı."

"...ve havan toplarını kurdular, daha önce binlerce kez yapmışlar gibi, sonra bir tanesi mermiyi yerleştirdi ve Hudsons'a doğru ateş ettiler. Köşedeydiler, nehri rahatça görebiliyorlardı, hepimiz görebiliriz. Hâlâ bana hiç dikkat etmemişlerdi, birbirlerine baş sallayıp topu paketlediler ve birlikte yürüyüp gittiler."

"Tanrım" dedim.

"O kadar hızlı oldu ki ve o kadar az ses çıktı ki hayal ettiğimi bile düşünüyorum. Ama bu olay oldu."

"Çok ses çıkarmadı mı?"

"Hayır, çok fazla değil. Top ateşlenirken bir tür viiump! sesi çıktı ve merminin suya düştüğü yerde bir patlama olduysa bile ben duymadım."

Skip, "Belki de bunun hiçbir anlamı yoktur" dedi. "Belki de, bilirsin, ateşleme mekanizmasını test ediyorlar, mermi yolunu inceliyorlardı."

"Evet ama ne için?"

Skip, "Şey, ne bileyim" dedi. "Bu şehirde bir havan topuna ne zaman ihtiyaç duyacağını asla bilemezsin." Bira şişesinden kocaman bir yudum aldı, topuklarını masanın yan rafına pat pat vurdu. "Bilmiyorum" dedi, "bu birayı içiyorum ama öncesinden daha iyi düşünüyor değilim. Matt, biraz paradan söz edelim."

Fidyeyi kastettiğini sandım. Ama o bana vereceği paradan söz ediyordu. Nasıl bir fiyat belirleyeceğimi bilmiyordum, arkadaşlıkla ilgili bir şeyler söyledim.

Skip, "Ne olmuş? Geçinmek için bu işi yapıyorsun, değil mi? Arkadaşlarına iyilik yapıyorsun."

"Tabii ama..."

"Bize bir iyilik yapıyorsun. Kasapyan'la ben ne yapacağımızı bilmiyoruz. Haklı mıyım, John?"

"Kesinlikle."

"Bobby'ye bir şey vermeyeceğim, almaz, Keegan gelirse para için gelmeyecek. Ama sen bir profesyonelsin ve bir profesyonel yaptığı işin karşılığında para alır. Tillary sana para ödüyor, değil mi?"

"Arada fark var."

"Neymiş o fark?"

"Sen benim arkadaşısın."

"O ise değil."

"Aynı şey değil. Aslında ondan çok daha az hoşlanıyorum. O bir..."

Skip, "orospu çocuğu" dedi. "Bunu tartışmam ama bu bir şey değiştirmez." Masasının bir çekmecesini açarak paraları saydı, katladı ve bana verdi. "Buyur" dedi. "Burada yirmi beş var. Yeterli değilse söyle."

Hafif bir sesle, "Bilmiyorum" dedim. "Yirmi beş dolar fazla görünmüyor ama..."

"Yirmi beş dolar değil ahmak." Hepimiz gülmeye başladık. Yirmi beş dolar fazla görünmüyor.' Johnny, neden bir komedyen tutmak zorundaydık? Ciddi söylüyorum, Matt, tamam mı!"

"Ben de ciddi söylüyorum, biraz fazla bence."

"Fidyenin ne olduğunu biliyor musun?"

Başını iki yana salladı. "Herkes söz etmemeye özen gösterdi."

"Eh, asılan kişinin evindeki ipten söz edilmez, değil mi! Bu boklara elli bin veriyoruz."

"Aman Allahım" dedim.

Kasapyan, "Onun adını duymuştuk daha önce" dedi. "Şans eseri arkadaşın olabilir mi? Yarın onu yanında getir, akşam yapacak işi yok."

14

Geceyi erken bitirmek istedim. Eve gidip yatağa girdim ama saat dört sularında uyuyamayacağımı anladım. Elimin altında sızmamı sağlayacak, yeterince burbon vardı ama bunu da içmek istemiyordum. Şantajcılarla uğraşırken ayık kalmak istiyordum.

Yataktan kalktım, oturmaya çalıştım ama hareketsiz kalamadım, televizyonda da izlemek istediğim hiçbir şey yoktu. Giyinip yürüyüşe çıktım. Ayaklarımın beni Morrisseyler'e götürdüğünü kavradığımda yolun yarısını katetmiştim.

Kardeşlerden biri alt kattaki kapıdaydı. Gülümseyerek beni içeriye aldı. Üst katta öbür kardeş kapının yanındaki bir tabureye oturmuştu. Sağ eli beyaz kasap önlüğünün altına saklanmıştı, silah tuttuğunu anladım. Tim Pat kardeşleriyle birlikte verdiği ödülü anlattığından beri Morrissey'in Yeri'ne gitmemiştim ama kardeşlerin sırayla nöbet tuttuklarını ve kapıdan içeriye giren herkesin dolu bir silahla karşılaşacağını duymuştum. Silahla ilgili yorumlar farklıydı: Normal tabancadan otomatik tabancaya ve av tüfeğine kadar değişen çeşitli yorumlar duymuştum. Bana göre bir salon dolusu müşteri varken av tüfeği kullanmak çılgınlık olurdu ama kimse Morrisseyler'in akli başında olduğunu söylemiyordu.

İçeriye girip salona bakındım. Tim Pat beni görerek eliyle işaret etti. Ona doğru yürürken Skip Devoe ön tarafta pencere yakınlarındaki bir masadan adımları seslendi. Bobby Ruslander'la Dirlükte oturuyordu. Elimi kaldırarak, bir dakika sonra onlarla olacağımı belirttim. Bobby elini ağzına götürdü. Keskin bir Polis düdüğü salondaki bütün konuşmaları bir anda durdurdu. Skip ile Bobby gülmeye başlayınca içkiciler gürültünün resmi bir baskın değil şaka olduğunu anladılar. Birkaç kişi Bobby'ye hafif küfürler ettikten sonra sohbet tekrar başladı. Tim Pat'in ardından arkadaki bir odaya geçtim, boş bir masanın arka tarafında ayakta durduk.

Tim Pat, "Konuştuğumuzdan beri seni burada görmedim" dedi. "Bir haber mi getirdin?"

Ona yeni bir bilgiye sahip olmadığımı söyledim. "Yalnızca içki içmeye geldim" dedim.

"Peki bir şey duydun mu?"

"Tek bir şey bile duymadım. Çevrede dolandım, bazı insanlarla konuştum. Bir şeyler olsaydı duyardım. Bir tür İrlanda işi olduğunu düşünüyorum, Tim Pat."

"Bir İrlanda işi."

"Siyasi" dedim.

"Öyle olsa duymamız gerekirdi. Kendisiyle övünen birileri konuşurdu." Parmak uçlarıyla sakalını sıvazladı. "Para için nereye gideceklerini çok iyi biliyorlardı" dedi. "Norad kavanozundaki birkaç doları bile aldılar."

"Bu yüzden düşündüm ki..."

"Protestanlar olsaydı konuştuklarını duymamız gerekirdi. Ya da bizden bir fraksiyon." Hiç de neşeli olmayan bir tarzda gülümsedi. "Fraksiyonlar arası anlaşmazlıklar var, biliyorsun. Dava'da birden fazla ses çıkıyor."

"Bunu duymuştum."

"Bir 'İrlanda işi' olsaydı" dedi üstüne basa basa, "başka eylemler de yaparlardı. Ama yalnızca bir tane oldu."

"Senin bildiğin kadarıyla" dedim.

"Aynen" dedi, "bildiğim kadarıyla."

Gidip Skip'le Bobby'ye katıldım. Bobby kolları kesik, gri bir eşofman üstü giymişti. Boynunda oğlanların yaz kampında yaptıkları plastik örgü ipe takılı mavi plastik bir düdüğü vardı.

Skip, "Aktör rolüne ısınıyor" diyerek parmağını Bobby'ye salladı.

"Ya?"

Bobby, "Bir reklamda oynuyorum" dedi. "Basketbol koçuyum. Oyun parkında çocuklarla birlikteyim. Hepsi benden uzun en can alıcı nokta bu."

Skip, "Herkes senden uzundur" dedi. "Ne satıyorlar? Çünkü deodorant olsaydı farklı bir eşofman giymek zorunda kalırdın."

Bobby, "Kardeşlik" dedi.

"Kardeşlik mi?"

"Siyah çocuklar, beyaz çocuklar, İspanyol çocuklar, hepsi halka olmuş. Bir tür halk hizmeti, Joe Franklin şovunun atalarında gösterilecek."

Skip, "Bundan para alıyor musun?" diye sordu.

"Ha, evet. Sanıyorum ajanslar parasız iş yapıyor, televizyon kanalları da bedava yayınlıyor ama yetenek para alıyor."

Skip, "Yetenek" dedi,

Bobby, "Le talent, c'est moi" dedi.

Bir içki ismarladım. Skiple Bobby içkilerine devam ettiler. Skip bir sigara yaktı ve dumanını havaya üflledi.

İçkim geldi.

Skip, "Erken yatacağınızı sanıyordum" dedi. Ben uyuyamadığımı söyledim.

"Yarını düşünerek mi?"

Başımı iki yana salladım. "Yalnızca henüz yorulmadım.

Huzursuzum."

"Ben de öyleyim. Hey, aktör" dedi. "İşin kaçta?"

"Saat ikide olması gerekiyor."

"Gerekmiyor mu?"

"Orada çok bekleyebilirim. İkide orda olmak zorundayım."

"Bize yardım edecek zamanın olacak mı?"

Bobby, "Ha, hiç sorun değil" dedi. "Bu ajans kedilerini beş kırk sekiz Scarsdale trenini yakalamaları gerekiyor. Tren, barında bir iki tek atarlar sonra evlerinde Jason'la Tracy'nin bugün okulda ne yaptıklarına bakarlar."

"Jason'la Tracy yaz tatilindeler, salak."

"Öyleyse kamptan eve gönderdikleri karta bakarlar Maine'deki şu kampa gitmişlerdir, kartları zaten personel yazıyormuş, yapmaları gereken tek şey imzalamak."

Benim oğlanlar birkaç hafta içinde kampa gideceklerdi Biri bana Bobby'nin taktığı gibi bir boyunluk örmüştü. Bir yerlere koymuştum ipi, çekmeceye falan. Yoksa hâlâ Syosset'te raiydi? Doğru dürüst bir baba olsaydım o kahrolası şeyi, falan takardım, diye düşündüm.

Skip Bobby'ye güzellik uykusuna ihtiyacı olduğunu söylüyordu.

Bobby, "Bir model gibi mi görünmem gerekiyor" dedi.

"Seni buradan çıkartmazsak daha çok kalasa benzeyeceksin." Skip sigarasına baktı, bardağının dibindeki içkisinin içinde söndürdü. "Bunu yaptığınızı görmek istemem" dedi. "Hiçbirinizin bunu yaptığınızı görmek istemem. İğrenç bir alışkanlık."

Dışarıda gökyüzü aydınlanıyordu. Fazla konuşmuyorduk. Bobby önümüzden yürüyor, hayali bir basket maçı oynayarak görünmez rakibini atlatıyor, sıçırıyordu. Skip bana bakarak omzunu silkti. "Ne diyebilirim?" dedi. "Adam arkadaşım. Geriye söyleyecek ne kalır ki?"

Bobby, "Sen kıskanıyorsun" dedi. "Boyun uzun ama çevik değilsin. İyi bir kısa boylu oyuncu ayaklarından çoraplarım çalar da ruhun duymaz."

Skip ciddi bir tavırla tam cevap verecekti ki yarım mil kadar kuzeyimizde bir patlama oldu.

Bobby, "Kasapyan'ın havan topu" dedi.

Skip, "Hadi ordan asker kaçağı" dedi. "Sen havan topunu el dibeğinden ayıramazsın. Dibek demek istememiştin, eczacıların kullandığı neydi?"

"Sen neden söz ediyorsun?"

Skip, "Havan eli" dedi. "Bir havan topunu havan elinden ayıramazsın."

"Sen öyle diyorsan öyledir."

"Temel için patlatıyorlarmış gibi çıktı ses" dedi. "Ama saat çok erken, bu saatte bu gürültüyü çıkaranları komşular öldürür. Her neyse, diyeceğim şu ki yağmurun bitmesine memnun oldum."

"Evet, gına gelmişti, değil mi?"

"Sanırım buna ihtiyacımız vardı" dedi Skip. "Her zaman böyle derler, değil mi? Ne zaman yağmur bardaktan boşanırcasına yağsa biri buna ne kadar ihtiyacımız olduğunu söyler. Çünkü depolar kurumuştur ya da çiftçilerin yağmura ihtiyacı vardır falan."

Bobby, "Bu harika bir sohbet" dedi. "Ancak New York gibi kozmopolit bir şehirde böyle bir sohbet yapabilirsin."

Skip, "Siktir git" dedi. Bir sigara yakıp öksürmeye başladı, öksürüğünü kontrol altına aldı ve sigarasından bir nefes daha çekti ama bu kez öksürmedi. Sabah içki içmek gibi, diye düşündüm. Bir tane içer içmez kendine gelirsin.

Skip, "Fırtınadan sonra hava güzel" dedi. "Herhalde fırtına havayı temizledi."

Bobby, "Yıkadı, yıkadı" dedi.

"Belki." Skip etrafına bakındı. "Bunu söylemekten nefret ediyorum ama" dedi, "güzel bir gün olacak."

15

Saat sekizi altı geçe Skip'in masasındaki telefon çaldı. O sıra, Billie Keegan, geçen yıl İrlanda'nın batısına yaptığı üç haftalık tatilde tanıştığı bit kızdan bahsediyordu. Hikâyenin yarısında durdu. Skip elini telefonun üstüne koyarak bana baktı, ben de dosya dolabının üzerinde duran telefona uzandım. Skip başını salladı, ikimiz de ahizeleri aynı anda kaldırdık.

Skip, "Alo" dedi.

Bir erkek sesi, "Devoe?" diye sordu.

"Evet."

"Parayı buldun mu?"

"Hepsi ayarlandı."

"Öyleyse bir kalem alıp yaz. Otomobiline bin ve..."

Skip, "Bir dakika" dedi. "Önce elinde olduğunu söylediğin şeyin elinde olduğunu kanıtlaman gerek."

"Ne demek istiyorsun?"

"Haziran'ın ilk haftasında yazılanları oku. Bu Haziran. '75 Haziran'ı."

Bir sessizlik oldu. Sonra sert bir erkek sesi, "Sen bize emir veremezsin, adamını" dedi. "Kurbağa diyen biziz, sıçrayan sen olacaksın." Skip iskemlesinde biraz doğruldu ve öne eğildi. Söylemek üzere olduğu şeyi engellemek için elimi kaldırdım.

"Doğru insanlarla iş yaptığımızı anlamak istiyoruz" dedim. Satacak bir şeyiniz olduğunu bildiğimiz sürece satın almak isteriz. Bu kadarını kanıtlayın, oyunu size göre oynarız."

"Sen Devoe değilsin. Sen de kimsin bakalım?"

"Bay Devoe'nun bir arkadaşımım."

"Bir ismin var değil mi arkadaş?"

"Scudder."

"Scudder. Bir şey okumamızı mı istiyorsun?"

Skip ona tekrar ne okuyacağını söyledi.

Adam, "Tekrar arayacağım" diyerek telefonu kapadı.

Skip elinde almaçla bana baktı. Ben kendi telefonumu kapattım. Skip telefonu sıcak patatesmiş gibi bir elinden öbürüne aktarıyordu. Ona kapamasını söylemek zorunda kaldım.

"Neden böyle yaptı?" diye sordu.

"Belki aralarında konuşmaları gerekiyor" dedim. "Ya da istediğin şeyi yapmak için defterlere ulaşmaları lazım."

"Ya da belki ellerinde defter mefter yok."

"Sanmıyorum. Öyle olsa oyalamaya çalışırlardı."

"Telefonu birinin yüzüne kapamak iyi bir oyalama yolu." Skip bir sigara yaktı, paketi gömleğinin cebine koydu. Göğüs cebine sarı iplikle Alvin's Texaco Service yazılı kısa kollu yeşil bir iş gömleği giymişti. Huysuz bir tavırla, "Neden kapadı?" diye sordu.

"Belki telefonun izini bulabileceğimizi düşündü."

"Bunu yapabilir miyiz?"

"Polis ve telefon şirketi seninle işbirliği yapıyor olsa bile zor" dedim. "Bizim içinse söz konusu bile değil. Ama onların bunu bilmeleri gerekmez."

John Kasapyan araya girdi. "Telefon izletmek mi? Bu öğleden sonra ikinci telefonu bile zor bağladık."

Bunu birkaç saat önce yapmışlardı. Duvardaki santraldan kablo çekerek Kasapyan'ın kız arkadaşının evinden ödünç aldıkları uzatmayı bağlamışlardı. Böylece Skip'le ben aynı hatta konuşabiliyorduk. Skip'le John bunu yaparken Bobby kardeşlik rolünü oynamaya gitmişti, Billie Keegan ise Armstrong'da yerine bakacak birini arıyordu. Bense, bu zam yoksullara bağış kutusuna iki yüz elli dolar atmak, birkaç mum yakmak ve Brooklyn'deki Drew Kaplan'a telefon eder anlamsız bir rapor daha vermekle geçirmiştim. Şimdi beşimiz de Bayan Kitty'nin arka bürosunda telefonun tekrar çalması bekliyorduk.

Skip, "Güneyli bir aksana benziyordu" dedi. "Fark ettin mi?"

"Değiştirilmiş gibi geldi."

"Sen de mi öyle düşündün?"

"Sinirlendiği zaman" dedim, "ya da sinirlenmiş gibi yaptığı zaman, artık hangisiyse. Kurbağa dediğinde sıçramanla ilgili bölümde."

"O sırada tek sinirlenen o değildi."

"Fark ettim. İlk sinirlendiğinde aksanlı konuşmadı ve kurbağa saçmalığını anlatırken daha vurgulu konuştu, sesini güneyli gibi çıkarmaya çalıştı."

Skip hatırlamaya çalışarak kaşlarını çattı. "Haklısın" dedi yalnızca.

"Daha önce konuştuğun adam mıydı?"

"Bilmiyorum. Sesi daha önce de değiştirilmiş gibi gelmişti ama bu gece duyduğum ses değildi. Belki binlerce sesi vardır ve hiçbirini ikna edici değildir."

Bobby, "Allahın belası kardeşlik reklamlarında dublaj yapabilir" diye önerdi.

Telefon tekrar çaldı.

Bu kez aynı anda açma zahmetine katlanmadık, çünkü ben zaten varlığımı belli etmişim. Almacı kulağıma götürdüğüm zaman Skip, "Alo" dedi. Daha önce duyduğum ses ne okuması gerektiğini sordu. Skip okunacak yeri söyleyince rakamları okumaya başladı. Skip'in masasında sahte defter açık duruyor, oradan rakamları takip ediyordu.

Yarım saat sonra ses sustu ve tatmin olup olmadığımızı sordu. Skip bir şey söyleyecekmiş gibi duruyordu. Ama bunun üzerine omzunu silkip başını salladı. Ben de doğru insanla iş yaptığımızdan artık emin olduğumuzu söyledim.

"Öyleyse yapacaklarınızı söyleyeyim" dedi ses. İkimiz de kalem alıp talimatı yazdık.

Skip. "İki otomobil" diyordu. "Bildikleri tek şey benimle Matt'ın geldiği, bu yüzden ikimiz benim otomobile bineceğiz. John, sen Billie ile Bobby'yi al. Ne düşünüyorsun, Matt, bizi izlerler mi?"

Başımı iki yana salladım. "Biri buradan çıktığımızı gözlüyor olabilir" dedim. "John, neden üçünüz şimdi çıkmıyorsunuz? Otomobilin hazır mı?"

"Buradan iki blok öteye park ettim."

"Üçünüz şimdi oraya gidin. Bobby, sen ve Bili önden yürüyün, otomobilde bekleyin. Ön kapıda biri gözetleyebilir, bu yüzden birlikte çıkmayın. Siz ikiniz önden gidin, John sen onlara bir iki dakika zaman tanıdıktan sonra otomobilde buluşun."

"Sonra nereye, Emmons Caddesi'ne mi gideceğiz? Nerede bu?"

"Sheepshead Bay'de. Nerede olduğunu biliyor musun?"

"Kabaca. Brooklyn'in sonunda olduğunu biliyorum. Orada balıkçı teknelerine giderdim ama birileri o tekneleri kaldırdıktan sonra gitmez oldum."

"Belt'i alabilirsin, Shore Parkway yolundan gidebilirsin."

"Tamam."

"Bir dakika düşünüyüm, çıkış için galiba en iyi yer Ocean caddesi. Herhalde yol işaretini görürsünüz."

Skip, "Bir dakika" dedi. "Buralarda bir harita olacaktı, geçen gün görmüştüm."

Bir Hagstrom sokak haritası buldu, üçümüz inceledik. Bobby Ruslander, Kasapyan'ın omzunun üzerinden eğilmişti. Billie Keegan birinin bıraktığı birayı alıp içti ve yüzünü ekşitti. Yolu tayin ettikten sonra Skip John'a haritayı yanına almasını söyledi.

Kasapyan, "Bu tür şeyleri hiç doğru katlayamamışımdır" dedi.

Skip, "Ulan nasıl katladığına kim aldırır ki?" dedi Haritayı ortağından alıp katlama çizgilerinden yırtarak küçük bir kısmını Kasapyan'a verdi ve geri kalanını yere attı. "Burası Sheepshead Bay" dedi. "Shore Parkway'den oraya nasıl döneceğini bilmek istiyorsun, değil mi? Başka ne cehenneme ihtiyacın var?"

Kasapyan, "Allahım!" dedi.

"Affedersin, Johnny. Biraz gerginim. Johnny, silahın var mı?"

"İstemiyorum."

Skip çekmeceyi açtı, masanın üstüne mavi çelik otomatik bir tabanca koydu. "Barın arkasında tutuyoruz bunu" dedi bana, "gece para sayarken birinin beynini dağıtmak zorunda kalırsak diye. İstiyor musun, John?" Kasapyan başını iki yana salladı. "Matt?"

"İhtiyacım olacağını sanmam."

"Taşımak istemiyor musun?"

"Hayır."

Skip silahı koymak için bir yer aradı. Silah bir 45'likti, orduda subaylara verilenlere benziyordu. Büyük ve ağır bir silahtı, caydırıcı gücü nişan alma zayıflığını telafi edebilirdi.

Skip, "Kahrolası şey bir ton ağırlığında" dedi. Kot pantolonunun beline soktu ve nasıl durduğunu kaşlarını çatarak inceledi. Gömleğini belinden çıkardı, silahın üstünü örttü. Pantolonla giyilecek türde bir gömlek değildi ve çok kötü görünüyordu. "Allahım, bu şeyi nereye koyayım?" diye yakındı.

Kasapyan, "Sen bunu düşün" dedi. "Bu arada bizim çıkmamız gerek. Öyle değil mi, Matt?"

Ona katıldım. Keegan'la Ruslander önden giderken bir tez daha planın üzerinden geçtik. Sheepshead Bay'e gidecek, lokantanın karşısına, -ama tam karşısına değil- park edeceklerdi. Motoru susturup ışıkları söndürerek bizi orada bekleyecekler, buluşma yerinden ve bizden gözlerini ayırmayacaklardı.

Ona, "Bir şey yapmaya çalışmayın" dedim. "Şüpheli bir şey görürseniz yalnızca gözleyin. Plaka numaralarını yazın, bunun gibi şeyler yapın."

"Onları izlemeye çalışalım mı?"

"Kimi izleyeceğinizi nereden bileceksiniz?" Kasapyan omzunu silkti. "Gözünüzü dört açın" dedim. "Orada bulunun yeter, yalnızca etrafa dikkat edin."

"Anlaşıldı."

Kasapyan çıktıktan sonra Skip masanın üstüne bir evrak çantası koyup kilidini açtı. Çantanın içi para desteleriyle doluydu. "Elli papel böyle görünür işte" dedi. "Fazla bir şey gibi durmuyor, öyle değil mi?"

"Yalnızca kâğıt."

"Seni etkilemiyor mu?"

"Pek değil."

"Beni de." 45liği paraların üstüne koyduktan sonra çantayı kapadı. Kapak tam oturmamıştı. Silaha yer açmak için paraları yeniden düzenledi, sonra çantayı tekrar kapadı.

"Otomobile binene kadar" dedi. "Sokakta Kahraman Şerif'teki Gary Cooper gibi yürümek istemiyorum." Gömleğini tekrar pantolonunun içine soktu. Otomobile giderken, insanların bana bakmasını beklerdim" dedi. "Serseri gibi giyindim ama banker gibi bir çanta taşıyorum. Allahın belası New Yorklular, goril giysisi giysem bile kimse ikinci kez bakmazdı. Bana hatırlat da, otomobile biner binmez silahı çantadan çıkarayım."

"Tamam."

"Çekip bizi vurmaları zaten kötü olur. Bir de benini silahımı kullanmaları daha da kötü olur."

Otomobili Elli Beşinci Sokak'taki bir garajdaydı. Adama bahşis verip köşeye kadar ilerledikten sonra bir yangın musluğunun, önüne park etti. Çantayı açtı, tabancayı çıkardı, kontrol ettikten sonra aramızdaki koltuğa koydu, sonra vazgeçip yastıkla koltuk arkılığı arasındaki boşluğa soktu.

Otomobil birkaç yıllık bir Chevy Impala'ydı, uzun ve alçaktı. Rengi beyazdı, içi ise beyaz ve bej karışımıydı ve Detroit'ten çıktığından beri hiç yıkanmamış gibi duruyordu. Küllük sigara izmaritleriyle doluydu, yer pislik içindeydi.

Onuncu Cadde'de bir ışığa yakalandığımızda, "Otomobiller benim hayatımdır" dedi. "Rahat bir karışıklık. Ne yapacağız, Kasapyan'ın geçtiği yoldan mı gideceğiz?"

"Hayır."

"Daha iyi bir yol mu biliyorsun?"

"Daha iyi değil, yalnızca farklı. Şimdilik Batı Yakası Yolu'ndan gideceğiz ama Bek yerine Brooklyn'in içindeki sokaklardan geçeceğiz."

"Yolu uzatmaz mı?"

"Herhalde. Bırakalım bizden önce oraya gitsinler."

"Sen öyle diyorsan. Özel bir nedeni var mı?"

"Takip edilip edilmediğimizi bu şekilde daha rahat anlayabiliriz."

"İzleneceğimizi tahmin ediyor musun?"

"Pek bir şey göremedim, nereye gideceğimizi bildikleri için sanmıyorum. Ama bir adamla mı, bir orduyla mı karşı karşıya olduğumuzu bilmenin imkânı yok."

"Çok doğru."

"Köşeden sağa dön, Elli Altıncı Sokak'tan yola çık."

"Anladım. Matt? Bir şey ister inisin?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Bir tek atmak ister misin? Torpido gözüne bak, orada bir şeyler olmalı."

Torpido gözünde çeyreklik bir Black & White şişesi vardı. Aslında çeyreklik olamazdı, onluk olması gerekirdi. Şişeyi hatırlıyorum, yeşil cam, rahatça cebe girmesi için hafifçe yamuktu.

"Seni bilmem ama" dedi Skip, "ben biraz gerginim. Reflekslerimin yavaşlamasını istemiyorum ama gerginliğimi biraz azaltmak fena olmaz."

"Birazcık içelim" diyerek şişeyi açtı.

West Side Drive'dan Canal Sokağı'na çıktık, Manhattan Köprüsü'nden Brooklyn'i geçtik, Ocean Caddesi'ne gelene kadar Flatbush Caddesi'nde ilerledik. Sürekli kırmızı ışığa yakalanıyorduk, birkaç kez Skip'in torpido gözüne baktığını fark ettim. Ama bir şey söylemedi, daha önce içtiğimiz Black & White'a bir daha dokunmadık.

Yol boyunca penceresi açıktı ve dirseğini pencereye dayamıştı. Parmak uçları tavanın kenarına değiyor, zaman zaman trompet çalar gibi vuruyordu. Arada bir konuşuyor, arada bir de sessizce yol alıyorduk.

Bir ara Skip, "Matt, bu işi kimin yaptığını bilmek istiyorum. İçeriden biri olmalı, sence de öyle değil mi? Biri bir fırsatı değerlendirip defteri aldı, defterlere bakan ve neye baktığını bilen biri. Eskiden benim yanımda çalışan biri ama içeri nasıl girebildiler? Bir orospu çocuğunu, sarhoş bir

barmen. Ya da spastik bir garson kızı işten atmışsam, büroma girip defterlerimi nasıl almış olabilir? Buna bir açıklama getirebiliyor musun?"

"Bürona girmek hiç de zor değil, Skip. İçeriye bilen herkes, kimsenin dikkatini çekmeden tuvalete doğru gidip gizlice büroya girebilir."

"Sanırım. Sanırım hazır bu işi yaparken üst çekmeceye işemediği için şanslıyım." Göğüs cebindeki paketten bir sigara aldı, ucunu direksiyona pıt pıt vurdu. "Johnny'ye beş papel borçluyum" dedi.

"Nasıl yani?"

"Fidyeye. Johnny otuz buldu, ben de yirmi. Banka kasası benden daha iyi durumdaydı. Bildiğim kadarıyla elli daha var ya da belki bütün parası otuz bindi." Bir çingene taksinin önümüzde şerit değiştirmesine izin vermek için fren yaptı. "Şey orospu çocuğuna bak" dedi öfkeli olmayan bir sesle. "İnsanlar her yerde mi böyle otomobil kullanıyor, yoksa sırf Brooklyn'de mi? Yemin ederim nehri geçtiğin an herkes manyakça sürmeye başlıyor. Neden söz ediyordum?"

"Kasapyan'ın verdiği para."

"Evet. Bu yüzden beş bini tamamlayana kadar her hafta fazladan para alacak. Matt, bir banka kasasında yirmi bin dolarım vardı, şimdi hepsi paketlenmiş ve teslim hazır, birkaç dakika içinde elimde hiç para kalmayacak. Yani hiçbir gerçekliği yok. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Sanırım."

"Yalnızca kâğıt olduklarını söylemek istemiyorum. Kâğıttan öte bir şey, yalnızca kâğıt olsaydı insanlar bu kadar meraklısı olmazdı. Ama bankada sımsıkı kilitli olduğu zaman gerçek olmuyordu, gittiği zaman da gerçek olmayacak. Bunu bana kimin yaptığını bilmem gerek, Matt."

"Belki buluruz."

"Kesinlikle bilmem gerek. Kasapyan'a güveniyorum, biliyor musun? Ortağına güvenemezsen böyle bir işte ölürsün. Bar işinde sürekli birbirlerini gözlüyen iki kişi altı ayda kafayı yerler. Asla iş yapamazlar, bar bir Bowery serserisinin bile dayanamayacağı bir yer haline gelir. Hepsinden önemlisi de ortağını günde yirmi üç saat gözlesen de o bir saatte çalacağını çalabilir. Malları Kasapyan satın alıyor. Bar için alışveriş yaparken ne kadar çalabilirsin biliyor musun?"

"Ne demeye çalışıyorsun, Skip?"

"Şunu demek istiyorum: Kafamın içinde bir ses belki bunun Johnny için benden yirmi papel almasının uygun bir yol olduğunu söylüyor ama hiç anlamı yok, Matt. Parayı ortağıyla paylaşmak zorunda, bu işi yapmak için kendi de bir sürü para dökmek zorunda ve benden para çalmak için neden böyle bir zahmete girsin? Ona güvenmemin yanı sıra, ona güvenmemem için hiçbir neden yok, bana karşı hep dürüsttü ve beni soymak istese bundan çok daha kolay binlerce yol var, ruhum bile duymazdı. Ama gene de kafamın içinde bu ses var, eminim onun da vardır, çünkü bana eskisinden biraz daha farklı bakarken yakaladım onu, belki ben de ona aynı biçimde bakıyorumdur. Böyle bir saçmalığa kimin ihtiyacı var? Demek istiyorum ki bize mal olduğundan çok daha kötü bu iş. Barın bir gecede kapanmasına neden olacak türde bir şey."

"Galiba Ocean Caddesi'ne yaklaştık."

"Öyle mi? Altı gün altı gecedir otomobille gidiyor gibiydik oysa. Ocean'dan sola mı döneceğim?"

"Sağa dönmen iyi olur."

"Emin misin?"

"Kesinlikle."

"Brooklyn'de hep kaybolurum" dedi. "Yemin ederim burayı On Kayıp Kabile kurmuş. Evlerinin yollarını bulamamışlar, oldukları yere yerleşmişler. Kanalizasyon döşemiş, elektrik tesisatını kurmuşlar. Bir ev için gerekli bütün konforları."

Emmons Caddesi'ndeki lokantalar deniz ürünlerinde uzmanlaşmıştır. Biri, Lundy'nin Yeri, büyük masal bulunduğu eski bir ahırdı. Bizim gittiğimiz yer ise köşeden iki blok ötedeydi. Carlo'nun İstiridye Evi'ydi adı ve kırmızı neon ışığında bir istiridyenin açılıp kapandığı görülüyordu.

Kasapyan lokantadan birkaç kapı ötede, sokağın karşısına park etmişti. Biz de o sıraya park ettik. Bobby ön koltuktaki Billie Keegan ise arkada tek başına oturuyordu. Kasapyan r k ki direksiyondaydı. Bobby, "Gelmeniz uzun sürdü. Bir şey olu buradan göremezsiniz" dedi.

Skip başını salladı. Yarım blok öteye gidip bir yangı musluğunun önüne park etti. "Otomobili buradan çekmezle değil mi?" dedi.

"Sanmıyorum."

"İnşallah olmaz." Motoru susturdu, birbirimize baktık Skip'in gözü torpido gözüne gitti.

"Keegan'ı görüyor musun? Arka koltukta mı?"

"Hı-hı."

"Çıktıktan sonra birkaç tane attığına bahse girerim."

"Büyük ihtimalle."

"Bekleyeceğiz, tamam mı? Sonra kutlarız."

"Tabii."

Skip silahı pantolon kemerine soktukten sonra saklamak için gömleğini dışarıya çıkardı. Kapıyı açıp çantayı alırken, "Herhalde böylesi iyidir" dedi. "Sheepshead Bay, uçuşan gömlek uçları diyarı. Sinirli misin, Matt?"

"Birazcık."

"İyi. Tek sinirli ben olmak istemiyorum." Geniş sokağın karşısına geçip restorana doğru ilerledi Gece rutubetliydi, tuzlu su kokusunu alabiliyorduk. Bir silahı ben mi alsaydım diye düşündüm. Skip'in tabancayı ateşleyip ateşleyemeyeceğini merak ettim, belki de yalnızca silahlanmak için yanına almıştı. Silahı iyi kullanıp kullanmadığını bilmiyordum. Askerlik yapmıştı ama bu demek değildi ki silah kullanabilirdi.

Ben iyi tabanca kullanırdım. En azından mermiyi sektirmeyi iyi bilirdim.

"Tabelaya bak" dedi. "İstiridyeye açılıp kapanıyor, ne müstehcenlik. Gel canım, istiridyeyi aç bakalım. Boş gibi görünüyor burası."

"Pazartesi gecesi ve saat geç."

"Burada akşamüstleri de geçirir herhalde. Silah çok ağır, fark ettin mi? Pantolonum dizlerime düşecek gibi geliyor."

"Otomobilde bırakmak ister misin?"

"Dalga mı geçiyorsun? 'Bu senin silahın, asker. Hayatını kurtarabilir.' Ben iyiyim, Matt. Yalnızca sinirlerim bozuk, o kadar."

"Elbette."

Önden gidip kapıyı açtı ve geçmem için tuttu. Lokanta bir kafeteryadan biraz daha lükstü, her yer formika ve paslanmaz çelikti. Solumuzda uzun bir yemek tezgâhı, sağımızda bölmeler ve arkada masalar vardı. On beş on altı yaşındaki dört çocuk öndeki bir bölmede oturmuş ortak bir tabaktan parmaklarıyla patates kızartması yiyorlardı. Arka taraflarda her parmağında bir dolu yüzük olan gri saçlı bir kadın bir kütüphanenin plastik kılıfına sarılı bir kitap okuyordu.

Tezgâhın arkasındaki adam uzun boylu, şişman ve tamamen keldi. Sanırım başını tıraş ettirmişti. Alnında boncuk boncuk ter vardı, gömleği de tere batmıştı. Tam kapasitede Çalışan klimasıyla lokanta yeterince soğuktu. Tezgâhta iki müşteri vardı; biri iflas etmiş bir muhasebeci gibi duran kısa kollu beyaz gömlek giymişti, öbürü kalın bacaklı ve bozuk ciltli, iri kıyım bir kızdı. Tezgâhın arkasında, bir garson kadın sigara molası vermişti.

Tezgâha oturup kahve söyledik. Biri yan taburede öğleden sonranın Post'unu bırakmıştı. Skip gazeteyi alıp sayfalarını inceledi.

Bir sigara yaktı, içti ve iki saniyede bir kapiya baktı. Her ikimiz de kahvelerimizi içtik. Skip eline menü alıp içindekilerini inceledi. "Milyonlarca farklı şey var" dedi. "Bir şey söyle, büyük ihtimalle listede bulunur. Niye bakıyorum ki? Bir şey yiyecek durumda değilim."

Bir sigara daha yaktı, paketini tezgâhın üzerine koydu, Paketten bir sigara alıp dudaklarımın arasına yerleştirdim. Skip kaşlarını kaldırdı ama bir şey söylemedi, yalnızca çakmağım verdi. İki, üç nefes alıp sigarayı söndürdüm.

Telefonun çaldığını duymuş olmalıyım ama garson cevap vermek için telefona gidip dar omuzlu adama Arthur Devoe olup olmadığını sorana kadar telefonun çaldığı kafama dank etmedi. Adam kadının sorusuna şaşkın şaşkın baktı. Skip telefona doğru giderken ben de peşine takıldım.

Skip telefonu aldı, bir an dinledikten sonra kâğıt ve kalem istediğini belirten bir hareket yaptı. Defterimi çıkardım ve bana söylediklerini yazdım.

Restoranın ön tarafından bir kahkahadır ko-ptu. Gençler birbirlerine patates kızartması atıyorlardı. Tezgâhta duran adam iri kıyım vücudunu öne eğmiş gençlere bir şeyler söylüyordu. Gözlerimi onlardan ayırarak Skip'in söylediklerini yazmaya konsantre oldum.

16

Skip, "On Sekizinci ve Ovington. Nerede olduğunu biliyor musun?" diye sordu.

"Sanırım. Ovington'ı biliyorum, Bay Ridge'den geçer ama On Sekizinci Cadde oranın batısında, herhalde Bensonhurst'dadır, Washington Mezarlığı'nın biraz güneyinde."

"İnsan bu kadar saçmalığı nasıl bilebilir? On Sekizinci Cadde mi dedin? On sekiz tane cadde mi var?"

"Sanırım yirmi sekiz tane var ama Yirmi Sekizinci Cadde yalnızca iki blok uzunluğunda. Cropsey'den Stillwell'e kadar."

"Orası neresi?"

"Coney Island. Şu anda bulunduğumuz yerden fazla uzakta değil."

Skip semti ve bilinmesi olanaksız sokaklarını elinin tersiyle itti. "Nereye gideceğimizi sen biliyorsun" dedi. "Kasapyan'dan haritayı alırız. Allah kahretsin, bu bölge ellerindeki harita parçasında var mıdır sence?"

"Herhalde hayır."

"Allah kahretsin, neden haritayı yırttım ki?"

Artık lokantadan çıkmıştık. Yanıp sönen neon ışıklarının önünde durduk. "Matt, ipin ucunu kaybettim. Neden önce bizi buraya çağırdılar, sonra arayıp kiliseye gitmemizi söylediler?"

"Önce bize bir göz atabilmek için herhalde. Bir de aramızda iletişimi engellemek için."

"Birinin şu an bize baktığını mı düşünüyorsun? Johnny'ye bizi izlemesini nasıl söyleyeceğim? Bunu yapmak zorundalar , bizi izlemek yani?"

"Bence eve gitmeleri gerek."

"Neden?"

"Çünkü bizi izlerken büyük ihtimalle görülürler, iyonlara neler olduğunu anlatırken ise kesinlikle görülürler."

"İzlendiğimizi mi düşünüyorsun?"

"Mümkün. Bize verdikleri talimatların bir nedeni de izleyebilmek."

"Allah kahretsin" dedi Skip. "Johnny'yi eve gönderemem. Ben ondan şüpheleniyorsam herhalde o da benden şüpheleniyordur ve ben... Hepimiz bir otomobile binsek, ne dersin?"

"İki otomobil daha iyi olur."

"İki otomobilin işe yaramayacağını şimdi söyledin."

"Bir de böyle deneyelim" diyerek kolundan tutarak çektim. Kasapyan'la öbürlerinin park ettiği yere doğru değil, Skip'in Impala'sına doğru yürüdük. Skip otomobili çalıştırdı, farları birkaç kez yakıp söndürdü, köşeye kadar gitti, sağa döndü, bir blok gittikten sonra kaldırımın kenarına park etti.

Birkaç dakika sonra Kasapyan'ın otomobili yanımıza geldi.

Skip, "Doğru yapmışın" dedi bana. Öbürlerine dönerek, "Siz düşündüğümde de akıllıymışsınız" dedi. "Bir telefon aldık, bizi hazine avına çıkardılar, tabii hazine bizde. On Sekizinci Cadde'de bir kiliseye gitmemiz gerekiyor."

"Ovington" dedim.

Kimse oranın nerede olduğunu bilmiyordu. "Bizi izleyin" dedim onlara. "Yarım blok, bir blok kadar arkamızda kalın, park ettiğimiz zaman bir blok döndükten sonra arkamıza park edin."

Bobby, "Ya kaybolursak?" diye sordu.

"Eve gidin."

"Nasıl?"

"Bizi izleyin yeter" dedim. "Kaybolmazsınız."

Bay Parkway'e çıkmak için Coney Island Caddesi ve Kings Highway'den geçtik, sonra yönümüzü kaybettik, bulana kadar birkaç blok dolandık. Numaralı sokaklardan birini bulunca, On Sekizinci Cadde'yi ve Ovington'ın köşesinde aradığımız kiliseyi de bulduk. Bay Ridge'de Ovington Caddesi

Bay Ridge Caddesi'ne paralel akar ama bir blok kuzeyinde, Altmış Sekizinci Sokak'ın eskiden olması gereken yerdedir. Bölgeyi tanışan bile böyle dolanmak insanı deli eder ve Brooklyn böyle yerlerle doludur.

Kilisenin karşı tarafı Park Edilmez bölgeydi ama Skip Chevy'yi oraya park etti. Motoru stop ettirdi, farları söndürdü. Kasapyan'ın otomobili yanımızdan geçip köşede park edene kadar sessizce oturduk.

Skip, "Bizi gördü mü sence?" diye sordu. Gördüklerini, bu yüzden köşeyi döndüklerini söyledim. Skip, "Sanırım" dedi.

Dönüp arka dikiz aynasına baktım. Birkaç dakika sonra onların farlarını gördüm. Yarım blok geride bir park yeri buldular ve farlarını söndürdüler.

Çevrede çoğunlukla savaş öncesi yapılmış evler vardı, önünde bahçe ve ağaçlar olan büyük evler. Skip, "Burası hiç New York'a benzemiyor" dedi. "Ne demek istediğimi anlıyor musun? Ülkenin geri kalanı gibi normal bir yer burası."

"Brooklyn'in büyük kısmı böyledir."

"Queens'in bir kısmı da. Benim büyüdüğüm tarafları değil ama yer yer buraya benzer. Burası bana neyi hatırlattı biliyor musun? Richmond Hill. Richmond Hill'i bilir misin?"

"Pek iyi bilmem."

"Bir keresinde koşu takımı orada toplanmıştı. İyice kurtlarımızı dökmüştük. Evler buradakilere çok benziyordu." Sigarasını pencereden attı. "Sanırım bunu yapabiliriz" dedi. "Değil mi?"

"Bundan hoşlanmıyorum" dedim.

"Hoşlanmıyor musun? Defterler kaybolduğundan beri ben de hoşlanmıyorum."

"Lokanta halka açıldı" dedim. Not defterimi çıkarıp yazdıklarımı okudum. "Kilisenin sol tarafında bodruma inen merdivenler olması gerekiyor. Kapı açık olacak. Işıkların yandığını görmüyorum, sen görüyor musun?"

"Hayır."

"Burada tuzağa düşmek çok kolay görünüyor. Burada kalsan daha iyi olacak, Skip."

"Tek başına daha mı güvende olursun?"

Başımı iki yana salladım. "Bir süre ayrı kalırsak her ikimiz de daha güvende oluruz. Para sende kalsın. Oraya gidip bizim için nasıl bir karşılama hazırladıklarına bakmak istiyorum. Değiş tokuşu yapmak için emniyetli görünüyorsa ışıkları üç kez yakıp söndürürüm."

"Hangi ışıkları?"

"Görebileceğin ışıkları." Üzerinden eğilerek gösterdim. "Şunlar bodrum pencereleri. Orada ışık olmalı, görebilirsin."

"Işıkları üç kez yakıp söndüreceksin, ben de parayı getireceğim. Peki ya ortamı beğenmezsen?"

"O zaman onlara seni almam gerektiğini söylerim, dışarı çıkarım ve Manhattan'a geri döneriz."

"Orayı bulabilirsek tabii." Kaşlarını çattı. "Ya... boş ver."

"Nedir?"

"Ya dışarı çıkmazsan diyecektim."

"Er ya da geç evin yolunu bulursun."

"Komik adam. Ne yapıyorsun?"

Okuma ışığının muhafazasını çıkardım ve içindeki ampülü söktüm. "Eğer gözlüyorlarsa" dedim, "kapıyı ne zaman açtığımı görmelerini istemiyorum."

"Adam her şeyi düşünüyor. Polonyalı olmadığın iyi olmuş, en ampülü değiştirirken otomobili devirmek için on beş dama ihtiyacımız olurdu. Silahı ister misin, Matt?"

"Sanmıyorum."

"Bir ordunun karşısına silahsız, tek başına çıktın. Baktan silahı al, olur mu?"

"Ver bakalım."

"Ya hemen bir tek atmaya ne dersin?" Torpido gözüne uzandım.

Dışarıya çıkınca kilisenin bodrum pencereleriyle aramda otomobil kalacak biçimde, eğilerek yürüdüm. Öbür otomobilin yanına gittim ve durumu anlattım. Kasapyan'a otomobilde kalmasını ve Skip'in kiliseden çıktığını görünce motoru çalıştırmasını söyledim. Diğer ikisini yaya olarak blokun çevresinde dolaşmaya gönderdim. Öbür tarafta kilisenin arka çıkışına açılan bir bahçe kapısı olup

olmadığını Bobby ile Billie görebilirdi. Bu fazla bir işe yarar mıydı bilmiyorum ama belki de biri plaka numarasını alabilirdi.

Impala'ya dönüp içeri girdim, Skip'e yaptıklarımı anlattım. Ampulü geri taktım, kapıyı tekrar açtığımda ışık yanarak otomobilin içini aydınlattı. Kapıyı küt diye kapayıp sokağın karşısına geçtim.

Silah pantolon kemerimin içine tıkalıydı, kabza şişkinlik yapıyordu. Kalçamda bir tabanca kılıfı olmasını tercih ederdim ama seçme şansım yoktu. Tabanca yürümemi de zorlaştırıyordu, kilisenin yan tarafındaki karanlığın içine girince silahı çekip elimde tutarak yürüdüm ama bundan da hoşlanmadım ve tekrar aldığı yere soktum.

Merdiven dikti. Tuğlaya gevşek şekilde tutturulmuş paslı demir tirabzanlı beton basamaklar. Anlaşılan bir iki civatası Çıkmıştı. Merdivenden aşağıya inince karanlıkta kaybolduğumu hissettim. Altta bir kapı vardı. Kapı kolunu bulana kadar el yordamıyla aradım ve elimi kolun üstüne içeriyi dikkatle dinledim, bir şey duymaya çalıştım.

Hiç ses yoktu.

Kolu çevirdim, kapıyı kilitli olmadığını anlayacak kadar ittim. Sonra tekrar kapayıp kapıya vurdum.

Cevap yoktu.

Tekrar vurdum. Bu kez içeriden hareket sesleri duydum ve bir ses anlaşılmaz bir şeyler söyledi. Kolu tekrar çevirerek koridora girdim.

Kapı karanlık merdiven boşluğunda geçirdiğim zaman benim lehime olmuştu. Öndeki pencerelerden bodruma hafif bir ışık sızıyordu ve gözbebeklerim de loşluğa alışmıştı. Ona on on iki metre olması gereken bir alanda duruyordum. Dağınık halde duran iskemle ve masalar vardı içeride. Kapıyı arkamdan kapadım ve bir duvara doğru ilerledim.

Bir ses, "Devoe?" dedi.

"Scudder" dedim.

"Devoe nerede?"

"Otomobilde."

Başka bir ses, "Önemli değil" dedi. İki sesi de telefonda duyduğum sese benzetemedim ama o ses değiştirilmişti ve anladığım kadarıyla bu sesler de değiştirilmişti. New York'lu gibi çıkıyordu sesler ama özel olarak bir bölgenin aksanı gibi de gelmiyordu.

İlk konuşan kişi, "Parayı getirdin mi, Scudder?" diye sordu.

"Para otomobilde."

"Devoe'nun yanında."

"Devoe'nun yanında."

Hâlâ yalnızca iki konuşan vardı. Biri odanın en uzak köşesinde, öbürü onun sağındaydı. Seslerinden yerlerini saptayabiliyordum ama karanlık onları gizliyordu ve biri bir şeyin arkasından, devrilmiş bir masa gibi bir şeyin arkasından konuşuyor gibiydi. Onları görebileceğim bir yere çıksalar silahı çekip üstlerine doğrultabilir, gerekirse ateş edebilirdim. Öte yandan onların da silahlanıldığı ve ben silahımı çekmeden beni devirebilecekleri çok daha mümkündü. Üstelik ilk ateş eden ben olsam ve ikisini de devirsem bile, karanlıkta gizlenmiş başka silahlı adamlar olabilirdi ve ben daha var olduklarını bile anlayamadan beni delik deşik ederlerdi.

Kaldı ki kimseyi vurmam istemiyordum. Yalnızca defterler karşılığında parayı vermek ve buradan çıkmak istiyordum.

Adamlardan biri, "Arkadaşına parayı getirmesini söyle" dedi. Güney aksanıyla konuşsa telefondaki ses olabileceğine karar verdim. "Tabii defterleri Vergi Dairesi'ne götürmemizi istemiyorsa."

"Bunu istemiyor" dedim. "Ama dosdoğru bir tuzağın içine düşmek de istemiyor."

"Konuşmaya devam et."

"Öncelikle ışık yakın. Karanlıkta iş yapmak istemiyoruz."

Fısıltıyla aralarında konuştular, sonra ortalık hareketlendi. Adamlardan biri duvardaki bir elektrik düğmesine bastı ve tavanın ortasında bir floresan yandı. Floresan yanıp sönüyor, ışık titreşiyordu.

Yanıp sönen ışıkta gözlerimi kırpıştırdım. Bir an adamların hippie ya da dağlı olduklarını sandım. Sonra kılık değiştirdiklerini anladım.

İki kişi vardı, benden daha kısa, ince yapılı. Her ikisi de sakallıydı ve başlarında alınlarına düşerek yalnızca saçlarını değil, başlarının biçimini de gizleyen perukları vardı. Perukla sakalın başladığı yer arasında gözlerinin üzerine oval bir maske takmışlardı. Işığı yakmış olan uzun boylunun başında sarı bir peruk ve siyah bir yüz maskesi vardı. Üstüne iskemle yığılmış bir masanın ardında yarı yarıya saklı duran diğerı koyu kahverengi bir peruk ve beyaz bir maske takmıştı. Her ikisinin de sakalı siyahtı ve daha kısa boylu olanın elinde bir silah vardı.

Işıklar yanınca üçümüz de kendimizi neredeyse çırlıçıplak, savunmasız hissettik sanırım. Ben böyle hissettim ve onların duruşlarında da aynı duyguyu gösteren bir gerginlik vardı. Silahlı adam silahını tam olarak üstüme tutmuyordu ama tamamen başka bir yöne de yönelik değildi silahı. Daha önceden üçümüzü de koruyan karanlık artık yok olmuştu.

Adama, "Sorun şu ki birbirimizden korkuyoruz" dedim. "Siz bizim para ödemededen defterleri almaya çalışacağımızdan korkuyorsunuz. Biz de parayı alıp karşılığında bize bir şey vermeyeceğinizden, defterleri elinizde tutmanızdan ya da başka birine vermenizden korkuyoruz." Uzun olanı başını iki yana salladı. "Bu bir kerelik bir anlaşma" dedi.

"Her ikimiz için de. Bir kez ödeme yaparız, hepsi bu. Defterlerin bir kopyasını çıkardıysanız yırtıp atın."

"Kopya falan yok."

"İyi" dedim. "Defterler burada mı?" Koyu renk peruklu, kısa boylu olanı ayağıyla mavi bir çamaşır torbasını dürttü. Ortağı çantayı kaldırdıktan sonra tekrar yere koydu. Çantanın içinde herhangi bir şey, örneğin kirli çamaşır olabileceğini, içindekileri görmek istediğimi söyledim.

Uzun boylu olanı, "Parayı gördüğümüz zaman siz de defterleri görürsünüz" dedi.

"Defterleri incelemek istemiyorum. Arkadaşıma parayı getirmesini söylemeden önce defterleri çantadan çıkarın yeter."

Adamlar birbirlerine baktılar. Silahlı olan omzunu silkti. Öbürü çamaşır torbasının sicimini çekip Skip'in masasında gördüğüm sahte defterlere benzer bir set çıkarırken silahlı olan da silahını üstüme doğrulttu.

"Tamam" dedim, "Işığı üç kez yakıp söndürün."

"Kime sinyal gönderiyorsun?"

"Sahil Güvenlik'e."

Birbirlerine baktılar, biri düğmeyi üç kez açıp kapattı, florasın üç kez yanıp söndü. Üçümüz elimizi kolumuzu nereye koyacağımızı bilemeden çok uzun gibi görünen bir süre bekledik. Skip'in sinyali görüp görmediğini, otomobilde sınırları bozulacak kadar uzun süre kalıp kalmadığını merak ettim.

Sonra merdivende ve kapıda gürültüler duydum, içeriye girmesi için seslendim. Kapı açıldı, Skip sol elinde evrak çantasıyla içeriye girdi.

Bana baktı, sonra sakallı, peruklu ve maskeli adamları gördü.

"Tanrım" dedi.

"Değiştokuşu birer kişi yapacak, öbürleri onları koruyacak. Böylece defterlerle para aynı anda değiştirir dedim."

Uzun boylu olanı, "Bu işlere çok alışkınısın galiba" dedi.

"Düşünecek zamanım oldu. Skip, ben seni koruyacağım. Çantayı buraya getir, yanıma koy. İyi. Şimdi sen ve bu arkadaşlarımızdan biri odanın ortasına bir masa koyun ve çevresindeki mobilyaları geri çekin."

İki adam birbirlerine baktılar, beklediğim gibi uzun boylu olanı çamaşır torbasını ortağına doğru ayağıyla itti ve ileriye çıktı. Ne yapmasını istediğimi sordu. Skip'le birlikte mobilyaların yerlerini değiştirmesini söyledim.

"Sendika bu işe ne diyecek bilmiyorum" dedi. Sakal ağzını, maske de gözlerinin çevresini gizliyordu ama gülümsediğini sezdim.

Skip'le birlikte odanın ortasına, florasının neredeyse tam altına bir masa yerleştirdiler. İki metre uzunluğunda bir metre genişliğindeki masa odayı ikiye böldü.

Bir dizimin üstüne çökerek birkaç iskemlenin ardına çömeldim. Odanın öbür tarafında silahlı adam da aynı biçimde gizleniyordu. Skip'in para dolu çantayı almasını söyledim, san peruklu, uzun boylu adamı defterleri almaya gönderdim. Her ikisi de dikkatle hareket ederek mallarını uzun masanın bir kenarına götürdüler. Skip çantayı masanın üstüne koydu kilidini açtı. Sarı peruklu adam defter setini çantadan çıkardı ve yavaş bir hareketle masanın üstüne koyduktan sonra geri çekildi, elleri titriyordu.

İkisine de birkaç metre geri çekilmelerini sonra yer değiştirmelerini söyledim. Skip defter setinin kabını açarak kendi defterleri olup olmadığına baktı. Karşısındaki adam da evrak çantasını açtı ve bir para destesini eline aldı. Paraları inceledi, geri koydu ve bir deste daha aldı.

Skip, "Defterler bizim" dedi. Defterleri çamaşır torbasına koydu torbayı sırtladı ve bana doğru yürümeye başladı.

Silahlı adam, "Orada dur" dedi.

"Neden?"

"Parayı sayana kadar olduğun yerde kal."

"Elli bini sayana kadar burada mı duracağım. Kendine gel."

Silahlı adam ortağına, "Hızlı say" dedi. "Hepsinin hakiki olduğundan emin ol. Eve bir çanta dolusu gazete kağıdıyla gitmek istemeyiz."

Skip, "Bunu gerçekten yapabilirdim" dedi. "Gerçekten Monopol parasıyla dolu bir çantayla silahlı kişilerin yanına gelebilirdim. Şunu başka bir yere tut, olur mu? Sinirlerimi bozuyor."

Cevap veren olmadı. Skip olduğu yerde kaldı. Sırtıma ve dizime, kramp girmişti. Sarı peruklu, para destelerini inceleyip gazete kâğıdı ya da bir dolarlık paralar olmadığından emir olmaya çalışırken zaman durdu sanki. Sayma işini herhalde olabildiğince çabuk yaptı ama tatmin olup evrak çantasını kapatana kadar sanki sonsuz bir süre geçti.

"Tamam" dedim. "Şimdi ikiniz..."

Skip, "Bir dakika. Biz çamaşır torbasını, onlar çantayı aldılar, tamam mı?" dedi.

"Eee?"

"Adil değil. O evrak çantası yüz dolar eder, iki yıldan daha eski değil, peki bir çamaşır torbası ne kadar eder? Birkaç kuruş mu?"

"Ne demeye çalışıyorsun, Devoe?"

"Bir şey daha ekleyebilirsiniz" dedi, sesi sertleşmişti. "Bu işi kimin yaptığını söyleyebilirsiniz."

İki adam Skip'e sert sert baktılar.

Skip, "Sizi tanımıyorum" dedi. "İkinizi de tanımıyorum. Beni soydunuz, iyi, belki kız kardeşinizin ameliyat olması falan gerekiyordur. Demek istiyorum ki, herkesin yaşaması gerek, değil mi?"

Cevap yok.

"Ama bu işi biri tezgâhladı, tanıdığım biri, beni tanıyan biri. Kim olduğunu söyleyin. Hepsi bu kadar."

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra kahverengi peruklu olan kesin bir sesle, "Unut bunu" dedi. Skip'in omuzları teslim olmuş gibi düştü.

"Deneyeceğim" dedi.

Skip ve sarı peruklu olan masadan uzaklaştılar, birinin elinde evrak çantası, öbüründe çamaşır torbası vardı. Skip'i içeriye girdiği kapıya gönderirken diğerinin hiç de şaşırtıcı olmayan bir biçimde arkadaki perdeli bir kemere doğru yürümesini izledim. Skip kapıyı açmış ve dışarıya çıkmak üzereydi ki siyah peruklu olanı, "Orada dur" dedi.

Uzun namlulu silahı Skip'e çevirdi, bir an onu vuracağını düşündüm. Ben 45'liği iki elimle birden tutmuş ona nişanlamıştım. Sonra silah yana kaydı, adam, "Önce biz çıkacağız. On dakika olduğunuz yerde kalın. Anladınız mı?" dedi.

"Tamam" dedim.

Silahu tavana doğrulttu, iki el ateş etti. Tavandaki florasan ampul patlayarak odanın içine saçıldı. Silah sesleri yüksek, patlayan ampuller daha da yüksekti ama nedense ne gürültü ne de karanlık beni rahatsız etmedi. Adamın gölgeler arasında bir gölge olarak kemerden geçmesini izledim, 45'liği ona nişanlamış, parmağımı tetikte tutuyordum.

Emredildiği gibi on dakika beklemedik. Çarçabuk oradan çıktık. Skip çamaşır torbasını kucaklamıştı, bense silahı hâlâ elimde tutuyordum. Chevy'nin yanma gitmek üzere karşıya geçmeden önce Kasapyan otomobili vitese takarak bir lastik gıcirtısıyla yanımızda durdu. Hepimiz arka koltuğa bindik, Kasapyan'a blokun çevresini dolaşmasını söyledim ama daha sözümü bitirmeden otomobil harekete geçti.

Sola, sonra tekrar sola döndük. On Yedinci Cadde'de Bobby Ruslander'i bir eliyle bir ağaca yaslanmış soluk soluğa bulduk. Sokağın karşısında Billie Keagan bize doğru birkaç adım attı, sonra kibrit çakmak için durdu ve sigarasını yaktı.

Bobby, "Ah Allahım, kendimi kaybettim. O araba yolundan çıktılar, onlar olmalıydı, para dolu çanta yanlarındaydı. Ben dört ev aşağıdaydım, onları gördüm ama hemen arkalarından koşmak istemedim, anlıyor musun? Sanırım birinde silah vardı."

"Silah seslerini duymadın mı?"

Bobby duymamıştı, diğerleri de duymamıştı. Buna şaşırmadım. Koyu renk peruklu adam küçük kalibreli bir tabanca kullanmıştı ve kapalı bir mekânda ses yüksek olmasına rağmen çok uzağa taşınması pek mümkün değildi.

Bobby, park etmiş oldukları yeri göstererek, "Şuradaki otomobile atladılar" dedi, "ve hemen hareket ettiler, lastik izleri bile duruyor. Otomobile biner binmez plakasını alabileceğimi düşünerek harekete geçtim ve onları kovaladım. Işık yoktu ve..." Omzunu silkti. "Hiçbir şey alamadım" dedi.

Skip, "En azından denemişsin" dedi.

Bobby, "Hiç formda değilim" dedi. Karnına vurdu. "Bacaklarım kesildi, gözlerim de o kadar iyi değil. Gerçek bir basketbol oyununda saha hakemliği yapsam kesinlikle ölürüm."

Skip, "Düdüğünü çalabilirdin" diye önerdi.

"Tanrım, keşke yanımda olsaydı, çalardım. Durup teslim olurlar mıydı sence?"

"Sanıyorum büyük ihtimalle seni vururlardı" dedim. "Plakayı boş ver."

"Hiç değilse denedim" dedi. Billie'ye baktı. "Keagan oradaydı, onlara daha yakındı ve kımıldamadı bile. Boğa Ferdinand gibi ağacın altında oturdu, çiçekleri kokladı."

Keagan, "Köpek boku kokladım" dedi. "Elimizdeki bilgilerle çalışmalıyız."

"Şu küçük şişelerle çalışmayı mı kastediyorsun, Billie?"

Keagan, "Sırf kendimize gelmek için" dedi.

Bobby'ye otomobilin markasını alıp almadığını sordum. Bobby dudaklarını kıstı, başını iki yana salladı. "Koyu renk yeni bir sedan" dedi. "Bugünlerde hepsi birbirine benziyor."

Kasapyan, "Doğru" dedi, Skip de ona hak verdi. Tam başka bir soru soracaktım ki Billie Keagan otomobilin üç ya da dört yıllık, siyah ya da havacı mavisini Mercury Marquis olduğunu söyledi.

Hepimiz durup ona baktık. Billie'nin yüzü ifadesizdi, göğüs cebinden katlanmış bir kâğıt parçası çıkararak açtı. "LJK- 1 T dedi. "Bunun sizin için bir anlamı var mı?" Biz gözümüzü dikmiş ona bakmaya devam ederken de, "Bu plaka numara New York plakaları. Sıkıntıdan patlamamak için bütün modelleri ve plaka numaralarını yazdım. Otomobilleri deli onları izlemekten daha kolay göründü" dedi.

Skip şaşkınlıkla, "Orospu çocuğu Billie Keagan" diyerek yanına gidip onu kucakladı.

Keagan, "Siz beyler biraz içki içen insanları hemen yargılıyorsunuz" dedi. Cebinden minyatür bir şişe çıkararak kapağını açtı, başını geriye atıp viskiyi içti.

"Bu düzenli bakım" dedi. "Hepsi bu."

17

Bobby bunu atlamadı. Billie'nin yaratıcılığında incinmişti neredeyse. "Neden bir şey söylemedin?" diye sordu. "Ben de plakaları yazabilirdim, daha çoğunu yazmış olurduk böylece."

Keagan omuz silkti. "Kendime saklamanın iyi olacağını düşündüm" dedi. "Adamlar bütün bu otomobillerin yanından koşarak kaçıp Joreme Caddesi'nde bir otobüse bindikleri zaman bok gibi ortada kalmayacaktım."

Biri, "Jerome Caddesi Bronx'ta" dedi. Billie, Jerome Caddesi'nin nerede olduğunu bildiğini, bir amcasının orada oturduğunu söyledi. Adamların araba yolundan çıktıklarında hâlâ kılık değiştirmiş durumda olup olmadıklarını sordum.

Bobby, "Bilmiyorum" dedi. "Neye benziyor olmaları gerekiyordu? Yüzlerinde küçük maskeler vardı." Baş ve işaret parmaklarıyla iki halka yaptı ve maskeyi taklit ederek halkaları yüzüne tuttu.

"Sakalları var mıydı?"

"Elbette sakalları vardı. Ne sanıyorsun, tıraş olmaktan vaz mı geçmişler?"

Skip, "Sakallar takmaydı" dedi.

"Ya!"

"Başlarında peruk da var mıydı? Biri koyu renk, öbürü açık."

"Sanırım. Peruk olup olmadıklarını bilmiyordum. Ben... fazla ışık yoktu, Arthur. Sokak lambaları vardı ama binadan Çıkıp otomobillerine doğru koştular, basın açıklaması yapmak ve fotoğrafçılara poz vermek için durmadılar."

"Buradan ayrılırsak iyi olacak" dedim.

"Neden? Brooklyn'in ortasında durmaktan hoşlanıyorum, çocukken köşe başlarında aylak aylak durduğum zamanla hatırlatıyor bana. Aklında polis mi var?"

"Eh, ateş edildi. Şüpheli, şahıs olarak yakalanmanın gereği yok."

"Bence de doğru."

Kasapyan'ın otomobiline bindik, blokun çevresini tekrar dolaştık. Kırmızı ışığa yakalandık, Kasapyan'a Manhattan'a nasıl döneceğini söyledim. Defterler elimizdeydi, fidyeyi ödemiştik ve hikâyeyi anlatmak ya da anlatmamak üzere hayatta kalmıştık. Kaldı ki Keegan'ın sarhoş yaratıcılığını kutlamak gerekiyordu. Bütün bunlar keyfimizi getirmişti, artık yönü gösterebilirdim ve Kasapyan da rahatlıkla anlayabilirdi.

Kiliseye yaklaşırken önünde bir avuç insan gördük, fanilalı gençler, hepsi birini bekliyormuş gibi dolanıp duruyorlardı. Uzaktan belli belirsiz siren sesi duydum.

Kasapyan'a hepimizi eve götürmesini, Skip'in otomobilini yarın gelip alabileceğimizi söylemek istedim. Ama otomobil bir yangın musluğunun önündeydi, orada bırakmazlardı. Kasapyan durdu - kalabalıkla sireni anlamamış olabilirdi- Skip'le ben dışarı çıktık. Sokağın karşısında kel ve bira göbekli bir adam bize baktı.

Seslenerek ne olduğunu sordum. Adam bu bölgeden olup olmadığını bilmek istiyordu. Başımı iki yana salladım.

"Biri kiliseyi bastı" dedi. "Büyük ihtimalle çocuklar. Çıkışları tutuyoruz, polis gelmek üzere."

Ciddi bir sesle, "Çocuklar" dedim, adam güldü.

Birkaç blok gittikten sonra Skip, "Galiba şimdi kilise bodrumundakinden daha gerginim" dedi.

"Omzumda çamaşır torbasıyla bir soyguna katılmış gibi görünüyorum, senin belinde de bir kırk beşlik var. Silahı görmüş olsalar ne yapardık acaba?"

"Silahın orada olduğunu unuttum."

"Üstelik sarhoş dolu bir otomobilden inmiştik. Lehimize bir puan daha."

"Sarhoş olan tek kişi Keagan'dı."

"En zeki olan da oydu. Bunu da unutma, olur mu? Hazır içkiden söz etmişken..."

Torpedo gözünden skoçu çıkardım ve Skip için kapağını açtım. Skip kocaman bir yudum aldıktan sonra şişeyi bana verdi. İçki bitene kadar bir o, bir ben içtik. Skip, "Allah kahretsin bu Brooklyn'i" diyerek şişeyi pencereden attı. Yapmasaydı daha mutlu olurdu -nefesimiz içki kokuyordu, elimizde ruhsatsız bir silah vardı ve neden orada olduğumuzu açıklayacak durumda değildik- ama ağzımı açmadım.

Skip, "Epeyce profesyonellerdi" dedi. "Kılık değiştirmeler falan. Neden ışığa ateş etti?"

"Bizi yavaşlatmak için."

"Bir an beni vuracağını sandım, Matt."

"Ne?"

"Neden onu vurmadın?"

"Sana nişan aldığı zaman mı? Vurabilirdim, sana ateş etmek üzere olduğunu sezseydim. Vurabilecek pozisyondaydım. Ama ben onu vursaydım o da seni vururdu."

"Sonrasını kastediyorum. Işığa ateş ettikten sonrasını. Onu hâlâ vurabilecek durumdaydın. Kapıdan çıkarken ona nişan almıştın."

Cevap vermem biraz sürdü. "Defterlerin Vergi Dairesi'ne götürülmemesi için para ödemeye karar verdin. Bensonhurst'teki bir kilisede adam vurmakla suçlansan ne olur sence?"

"Tanrım, bunu düşünmemiştim."

"Ayrıca onu vurmak parayı geri getirmezdi. Para öbürüyle dışarıya çıkmıştı bile."

"Biliyorum. Düşünmeden konuştum. Olay şu, ben onu vurabilirdim. Sırf doğru bir iş olduğu için, düşünmeden yapardım."

"Eh" dedim. "İşler kızıştığında ne yapacağını asla önceden bilemezsin."

Bir sonraki kırmızı ışıkta not defterimi çıkararak bir şeyler çiziktirmeye başladım. Skip bana ne çizdiğimi sordu.

"Kulaklar" dedim.

"Ne dedin?"

"Polis Akademisi'ndeyken bir öğretmenin söylediği bir şey. İnsanların kulak biçimleri çok ayırt edicidir ve gizlenmesi ya da estetikle değiştirilmesi zordur. Unutmadan önce adamların kulak biçimini çizmek istiyorum."

"Kulaklarının nasıl olduğunu hatırlıyor musun?"

"İyice dikkat etmeye çalıştım."

"Ha, bu farklı tabii." Sigarasından bir nefes çekti. "Kulakları olduğuna yemin bile edemem. Peruklar kulaklarını kapatıyor müydü? Sanırım hayır, yoksa resimlerini yapmazdın. Dosyalarda kulaklara bakamazsın, değil mi? Parmak izi gibi değildir."

"Yalnızca tanınmalarını sağlayacak bir şey elimde olsun istiyorum" dedim. "Seslerini tanır mıyım bilmiyorum, bu gece gerçek seslerini mi kullandılar onu da bilmiyorum ama büyük ihtimalle öyledir. Boylarına gelince bir yetmiş beş falandı biri, öbürü biraz daha kısaydı ya da arkada durduğundan öyle görünüyordu." Defterime bakarak başımı iki yana salladım. "Hangisinin kulağı nasıldı bilmiyorum. Hemen çizmen gerekirdi. Bu tür bir bilgi bellekten çabuk siliniyor."

"Önemli mi, Matt?"

"Kulakların neye benzediği mi?" Düşündüm. "Büyük ihtimalle hayır" diye itiraf ettim. "Bir soruşturmada yaptıklarının yüzde doksanı bir işe yaramaz. Hatta bunu yüzde doksan beş Yap. İnsanlarla konuşur, bazı şeyleri didiklersin ve bunu yeterince yaparsan tek bir şey çıkabilir, işe yarayabilir."

"Özlüyor musun?"

"Polis olmayı mı? Fazla sık değil."

"Neden özleyebileceğini anlıyorum" dedi. "Her neyse, yalnızca kulakları kastetmedim. Demek istiyorum ki, bütün bunların bir anlamı var mı? Pis bir iş yaptılar ve yakayı sıyırdılar. Plaka sence bir işe yarar mı?"

"Hayır. Çalıntı bir otomobil kullanacak kadar akıllılardır."

"Ben de öyle düşünmüştüm. Bir şey söylemek istemedim, çünkü orada kendimi iyi hissetmek istiyordum ve Billie'nin gösterisini berbat etmek istemedim ama girdikleri zahmet, kılık değiştirmeler, doğru yere gitmeden önce bizi o ahıra göndermeleri falan, plakadan yakayı ele vereceklerini sanmam."

"Bazen böyle şeyler olur."

"Olabilir. Belki de çalıntı otomobil olsa daha iyi durumda oluruz."

"Bunu neden söylüyorsun?"

"Belki içindeyken yakalanacaklar, çalıntı otomobil listesine bakan keskin gözlü bir devriye. Böyle demezler mi?"

"Çalıntı otomobil listesi. Ama otomobilin bulunması biraz zaman alır."

"Belki önceden planladılar. Otomobili bir hafta önce Çaldılar. Başka neyle suçlanabilirler? Bir kiliseye saygısızlık etmek mi?"

"Aman Allahım" dedim.

"Ne oldu?"

"O kilise."

"Ne olmuş kiliseye?"

"Otomobili durdur, Skip."

"Ha?"

"Otomobili durdur, tamam mı?"

"Ciddi misin?" Bana baktı. "Ciddisin" diyerek kaldırıp yanaştı.

Gözlerimi kapayarak hatırlamaya çalıştım. "Kilise" dedim. "Ne tür bir kiliseydi, hiç dikkat ettin mi?"

"Hepsi bana aynı gibi gelir. Bilmiyorum, tuğla, taş. Ne fark eder ki?"

"Protestan mı, Katolik mi, neydi?"

"Ne olduğunu nereden bilebilirim?"

"Önünde şu levhalardan vardı. Siyah zemin üzerine beyaz harflerle cam muhafazalı, hangi törenin yapılacağını falan yazarlar."

"Hep aynı şeydir. Yapmak istediğin ve yapamadığın bütün her şeyi sayarlar."

Gözlerimi kapayarak düşündüm ama harfleri gözümün önünde canlandıramadım. "Fark etmedin mi?"

"Aklımda başka şeyler vardı, Matt. Ne fark eder ki?"

"Katolik miydi?"

"Bilmiyorum. Katoliklere karşı falan mısın, Matt? Çocukken rahibeler başına cetvelle mi vurdu? 'İğrenç fikirler, pat al bakalım, seni piç kurusu.' Biraz daha oyalanacak mısın, Matt?" Gözlerim kapalı hafızamı zorluyordum, ona cevap vermedim. "Çünkü sokağın karşısında bir içki dükkânı var ve Brooklyn'de paramı harcamaktan ne kadar nefret etsem de sanırım harcayacağım. Olur mu?"

"Elbette."

"Kutsal şarap diye düşünebilirsin" dedi.

Skip kesekâğında çeyrektek bir Teacher's ile döndü. Mührünü ve kapağı şişeyi torbadan çıkarmadan açtı, bir yudum aldıktan sonra bana verdi. Şişeyi biraz elimde tuttum, sonra içtim.

"Artık gidebiliriz" dedim.

"Nereye gideceğiz?"

"Eve. Manhattan'a."

"Geri dönmemiz falan gerekmiyor mu?"

"Kilise bir tür Luteran kilisesiydi."

"Bu da demek ki Manhattan'a geri dönebiliriz."

"Doğru."

Skip motoru çalıştırdı, yola çıktık. Bir elini uzatınca şişeyi ona verdim, Skip bir yudum aldıktan sonra tekrar şişeyi bana verdi.

"Meraklı olmak istemiyorum, Detektif Scudder ama..."

"Bütün bunlar ne demektir?"

"Evet."

"Söylediğim için kendimi aptal gibi hissediyorum" dedim. "Tillary'nin bana birkaç gün önce söylediği bir şeydi. Doğru olup olmadığını bilmiyorum ama Bensonhurst'te bir kilise olması gerekiyordu."

"Katolik bir kilise."

"Öyle olması gerekir" dedim ve ona Mafya babasının annesinin kilisesini soyan iki çocukla ve karşılığında çocuklara yapıldığı söylenenlerle ilgili Tommy'nin anlattığı hikâyeyi aktardım.

Skip, "Gerçekten mi? Bu gerçekten oldu mu?" diye sordu.

"Bilmiyorum. Tommy de bilmiyor. Hikâyeler büyür de büyür bilirsin."

"Et kancalarına takmak ve canlı canlı derilerini yüzmek..."

"Tutco'ya uygun bir tavır. Ona Kasap Dom diyorlar Sanırım toptan et işiyle ilgileniyor."

"Tanrım. Eğer onun kilisesiyse..."

"Annesinin kilisesi."

"Her ne haltsa. Cam eriyene kadar o şişeyi öyle sıkı sıkı tutacak mısın?"

"Affedersin."

"Onun kilisesiyse ya da annesinin kilisesiyse ya da her ne haltsa..."

"Ateş edildiği sırada bu gece orada olduğumuzu bilmesini istemezdim. Hırsızlık yapmak gibi değil tabii ama adam bunu kişisel bir saldırı olarak görebilir. Nasıl tepki göstereceğini kira bilir?"

"Tanrım."

"Ama kesinlikle bir Protestan kilisesiydi, oysa onun annesi Katolik kilisesine gider. Katolik kilisesi olsaydı bile, Bensonhurst'de büyük ihtimalle dört-beş Katolik kilisesi vardır. Belki daha da fazla, bilmiyorum."

"Bir gün sayarız." Skip sigarasından bir nefes çekti öksürdü, sigarayı pencereden attı. "Neden insanlar böyle bir şey yapar?"

"Yani..."

"İki çocuğu asıp derilerini yüzmeyi kastediyorum, yani, bunu demek istiyorum. Neden böyle bir şey yapar, sırf kiliseden boktan bir şey alan iki çocuk?"

"Bilmiyorum" dedim. "Tutto'nun bunu yaparken ne düşündüğünü biliyorum ama."

"Ne düşünüyordu?"

"Onlara bir ders verdiğini."

Skip söylediklerimi düşündü. "İyi, bahse girerim ise yaramıştır" dedi. "Bahse girerim o iki küçük piç kurusu asla başka bir kiliseyi soymayacak."

18

Eve döndüğümüzde Teacher's şişesi boşalmıştı.

Ben çok içmemiştim. Skip sürekli içti, sonunda boş şişeyi arka koltuğa attı. Anlaşılan şişeleri pencereden dışarı ancak nehrin öbür yakasındayken atıyor.

Kasap Dom hakkındaki sohbetimizden sonra fazla konuşmamıştık. İçki artık etkisini göstermeye başlamış, direksiyon kullanmasını biraz etkilemişti. Birkaç kırmızı ışıkta geçti ve bir köşeyi biraz hızlı döndü ama herhangi bir şeye ya da bir kişiye çarpmadık. Trafik polisini de peşimize takmadık. O yıl New York şehrinde trafik yasalarını ihlal etmek için bir rahibeyi ezmek gerekirdi.

Bayan Kitty'nin önünde durduğumuz zaman Skip öne eğilip dirseklerini direksiyona koydu. "Burası hâlâ açık" dedi. "Bu gece barda çalışması için bir adam tuttum, herhalde Bensonhurst'deki oğlanlar kadar çalmıştır. Benle içeri gel, defterleri saklamak istiyorum."

Bürosunda defteri kasaya koymasını önerdim. Skip bana şöyle bir bakıp şifreyi çevirmeye başladı. "Yalnızca bu gecelik" dedi. "Yarın bütün bu bokluk kül olacak. Dürüst deftere artık ihtiyaç yok. Zaten insanı ele vermekten başka bir işe yaramıyor."

Kasaya defterleri koyup büyük kapıyı kapamaya başladı. Onu durdurmak için elimi koluna koydum. "Belki bunu da oraya koymak gerekir" diyerek 45'liği verdim.

Skip, "Unut bunu" dedi. "Kasaya girmeyecek. Bir soyguncuya, 'Lütfen bir dakika bekle, kasadan silahı alıp beynini dağıtmak istiyorum' diyemem. Barın arkasında tutacağız." Silahı elimden aldıktan sonra taşımak için dikkat çekmeyen bir şey aradı. Masanın üstünde, kahve ve sandviçle lekelenmiş beyaz bir kâğıt torba vardı. Skip silahı torbanın içine koydu.

"İşte" dedi. Kasayı kapadı, kadranı çevirdi, kilitlediğinden emin olmak için kolu kontrol etti. "Mükemmel" dedi. "Şimdi sana bir içki ısmarlayacağım."

Ön tarafa geçtik. Skip barın arkasına girip otomobilde, skoçtan iki içki koydu. "Belki burbon isterdin" dedi. "Aklım gelmedi, bu şişeyi alırken de gelmemişti."

"Bu iyi."

"Emin misin?" Silahı barın arkasında bir yere koydu. O gece yerine bakan barmen gelerek onunla konuşmak istediğini; söyledi. Biraz uzaklaşıp birkaç dakika konuştular. Skip geri geldi, içkisini bitirdi, biri çekmeden önce otomobili garaja götürmek istediğini ama hemen döneceğini söyledi. Yoksa onunla gelmek ister miydin?

"Sen git" dedim. "Ben eve kendim de gidebilirim."

"Erken mi yatacaksın?"

"Fena fikir değil."

"Evet. Peki, döndüğümde gitmiş olursan yarın görüşürüz."

Hemen eve gitmedim. Önce birkaç bara uğradım. Armstrong'a değil ama. Konuşmak istemiyordum. Sarhoş olmak da istemiyordum. Ne istediğimden emin değilim.

Elli Yedinci Sokak'ta batıya doğru giden ve Tommy'nin Buick'ine benzeyen bir otomobil gördüğümde Polly'nin Kafesi'nden çıkıyordum. Direksiyondaki adamı iyi göremedim. Otomobilin arkasından yürüdüm, bir sonraki blokun ortasında otomobilin bir park yerine girdiğini gördüm. Sürücü otomobilden çıktığı sırada Tommy olduğunu görece kadar yaklaşmışım. Ceket giymiş, kravat takmıştı ve elinde iki paket vardı. Biri çiçeğe benziyordu.

Carolyn'nin binasına girmesini izledim.

Nedense binanın karşısındaki kaldırımda durdum. Carolyn'nin penceresine ya da onun olduğunu sandığım pencereye baktım. Işığı yanıkta. Işık sönene kadar bir süre orada durdum.

Bir telefon kulübesine giderek 411'i çevirdim. Bilinmeyen Numaralar operatörü, ona verdiğim adreste gerçekten de Carolyn Cheatham adına bir telefon olduğunu ama numaranın gizli olduğunu söyledi. Tekrar aradım, farklı bir operatöre bağlandım ve bir polisin rehberde yer almayan numaraları öğrenmek için yaptığı işlemleri yaptım. Numarayı aldım ve defterime yazdım; kulakları çiziktirdiğim aynı sayfaya. Sıradan kulaklar olduğunu düşündüm. Herkeste böyle kulaklar olabilirdi.

Telefona para atıp numarayı çevirdim. Telefon dört-beş kez çaldıktan sonra Carolyn alo diye yanıtladı. Ne beklediğimi bilmiyorum. Bir şey söylemedim, Carolyn ikinci kez alo dedikten sonra telefonu kapadım.

Sırtımda ve omuzlarımda bir gerginlik hissettim. Birine sıkı bir yumruk atmak istiyordum. Bir şeye vurmak istiyordum.

Bu öfke nereden çıkmıştı. Oraya gidip Tommy'yi Carolyn'in yanından çekerek suratına bir tane indirmek istiyordum ama ne yapmıştı ki? Birkaç gün önce onu ihmal ettiği için öfke duymuştum. Şimdi de ihmal etmediği için kızılıyordum.

Kıskanıyor muydum? Ama neden? Carolyn'le ilgilenmiyordum.

Çılgınlık.

Gidip tekrar penceresine baktım. Işık hâlâ sönüktü. Roosevelt'den bir ambulans sirenini çala çala Dokuzuncu Cadde'den hızla geldi. Yeşil ışığın yanmasını bekleyen bir otomobilin radyosunda rock müzik çalıyordu. Sonra otomobil hızla uzaklaştı, ambulansın siren sesi uzaklaştı ve bir an şehir sessizliğe büründü. Sonra hiçbir zaman tamamen yok olmayan fondaki gürültülerin tekrar farkına varınca bu sessizlik de yok oldu.

Aklıma Keagan'ın bana dinlettiği şarkı geldi. Hepsi değil.

Müziği tam çıkaramıyordum ve şarkı sözlerini de ancak parça parça hatırlıyordum. Şiir gecesiyle ilgili bir şey. Böyle diyebiliriz. Ve kutsal bar kapandığında yapayalnız olduğunu. Eve giderken bira aldım.

19

Altıncı Bölge Karakolu, Village'de Bleecker ile Hudson arasındaki Batı Onuncu Sokak'tadır. Yıllar önce orada görevliyken Charles Sokağı'nın batısında süslü bir bina vardı. Daha sonra bina kooperatife dönüştü ve Jandarma adını aldı.

Yeni karakol, kimsenin apartman yapmak istemeyeceği çirkin bir modern binaydı. Salı günü öğleden biraz önce oradaydım ve danışmadan geçip dosdoğru Eddie Koehler'in bürosuna girdim. Sormam gerekmiyordu, nerede olduğunu biliyordum.

Eddie okuduğu rapordan başını kaldırarak bana göz kırptı. "Bu kapının özelliği" dedi, "herkesin içeriye girebilmesi."

"İyi görünüyorsun, Eddie."

"Bilirsin. Temiz yaşam. Otursana, Matt."

Oturdum, biraz konuştuk. Eddie'yle ben uzun zamandır tanışılıyorduk. Sohbet bitince Eddie, "Tesadüfen buralardaydın, öyle mi?" diye sordu.

"Aklıma sen geldin ve yeni bir şapkaya ihtiyacın olacağını düşündüm."

"Bu havada mı?"

"Belki bir panama. Hasır, güneşten korunmak için."

"Belki bir kasket."

Not defterimi çıkardım. "Bir plaka numarası" dedim. "Belki benim için bakabilirsin diye düşünmüştüm."

"Motorlu Taşıtlar Dairesi'ni mi kast ediyorsun?" "Önce çalıntı otomobiller listesini kontrol et."

"Nedir bu, vur-kaç mı? Müşterin ona kimin vurduğunu öğrenmek, belki karakola şikâyet etmek yerine anında ödeme almak mı istiyor?"

"Hayal gücün çok geniş."

"Elinde bir plaka numarası var ve öncelikle otomobillere bakacağım. Pislik bir iş desene. Numara nedir?"

Plakayı okudum. Bir kâğıda yazıp masadan kalktı "Hemen dönerim" dedi.

Eddie kalkınca kulak çizimlerine baktım. Kulaklar gerçekten de farklı görünür. Önemli olan, farklı olduklarını fark etmek için kendinizi eğitmenizdir.

Eddie hemen döndü. Büro koltuğuna yığılır gibi oturdu. "Listede yok" dedi.

"Motorlu Taşıtlar Dairesi'ndeki kaydı kontrol edebilir misin T

"Edebilirim ama gerek yok. Her zaman listeye hemen yazılmaz. Bu yüzden aradım, çalınmış elbette ve bir sonraki listede yer alacak. Dün gece telefon edilmiş, öğleden sonra ya da akşam üzerine çalınmış."

"Ben de öyle tahmin etmiştim" dedim.

"73 Mercury, doğru mu? Sedan, koyu mavi."

"Doğru."

"İstediğin bu muydu?"

"Nereden çalınmış?"

"Brooklyn'de bir yerde. Ocean Parkway, sokak numarası büyük, hayli uzakta olmalı."

"Ben de öyle tahmin ederdim."

"Öyle mi?" dedi.

"Neden?"

Başımı iki yana salladım. "Önemli değil" dedim. "Otomobilin önemli olabileceğini düşünmüştüm ama çalınmışsa ipucu olmaktan çıkar." Cüzdanımı çıkardım, içinden bir yirmilik ve onluk seçtim: Polis jargonunda geleneksel şapka fiyatı. Paraları Eddie'nin masasının üstüne koydum. Eddie paraların üstüne elini koydu ama almadı.

"Şimdi bir soru soracağım" dedi.

"Ah!"

"Neden?"

"Özel bilgi" dedim. "Biri için çalışıyorum, bu yüzden..."

Eddie başını iki yana sallıyordu. "Neden telefonda halledebileceğin bir iş için yirmi beş dolar harcıyorsun? Allah aşkına, Matt, kaç yıl rozet taşıdın, Motorlu Taşıtlar Dairesi'nin telefonunu nasıl olur da hatırlamazsın? Ararsın, kimliğini söylersin, işi öğrenirsin, öyle değil mi?"

"Çalıntı olduğunu düşünmüştüm."

"Bu durumda önce çalıntı listesini kontrol etmek istersen, birimdeki birini ararsın. Sen devriyeye çıkmış bir polis memurusun, bir şeyler söylersin, çalıntı olabileceğini düşündüğün bir otomobil gördün, senin için listeye bakabilir mi? Bu seni buraya gelmekten ve şapka parasından kurtarır."

"Bu polis kılığına bürünmek olur" dedim.

"Ya, gerçekten mi?" Eddie paranın üstüne pat pat vurdu. "Bu" dedi, "bir polise rüşvet vermektir, teknik açıklaması bu. Çizgiyi çizmek için komik bir yer seçtin."

Bu konuşma beni rahatsız etmişti. Bir polis kimliğine bürünmemin üzerinden on iki saat geçmemişi, Bilinmeyen Numaralar'dan Carolyn Cheatham'ın numarasını almıştım. "Belki seni özledim, Eddie. Bu nasıl?"

"Belki. Belki beynin paslanmaya başlamıştır."

"Mümkün."

"Belki de içkiyi bırakıp insan ırkının arasına karışmalısın. Bu mümkün mü?"

Ayağa kalktım. "Seni görmek her zaman bir zevktir, Eddie." Eddie'nin söyleyecekleri vardı ama orada durup dinlemem gerekiyordu.

Yakınlarda bir kilise vardı, Saint Veronica, Christopher Sokağı'nda nehre yakın kırmızı tuğladan bir yığın. Basamaklarda bir evsiz duruyordu, elinde bir şişe boş Night Train vardı. Eddie'nin önceden telefon ederek adamı oraya yerleştirdiği aklıma geldi. Güleyim mi, omuz silkip geçeyim mi bilemedim

Basamakları çıkararak içeriye girdim. Kilise boştu ve mağaraya benziyordu. Bir koltuk bulup bir dakika kadar gözlerimi kapadım, iki müşterimi, Tommy ile Skip'i ve onlar için yetersiz iş çıkardığımı düşündüm. Tommy'nin yardımına ihtiyacı yoktu ve yardımımı alamayacaktı. Skip'e gelince, belki de değiş-tokuşun düzgün geçmesine yardımcı olmuştum ama bazı hatalar da yapmıştım. Allah aşkına, Billie ile Bobby'ye plaka numaralarını almasını söylemem gerekirdi, işi Billie'nin kendi başına düşünmesine bırakmamalıydım

Otomobilin çalını çıkmasına sevinecektim neredeyse. Böylece Keagan'ın ipucu bir işe yaramayacak ve basiretsizliğimin önemi azalacaktı.

Aptallık. Ama onları oraya göndermiştim, değil mi! Blokun öbür tarafında Kasapyan'ın yanında olsalardı, bırak plaka numarasını otomobili bile görmemiş olacaktı.

Kumbaraya bir dolar atıp bir mum yaktım. Solumda, birkaç metre ötede bir kadın diz çökmüştü. Ayağa kalkınca transseksüel olduğunu fark ettim. Benden biraz daha uzun boyluydu. Yüzü Latin ve Doğu karışımıydı, omuzları ve kolları kaslıydı ve göğüsleri iriydi.

"Merhaba" dedi.

"Merhaba."

"Azize Veronica'ya mum yakmaya mı geldin? Onun hakkında bir şey biliyor musun?"

"Hayır."

"Ben de bilmiyorum. Ama onu -alınına düşen saçlarını çekti- Aziz Veronica Lake olarak düşünmeyi tercih ediyorum.

N treni beni Ovington ve On Sekizinci Cadde'deki kilisenin yanlarına götürdü. Boya bulaşmış jean ve ordu gömleği giymiş pasaklı görünüşlü bir kadın bana papazın odasını gösterdi. Masada yüzü çilli genç bir adam oturuyordu. Bir ayağını iskemlenin koluna koymuş gitar çalıyordu. Papazın nerede olduğunu sordum.

"Papaz benim" dedi doğrularak. "Size nasıl yardımcı olabilirim?"

Önceki akşam bodrum katında küçük bir sorun yaşandığını bildiğimi söyledim. Papaz bana sırttı. "Öyle mi? Biri lambaya ateş etmiş. Hasar fazla değil. Olay yerini görmek ister misiniz?"

Dün gece indiğim merdiveni kullanmamız gerekmedi, içerideki bir merdivenden inerek, sakallı ve peruklu dostlarımızın kullandığı perdeli kemerden odaya girdik. Oda dün geceden sonra düzeltilmişti, iskemleler toplanmış, masalar katlanmıştı. Pencerelelerden gün ışığı içeriye sızıyordu.

"Lamba buradaydı" dedi papaz. "Yerde cam kırıkları vardı ama süpürdük. Sanırım polis raporunu gördünüz."

Bir şey söylemedim, çevreye bakındım. "Polisle birlikte çalışıyorsunuz, değil mi?"

Sorgulamıyordu. Yalnızca emin olmak istiyordu. Ama bir şey beni durdurdu. Belki Eddie Koehler'le yaptığım konuşma.

"Hayır" dedim. "Polis değilim."

"Ya. Öyleyse ilginizin nedeni..."

"Dün gece buradaydım."

Papaz konuşmaya devam etmemi bekleyerek yüzüme baktı. Çok sabırlı bir genç olduğunu düşündüm. Söyleyeceklerimi duymak istediğini seziyordum. Bu özellik bir papaz için yararlı bir şeydi.

"Eskiden polistim. Şimdi özel detektifim." Bu belki teknik olarak doğru değildi ama doğruya çok yakındı. "Dün gece bir müşteri adına buradaydım, müşterimin fidye için tutulan malları karşılığında para vermek üzere."

"Anlıyorum."

"Diğer taraf, müşterimin malını çalanlar değiş-tokuş için burayı seçtiler. Ateş eden de onlardı."

Papaz tekrar, "Anlıyorum" dedi. "Kimse... vuruldu mu? Polis kan izi var mı diye baktı. Bütün yaralar kanar mı bilmiyorum."

"Kimse vurulmadı. Yalnızca iki el ateş edildi ve ikisi de tavana edildi."

Papaz içini çekti. "Bu çok rahatlatıcı. Şey, Bay... eee"

"Scudder. Matthew Scudder."

"Ben de Nelson Fuhrmann. Daha önceden birbirimizi tanıtmayı unuttuk galiba." Elini çilli alnında gezdirdi. "Söylediklerinizden polisin bu konuyu bilmediğini çıkarıyorum."

"Bilmiyorlar."

"Ve bilmemelerini tercih ediyorsunuz."

"Bilmeseler işler kesinlikle daha basit olur."

Papaz düşündükten sonra başını salladı. "Benim de onlara söyleyeceğimden kuşkuluyum" dedi. "Buraya tekrar geleceklerini sanmam. Önemli bir suç değil."

"Bir polis işin peşini bırakmayabilir. Ama onlardan haber almazsanız şaşırmayın."

"Bir dosya hazırlayacaklar, hepsi bu kadar" dedi. Tekrar içini çekti. "Peki, Bay Scudder, ziyaretinizden polisin haberdar olma riskini aldığınıza göre önemli bir nedeniniz olmalı. Ne bulmayı umut ediyorsunuz?"

"Kim olduklarını bilmek isterdim."

"Haydutların mı?" Güldü. "Onlara başka ne demek gerektiğini bilmiyorum. Polis olsaydım belki tacizciler derdim."

"Günahkârlar diyebilirsiniz."

"Ah ama hepimiz, öyle değil miyiz?" Bana gülümsedi. "Kim olduklarını bilmiyor musunuz?"

"Hayır. Kılık değiştirmişlerdi, peruklar ve takma sakallar, bu yüzden neye benzediklerini bile bilmiyorum."

"Size nasıl yardım edebilirim ki? Kiliseyle bağlantılı olduklarını sanmıyorsunuz, değil mi?"

"Olmadıklarına eminim. Ama burayı seçtiler, Peder Fuhrmann ve..."

"Bana Nelson deyin."

"...ve bu da kiliseyi ve özellikle bu odayı iyi bildiklerini düşündürüyor. Polis zorla girildiğine dair bir şey buldu mu?"

"Sanmıyorum, hayır."

"Kapıya bakmamda bir sakınca var mı?" Dış merdivene açılan kapının kilidini inceledim. Zorlama varsa bile göremedim. Başka hangi kapının dışarıya açıldığını sordum, papaz beni kapılara götürdü ama hiçbirinde yasadışı giriş izi yoktu.

"Polis kapının açık bırakılmış olacağını söyledi" dedi.

"Yalnızca hasar olsaydı mantıksal bir tahmin olurdu. Birkaç çocuk rastlantıyla kapının açık olduğunu görür, içeriye girer, ortığı biraz dağıtır. Ama bu planlı bir şeydi. Günahkârlarımızın kapının daima açık bırakıldığına güvendiğini sanmıyorum. Yoksa hiç kilitlemez misiniz?"

Papaz başını iki yana salladı. "Hayır, her zaman kilitleriz. Böyle doğru dürüst bir çevrede bile kilitlemek zorundayız. Dün gece polis geldiğinde iki kapı açıktı, bu ve arkadaki kapı. İkisini birden açık bırakmamız kesinlikle mümkün değil."

"Biri açıksa öbürü anahtar olmadan içeriden açılabilir."

"Ah, elbette. Gene de..."

"Ortalıkta çok fazla anahtar olmalı, peder. Birçok cemaat güruhunun burayı kullandığına eminim."

"Kesinlikle" dedi. "Kendi amaçlarımız için kullanmadığımız zamanlar salonumuzu kullanılmayı işimizin bir parça olarak görüyoruz. Aldığımız kira da gelirimizin büyük bir kısmını oluşturuyor."

"Demek ki bodrum geceleri sık sık kullanılıyor."

"Ah, kesinlikle öyle. Bir bakalım, her Perşembe akşamı AA bu odada toplanıyor ve bir Al-Anon grubu Salı günleri kullanıyor, bu gece burada olacaklar, düşününce aklıma Peki Cumaları, Cuma günleri kim var? Burası birkaç aydır sürekli kullanılıyor. Prova yapan küçük bir tiyatro grubumuz vardı, aylık bir izci toplantısı vardı, hepsi bir araya gelince, şey, birçok farklı grup kiliseye girebiliyor görüyorsunuz ki."

"Ama Pazartesi geceleri burada toplantı yok."

"Hayır. Üç ay önceye kadar Pazartesileri bir kadın bilinç yükseltme grubu toplanıyordu ama sanıyorum birbirlerinin evlerinde toplanmaya karar verdiler." Başını yana eğdi. "Şeylerin, eee, günahkârların dün gece buranın boş olduğunu bilecek durumda olmaları gerektiğini öne sürüyorsunuz sanırım."

"Böyle düşünmüştüm."

"Ama arayıp sorabilirler de. Herkes arayıp salonla ilgilenmiş gibi davranabilir ve boş olup olmadığını sorar."

"Böyle bir telefon aldınız mı?"

"Ah, bu telefonlar sürekli gelir" dedi. "Hatırlamaya değecek bir şey değil."

Kadın, "Neden sürekli buraya gelip duruyorsun?" diye sordu. "Herkes Mickey Mouse'u soruyorsun."

"Kimi?"

Kadın güldü. "Miguelito Cruz. Miguelito, Küçük Michael anlamına gelir, biliyor musun? Küçük Mickey. İnsanlar o Mickey Mouse der. En azından ben derim."

Dördüncü Cadde'de, çiçekçiyle resmi kıyafetler satan bir dükkân arasına sıkışmış bir Portoriko harındaydık. Benschur's'teki Luteran kilisesinden sonra şehre dönmek niyetiyle N trenine binmiş ama tam tersine kendimi Sunset Park'ta Elli Üçüncü Sokak'ta bulmuştum. Gün boyunca yapacak bir işim yoktu. Skip için yapabileceğim mantıksal bir şey olmadığı için Tommy Tillary'den aldığım ücreti hak etmeyi düşündüm.

Kaldı ki öğle olmuştu ve bir tabak fasulyeyle pilav fikri iyi görünüyordu.

Görünüşü kadar tadı da iyiydi. Soğuk bir birayla yemeğimi yedikten sonra tatlı olarak tart istedim ve birkaç fincan espresso içtim. İtalyanlar espressodan yüksük kadar veriyor ama Portorikolular fincanı tam dolduruyor.

Sonra o bar senin bu bar benim dolaşarak bira içtim. Şimdi de neden Mickey Mouse'la ilgilendiğimi öğrenmek isteyen bu kadınla tanışmıştım. Kadın otuz beş yaşlarında, koyu renk saçlı ve gözlüydü. Yüzünde sesindeki sertliğe eş bir sertlik vardı. Sigara ve içkiden kalınlaşmış sesi camı çatlatacak türdeydi.

Gözleri büyük ve yumuşaktı, vücudunda da gözlerine uygun olarak yumuşaklığını akla getiren bir hava vardı. Her tarafı rengârenkti. Saçları çingene pembesi bir eşarpla örtülmüştü, buluzu elektrik mavisiydi, pantolonu kanarya sarıydı, yüksek topuklu ayakkabıları turuncuydu. Bluzunun açık üst düğmelerinden iri göğüsleri görünüyordu. Cildi bakır rengindeydi ama sanki içeriden aydınlatılmış gibi bir canlılığı vardı.

"Mickey Mouse'u tanıyor musun?" diye sordum.

"Elbette tanıyorum. Çizgi filmlerde sürekli görürüm. Komik bir faredir."

"Ben Miguelito Cruz'u kastediyorum. O Mickey Mouse'u tanıyor musun?"

"Hayır."

"Polise benziyorsun, polis gibi hareket ediyorsun, polis gibi sorular soruyorsun."

"Eskiden polistim."

"Hırsızlık yaptığın için seni attılar mı?" Gülünce ortaya birkaç altın dişi çıktı. "Rüşvet almak mı?"

Başımı iki yana salladım. "Çocukları vurmam" dedim.

Daha da yüksek sesle güldü. "Olmaz" dedi. "Bunun için seni atmazlar. Seni terfi ettirirler, şef yaparlar."

Konuşmasında hiç aksan yoktu. Brooklyn'de doğup büyümüştü. Ona tekrar Cruz'u tanıyıp tanımadığını sordum.

"Neden?"

"Unut gitsin."

"Ne?"

"Unut gitsin" diyerek hafifçe dönüp biramı içmeye devam ettim. Bunu böyle bırakmayacağını tahmin ediyordum. Göz ucuyla ona bakıyordum. Kamışla renkli bir şey içiyordu, ben izlerken içeceğini bitirdi.

"Hey" dedi. "Bana bir içki alır mısın?"

Ona baktım. Koyu renk gözlerinde tereddüt yoktu. Dünyaya evrensel bir onaylamama bakışıyla bakan somurtkan ve şişman barmene işaret ettim. Adam kadın her ne içiyorsa ondan getirdi. Bunu yapması için barın arkasındaki şişelerin çoğunu kullanması gerekti. İçkiyi kadının önüne koyup bana baktı, ben de başka istemediğimi göstermek için elimi bardağın üstüne koydum.

"Onu çok iyi tanırım" dedi kadın.

"Öyle mi? Gülümsediği olur mu?"

"Barmeni kastetmedim. Mickey Mouse demek istiyorum.

"Hı-hı."

"Ne demek istiyorsun 'hı-hı'yla? O bir bebektir. Büyüdüğü gelip beni görebilir. Büyürse."

"Bana onu anlat."

"Anlatacak ne var?" içkisini yudumladı. "Herkes ne kadar sert ve akıllı olduğunu göstermek için başını belaya sokar. Ama o kadar sert değildir ve o kadar akıllı da değildir." Gözlerindeki ifade yumuşadı. "Ama güzel oğlandır. Her zaman şık giyinir, saçlarını hep düzgün tarar, hep tıraş olur." Eliyle yanağını okşadı. "Düzdür, anlıyor musun? Biraz kısadır ama çekicidir, uzanıp kucaklamak ister insan, kaldırıp eve götürmek ister."

"Ama hiç yapmadın, değil mi?"

Kadın tekrar güldü. "Hey, adamım, başım yeterince dertte zaten."

"Başını derde mi sokardı?"

"Onu eve götürseydim, 'Ne yapsam da bu orospuyu sokaklarda çalıştırabilsem?' diye düşünürdüm."

"Adam pezevenk mi? Hiç duymamıştım."

"Pempe şapkalı ve Eldorado'lu bir pezevenği düşünüyorsun, unut gitsin." Güldü. "Mickey Mouse böyle olmak ister. Bir keresinde yeni bir kız buldu, Santurce'den yeni gelmiş, Santurce yakınlarındaki bir köyden, anlıyor musun? Çok toy ve hiç de Senorita Einstein değil, tamam mı? Kızı çalıştırmaya başladı, anlarsın, evinde çalışıyor, günde bir iki adam alıyor, adamları Mickey Mouse bulup getiriyor."

" 'Hey, Joe, kız kardeşimi düzmetmek ister misin?' "

"Aksanı çok kötü yaptın, adamım. Ama işi kapmışsın. İki hafta kadar çalıştı ve hasta oldu, uçağa atıldığı gibi adasına geri döndü. Pezevenk Mickey'nin hikâyesi de burada bitti."

Sonra kadın bir içki daha istedi, ben de bir bira almaya hazırdım. Kadın barmenden cips istedi. Cipsin tadı patates cipsiyle talaş arası bir şeydi.

Mickey Mouse'un sorununun bir şey kanıtlamaya çalışması olduğunu söyledi. Lisede birkaç arkadaşıyla Manhattan'a gidip Batı Village sokaklarında dövme için eşcinsel arayarak sertliğini kanıtlamıştı.

"O yemdi, biliyor musun? Ufak tefek ve hoş. Adamı bulduklarında ise deliye dönmüş, neredeyse o kendi elleriyle öldürecekmiş. Onunla gidenler ilk seferinde onun yürekli olduğunu söylediler ama sonra hiç beyni yok demeye başladılar." Başını iki yana salladı. "Bu yüzden onu hiç evime götürmedim" dedi. "Çekici ama ışıkları söndürdüğün zaman çekicilik yok olur, anlıyor musun? Bana fazla bir iyiliği dokunacağını düşünmedim." Boyalı tırnağını uzatarak çeneme dokundu. "Fazla çekici bir erkek istemez insan, anlıyor musun?"

Isınma turlarıydı bunlar, nedense uzatmak istemedim. Bunu anlayınca durduk yerde üzerime bir hüznün çöktü. Bu kadına verebileceğim bir şey yoktu, ne de onun bana verebileceği bir şey vardı. Adını bile bilmiyordum; tanışmış olsak bile adını hatırlayamıyordum. Tanıştığımızı sanmıyorum gerçi. Konuşmada geçen tek isim Miguelito Cruz ve Mickey Mouse'du.

Birinin daha adını söyledim, Angela Herrera'nın adını. Kadın Herrera'dan söz etmek istemiyordu. İyi adamdı, dedi. O kadar çekici ve o kadar akıllı değildi ama belki bu daha iyiydi. Ancak Herrera'dan konuşmak istemiyordu.

Ona gitmem gerektiğini söyledim. Bara para bıraktım ve barmene kadının bardağını doldurmasını söyledim. Kadın güldü, ya alay etmek ya da durumun komikliğinin keyfini çıkarmak için. Hangisi olduğunu bilmiyorum. Gülüşü sanki biri merdiven boşluğuna kırık camla dolu bir torba atmış gibi çıktı. Kahkahası kapıdan çıktığımda hâlâ devam ediyordu.

20

Otele döndüğümde Anita ve Skip'ten iki mesaj vardı. Önce Syosset'i aradım, Anita ve oğlanlarla konuştum. Anita'ya para kazandığımı çok yakında göndereceğimi söyledim. Oğlanlarla beyzbol ve yakında gidecekleri kamp hakkında konuştum.

Bayan Kitty'den Skip'i aradım. Telefonu başka biri açtı ve Skip'i çağırdı.

Skip, "Seninle görüşmek istiyorum" dedi. "Bu gece çalışıyorum. Daha sonra buraya gelebilir misin?"

"Olur."

"Şu anda saat kaç? Dokuza on mu var? İki saatten az bir süredir buradayım. Beş saat olmuş gibi hissediyorum. Matt, bak ne yapacağım, saat iki gibi kapatacağım. O saatte gel, birkaç tek atarız."

Mets'i seyrettim. New York'ta oynamıyorlardı. Chicago'daydılar sanırım. Ekrana bakıyordum ama aklımı oyuna veremedim.

Bir gece önceden kalma bira vardı. Maç sırasında biramı yudumladım ama bunun için de fazla istek duymuyordum. Maç bittikten sonra haberlerin yarısını izledim sonra televizyonu kapayarak yatağa uzandım.

Azizlerin Hayatları kitabını okudum, bir ara Azize Veronica bölümünü buldum, gerçekten yaşadığı hakkında kesinlik olmadığını ama Calvary'ye giderken İsa'nın yüzündeki teri bezle silen Kudüslü bir kadın olması gerektiğini ve İsa'nın Yüzündeki ifadenin beze çıktığını okudum.

Kadına yirmi yüzyıllık şöhret getiren hareketi gözümün önünde canlandırınca gülmem tuttu. İsa'nın yüzünü silmek için uzanan kadının Veronica Lake'e benzer bir yüzü ve saç biçimi vardı.

Oraya vardığımda Bayan Kitty kapalıydı, bir an Skip'in boş ver deyip eve gittiğini sandım. Sonra, çekili olmasına rağmen demir kapıda asma kilit olmadığını ve barın arkasında hafif bir ışığın yandığını fark ettim. Kepengi biraz aralayarak kapıya vurunca Skip gelip kapıyı açtı, sonra tekrar kapayıp anahtarı kilide soktu.

Yorgun görünüyordu. Omzuma hafifçe vurdu, beni gördüğüne sevindiğini söyledi, barın kapıya en uzak köşesine götürdü. Sormadan büyük bir bardak Wild Turkey doldurduktan sonra kendi bardağına da skoç koydu.

"Günün ilk içkisi" dedim.

"Öyle mi? Etkilendim doğrusu. Gerçi gün başlayalı daha iki saat on dakika oldu."

Başımı iki yana salladım. "Uyandığımdan beri ilk içkim. Biraz bira içtim ama onu da fazla içmedim." Burbonumdan içtim. İyi geldi.

"Evet, iyi, ben de aynı" dedi. "İçmediğim günler olur. Bira bile içmediğim günler olur. Bu nedir biliyor musun? Senin ve benim için içmek, seçtiğimiz bir şey. Bir seçim."

"İçkinin yapabileceğim en akıllıca seçim olduğunu düşünmediğim sabahlar var."

"Tanrım, hiç söyleme. Ama yine de bizim için bir seçim. Sen ve benle Billie Keagan gibi bir İnsan arasındaki fark da bu."

"Öyle mi düşünüyorsun?"

"Sen öyle düşünmüyor musun? Matt, adam sürekli içiyor. Örneğin dün geceyi ele al. Hepimiz, tamam, bizler sıkı içkicileriz ama dün gece fazla içmedik, değil mi? Çünkü içki bazen uygundur, bazen de değildir. Haklı mıyım?"

"Sanırım."

"Sonrası başka bir hikâye. Sonra insan rahatlamak, gevşemek istiyor. Keegan ise oraya gittiğimizde çoktan kelle olmuştu."

"Sonra bir kahraman oldu."

"Evet, bunu kabul etmek gerek. Ha, plaka, sen..."

"Çalıntı."

"Bok. Peki, bunu tahmin etmiştik."

"Elbette."

Skip içkisinden bir yudum aldı. "Keegan" dedi, "içmek zorunda. Ben her an vazgeçebilirim. Vazgeçmiyorum, çünkü bu meredin bende yarattığı etkiyi seviyorum. Ama her an vazgeçebilirim, sanırım sen de öylesin."

"Ah, öyle sanıyorum."

"Elbette öylesin. Keegan'a gelince, bilmiyorum. Bir insana alkolik demek istemem..."

"Bir insana söylenebilecek en kötü şeylerden biri."

"Sana katılıyorum. Öyledir demiyorum ve Allah biliyor ya, adamı seviyorum ama bence bir sorunu var." Doğruldu. "Boş ver gitsin. İsterse Allahın belası bir Bowery serserisi olsun. Haydi arkaya gel, yayılıp biraz rahatlayalım."

Büroda aramızdaki masanın üstünde iki viski şişesiyle Skip arkasına yaslanıp ayaklarını uzattı. "Plakayı kontrol ettin" dedi. "Çoktan üstünde çalışmaya başladın diye düşünüyorum."

Başımı salladım. "Brooklyn'e de gittim."

"Nereye? Dün gece gittiğimiz yere mi?"

"Kiliseye."

"Orada ne öğreneceğini düşündün? Biri cüzdanını yere düşürmüştür diye mi tahmin ettin?"

"Ne bulacağını asla bilemezsin. Çevreye bakınman gerekir."

"Sanırım. Ben nereden başlayacağımı bilemezdim."

"Herhangi bir yerden başlayabilirsin. Aklına gelen her şeyi yapabilirsin."

"Bir şey öğrendin mi?"

"Birkaç şey."

"Ne gibi? Boş ver, sen çalışırken tepende dikilmek istemem. Yararlı bir şey buldun mu?"

"Belki. Neyin yararlı olduğunu neyin olmadığını hemen anlayamazsın her zaman. Öğrendiğin her şey yararlıdır diye bakabilirsin. Örneğin direksiyonu kimin kullandığını görmemiş olsak bile, otomobilin çalıntı olduğunu bilmek bize bir şey anlatır."

"Hiç değilse otomobilin sahibini ekarte edebilirsin. Şimdi sekiz milyondan bir kişinin olamayacağını biliyorsun. Sahibi kimmiş? Yaşlı bir kadın mı?"

"Bilmiyorum ama Ocean Parkway'den çalınmış, bizi ilk gönderdikleri istiridyeli bardan fazla uzak değil."

"Brooklyn'de oturdukları anlamına mı gelir bu?"

"Ya da kendi otomobilleriyle oraya kadar geldiler, park ettiler ve gördüğümüz otomobili çaldılar. Ya da metroya bindiler, taksi tuttular. Ya da..."

"Yani çok fazla şey bilmiyoruz."

"Henüz değil."

Skip ellerini başının arkasına koyarak arkaya yaslandı. "Bobby o reklamdan tekrar çağrıldı" dedi. "İrkçiliğe karşı savaşta basketbol koçu. Yarın tekrar gitmesi gerek. Yeniden denemek istedikleri o ve dört kişi daha var."

"Bu iyi herhalde."

"Nasıl söyleyebilirim ki? Bu meslek öyle bir şey ki, televizyonda yirmi saniye görünebilmek için kışını yırtıyorsun. Bir ampul değiştirmek için kaç aktör gerekir biliyor musun? Dokuz. Biri merdivene çıkıp ampulü değiştirir, öbür sekizi de merdivenin altında durup, 'Orada ben olmalıydım!' diye düşünür."

"Fena değil."

"Eh, Sezar'ın hakkı Sezar'a, bu fıkrayı bana anlatan bizim aktördü." İçkisinden bir yudum aldı, tekrar geriye yaslandı. "Matt, dün gece tuhaftı. Dün gece çok tuhaftı."

"Kilisenin bodrumunda."

Başını salladı. "Şu kılıkları. Bir eksikleri, Arsak Palabıyıkyan burun, bıyık ve gözlüktü, hani şu çocukların taktıklarından, bilirsin. Çünkü böyle bir şeydi, gerçek görünmüyorlardı ama komik de değillerdi. Silah için komikliğini engelliyordu."

"Neden kılık değiştirsinler?"

"Onları tanımayalım diye. Bir insan neden kılık değiştirir?"

"Sen onları tanır mıydın?"

"Bilmiyorum. Onları kılık değiştirmeden önce görme şansım olmadı. Biz neyiz, Abbott ve Costello mu?"

"Bizi tanıdıklarını sanmıyorum" dedim. "Bodruma indiğim zaman içlerinden biri senin adını seslendi. Karanlıkta ama gözlerinin karanlığa alışması için yeterli zamanları olmuştu. Senle ben de birbirimize benzemiyoruz."

"Yakışıklı olan benim." Sigarasından bir nefes çekti, kocaman bir duman savurdu. "Nereye varmaya çalışıyorsun?"

"Bilmiyorum. Yalnızca onları tanımiyorsak neden kılık değiştirme zahmetine katlandıklarını merak ediyorum."

"Daha sonra bulmamızı zorlaştırmak için herhalde."

"Bence de. Ama neden onları arama zahmetine katlanacağımızı düşününler? Yapabileceğimiz fazla bir şey yok. Anlaşmayı yaptık, defterlerin karşılığında para verdik. Bu arada defterleri ne yaptın?"

"Yaktım, dediğim gibi. Ne demek istiyorsun yapabileceğimiz hiçbir şey yok demekle? Onları yataklarında öldürebilirdik."

"Kesinlikle."

"Doğru kiliseyi bulur, sunağın dibine bokumuzu bırakır sonra Dominic Tutto'ya onların yaptığını söyledik. şimdi düşünüyorum da, bayağı çekici geldi. Adamları yakala Kasap'tan. randevu al. Belki otomobili çalma nedenleriyle kılık değiştirme nedenleri aynıydı. Çünkü adamlar profesyonel."

"Sana tanıdık geldiler mi, Skip?"

"Peruk ve sakalın ötesinden mi demek istiyorsun! Bilmiyorum ki. Seslerini tanımadım."

"Evet."

"Onlarda bana tanıdık gelen bir yan vardı ama ne olduğunu bilmiyorum. Belki hareket tarzları. Evet, bu."

"Ne demek istediğini anlıyorum galiba."

"Hareketler tasarrufluymdu. Ayakları çok hafifti bile diyebilir insan." Güldü. "Onları çağıralım, dansa gitmek isteyip istemediklerini soralım."

Bardağım boşalmıştı. İçine biraz burbon koydum, arkama yaslandım ve yavaşça yudumladım. Skip sigarasını bir kahve fincanında söndürdü ve kaçınılmaz olarak aynı şeyi yaptığımı görmek istemediğini söyledi. Görmeyeceği konusunda ona güvence verdim. Skip bir sigara daha yaktı, rahatlatıcı bir sessizlik içinde öylece oturduk.

Bir süre sonra Skip, "Bana bir şeyi açıklaman gerekiyor, kılıkları unut. Neden lambaya ateş ettiklerini anlat."

"Çıkışlarını sağlama almak için. Bizden bir iki adım önde olmak için."

"Peşlerinden koşacağımızı mı sandılar sence? Silahlı adamları arka bahçelerde kovalayacağımızı mı?"

"Belki karanlık olmasını istiyorlardı, böylece şanslarının daha yüksek olacağını düşündüler." Kaşlarımı çattım. "Yapması gereken tek şey bir adım atıp lambayı söndürmekti. Silah seslerinin en kötü yanı nedir bilir misin?"

"Evet, beni çok korkutur."

"Çok gürültü çıkarır. Bir profesyonelin öğrendiği ilk şey polis gelmesine neden olacak hiçbir şey yapmamaktır. Elinden geliyorsa yapmamaktır."

"Belki buna değeceğini düşündüler. Bir uyarıydı: 'Sakin karşılık vermeye çalışmayın.' "

"Belki."

"Biraz dramatik."

"Belki."

"Allah biliyor ya, yeterince dramatikti. Silahı bana doğrulttuğunda vurulacağımı sandım. Gerçekten böyle düşündüm. Sonra benim yerime tavana ateş edince altıma mı edeyim, kör mü olayım bilemedim. Sorun nedir?"

"Aman Allahım!" dedim.

"Ne oldu?"

"Silahı sana doğrulttu, sonra tavana iki el ateş etti."

"Gözden kaçırdığımız bir şey mi var? Sen neden söz ediyorsun?"

Bir elimi havaya kaldırdım. "Bir dakika düşün" dedim. "Onu lambaya ateş ederken düşünüyordum, bu yüzden atladım."

"Neyi atladın? Matt, anla..."

"En son ne zaman biri başka birine silah doğrulttu ama ateş etmedi? Ve tavana iki el ateş etti?"

"Aman Allahım!"

"Eee?"

"Güzel Allahım. Frank ve Jesse."

"Ne düşünüyorsun?"

"Ne düşüneneğimi bilmiyorum. Öyle çılgınca bir fikir ki İrlandalı gibi değillerdi."

"Morrissey'dekilerin İrlandalı olduğunu nereden biliyoruz?"

"Bilmiyoruz. Bir tahmin yalnızca. O mendilden maskeler başış kutusundan para almalar ve sanki bütün bunların politik olduğuyla ilgili bir hava vardı. Aynı hareket tasarrufu vardı, biliyor musun? Çok kesindiler, fazladan tek bir adım bile atmadılar, tüm soygunu biri koreografisini yapmış gibi gerçekleştirdiler."

"Belki de dansçıdırlar."

"Doğru" dedi. "Haydutlar Balesi '75. Hâlâ kafamda bir yere oturtmaya çalışıyorum. Kırmızı mendil takmış iki palyaço Morrissey kardeşlerin elli papelini alıyor, sonra Kasapyan'la beni... hey, aynı miktar. Gizli bir model ortaya çıkmaya başladı."

"Morrisseyler'den ne kadar aldıklarını bilmiyoruz."

"Hayır ve kasada ne kadar olduğunu onlar da bilmiyorlardı ama ortaya bir model çıkıyor. Ben buna yazıyorum. Ya kulakları? Dün gece kulaklarının resmini çizdin? Frank ve Jesse'in kulakları mıydı?" Gülmeye başladı. "Söylediklerime ben bile inanamıyorum. 'Frank ve Jesse'in kulakları mıydı?' Başka bir dilden tercüme edilmiş bir cümle gibi. Onlar mı?"

"Skip, onların kulaklarına hiç dikkat etmedim."

"Detektiflerin sürekli çalıştıklarını sanırdım."

"O sırada ateş hattından nasıl çıkacağımı düşünüyordum. Bir şey düşünüyorsam tabii. Onlar adildi, Frank ve Jesse. Dün gece de adıldılar."

"Adil ve daha sıcak. Gözlerini gördün mü?"

"Rengini görmedim."

"Değiş-tokuşu yapanın gözlerini görecektir kadar yakındaydım. Ama görmüşsem bile dikkat etmedim. Bir şey değiştirmez ya. Morrisseyler'de konuşurlar mı?"

"Sanmıyorum."

Gözlerini kapadı. "Hatırlamaya çalışıyorum. Olay tümüyle bir pantomim gibiydi. İki el ateş, sonra onlar kapıdan çıkana kadar sessizlik."

"Ben de böyle hatırlıyorum."

Skip ayağa kalktı, odada dolanmaya başladı. "Çılgınlık bu" dedi. "Hey, belki samanlıkta iğne aramaktan vazgeçmemiz gerekir. İçeriden yapılan bir iş değil bu. Cehennem Mutfağı'ndaki barları soymakta uzmanlaşmış cüretkâr bir çete var elimizde. Yerel İrlanda çetesi değil, onlara ne diyorlardı..."

"Westy'ler. Hayır, olsa duyardık. Ya da Morrissey duyardı. Onların ilgisi olsa, koyduğu ödül yüzünden birkaç gün içinde kokusu çıkardı." Bardağımlı alıp içtim. Tanrım, o anda o kadar iyi geldi ki. Onları bulmuştuk, bulduğumuzu biliyordum. Bir saat öncesinden daha çok şey bilmiyordum ama onları enseleyeceğimi biliyordum artık.

"Bu yüzden kılık değiştirdiler" dedim. "Ah, zaten görülmüşlerdi, bu yüzden onlara bakmamızı istemediler. Hata yaptılar. Onları yakalayacağız."

"Tanrım, şu haline bak, Matt. Alarm çaldığında deliye dönen bir köpek gibisin. Onları nasıl yakalayacaksın? Kim olduklarını hâlâ bilmiyorsun."

"Frank ve Jesse olduklarını biliyorum."

"Ne olmuş? Morrisseyler uzun süredir Frank ve Jesse'yi bulmaya çalışıyor. Aslında seni onları bulmak için tutmak istediler. Şimdi bu güveni nereden buluyorsun?"

Wild Turkey'den biraz daha alıp, "Bir otomobile dinleyici koyduğun zaman iki otomobile ihtiyacın olur. Biri işe yaramaz ama iki otomobile sinyali üçgene alarak saptayabilirsin" dedim.

"Bir şey anlamadım."

"Tam olarak aynı şey değil ama yakın. Onları Morrisseyler'de gördük ve Bensonhurst'teki o kilise bodrumunda gördük. Bu iki referans noktası. Şimdi onları üçgene alabilirsek bulabiliriz. Tavandaki iki mermi, bu onların alamet-i farikaları. Böyle bir imza atmakla adeta yakalanmak istediklerini düşünüyor insan."

"Evet, onlara acıyorum" dedi. "Bahse girerim donlarına ediyorlardır. Şimdiye kadar bu ay yalnızca yüz papel alabildiler. Bilmedikleri tek şey, 'Buldog' Matt Scudder'in peşlerinde olduğu, zavallı orospu çocukları paranın bir kuruşunu bile harcayamayacaklar."

21

Telefon beni uyandırdı. Doğrudum, gün ışığıyla gözlerimi kırıştırdım. Telefon çalmaya devam ediyordu.

Açtım. Tommy Tillary, "Matt, o polis buradaydı" dedi. "Buraya geldi, buna inanabiliyor musun?"

"Nereye?"

"Büroya, ben bürodayım. Onu tanırsın. Hiç değilse o seni tanıdığını söyledi. Bir detektif, pek nazik olmayan bir adam."

"Kimden söz ettiğini bilmiyorum, Tommy."

"Adını unuttum. Dedi ki..."

"Ne dedi?"

"İkinizin benim evimde birlikte olduğunuzu söyledi."

"Jack Diebold."

"Evet, o. Öyleyse haklı. Benim evime birlikte mi gittiniz?"

Şakaklarımı ovaladım, uzanıp saatime baktım. Onu birkaç dakika geçiyordu. Ne zaman uyuduğumu çıkarmaya çalıştım.

"Oraya birlikte gitmedik" dedim. "Ben oradayken Jack geldi. Onunla yıllar önceden tanışıyorum."

Hiç yararı yoktu. Skip'i, Frank'la Jesse'in artık ödünç aldıkları bir zamanı yaşadıklarına ikna ettikten sonrasını hiç hatırlamıyordum. Belki dosdoğru eve gitmişim, belki de güneş doğana kadar onunla içki içmiştim. Bunu bilmenin hiç yolu yoktu.

"Matt, adam Carolyn'i rahatsız ediyor."

"Onu rahatsız mı ediyor?"

Kapım kilitliydi. Bu iyi bir işaretti. Kapıyı kilitlemeyi hatırlamışsam, demek ki o kadar kötü halde değildim. Öte yandan pantolonum iskemlenin üstüne atılmıştı. Dolaba asılmış olsa daha iyi olurdu. Ama yere de fırlatılmamıştı ya da pantolonumla yatmamıştım. Büyük detektif, ipuçlarını buluyor, dün gece ne kadar kötü olduğunu anlamaya çalışıyor.

"Onu rahatsız ediyor. Birkaç kez aramış ve bir kez evine gitmiş. Üstü kapalı imalar, bilirsin, beni koruyor falan gibi Matt, Carolyn çok rahatsız oldu, ayrıca büroda da benim için zararlı sonuçları var."

"Bunu anlayabiliyorum."

"Matt, anladığım kadarıyla onu eskiden beri tanıyorsun. Ensemden çekilmesini sağlayabilir misin?"

"Tommy, bunu yapamam. Bir polis bir cinayet soruşturmasında eski bir arkadaşına iyilik olsun diye bazı şeylerden vazgeçmez."

"Ha, sıradışı bir şey önermek istemem, Matt. Beni yanlış anlama. Ama cinayet araştırması bir şey, taciz başka şey, öyle değil mi?" Bana cevaplama şansı vermedi. "Olay şu, adam peşimi bırakmıyor. Kafasında benim alçak bir insan olduğuma inanmış, anlıyor musun, onunla konuşamaz mısın? Ona iyi insan olduğumu söyle."

Jack'e Tommy hakkında ne söylediğimi hatırlamaya çalıştım. Hatırlayamadım ama karakterine kefil olmakla ilgili bir şey olamazdı.

"Bana bir iyilik yap, Drew'la da konuş, olur mu? Dün senden haber alıp almadığımı soruyordu, bir şey bulup bulmadığını. Benim için çok çalıştığını biliyorum, Matt, bunu Drew'a da anlatır mısın? Onu bilgilendir, ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Elbette, Tommy."

Telefonu kapattıktan sonra musluktan aldığım suyla iki aspirin yuttum. Duş yaparken farkında olmadan Jack Qiebold'la Tommy'nin tepesinden çekilmesi için konuşmaya çalışacağımı kabul ettiğimi anladım. Orospu çocuğunun telefonda insanları ikna etmede ne kadar usta olduğunu ilk kez kavradım. Aynen herkesin söylediği gibiydi. Telefonda çok ikna ediciydi.

Dışarıda hava açıktı, güneş olması gerekenden daha parlaktı. Hızlı bir tek atmak için McGovern'a uğradım. Köşedeki İcadından bir gazete aldım, ona bir dolar verdim ve dualarıyla uzaklaştım. Onun dualarını kabul ederim. Alabileceğim her tür yardıma ihtiyacım vardı.

Kızıl Alev'de kahve ve tost alıp gazete okudum. Skip'in bürosundan çıkışımı hatırlayamamak beni rahatsız ediyordu. Çok kötü olmamam gerektiğini düşündüm, çünkü fazla akşamdan kalmış gibi bir halim yoktu ama ille de arada bir bağlantı olması gerekmezdi. Dibine kadar içtikten sonra bazen sabah kendimi çok iyi hissederek ama büyük bir hafıza boşluğuyla uyanırdım. Bazen de canımın içki istemediği ve aşırıya kaçmadığım gecelerin ertesinde bütün gün yataktan çıkmazdım ama unutkanlık olmazdı.

Boş ver gitsin. Unut.

Bir kahve daha istedim ve Frank ve Jesse dediğimiz iki adamı kısaç içine almayla ilgili söylediklerimi düşündüm. Hissettiğim güveni hatırlıyordum ve bu güveni nasıl duyduğumu merak ettim. Belki bir plan yapmıştım, belki parlak bir fikir aklıma gelmişti ve onları nasıl bulacağımı biliyordum. Sonradan unuttuğum bir düşünceyi yazmışımdır belki diye not defterime baktım. Şansım yoktu. Sunset Park'taki bardan çıktuktan sonra hiçbir şey yazmamıştım.

Ama oradaki yazılarım duruyordu: Mickey Mouse ve Village'da ergenlik çağında kabadayılık kariyeriyle ilgili bilgiler. İşçi sınıfından birçok yeni yetme bu mesleğe yöneliyor, bir öfkeyle hareket ettiklerini, bu süreç içinde erkekliklerini kanıtladıklarını düşünüyorlar. Hiç farketmedikleri bir şey ise red ettikleri bir parçalarını ebediyen öldürdükleri. Bazen iyice azıyor, bir eşcinseli sakatlıyor ya da öldürüyorlardı. Buna benzer olaylarda birkaç tutuklama yapmıştım ve her olayda da gençler başlarının gerçekten belada olduğunu, polislerin onların tarafında olmadığını, yaptıklarından dolayı içeri atılabileceklerini anlayınca çok şaşırılmışlardı.

Defterimi cebime sokmadan tekrar içindekilerin üzerinden geçtim, sonra telefona bozuk para attım. Drew Kaplan'ın numarasına bakıp çevirdim. Bana Mickey Mouse'u anlatan kadını düşündüm ve böyle bir sabahta parlak renkli giysilerini görmek zorunda olmadığımı memnun oldum.

Kız beni Kaplan'a bağlayınca, "Scudder" dedim. "İşe yarar mı bilmiyorum ama arkadaşlarımızın kilise korosunda olmadığını kanıtlayan küçük bir kanıtım daha var."

Daha sonra uzun bir yürüyüşe çıktım. Dokuzuncu Cadde'den yürümeye başlayarak John Kasapyan'a merhaba demek için Bayan Kitty'ye uğradım ama uzun kalmadım. Kırk İkinci Sokak'ta bir kiliseye girdim, sonra kent merkezine doğru yürümeye devam ederek Port Authority otobüs terminali, Cehennem Mutfağı ve Chelsea'den Village'a doğru ilerledim. Et paketleme bölgesinden geçerken Washington ile On Üçüncü caddelerinin köşesindeki bir kasap barına uğradım. Kısa bira bardaklarından bira içen, kanlı önlükler takmış adamların yanında durdum. Dışarıya çıktım ve çelik kancalara takılmış kuzu ve dana etlerini izledim. Güneşin altında etlerin çevresinde sinekler vızıldıyordu.

Biraz daha yürüyerek Jane ile Dördüncü caddelerin köşesindeki Köşe Bistro'da bir içki içtim, Hudson'daki Kurabiye Bar'da bir tane daha aldım. Beyaz At'ta bir masaya oturarak hamburger ve bira istedim.

Bütün bunları yaparken kafamın içinde düşünceler dönüp duruyordu.

Yemin ederim, ben de dahil olmak üzere kimse bütün bunlardan bir şey çıkarabilir mi bilmiyorum. İzlediğim filmlerde kahramanlardan biri bir olayı nasıl çözdüğünü, her bir ipucunu nasıl değerlendirdiğini ve sonunda herşeyin nasıl mantıklı bir çözüme ulaştığını anlatabilir ve bu da bana tamamen akla uygun gelir.

Ama benim işimde pek böyle olmaz. Polis teşkilatındayken karşılaştığım olayların çoğu (eğer bir çözüme doğru giderlerse) iki yoldan birini izleyerek ilerlerlerdi. Ya birden yepyeni bir bilgi ortaya çıkana kadar cevabı bilmezdim ya da yapılan işi kimin yaptığını baştan beri bilirdim ve gereken tek şey bunu mahkemede kanıtlamak için yeterli delil bulmak olurdu. Gerçekten bir çözüm bulmak için çalıştığım küçük bir yüzdede ise, o zaman da anlamadığım, şimdi de anlamadığım bir süreç içinde çözüme ulaşırdım. Elimdekilere bakar, bakar, bakardım ve aniden bilgileri yeni bir ışıkla görür, çözümü bulurdum.

Hiç yapboz yaptınız mı? Bir an gelir tıkanıp kalırsınız, parçaları elinize alıp elinizde çevirirsiniz, sonunda yüzlerce kez elinize alarak oraya buraya çevirdiğiniz, şuraya buraya koyduğunuz parça olduğunu anlarsınız. Bu parça tam yerine oturur, bir dakika önce denediğiniz yere oturur, mükemmel uyar, daha baştan belli olması gereken bir şekilde uyar.

Beyaz At'ta bir masada otuyordum; birinin baş harflerini kazıdığı bir masada, cilasının oradan buradan sıyrıldığı koyu kahverengi bir masada. Hamburgerimi bitirmiştım, biramı bitirmiştım, içinde burbon olan kahvemi içiyordum. Kafamdan görüntü ve bilgiler geçmeye başladı. Nelson Fuhrmann'ın kilise bodrumunu kullanan insanlar hakkında Konuşmasını duydum. Billie. Keegan'ın kabından bir plağı Çıkarıp pikaba yerleştirdiğini gördüm. Bobby Ruslander'ın mavi düdüğü dudaklarının arasına yerleştirmesini izledim. Sarı peruklu günahkârın, Frank ya da Jesse, homurdanarak il yaları çekmeyi kabul edişini gördüm. Hemşire Fran'la Quare Fellow'u izledim, sonra o ve arkadaşlarıyla birlikte Bayan Kitty'ye gittim.

Bir an cevabı bilmiyorken bir sonraki an yanıtıyor hale geldim.

Bunun olması için bir şey yaptığımı söyleyemem. Bir şey bulmaya çalışmadım. Yapbozun parçalarını elime alıyor, o yöne bu yöne çeviriyordum ve birden bütün parçalar yerine oturdu zorlamadan ve değiştirilemez bir biçimde yapboz bitti.

Bütün bunları dün gece düşünmüş müydüm, hatırlamadığım zaman diliminde düşüncelerim Penelope'nin goblen örtüsü gibi tamamlanmış mıydı? Sanmıyorum, gerçi hatırlanamayan zaman boşluklarında hep böyle olur. Gene böyle olmuştu sanki. Cevaplar o kadar açıktı ki. Yapbozda nasıl hemen görmemiş olduğunuza inanmadığınız kadar cuk oturan bir parça gibi. O kadar açıktı ki, zaten bildiğim bir şeyi keşfediyordum sanki.

Nelson Fuhrmann'ı aradım. Papaz benim istediğim bilgiye sahip değildi ama sekreteri bana bir telefon numarası verdi ve konuştuğum kadın bazı sorularımı cevaplandırdı.

Eddie Koehler'e telefon etmek üzere davranmışken Altıncı Bölge'den yalnızca birkaç blok ötede olduğumu hatırladım. Oraya kadar yürüdüm, Eddie'yi masasında buldum ve ona bir gün önce aldığım şapkanın geri kalanını kazanma şansı olduğunu söyledim. Eddie masasından kalkmadan birkaç telefon etti ve oradan çıktığımda defterimde birkaç bilgi daha yazılıydı.

Köşedeki bir telefon kulübesinden telefonlarımı ettikten sonra Hudson Caddesi'ne yürüyüp bir taksiye bindim. On Birinci Cadde'yle Elli Birinci Sokak'ın köşesinde indim ve nehre doğru yürümeye başladım. Morrisseyler'in önünde durdum ama ne kapıya vurdum ne de zili çaldım. Bunun yerine alt kattaki tiyatronun Posterine baktım. The Quare Fellow artık oynamıyordu. Bir sonraki gece John B. Keane'nin bir oyunu başlayacaktı. Adı The Man from Clare idi. Başrolü oynayan aktörün bir resmi vardı. Adamın saçları kıvrıkcık ve kızıldı, dalgın bir yüzü vardı.

Tiyatronun kapısını açmaya çalıştım. Kilitliydi. Kapıya vurdum, kimse cevap vermeyince birkaç kez daha vurdum. Sonunda kapı açıldı.

Yirmi beş yaşlarında çok kısa boylu bir kadın, başını kaldırıp bana baktı. "Özür dilerim" dedi. "Gişe yarın öğleden sonra açılacak. Şu anda elemanımız yok, son provaları yapıyoruz ve..."

Ona bilet almak için gelmediğimi söyledim. "Yalnızca birkaç dakikanızı almak istiyorum" dedim.

"Herkes bunu istiyor ama benim vaktim yok." Kadın bu sözleri oyun yazarı onun için yazmış gibi teatral bir havayla söyledi. "Özür dilerim" dedi ilgisiz bir tavırla, "başka bir zaman konuşalım."

"Hayır, şimdi konuşmak zorundayız."

"Tanrım, neler oluyor. Siz polis değilsiniz, umarım. Ne yaptık, birine ödeme yapmayı mı unuttuk?"

"Üst kattakiler için çalışıyorum" dedim. "Benimle işbirliği yapmanızı istiyorlar."

"Bay Morrissey mi?"

"İsterseniz Tim Pat'i arayıp sorun. Adım Scudder."

Tiyatronun arka tarafından kalın sesli bir adam, "Mary Jean, neden bu kadar geciktin Allah aşkına?" diye seslendi.

Kadın gözlerini yuvarladı, içini çekti ve beni içeriye aldı.

İrlanda tiyatrosundan çıktktan sonra Skip'i evinden telefonla aradım, bulamayınca salona uğradım. Kasapyan jimnastik salonuna bakmamı önerdi.

Önce Armstrong'a gittim. Skip orada değildi ve hiç gelmemiști ama Dennis başka birinin geldiğini söyledi. "Bir adam seni arıyordu" dedi.

"Kim?"

"Adını söylemedi."

"Nasıl bir adamdı?"

Dennis biraz düşündü. "Polislerle soyguncular arasında bir tercih yapmam gerekirse" dedi düşünceli bir tavırla, "soyguncular tarafında değildi."

"Mesaj bıraktı mı?"

"Hayır. Bahşış de bırakmadı."

Broadway'de bir kafenin üstündeki jimnastik salonuna gittim. Bir iki yıl önce bir bowling yeri kapanmış ve yerine jimnastik salonu açılmıştı. Birkaç kişi ağırlık çalışıyordu. Terden sırsıklam olmuş siyah bir adam presle uğraşiyor, beyaz ortağı da yardım ediyordu. Sağ tarafta iri kıyım bir adam ağır bir torbayı her iki eliyle kaldırıyor.

Skip'i kas aletlerinin orada buldum. Gri eşofman altı giymiști ve üzerinde tişört yoktu. Ter içindeydi. Sırtındaki, omuzlarındaki ve kollarındaki kasları çalıştırıyordu. Birkaç metre ötesinde durarak onu seyrettim. Seslenince döndü, şaşırarak gülümsedi, yanıma gelmeden önce bir dizi ağırlık daha kaldırdı.

"Neler oluyor? Beni burada nasıl buldun?" diye sordu. "Ortağının tavsiyesi."

"Peki, zamanlaman iyi. Mola verebilirim. Dur sigaramı alayım."

Sigara içilebilen bir alan vardı orada, bir soğuk su makinesinin yanına birkaç iskemle konulmuştu. Skip sigarasını yaktıktan sonra, "Çalışmak işe yarıyor. Uyandığında başım çok kötüydü. Dün gece dibine kadar içtik, değil mi? Eve rahat gidebildin mi?"

"Neden, çok mu kötüydüm?"

"Benden daha kötü değildin. Kendini çok iyi hissediyordun. Konuştukların. Frank ve Jesse avcunun içindeydi, kışacı sıkıştırmaya hazırın."

"Biraz fazla iyimser olduğumu mu düşünüyorsun?"

"Hey, bu gayet iyi." Camel'ından bir nefes çaktı. "Bana gelince, tekrar insan olduğumu hatırladım. Kanım harekete geçti, ter zehri içimden atıyor, bunu fark ediyorum. Hiç ağırlık çalıştın mı, Matt?"

"Yıllardır hayır."

"Ama eskiden çalışırdın."

"Ah, yüz yıl kadar önce biraz boks yapabileceğimi düşünmüştüm."

"Ciddi misin? Boks mu yapardın?"

"Lisedeyken. Mahalledeki jimnastik salonuna takılmaya başladım, biraz ağırlık kaldırıyordum falan. Sonra bir iki maç yaptım ve yüzüme yumruk yemekten hoşlanmadığını keşfettim. Ayrıca ringte kendimi beceriksiz hissediyordum ve beceriksizdim ve bundan da hoşlanmadım."

"Böylece bunun yerine silah taşımaya izin verecekleri bir işe girdin."

"Ve bir rozetle bir cop."

Skip güldü. "Atlet ve boksör" dedi. "Bir de şimdiki halimize bak. Buraya gelmek için bir nedenin olmalı."

"Hı-hı."

"Eee?"

"Kim olduklarını biliyorum."

"Frank ve Jesse'in mi? Dalga geçiyorsun."

"Hayır."

"Kim? Nasıl bulabildin? Ve..."

"Bu gece takımı toplayabilir misin acaba? Kapanış saatinden sonra diyelim."

"Takım mı? Kimi kastediyorsun?"

"Geçen gece Brooklyn'e giderken birlikte olduğumuz herkesi. İnsan gücüne ihtiyacımız var ve yeni insanları bu işin içine katmakta bir yarar yok."

"İnsan gücüne mi ihtiyacımız var? Ne yapacağız?"

"Bu gece hiçbir şey ama bir savaş konseyi toplamak iyi olur. Senin için bir sakıncası yoksa."

Skip sigarasını küllüğe bastırdı. "Benim için sakıncası mı? Tabii ki yok. Kimi istiyorsun, Muhteşem Yediler'i mi? Hayır, biz beş kişiydik. Muhteşem Yediler Eksi İki. Sen, ben, Kasapyan, Keegan ve Ruslander. Bugün ne, Çarşamba mı? Nazik bir biçimde rica edersem Billie bir buçuk gibi kapar. Bobby'yi ararım, John'la konuşurum. Gerçekten kim olduklarını biliyor musun?"

"Gerçekten biliyorum."

"Yani kesin olarak mı biliyorsun yoksa..."

"Her şeyi" dedim. "Adlar, adresler, işler."

"Müthiş. Peki kimlermiş?"

"Bürona iki gibi gelirim."

"Seni orospu çocuğu. Ya gelirken bir otobüs çarparsa?"

"O zaman sır benimle birlikte ölür."

"Seni piç. Biraz daha çalışacağım. Kaslarını ısıtmak için sen de denemek ister misin?"

"Hayır" dedim. "İçki içmek istiyorum."

İçki içmedim. Bir bara baktım ama içerisi kalabalıktı ve otele döndüğümde lobide Jack Diebold oturuyordu.

"Sen olduğunu tahmin etmiştim" dedim.

"Çinli barmen beni tarif mi etti?"

"Filipinlidir. Bahşiş bırakmayan şişman yaşlı bir adamdı, dedi."

"Barda kim bahşiş verir?"

"Herkes."

"Ciddi misin? Ben masada bahşiş veririm. Barda ayakta dururken vermem. Kimsenin verdiği sanmıyordum."

"Hadi canım sen de. Nerede içiyorsun, Blarney Stone'da mı? Beyaz Gül'de mi?"

Jack bana baktı. "Komikliğin üstünde" dedi. "Pek enerjiksın."

"Bir iş üstündeyim."

"Ya!"

"Her şey yerine cuk oturduğu zaman nasıl olur bilirsin. Bu öğleden sonra böyle bir duygu yaşadım."

"Aynı işten söz etmiyoruz, değil mi?"

Ona baktım. "Sen bir şeyden söz etmiyordun ki" dedim. "Hangi iş... ha, Tommy, tamam. Hayır, ondan söz etmiyorum. O olayda çözecek bir şey yok."

"Biliyorum."

Günümün nasıl başladığını hatırladım. "Bu sabah beni aradı" dedim. "Senden şikâyet etmek için."

"Aradı demek."

"Onu rahatsız ediyormuşsun."

"Evet, sanki çok işime yarıyor da."

"Sana onun karakterini övmem, gerçekten iyi bir insan olduğunu söylemem gerekiyor."

"Bu doğru mu? Gerçekten iyi bir insan mı?"

"Hayır, tam bir orospu çocuğudur. Ama önyargılı konuşmamalıyım."

"Elbette. Kaldı ki o senin müşterin."

"Doğru." Bütün bu konuşmalar sırasında Jack iskemleden kalkmıştı ve otelin önündeki kaldırımda yürüyorduk. Köşede bir taksi şoförüyle bir çiçekçi aracının şoförü tartışıyorlardı.

"Jack, bugün neden beni görmeye geldin?" diye sordum.

"Yakınlardaydım ve seni düşündüm."

"Hı-hı."

"Elinde bir şey var mı diye merak ettim."

"Tillary konusunda mı? Onunla ilgili bir şey olacak değil ve bir şey bulsam bile... o benim müşterim."

"İspanyol çocuklarla ilgili bir şey buldun mu demek istemiştin." İcini çekti. "Çünkü mahkemede kaybedeceğimizden endişelenmeye başlıyorum."

"Cidden mi? Hırsızlığı itiraf etmelerini sağladın."

"Evet ama hırsızlığı kabul etmeleri yeterli değil. Savcılık cinayetle suçlamak istiyor ve mahkemede kaybedebiliriz."

"Evlerinde seri numarası belli çalıntı mallar buldunuz, parmak izleri var..."

"Biliyorum, biliyorum" dedi. "Mahkemede nasıl olur bilirsin. Birden çalıntı mallar kanıt olmaktan çıkar, çünkü aramada teknik bir kusur vardır, sen çalıntı bir daktilo bulmuşsun ama çalıntı bir hesap makinesi arama yetkin vardır, her ne halt ise. Parmak izlerine gelince, aylar önce Tillaryler'de mal taşırken bırakılmıştır, tamam mı? Akıllı bir avukatın sağlam bir iddianamedeki boşlukları nasıl bulacağını görebiliyorum. Düşündüm de, iyi bir kanıt bulursan bilmek isterdim. Gruz ile Herrera'yı içeri tıkmak müşterine de yardımcı olur, doğru mu?"

"Sanırım. Ama elimde hiçbir şey yok."

"Tek bir şey bile mi?"

"Görebildiğim kadarıyla öyle."

Sonunda onu Armstrong'a götürerek her ikimize de birkaç içki ısmarladım. Dennis'e sırf Jack'in tepkisini görmeyi için bir dolar bahşiş bıraktım. Sonra otelime döndüm, resepsiyona gece birde beni uyandırmaları için not bıraktım, garanti olsun diye saatimi de kurdum.

Duş yaptıktan sonra yatağımın kenarına oturarak şehre baktım. Gökyüzü kararıyordu, kobalt mavisi hızla siyaha dönüşüyordu.

Uzandım ama aslında uyumayı ummuyordum. Bundan sonra hatırladığım ilk şey telefonun çalması oldu. Telefonu açıp kapadığım anda saat çalmaya başladı. Giysilerimi giydim, yüzüme biraz soğuk su serptim ve paramı hak etmek için dışarıya çıktım.

22

Oraya vardığımda hâlâ Keegan'ı bekliyorlardı. Skip bir dosya dolabının üstünü bar haline getirmişti, üzerinde dört-beş içki şişesi ve buz kovası vardı. Yerdeki bir strafor buzluk soğuk bira doluydu. Kahve kalıp kalmadığını sordum. Kasapyan büyük olasılıkla mutfakta biraz olduğunu söyleyerek gidip kahve dolu plastik bir şişe, bir kupa, biraz krema ve şeker getirdi. Kendime sade kahve koydum ve nedense içine içki katmadım.

Kahveden bir yudum aldığım anda ön kapı çalındı. Skip açmaya gitti ve Billie ile geri döndü. Bobby, "Geç kaldın Billie Keegan" dedi, Kasapyan da Billie'nin Armstrong'da içtiği on iki yıllık Irish* in aynısından koydu.

Bir sürü şaka, takılma yapıldı. Sonra bir anda hepsi bitti, tekrar başlamadan ayağa kalkarak, "Hepinizle konuşmak istediğim bir konu var" dedim.

Bobby Ruslander, "Hayat sigortası" dedi. "Yani demek istiyorum ki, arkadaşlar, bunu hiç düşündünüz mü? Yani gerçekten bu konuda düşündünüz mü?"

"Skip'le ben dün gece konuşuyorduk, bir şey bulduk. Peruklu ve sakallı iki adam, onları daha önce gördüğümüzü keşfettik. Birkaç hafta önce, Morrisseyler'e geç saatte gelen adamlardı."

Bobby, "Mendilden maskeleri vardı" dedi. "Dün gece de peruk ve sakal takmışlardı, nasıl emin olabilirsiniz?"

Skip, "Onlardı" dedi. "İnan bana. Tavana iki el ateş. Hatırladın mı?"

Bobby, "Neden söz ettiğini bilmiyorum" dedi.

Billie, "Bobby ile ben onları Pazartesi gecesi uzaktan gördüm, sense hiç görmedin, öyle değil mi, John" dedi.

"Hayır, elbette görmedin, blokun öbür tarafındaydın. Soygun gecesi Morrissey'de miydin? Seni orada gördüğümü hatırlamıyorum."

Kasapyan Morrisseyler'e hiç gitmediğini söyledi.

Billie devam etti. "Demek üçümüzün hiç fikri yok. Aynı kişiler olduklarını söylüyorsanız, tamam. Hepsi bu mu? Çünkü eğer bir şey kaçırmamışsam, hâlâ kim olduklarını bilmiyoruz."

"Hayır, biliyoruz." Herkes bana baktı.

"Dün gece çok heyecanlandım, Skip'e onları yakaladığımızı, her iki işi de onların yaptığını bildiğimizi, tepelerine binmenin an meselesi olduğunu söylüyordum. Bunları bana söyleten Wild

Turkey'di aslında ama gerçek payı da yok değildi ve bugün şansım yaver gitti. Kim olduklarını biliyorum. Skip'le ben dün gece haklıydık, her iki işi de aynı kişiler yaptı ve kim olduklarını biliyorum."

Bobby, "Peki buradan nereye gidiyoruz?" diye sordu. "Şimdi ne yapacağız?"

"Bunu sonra konuşalım" dedim. "Önce size adamların kim olduklarını anlatmak istiyorum."

"Anlat bakalım."

"Adları Gary Atwood ve Lee David Cutler" dedim. "Skip onlara James kardeşlerdeki gibi Frank ve Jesse diyor ve aile benzerliği konusunda da haklı. Atwood ve Cutler kuzen. Atwood, Doğu Village'da, Dokuzuncu Sokak'ta B ve C arasındaki Alphabet City'de oturuyor. Cutler kız arkadaşıyla birlikte yaşıyor. Kız öğretmen ve Washington Heights'de oturuyor. Adı Rita Dönekyan."

Keegan, "Bir Ermeni" dedi. "Senin kuzenin olmalı, John. Komplo müthiş."

Kasapyan, "Onları nasıl buldun?" diye sordu. "Bu işi daha önce yapmışlar mı? Sabıka kayıtları mı var?"

"Kayıtları olduğunu sanmam" dedim. "Henüz bakmadım, çünkü bana önemli gelmedi. Herhalde sendika kartları vardır."

"Ha!"

"Aktörler Sendikası üyelik kartları" dedim. "Adamlar aktör."

Skip, "Dalga geçiyorsun" dedi.

"Hayır."

"Kör olayım, uyuyor. Tam uyuyor."

"Anladın mı?"

"Tabii ki anladım" dedi. "Aksanlar bu yüzden. Morrisseyler'e geldiklerinde bu yüzden İrlandalı gibi göründüler. Hiç ses çıkarmadılar, İrlandalıya benzeyen bir şey yapmadılar ama rol yaptıkları için İrlandalıları gibi duruyordu." Dönüp Bobby Ruslander'e öfkeyle baktı. "Aktörler" dedi, "Allahın belası aktörler soymuş beni."

Bobby, "Seni iki aktör soymuş" dedi. "Bütün meslek değil."

Skip, "Aktörler" dedi. "John, iki aktöre elli bin dolar ödedik."

Termo stan biraz daha kahve aldım. "Bunu düşünmeme ne yol açtı bilmiyorum" dedim. "Bu düşünce birden aklıma geldi. Ama aklıma geldiği anda kaynaklanabileceği bir sürü yer olduğunu anladım. Biri genel bir izlenimdi, biri rol yaptıklarına ilişkin sezgiydi. Morrisseyler'deki performanslarıyla Pazartesi gecesi seyrettiğimiz arasında büyük bir fark vardı. Her ikisinde de aynı iki kişi olduğunu anladığım anda tavırlarındaki fark değer kazandı."

Bobby, "Bununla neden aktör olduklarını düşündüğünü hâlâ anlayamadım" dedi. "Yalnızca kılık değiştirmiş insanlar olabilirler."

"Başka şeyler de vardı" dedim. "Profesyonel olarak davranışlarının bilincinde olan insanlar gibi hareket ediyorlardı. Skip, sen onların dansçı olabileceklerini, hareketlerinin koreografisi yapılmış gibi olduğunu söylemiştin. Söyledikleri bir cümle vardı, o kadar sıradışıydı ki ancak bir hata olabilirdi... oynanan role değil ama oynayan aktöre uygundu."

Skip, "Hangi cümleydi? Ben de duydum mu?" diye sordu.

"Kilise bodrumunda. Sen ve sarı peruklu mobilyaları çekerken."

"Hatırlıyorum. Ne demiştin?"

"Sendikanın onaylayıp onaylamayacağını bilmemekle ilgili bir şey."

"Evet, bunu söylediğini hatırlıyorum. Tuhaf bir cümleydi ama fazla önem vermedim."

"Ben de ama aklımın bir köşesine yazmışım. Bunu söylerken sesi de farklıydı."

Skip gözlerini kapatarak düşündü. "Haklısın" dedi.

Bobby, "Bu onu nasıl aktör yapar? Yalnızca sendika üyesi yapar" dedi.

"Sahnedekilerin çok güçlü bir sendikası var" dedim, "ve aktörlerin sahne dışı oynamalarına izin vermez. Tam bir aktör cümlesiydi bu."

Kasapyan, "Onları nasıl buldun?" diye sordu. "Aktör olduklarını anlayan adlarını ve adreslerini öğrenmek için yeterli değil ki."

Skip, "Kulaklar" dedi. Herkes ona baktı.

Skip beni göstererek, "Adamların kulaklarını çizdi" dedi. "Defterine. Kulaklar vücudun gizlenmesi en zor parçasıdır. Bana bakmayın, ben onun yalancısıyım. Kulaklarının resmini çizdi."

Bobby, "Peki sonra ne yaptı?" diye sordu. "Gazeteye ilanı verip gelen aktörlerin kulaklarına mı baktı?"

Skip, "Albümlere bakabilirsin" dedi. "Sendikanın üyelik Ayıtlarında kulaklara bakabilirsin?"

Billie Keegan, "Pasaport için resim çektirirken her iki kulağını da gösterecek biçimde çektirmen gerekir" dedi.

"Yoksa ne olur?"

"Yoksa pasaport vermezler."

Skip, "Zavallı Van Gogh" dedi. "Vatansız Adam."

Kasapyan hâlâ bilmek istiyordu. "Onları nasıl buldun. Kulaklar olamaz."

"Hayır, tabii ki değil" dedim.

Billie, "Plaka numarası" dedi. "Plakayı herkes unuttu mu yoksa?"

"Otomobil çalıntı listesindeydi" dedim. "Aktör oldukları düşüncesi aklıma gelince kiliseye bir daha gittim. O kiliseyi rastgele seçemediklerini biliyordum. İçeriye girmek için büyük ihtimalle anahtarları vardı. Papaza göre birçok grupta anahtar varmış. Lâf arasında söz ettiği gruplardan biri de, provalar için bodrumdaki odayı kullanan amatör bir tiyatro grubuydu."

Biri, "Aha" dedi.

"Kiliseyi aradım, tiyatro grubuyla bağlantılı birinin adını aldım. O kişiye ulaşarak son birkaç ay içinde grupta birlikte çalışan bir aktörle konuşmak istediğimi söyledim. İki adamdan birine uyacak fiziksel bir tanım yaptım. Hatırlayın, boylarındaki birkaç santimlik fark dışında fiziksel olarak birbirlerine çok benziyorlardı."

"Peki bir ad alabildin mi?"

"Birkaç ad aldım. Bir tanesi de Lee Davis Cutler'dı."

Skip, "Ve kafanda zil çaldı" dedi.

Kasapyan, "Hangi zil?" diye sordu. "Bu ismi ilk defa duyuyoruz, öyle değil mi? Yoksa bir şey mi kaçırdım?"

"Hayır, haklısın" dedim. "Bu noktada Cutler defterimdeki birkaç addan biriydi yalnızca. Bunu diğer olaydaki adlardan biriyle bağlantılandırmam gerekiyordu."

"Hangi olay? Ha, Morrissey'deki. Nasıl? Aktörleri iş sonrası garson ve barmen olarak çalıştırmayan bir yer orası. Kendi ailesini çalıştırıyor."

"Alt katta ne var, Skip?" diye sordum.

Skip, "Ha" dedi.

Billie Keegan, "O İrlanda tiyatrosu. Donkey Repertory Company ya da adı her ne haltsa" dedi

"Bu öğleden sonra oraya gittim. Yeni oyunun son provalarını yapıyorlardı ama Tim Pat'in adını vererek genç bir bayanın biraz zamanını almayı başardım. Lobide Posterler vardı, her oyuncunun tek tek resimleri. Portreleri. Kadın son bir yılda sahneledikleri oyunların oyuncularının resimlerini gösterdi. Oyunlar kısa süreli oynuyor, biliyorsunuz, bu yüzden epey oyun sahnelemişler."

"Sonra?"

"Lee David Cutler, Mayıs'ın son haftası ve Haziranın ilk haftasında oynayan Brian Friel'in oyunu Donnybrook'ta oynuyordu. Alttaki adı görmeden resmini tanıdım. Kuzeninini resmini de tanıdım. Kılık değiştirmedikleri zaman benzerlik daha da çarpıcı. Yanılmak olanaksız. Belki rolü almalarına bu yardımcı olmuştur, çünkü tiyatronun sürekli üyeleri değiller. Ama iki kardeşi oynuyorlardı, yani benzerlik olumlu bir özellikti."

Skip, "Lee David Cutler" dedi. "Öbürünün adı neydi? Bir şey Atwood."

"Gary Atwood."

"Aktörler."

"Doğru."

Bir sigara alıp ağzına soktukten sonra yaktı. "Aktörler. Alt kattaki oyunda oynuyorlardı ve yukarıya çıkmaya karar verdiler, öyle mi? Orada bulunmak Morrisseyler'i soyma fikrini doğurdu."

"Büyük ihtimalle." Kahve termosunu aldım. Wild Turkey şişesi dosya dolabının üzerindeydi, gözlerim oraya gitti ama şu anda aklımı dağıtacak hiçbir şey istemiyordum. İçki içmediğime memnundum ve öbürlerinin de içmemesi iyi olmuştu.

"Oyun sahnelenirken üst katta bir iki kez içki içmiş olmalılar" dedi. "Belki duvardaki kilitli dolabı duydular, belki Tim Pat'in oraya para koyduğunu ya da bir şey çıkardığını gördüler. Öyle ya da böyle kolayca soyabilecekleri bir yer olduğuna karar vermiş olmalılar."

"Parayı harcayacak kadar ömrün olursa."

"Belki Morrisseyler'den korkmaları gerektiğini bilmiyorlardı. Bu mümkün tabii. Büyük ihtimalle işi bir oyun gibi planladılar, bir İrlanda fraksiyonunun üyesi, eski bir oyunun sessiz silahlı adamları gibi oynamayı kararlaştırdılar. Sonra olasılıkları gözden geçirdiler, dışarıya çıktılar, silah buldular ve oyunlarını oynadılar."

"Aynen öyle."

Omuz silktim. "Ya da belki deneyimleri vardı. Morrisseyler'in ilk işyerini olduğunu varsaymak için bir neden yok."

Bobby, "Köpek dolaştırmaktan ya da büroda çalışmaktan daha iyi görünüyor" dedi. "Bir aktörün de yaşaması gerek, değil mi? Belki ben de kendime bir maske ve bir silah almalıyım."

Skip, "Bazen bara bakıyorsun" dedi. "Aynı şey, bunun için başka şeye ihtiyacın yok."

Kasapyan, "Bize nasıl ulaştılar?" diye sordu. "İrlanda tiyatrosunda çalışırken buraya mı takılmaya başladılar?"

"Belki."

"Ama bu defterleri nasıl öğrendiklerini açıklamıyor" dedi. "Skip, burada çalıştılar mı? Atwood ve Cutler. Adlarını biliyor musun?"

"Sanmıyorum."

"Ben de" dedim. "Burayı biliyor olabilirler ama bu önemli değil. Burada çalışmadıkları kesin gibi, çünkü Skip'i tanııyorlardı."

Skip, "Bu da rollerinin bir parçası olabilir" diye öne sürdü.

"Olabilir. Dediğim gibi, hiç önemli değil. Defterleri çalan ve fidye işini ayarlayan içeriden biri vardı."

"İçeriden biri mi?"

Başımı salladım. "Baştan beri böyle düşünüyorduk, hatırlasanıza. Beni bu yüzden tuttun, Skip. Kısmen değiş-tokuşun sorunsuz geçmesi, kısmen de bu tezgâhı sana kuranı bulmak için."

"Doğru."

"Eh, işte, en başta seni böyle hedeflediler ve defterleri de bu yolla elde ettiler, içeriden biriyle. Bildiğim tek şey Bayan Kitty'ye adımlarını atmadıkları. Atmaları gerekmiyordu. Her şey ayarlanmıştı zaten."

"İçerideki adam tarafından."

"Doğru."

"İçerideki adamın kim olduğunu biliyor musun?"

"Evet" dedim, "biliyorum."

Oda bir anda sessizleşti. Masanın çevresini dolaşarak dosya dolabının üstünden Wild Turkey şişesini aldım. Bardağa birkaç parmak içki koyup şişeyi yerine bıraktım. İçmeden bardağı elimde tuttum. İçki içmekten çok anı uzatmak ve gerilimi yükselmek istiyordum.

"İçerideki adamın daha sonra da yapacak işleri vardı" dedim. "Atwood ile Cutler'a plaka numarasını aldığımızı haber vermek zorundaydı."

Bobby, "Otomobilin çalıntı olduğunu sanıyordum" dedi.

"Otomobilin çalıntı raporu edildi. Bu yüzden çalıntı listesine girdi. Pazartesi günü 17.00 ile 19.00 arasında Ocean Parkway'deki bir adresten çalınmış."

"Eee?"

"Rapor böyleydi, öğrendiğim zaman ben de böyle kabul ettim. Bu öğleden sonra en başta yapmam gereken bir şey, yapıp otomobil sahibinin adını öğrendim. Rita Dönekyan."

Skip, "Atwood'un kız arkadaşı" dedi. "Cutler'ın, gerçi fark etmez ya."

Kasapyan, "Kafam karıştı" dedi. "Kız arkadaşının otomobilini mi çalmış, kafam basmadı."

Keegan, "Herkes Ermenileri seçiyor" dedi.

"Kızın otomobilini aldılar" dedim. "Atwood ve Cutler, Rita Dönekyan'ın otomobilini aldılar. Daha sonra işbirlikçileri onlara plaka numarasının saptandığını haber verdi. Bu yüzden telefon edip otomobilin çalındığını bildirdiler, Ocean Parkway'de saatler önce çalındığını söylediler. Bu öğleden sonra biraz daha kurcalayınca hırsızlığın ancak geceyarısına doğru bildirildiğini öğrendim.

Sıradışı bir şeyler dönüyordu. Çalıntı otomobil listesinde Mercury'nin sahibi olarak Rita Dönekyan'ın adı geçmiyordu. Bir İrlandalı adı vardı, Flaherty ya da Farley, unuttum, adres de Ocean Parkway'deydi. Bir telefon numarası vardı ama yanlış numara olduğu ortaya çıktı, üstelik o adreste Flaherty ya da Farley oturmuyordu. Motorlu Taşıtlar Dairesi'ni arayarak plaka numarasından araştırma yaptım ve otomobil sahibinin Rita Dönekyan olduğu ortaya çıktı, Cabrini Bulvarı'nda bir adreste oturuyor, Washington Heights'te, yani Ocean Parkway ya da Brooklyn'nden epey uzakta."

Biraz Wild Turkey içtim.

"Rita Dönekyan'ı aradım" dedim. "Kendimi çalıntı otomobil listesini kontrol eden bir polis memuru olarak tanıttım, otomobilinin bulunup bulunmadığını araştırdım1 söyledim. Evet, dedi kadın, otomobili hemen bulunmuştu. Aslında tam olarak çalınmış da değildi; kocası içki içmiş ve nereye park ettiğini unutmuş, çalındığını bildirdikten bir süre sonra da birkaç blok ötede bulmuş. Bir yanlışlık olduğunu, otomobilin Brooklyn'de çalındığını, kendisinin ise yukarı Manhattan'da olduğunu söyledim.,Hayır, dedi, Brooklyn'de kocasının kardeşini ziyarete gitmişlerdi. Ayrıca bir isim hatası olduğunu, Flaherty ya da her ne haltsa işte öyle bir isim olduğunu söyledim. Hayır, dedi kadın, bir hata yoktu, bu erkek kardeşin adıydı. Sonra akli başına geldi ve kocasının eniştesi olduğunu, kocasının kız kardeşinin Flaherty adlı biriyle evli olduğunu söyledi."

Keegan, "Zavallı Ermeni kız" dedi, "İrlandalılarla evlenmiş. Bunu bir düşün, Johnny."

Skip, "Söyledikleri doğru muydu?" diye sordu.

"Ona adının Rita Dönekyan olup olmadığını ve LJK-914 plakalı bir Mercury Marquis'in sahibi olup olmadığını sordum. Kadın her iki soruya da evet cevabı verdi. Bundan sonra söylediği hiçbir şey doğru değildi. Bir dizi yalan söyledi, adamları koruduğunu biliyordu, yoksa bu kadar yaratıcı olamazdı. Kocası yok. Cutler'dan kocası olarak söz ediyor olabilir ama ona Bay Dönekyan diyordu ve tek Bay Dönekyan babasıydı. Fazla zorlamak istemedim, çünkü rutin bir araştırmadan öte bir şey yaptığımı anlamasını istemiyordum."

Skip, "Değiş-tokuştan sonra biri onları aradı. Plaka numarasını aldığımızı söylemek için."

"Doğru."

"Peki kim biliyordu? Beşimiz, başka kim? Keegan, çok içip bir dolu insana nasıl kahramanlık yapıp plaka numarasını yazdığını mı söyledin? Böyle mi oldu?"

Billie, "Günah çıkarmaya gittim" dedi, "ve Peder O'Houlihan'a anlattım."

"Ben ciddiğim, bok herif."

Billie, "O, gözleri kayık orospu çocuğuna hiç güvenmedim zaten" dedi.

John Kasapyan yumuşak bir sesle, "Skip, kimsenin kimseye bir şey söylediğini sanmıyorum" dedi. "Herhalde Matt bize bunu açıklayacak. İçimizden biriydi, öyle değil mi, Matt?"

Skip, "İçimizden biri mi? Buradakilerden biri mi?" diye sordu.

"Öyle mi, Matt?"

"Doğru" dedim. "Bobby idi."

23

Sessizlik uzadı, herkes Bobby'ye bakıyordu. Sonra Skip odada yankılanan şiddetli bir kahkaha attı. "Matt, seni orospu çocuğu" dedi. "Bir an beni aldattın. Neredeyse yutturacaktın."

"Söylediğim doğru, Skip."

"Çünkü ben bir aktörüm, öyle mi, Matt?" diyerek Bobby sırttı. "Bütün aktörlerin birbirini tanıdığını tahmin ediyorsun, Billie'nin Kasapyan'ın öğretmeni tanıması gerektiğini düşündüğü gibi. Allah aşkına, bu şehirde Ermeniler'den daha çok aktör vardır herhalde."

Keegan, "İki berbat grup" dedi. "Aktörler ve Ermeniler. Her ikisi de aklıktan ölecek durumdalar."

Bobby, "Bu adamları hiç duymadım" dedi. "Atwood ve Cutler mı? İsimleri bunlar mı? İkisini de hiç duymadım."

"İşe yaramaz, Bobby" dedim. "New York Drama Sanatları Akademisi'nde Gary Atwood ile aynı sınıftaydın. Geçen yıl İkinci Cadde'deki Galinda Tiyatrosu'nda bir oyunda oynadın ve bu oyunda Lee David Cutler da oynuyordu."

"Strindberg'in oyunundan mı söz ediyorsun? Bir salon dolusu boş koltuğa oynanan altı oyun, yönetmen bile oyunun neyle ilgili olduğunu bilmiyordu. Ha, Cutler, Berndt'i oynayan zayıf adam mı? Kastettiğin o mu?"

Bir şey söylemedim.

"Beni Lee adı yanılttı. Herkes ona Dave diyordu. Sanırım onu hatırlıyorum ama..."

"Bobby, seni orospu çocuğu, yalan söylüyorsun!"

Bobby dönüp Skip'e baktı. "Yalan mı söylüyorsun, Arthur? Öyle mi düşünüyorsun?" dedi.

"Yalan söylediğini biliyorum. Seni tanıyorum, seni çocukluğumdan beri tanıyorum. Ne zaman yalan söylediğini bilirim."

"İnsandan Yalan Makinesi." İçini çekti. "Belki de haklısındır."

"Buna inanmıyorum."

"Eh, karar ver, Arthur. Amma kararsızsın. Ya yalan söylüyorsundur ya da söylemiyorsundur. Hangisini istersin?"

"Beni soydun. Defterleri çaldın, beni sattın. Bunu nasıl yapabildin? Seni bok herif, bunu bana nasıl yaptın?"

Skip ayağa kalkmıştı. Bobby hâlâ iskemlede oturuyordu, elinde boş bir bardak vardı. Keegan ile John Kasapyan, Bobby'nin iki tarafındaydı ama yer açmak istermişçesine bu konuşma sırasında biraz uzaklaşmışlardı.

Ben Skip'in sağındaydım ve Bobby'yi izliyordum. Bobby soruya cevap vermeden önce oyalandı, sanki dikkatle verilmiş bir cevabı hak ediyormuş gibi.

"Aman boş ver gitsin" dedi sonunda. "İnsan bunu neden yapar? Paraya ihtiyacım vardı."

"Sana ne kadar verdiler?"

"Doğrusunu söylemek gerekirse fazla değil."

"Ne kadar?"

"Üçte birini istedim. Güldüler. On istedim, beş dediler, yedi papelde anlaştık." Ellerini iki yana açtı. "Kötü bir pazarlıkçiyim. Ben bir aktörüm, işadamı değil. Pazarlık hakkında ne bilirim?"

"Beni yedi bin dolara sattın."

"Dinle, keşke daha fazla olsaydı. İnan bana."

"Bana şaka yapma, bok herif."

"Öyleyse sen de çanak tutma, bok çukuru."

Skip gözlerini kapadı. Alnında boncuk boncuk ter birikmişti, boynunda damarlar çıkmıştı. Ellerini yumruk yaptı, açtı, sonra tekrar yumruk yaptı. İki raund arasındaki bir boksör gibi ağzından soluyordu.

"Neden paraya ihtiyaç duydun?" diye sordu.

"Biliyorsun, bak, kız kardeşimin ameliyat olması gerekiyor ve..."

"Bobby, bana şaklabanlılık yakma. Seni öldüreceğim, yemin ederim."

"Öyle mi? Paraya ihtiyacım vardı, inan bana. Ameliyat olmam gerekecekti. Bacaklarımı kıracaklardı."

"Sen ne saçmalıyorsun böyle?"

"Beş bin dolar borç aldığımı ve bir kokain işine yatırdığımı anlatıyorum. İş boktan gitti ve beş bini geri ödemek zorundaydım çünkü Chase Manhattan'dan borç almamıştım. Orada iyi bir arkadaşım yok. Woodside'da borç aldığım adam bacaklarımın teminat olduğunu söyledi."

"Kokain işinde ne işin var?"

"Birkaç dolar kazanmaya çalışıyordum. Eksiden çıkmaya çalışıyordum."

"Amerikan Rüyası gibi konuşuyorsun."

"Berbat bir kâbustu. Anlaşma suya düştü, gene de parayı borçluydum, faizi ödemek için haftada yüz dolar bulmak zorundaydım. Sonsuza kadar yüz dolar ödeyebilir, gene de beş bin dolar borçlu olursun. Ayrıca bırak haftada bir yüz dolar daha bulmayı, masraflarımı bile karşılayamıyorum. Faiz üstüne faiz bindi ve Cutler'la Atwood'dan aldığım yedi bin dolar gitti adamım. Ensemde ilelebet

çekilmesi için tefeciye altı bin verdim, öbür borçlarımı ödedim, cüzdanımda birkaç yüz dolar kaldı. Hepsi bu." Omuz silkti. "Haydan gelen huya gider. Öyle değil mi?"

Skip bir sigara aldıktan sonra çakmağını tutamadı. Yere düşürdü, almak için uzanırken kazayla tekme atıp masanın altına soktu. Kasapyan elini onun omzuna koyarak durdurdu sonra bir kibrit çıkıp sigarasını yaktı. Billie Keegan yere eğilip çakmağı aradı.

Skip, "Bana ne kadara mal olduğunu biliyor musun?" diye sordu.

"Sana yirmi bine. John'a otuz."

"Her ikimize de yirmi beş bine. Johnny'ye beş bin dolar borçluyum, bu parayı alacağını biliyor."

"Sen öyle diyorsan öyledir."

"Sırf yedi bin dolar almak için bize elli bine patladın. Ben ne diyorum böyle? Borcunu ödemek için bize elli bine patladın."

"Sana ticaret kafam yok demiştim."

"Hiç kafan yok, Bobby, Paraya ihtiyacın vardı, arkadaşlarını on bin dolara Tim Pat Morrissey'ye satabilirdin. Verdiği ödül bu, sana verdiklerinden üç bin dolar daha fazla."

"Onları satmazdım."

"Hayır, elbette satmazdın. Ama benle Johnny'yi satardın, değil mi?"

Bobby omuz silkti.

Skip sigarasını yere attı, üstüne bastı. "Paraya ihtiyacın varsa neden gelip benden istemedin?" diye sordu? Bunu bana anlatabilirdin. Tefeciye gitmeden önce bana gelebilirdin. Ya da tefeci seni sıkıştırdığında, parayı ödeme zamanı geldiğinde bana gelebilirdin."

"Senden para almak istemedim."

"Benden para almak istemiyordun. Benden para çalmakta bir sorun yok ama benden almak istemedin."

Bobby başını geriye attı. "Evet, doğru, Arthur. Senden almak istemedim."

"Seni hiç reddettim mi?"

"Hayır."

"Seni hiç süründürdüm mü?"

"Evet."

"Ne zaman?"

"Her zaman. 'Aktör bir süreliğine barmeni oynasın.' 'Aktör barın arkasına geçsin, inşallah bütün dükkânı götürmez.' Büyük bir şakaydı, benim oyunculuğum. Senin küçük kurmalı oyuncağındım, senin küçük aktöründüm."

"Oyunculuğunu ciddiye almadığımı düşünüyorsun?"

"Elbette ciddiye almıyorsun."

"Bunu duyduğuma inanamıyorum. Sekizinci Cadde'de oynadığın o boktan oyun, Strindberg'inki, o oyunu görmek için kaç kişi getirdim. Salonda yirmi beş kişi vardı ve yirmisini ben getirmiştim."

"Küçük aktörünü göstermek için. 'Bu bok herifi bir seyredin.' Aktörlüğümü böyle ciddiye alıyorsun, Skippy bebek. Gerçek bir destek."

Skip, "Buna inanamıyorum" dedi. "Sen benden nefret ediyorsun." Çevresine bakındı. "Benden nefret ediyor."

Bobby yalnızca ona baktı.

"Bu işi beni kazıklamak için yaptın. Hepsi bu."

"Para için yaptım."

"Sana o boktan parayı verirdim!"

"Senden para almak istemedim."

"Benden para almak istememiş. Nereden aldığını sanıyorsun, bok herif? Allahtan mı geldi? Gökyüzünden mi yağdı?"

"Hak ettiğimi düşünüyorum."

"Sen ne yaptığını düşünüyorsun?"

Bobby omzunu silkti. "Dediğim gibi. Hak ettiğimi düşünüyorum. Bunun için çalıştım. Defterleri aldıktan sonra, bilmiyorum kaç kez, senin yanındaydım. Pazartesi gecesi seninle geldim, her şeyi yaptım. Sen hiç şüphelenmedin bile. Bir aktör için çok da kötü bir rol değildi."

"Sırf bir oyunculuk işi."

"Böyle de bakabilirsin."

"Yahuda da çok iyiydi. Oscar'a aday oldu ama ödül törenine gelemedi."

"Sen komik bir İsa olurdun Arthur. Bu rol hiç sana uygun değil."

Skip ona sert sert baktı. "Anlamıyorum" dedi. "Kendinden utanmıyorsun bile."

"Bu seni mutlu eder miydi? Biraz utanma gösterisi?"

"Doğru yaptığını düşünüyorsun, öyle mi? En iyi arkadaşına cehennem hayatı yaşatmak, bir dolu parasını almak. Ondan çalmak."

"Sen hiç çalmadın, değil mi, Arthur?"

"Sen ne saçmalıyorsun, böyle?"

"Nasıl yirmi bin doların oldu, Arthur? Ne yaptın, öğle yemeği parasını mı biriktirdin?"

"Vergi kaçırdık. Bu bir sır değil. Hükümetten çaldığımı mı söylüyorsun? Nakit işinde çalmayan tek bir insan göster bana."

"Peki barı açmak için parayı nereden buldun? John'la sen bu işe nasıl başladınız? Bunu da vergiden kaçırarak mı yaptınız? Açıklamadığınız bahşişlerle mi?"

"Ne olmuş?"

"Beni aptal yerine koyma. Jack Balkin'in barında çalıştın ve iki elinle birden çaldın. Depozito için boş şişeleri markete götürmek dışında her şeyi yaptın. Jack'ten o kadar çok şey çaldın ki barı kapatmak zorunda kalmaması hayret verici."

"Para kazandı."

"Evet ama sen de kazandın. Sen çaldın, Johnny çalıştığı yerde çaldı, ikiniz kendinize ait bir yer açacak parayı biriktirdiniz. Amerikan Rüyası'ndan söz ediyordun, işte Amerikan Rüyası bu. Onunla rekabet edecek noktaya gelene kadar patronu soymak."

Skip anlaşılmaz bir şeyler söyledi.

"Ne dedin? Seni duymadım, Arthur."

"Barmenler çalar dedim. Bu bilinen bir şeydir."

"Bu da çalmayı dürüst hale getiriyor, öyle mi?"

"Balkin'i soyup soğana çevirmedim. Ona para kazandırdım. Gerçeği istediğin şekilde çarpıtabilirsin, ama kendine benzetemezsin."

"Hayır, sen Allahın belası bir azizsin, Arthur."

Skip, "Allahım" dedi. "Ne yapacağımı bilmiyorum. Ne yapacağımı kesinlikle bilmiyorum."

"Ben biliyorum. Hiçbir şey yapmayacaksın."

"Yapmayacak mıyım?"

Bobby başını iki yana salladı. "Ne yapacaksın? Barın arkasından silahı alıp beni vuracak mısın? Bunu yapmayacaksın."

"Yapmam gerek."

"Evet ama yapmayacaksın. Beni vurmak mı istiyorsun? Artık öfkeden deliye dönmüş durumda değilsin, Arthur. Öfkeli olman gerektiğini düşünüyorsun ama öfke hissetmiyorsun. Hiçbir şey hissetmiyorsun."

"Ben..."

Bobby, "Dinle, çok yoruldum" dedi. "Kimsenin itirazı yoksa erken yatacağım. Dinleyin çocuklar, bir ara geri veririm. Elli binin tamamını. Yıldız olduğum zaman, anlıyor musunuz? Sözümü tutarım."

"Bobby..."

"Görüşürüz" dedi.

Üçümüz Skip'i köşede bırakıp iyi geceler diledik. John Kasapyan bir taksi durdurup bindikten sonra Billie Keegan'a hata yaptığımı, Skip'e öğrendiklerimi anlatmamam gerektiğimi söyledim.

Billie, "Hayır" dedi, "anlatmak zorundaydın."

"Şimdi en iyi arkadaşının ondan nefret ettiğini biliyor." Dönüp Park Vendome'a baktım. "Yüksek bir dairede oturuyor" dedim. "Umarım pencereden atlamaya karar vermez."

"Öyle bir tip değildir."

"Ben de öyle düşünüyorum."

Billie Keegan, "Ona söylemek zorundaydın" dedi. "Ne yapacaktın, Bobby'yi en iyi arkadaşı olarak görmesine izin mi verecektin? Böyle bir şeyi bilmemek iyi değildir. Ona iyilik yaptın. Şimdi çok incinmiş durumda ama geçer. Söylememiş olsaydın işler daha kötü olurdu."

"Haklısın sanırım."

"Güven bana. Bobby bundan yakayı sıyrırsaydı başka bir şey yapardı. Skip öğrenene kadar devam ederdi, çünkü Skip'i soyup soğana çevirmek yeterli değil, Bobby hazır bu işe el atmışken onun burnunu sürtmek istiyor. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Evet."

"Haklı mıyım?"

"Büyük ihtimalle. Billie, o şarkıyı dinlemek istiyorum."

"Ha?"

"Kutsal bar, beyni bölümlere ayırıyor. Bana çaldığın şarkı."

"Son Çağrı."

"Sakıncası var mı?"

"Hey, haydi gel. Birkaç tane atarız."

Aslında fazla içmedik. Evine gittim, Billie bana şarkıyı beş altı kez çaldı. Biraz konuştuk ama çoğunlukla şarkıyı dinledik. Evden çıkarken Billie, Bobby Ruslander'ı açığa vurmakla doğru yaptığımı tekrar söyledi. Gene de onun haklı olduğundan emin değildim.

24

Ertesi gün geç saate kadar uyudum. O gece Danny Boy Bell ve iki arkadaşıyla Queens'delci Sunnyside'a gittik. Listede Danny Boy'un arkadaşlarının ilgilendiği orta siklet bir dövüşçü vardı. Maçı çok rahat kazandı ama gücünü fazla gösterdiğini sanmıyorum.

Ertesi gün Cuma'ydı. Skip gelip benimle bira içtiğinde Armstrong'da geç bir öğle yemeği yiyordum. Skip jimnastikten yeni dönmüş ve susamıştı.

"Tanrım, zor bir gündü" dedi. "Bütün öfkem kaslarıma geçmişti sanki. Salonun çatısını bile kaldırabilirdim. Matt, ona patronluk mu tasladım?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Onu küçük bir aktör yapmam falan. Bu doğru muydu?"

"Sanırım yalnızca yaptıklarını haklı çıkarmak için bir yol arıyordu."

"Bilmiyorum" dedi. "Belki de onun dediği şeyi yapıyorum. Barda hesabını ödediğim zaman seni nasıl kızdırdığımı hatırlasana."

"Ne olmuş?"

"Belki ona da aynı şeyi yaptım. Ama daha büyük bir ölçekte." Bir sigara yaktı, kesik kesik öksürdü. Kendini toparlayınca "Allah kahretsin, adam tam bir bok torbası. Hepsi bu. Her şeyi unutacağım" dedi.

"Başka ne yapabilirsin ki?"

"Keşke bilseydim. Zengin ve ünlü olduğunda parayı geri ödeyecekmiş, bu kısmını sevdim. Öbür iki heriften parayı geri almanın bir yolu var mı? Kim olduklarını biliyoruz."

"Onları neyle tehdit edebilirsin?"

"Bilmiyorum. Hiçbir şeyle sanırım..Dün gece herkesi savaş konseyi için topladım ama yalnızca tezgâh hazırlıyordun, değil mi? Bobby'yi teşhir ettiğin zaman herkesin orada olmasını sağlamak için."

"İyi bir fikir gibi görünmüştü."

"Evet. Ama savaş konseyi ya da adına ne demek istersen, kurmak ve bu aktörleri sıkıştırıp parayı geri almak açısından..."

"Bir yolunu göremiyorum."

"Evet, ben de. Ne yapacağım, soyguncuları soyacak mıyım? Benim tarzım değil. Ve olay şu, bu yalnızca para. Yani aslında hepsi bu kadar. Param bankaydı, aslında orada durup duruyordu ve şimdi bu paraya sahip değilim ve bu durum hayatımda ne gibi bir değişiklik yarattı? Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Sanırım."

"Keşke olduğu gibi bırakabilsem" dedi, "çünkü kafamın içinde döndürüp duruyorum. Keşke olduğu gibi bırakabilsem."

O hafta sonu oğullarımla birlikteydim. Kampa gitmeden önceki son hafta sonumuz olacaktı. Cumartesi sabahı tren istasyonunda karşılayıp Pazar akşamı tekrar trene bindirdim. Bir filme gittik, hatırlıyorum ve sanırım Pazar sabahını Wall Street'te ve Fulton Balık Pazarı'nda dolanarak geçirdik ama bu farklı bir hafta sonu da olabilir. Hafızada bu tür şeyleri ayırt etmek zor.

Pazar akşamını Village'de geçirdim ve gün doğana kadar otele geri dönmedim. Telefon beni bunaltıcı bir rüyadan uyandırdı; tehlikeli, dar bir yolda sürekli iniyor ama bir türlü zemine varamıyordum.

Ahizeyi kaldırdım. Bir ses, "Eh, böyle olacağını tahmin etmemiştik ama hiç değilse mahkemede kaybedeceğimizden endişe etmeyeceğiz."

"Kimsiniz?"

"Jack Diebold. Sorunun nedir? Yarı uyur gibi çıkıyor sesin."

"Şimdi kalktım" dedim. "Sen neden söz ediyordun?"

"Gazeteleri görmedin mi?"

"Uyuyordum. Ne..."

"Saatin kaç olduğunu biliyor musun? Neredeyse öğle oldu. Pezevenk gibi yaşıyorsun, seni orospu çocuğu."

"Tanrım" dedim.

"Gidip kendine bir gazete al" dedi. "Seni bir saat içinde ararım."

News baş sayfadan vermişti: CİNAYET ZANLISI HÜCREDE KENDİNİ ASTI. Haber üçüncü sayfada devam ediyordu.

Miguelito Cruz giysilerini yırtmış, şeritleri birbirine düğümlemiş, yatak, başının üstüne çıkmış, tepedeki boruya el yapımı sicimi dolamış, yatak başını devirerek öbür dünyayı boylamıştı.

Jack Diebold beni tekrar aramadı ama o akşam altı haberleri hikâyenin geri kalanını verdi. Arkadaşının ölümünü öğrenen Angel Herrera ilk ifadesini değiştirmiş ve Cruz'la birlikte Tillary hırsızlığını kendi başlarına planlayıp yaptıklarını itiraf etmişti. Üst kattaki gürültüleri Miguelito duymuş, ne olduğunu anlamak için yukarıya çıkarken bir mutfak bıçağı almıştı. Herrera dehşet içinde seyrederken kadını bıçaklayarak öldürmüştü. Miguelito hep aniden öfkelenen bir insan olmuştu, Herrera böyle demişti ama onlar arkadaştı, hatta kuzendi ve Miguelito'yu korumak için bu hikâyeyi yazmışlardı. Ama artık Miguelito öldüğüne göre Herrera gerçekte neler olduğunu itiraf edebilirdi.

Komik olan Sunset Park'a gitmeyi istememdi. Olay kapanmıştı, herkes için kapandığı gibi ama ben hâlâ Dördüncü Cadde barlarını dolaşmam, kadınlara rom ısmarlamam ve cips yemem gerektiğini hissediyordum.

Elbette oraya gitmedim. Gerçekten gitmeyi düşünmedim bile. Ama yapmam gereken bir şey olduğunu hissettim.

O gece Armstrong'daydım. Özellikle hızlı ya da sert içmiyordum ama sürekli içiyordum. Sonra on buçukla on bir arasında kapı açıldı. Arkamı dönmeden kimin geldiğini biliyordum. Şık giyinmiş ve yeni tıraş olmuş Tommy Tillary, karısı öldürüldükten sonra ilk kez Armstrong'da görünüyordu.

"Hey, bakın kim geri döndü" diye yüksek tonda seslendi ve sırttı. Elini sıkmak için herkes başına üşüştü. Billie barın arkasındaydı ve çok geçmeden o da kahramanımızı karşılamaya koşacak, bütün bara içki ısmarlamakta ısrar eden Tommy'nin isteğini yerine getirecekti. Bu pahalı bir jestti, orada otuz kırk kişi vardı ama üç dört yüz olsa da aldıracağını sanmıyordum.

Ben olduğum yerde kalarak bıraktım öbürleri başına üşüşsün diye ama o yanıma geldi ve kolunu omzuma attı. "Bu adam" diye açıkladı, "bir çift ayakkabıyı eskiten en iyi detektiftir. Bu adamın parası" dedi Billie'ye, "bu gece geçmez. İçki satın alamaz, bir fincan kahve bile alamaz ve buraya son geldiğimden beri paralı tuvalet yaptırtmışsan kendi parasıyla orayı kullanamaz."

Billie, "Tuvalet hâlâ bedava" dedi, "ama Jimmy'ye yeni fikirler vermeye kalkma."

Tommy, "Ah, bana bunu zaten düşünmemiş olduğunu sakın söyleme" dedi. "Matt, evladım, seni seviyorum. Sıkışık durumdaydım, dünya üstüme çökmeye hazırlanıyordu ve sen gelip beni kurtardın."

Ben ne yapmıştım? Miguelito Cruz'u asmamış ya da Angel Herrera'dan itiraf almamıştım. İki adamı görmemişim bile. Ama onun parasını almıştım ve öyle görünüyordu ki şimdi de içkilerimi almasına izin vermek zorundaydım.

Orada ne kadar kaldık bilmiyorum. Tuhaftır, Tommy'nin içme hızı arttıkça benimki yavaşlıyordu. Neden Carolyn'i getirmediğini merak ettim; artık dava sonsuza kadar bittiğine göre onunla ortalıkta görünmesi önemli değildi. Carolyn'nin gelip gelmeyeceğini de merak ettim. Kaldı ki bar onun semtindeydi ve kendi başına da geldiği olurdu.

Bir süre sonra Tommy beni Armstrong'dan çıkardı, anlaşılan belki Carolyn'nin gelebileceğini düşünen tek kişi ben değildim. "Kutlama zamanı" dedi. "Kök salana kadar bir yere sabitlenmek istemeyiz. Dışarı çıkıp dolaşalım biraz."

Onda Riviera vardı, ben de sırf dolaşmak için onunla çıktım. Birkaç yere uğradık. Doğu Yakası'nda gürültülü bir Yunan barı vardı, garsonları çete elemanlarına benziyordu. Birkaç şık bar vardı; Skip'in Bayan Kitty'yi açmak için yeterince para çaldığının söylendiği Jack Balkin'in barı da dahil. Son olarak da Village'de mağara benzeri bir bar vardı; bir süre sonra buranın bana Sunset Park'taki Norveç barını, Fjord'u hatırlattığını keşfettim. O günlerde Village barlarını oldukça iyi biliyordum ama bu bar benim için yeniydi ve bir daha asla orayı bulamadım. Belki de Village'de değildi, belki Chelsea yakınlarındaydı. Otomobili Tommy kullanıyordu ve1 geçtiğimiz yerlere fazla dikkat etmiyordum.

Bar her neredeyse, sakindi ve konuşmak mümkündü. Kendimi bu kadar cömert bir övgüyü hak etmek için ne yapmış olduğumu sorarken buldum. Bir adam kendini öldürmüş, öbürü itirafta bulunmuştu ve her iki olayda benim rolüm neydi?

"Getirdiğin bilgiler" dedi.

"Hangi bilgi? Tırnak örnekleri mi getirdim de, sen kara büyü yaptırdın?"

"Cruz ve ibneler hakkında."

"Cinayetden tutukluymdu. Gençken eşcinsel dövüdüğü için onu idama mahkum edeceklerinden korkup kendini asmadı."

Tommy skoçundan bir yudum aldı. "Birkaç gün önce siyah bir adam yemek kuyruğunda Cruz'a yaklaşıyor. Seagan's Building gibi iri yarı bir adam. 'Hele bir Green Haven'a göndersinler seni, gör bak. Oradaki herifler sırayla seni kız arkadaşları yapacaklar. İşlerini bitirdiklerinde doktorun sana yeni bir göt yapması gerekecek'"

Ben bir şey söylemedim.

"Kaplan" dedi. "Biriyle konuştu, o başka biriyle konuştu ve iş bitti. Cruz hücrede bir dizi herifle sabun oyunu oynama düşüncesini kafasından şöyle bir geçirmiş olmalı ve sonrasını biliyorsun, canı orospu çocuğu havada dans ediyordu. İyi bir temizlik oldu."

Suluk alamıyordum sanki. Tommy içki almak için bara gidince söylediklerini kafamda evirdim çevirdim. Önümdeki içkiye dokunmamıştım bile ama bıraktım ikimize birden içki alsın.

Tommy geri dönünce, "Herrera" dedim. "İfadesini değiştirdi. Tam itirafta bulundu."

"Cinayeti de Cruz'un üzerine attı."

"Neden olmasın. Cruz buna itiraz edecek durumda değildi. Büyük ihtimalle Cruz yaptı ama gerçekten kimin yaptığını kim bilebilir ve kim aldırır? Bize verdiğin bilgiler manivela görevi gördü."

"Cruz için" dedim, "kendini öldürmesi için."

"Ve Herrera için. Portoriko'daki çocukları. Drew, Herrera'nın avukatıyla konuştu, Herrera'nın avukatı da Herrera'yla konuştu ve mesaj şuydu, bak, ne yaparsan yap hırsızlıktan hüküm giyeceksin, büyük ihtimalle cinayetden de yiyeceksin ama doğru hikâyeyi anlattırsan daha az ceza yersin ve en önemlisi de Bay Tillary'nin iyilikseverliği tutar ve Santurce'deki eşinle çocukların her ay bir çek alır."

Barda birkaç yaşlı adam Louis-Schmeling karşılaşması üzerine tartışıyorlardı. İkincisi maç, Louis'in Alman şampiyonunu fena halde dövüdüğü maç. Yaşlılardan biri havada yumruk atarak gösteriyordu.

"Karını kim öldürdü?" diye sordum.

"İkisinden biri. Bahse girmem gerekseydi Cruz derdim. Şu boncuk gibi küçük gözleri var, yakından baktığın anda cani olduğunu anlıyorsun."

"Ona ne zaman yakından baktın?"

"Eve geldiklerinde. İlkinde bodrumu ve çatı katını temizlediler. Eski eşyaları taşıdıklarını söylemiş miydin?"

"Söylemiştin."

"İkincisinde beni toptan temizlediler."

Neşeyle gülümsedi ama gülümsemesi tereddüde dönüşene kadar ona bakmaya devam ettim.

"Eve gelen Herrera'ydı" dedim. "Cruz'la hiç karşılaşmadın."

"Cruz da onunla geldi, ona yardım etti."

"Bundan daha önce söz etmemiştin."

"Söz etmiş olmalıyım, Matt. Ya da unutmuşumdur. Ne fark eder ki?"

"Cruz iş yapmayı sevmezdi" dedim. "Çöp taşımak için gelmezdi. Onun gözlerine ne zaman baktın?"

"Aman Tanrım! Belki de gazetedeki resmini görmüşümdür, belki gözlerini görmüş olduğum hissine kapılmışımdır. Boşver gitsin, olur mu? Gözleri nasıl olursa olsun artık göremeyecekler."

"Karını kim öldürdü, Tommy?"

"Hey, boş ver demedim mi?"

"Soruma cevap ver."

"Zaten cevap verdim."

"Onu sen öldürdün, değil mi?"

"Sen deli misin? Sesini de alçak Allah aşkına. İnsanlar seni duyabilir."

"Karını sen öldürdün."

"Onu Cruz öldürdü ve Herrera da buna yemin etti. Bu senin için yeterli değil mi? Kahrolası polis arkadaşların olay sırasında nerede olduğumu sordular da sordular, aç kurtlar gibiydiler. Onu öldürmüş olmama imkân yok."

"Elbette var."

"Ha?"

Üstü kanaviçe örtüyle kaplı bir iskemle, Owl's Head Parkı'nın resmi vardı üzerinde. Toz ve kır çiçekleri kokusu hissediliyordu.

"Nilüfer çiçeği" dedim.

"Ha?"

"Böyle yaptın."

"Sen neden söz ediyorsun?"

"Üçüncü kat, teyzenin oturduğu oda. Karının kokusu oradaydı. Burun deliklerimin bu kokuyu yatak odasından oraya taşıdığını sanmıştım ama öyle değildi. Karın oradaydı, parfümünün izi kalmıştı. Bu yüzden oda beni etkiledi, orada karının varlığını hissettim, oda bana bir şey söylemeye çalışıyordu ama ben anlayamadım."

"Neden söz ettiğini anlamıyorum. Sen nesin biliyor musun, Matt? Biraz sarhoşsun. Yarın uyanacaksın ve..."

"Günün sonunda bürodan çıktın, Bay Ridge'deki eve koştun ve onu üçüncü kata çıkardın. Ne yaptın, onu sürükledin mi? Herhalde üçüncü kattaki odada onu bağlı bıraktın. Bağladın, baygın bıraktın. Sonra Manhattan'a döndün ve Carolyn'le yemeğe çıktın."

"Bu boktan şeyleri dinlemiyorum."

"Herrera ve Cruz geceyarısı geldiler, tıpkı ayarladığın gibi. Boş bir eve gireceklerini sanıyorlardı. Karın üçüncü katta bağlıydı ve adamların oraya çıkmasına gerek yoktu. İşleri sağlama almak için herhalde kapıyı da kilitlemişsindir. Adamlar hırsızlıklarını yaptılar ve eve gittiler, şimdiye kadar yaptıkları en güvenli ve en kolay iş olduğunu düşünüyorlardı."

Bardağı elime aldım. Sonra içkiyi onun aldığını hatırlayarak bardağı masaya koydum. Ama bunun da aptalca olduğuna karar verdim. Paranın sahibi olmadığı gibi viski de parasını kimin ödediğini hatırlamaz.

İçtim.

"Birkaç saat sonra da otomobiline atlayıp tekrar Bay Ridge'e gittin. Belki kız arkadaşını uyutmak için içkisine bir şey katmışsındır. Sana gereken tek şey bir bir buçuk saatti, doksan dakika boş zaman bulduğun gibi nerede olduğunu da kanıtlayabilirdin. Yolculuk bir saat sürmezdi. Kimse seni otomobille görmezdi. Yalnızca üçüncü kata çıkman, karını bir kat aşağı indirmen, bıçaklayarak öldürmen, bıçağı atman ve şehre geri dönmen yeterliydi. Böyle yaptın, Tommy. Öyle değil mi?"

"Sen bir bok çukurusun, bunu biliyor musun?"

"Bana onu öldürmediğini söyle."

"Zaten söyledim."

"Tekrar söyle."

"Onu öldürmedim, Matt. Kimseyi öldürmedim."

"Tekrar."

"Sorun nedir? Onu öldürmedim. Tanrım, kanıtlamam için bana yardım eden sensin, şimdi de bana ihanet etmeye çalışıyorsun. Yemin ederim onu öldürmedim."

"Sana inanmıyorum."

Bardaki bir adam Rocky Marciano hakkında konuşuyordu. Şimdiye kadar dünyaya gelen en iyi dövüşçüydü, diyordu. Yakışıklı değildi, hızlı değildi ama komik bir şey vardı, maçın sonunda her zaman o ayaklarının üstündeydi, öbür adam değildi.

Tommy gözlerini kapadı, başını ellerinin arasına aldı. İçini çekti, başını kaldırdı ve "Biliyorsun, komik bir yanım var. Telefonda boksör Marciano kadar iyi bir satıcıyım. Düşünebileceğin en iyi satıcıyım. Yemin ederim Araplara kum satabilirim, kışın buz satabilirim ama yüz yüze gelince hiç de iyi değilim. Telefon olmasa mal satarak hayatımı kazanamam. Bunun nedenini biliyor musun?"

"Sen anlat."

"Yemin ederim bilmiyorum. Eskiden yüzüm, gözlerim ve ağızım olduğunu düşünürdüm, bilmiyorum. Telefonda bir yabancıyla konuşuyorum, onun kim olduğunu ve neye benzediğini bilmiyorum, bana bakmıyor bile. Yüz yüze gelince, tanıdığım biriyle, bambaşka oluyor." Bana baktı, gözlerini gözlerime dikmedi ama. "Bu konuşmayı telefonda yapıyor olsaydık söylediklerimi yutardın."

"Mümkün."

"Kesinlikle öyle. Kelimesi kelimesine, paketi satın alırdın. Matt, tartışma adına farzet ki onu öldürdüğümü söyledim. Bir kazaydı, aniden gelişen bir şeydi, her ikimiz de soygundan dolayı öfkeliydik, kendimi kaybetmişim ve..."

"Her şeyi planladın, Tommy. Her şey ayarlandı ve harekete geçirildi."

"Sana anlattığım bütün hikâyeye, senin buldukların, hiçbir şey kanıtlayamazsın."

Bir şey söylemedim.

"Hem bana yardım ettin, bunu unutma."

"Unutmam."

"Senle ya da sensiz gene de enselenmem, Matt. Mahkemeye çıkmam, çıksam bile kazanırım. Sen yalnızca çıkarılacak gürültüyü önledin. Biliyor musun?"

"Neyi?"

"Bu gece yalnızca içki bizi konuşturuyor, ikimiz de iyi içtik, iki şişe viski birbiriyle konuşuyor. Hepsi bu. Sabah olunca bu gece burada söylediğimiz her şeyi unutabiliriz. Ben kimseyi öldürmedim, sen öldürdüğümü söylemedin, her şey yolunda, hâlâ arkadaşız. Doğru mu? Doğru mu?"

Yalnızca ona baktım.

25

Bunlar Pazartesi gecesi oldu. Jack Diebold'la ne zaman konuştuğumu tam olarak hatırlamıyorum ama Salı ya da Çarşamba konuşmuş olmalıyım. Onu karakoldan aradım ama sonunda evinde bulabildim. Biraz havadan sudan söz ettikten sonra, "Biliyor musun, bunu nasıl yapmış olabileceğini galiba buldum" dedim.

"Nerelerdedin? Bir ölü ve cinayeti işlediğini itiraf eden biri var, bu dosya artık tarih oldu."

"Biliyorum" dedim, "ama şunu bir dinle." Tommy Tillary'nin karısını nasıl öldürebileceğini bir mantık egzersiziymiş gibi açıkladım. Jack'in anlaması için birkaç kez üstünden geçmem gerekti ama Jack o zaman bile açıklamama bayılmadı.

"Bilmiyorum" dedi. "Çok karmaşık bir işe benziyor. Ne kadar, sekiz on saat mi kadını çatı katında tuttu? Yanında kimse yokken bu bayağı uzun bir zaman. Farzet ki kendine geldi, kendi kendine kurtuldu. O zaman adamın başı tam belaya girer, öyle değil mi?"

"Cinayetden girmez. Karısı kendisini bağladığı için ona dava açabilir ama en son ne zaman bir koca böyle bir suçtan içeriye girdi?"

"Evet, onu öldürene kadar gerçekten risk altında olmaz ama zaten kadın öldü. Ne demek istediğini anlıyorum. Öyle olsa bile, Matt, bu teori fazla aşırıya kaçmış, sence de öyle değil mi?"

"Şey, yalnızca kadını öldürmesinin bir yolu olduğunu düşünmüştüm."

"Gerçek hayatta asla bu biçimde olmaz."

"Sanırım olmaz."

"Olsa bile bununla bir yere varamazsın. Bana anlatırken bile ne kadar zorlandın, üstelik ben işin içindeyim. Jüriye kanıtlamak zorundasın ve akıllı bir avukat otuz saniyede bir itiraz ediyor. Bir jüri neden hoşlanır, bir jüri yağlı saçlı, bir elinde bıçak, gömleğinde kan olan insanı sever, jüri bunu sever."

"Evet."

"Her neyse, zaten her şey tarih oldu. Şimdi ne yapacağım biliyor musun? Borough Park'taki aileye gideceğim. Bunu okudun mu?"

"Ortodoks Yahudiler mi?"

"Üç Ortodoks Yahudi, anne baba oğul, baba sakallı, oğlan kepçe kulaklı, hepsi yemek masasında oturuyorlar, hepsi de enselerinden vurulmuşlar. Elimdeki iş bu. Tommy Tillary'e gelince Cock Robin ya da her iki Kennedy'i de vurmuş olsa şu anda aldırmiyorum."

"Eh, yalnızca bir düşünceydi" dedim.

"Ve akıllıca bir düşünce, bunu kabul ediyorum. Ama çok gerçekçi değil, öyle olsa bile kim zaman ayırabilir? Anlıyor musun ?"

Sarhoş olma zamanının geldiğini düşündüm. İki işim tatmin edici olmasa da bitmişti. Oğullarım kampa gidiyordu. Kiram ödenmiş, bar hesaplarım kapanmıştı ve bankada biraz param vardı. Bana öyle geliyordu ki, bir hafta boyunca sarhoş olmak için her tür nedene sahiptim.

Ama vücudum başka şeylerin de olacağını biliyordu sanki, hiç de ayık kalmamama rağmen kendimi kaybetmedim. Bir iki gün sonra Armstrong'da burbonlu kahvemi içerken Skip Devoe içeriye girdi.

Kapıdan girerken başıyla selam verdi. Sonra bara gidip bir tek attı. Masama gelip bir iskemle çekti ve üstüne yığılır gibi oturdu.

"İşte" diyerek masaya kahverengi bir zarf koydu. Küçük bir zarf, bankalarda verilenlerden.

"Bu nedir?" diye sordum.

"Senin için."

Zarfı açtım. Para doluydu. Birkaç banknot alıp yelpaze gibi salladım.

"Allah aşkına" dedi, "böyle yapma, herkes peşimizden mi gelsin istiyorsun? Parayı cebine koy, evine gidince sayarsın."

"Bu nedir?"

"Senin payın. Parayı kaldır, olur mu?"

"Neyin payı?"

Skip sabırsızlanarak içini çekti. Yanan sigarasından hırsla bir nefes çekti, duman bana gelmesin diye başını çevirdi. "On bin dolardaki payın" dedi. "Sen yarısını alıyorsun. On binin yarısı beştir ve bu zarfta da beş bin papel var. Her ikimiz için de iyi olmadı mı?"

"Bu pay neyin karşılığı, Skip?"

"Ödül."

"Ne ödülü?"

Gözleri bana meydan okur gibi baktı. "Eh, bir şeyler geri alabilirim diye düşündüm. Bu bok heriflere hiçbir şey borçlu değilim. Öyle mi?"

"Neden söz ettiğini anlamıyorum."

"Atwood ve Cutler" dedi. "Onları Tim Pat Morrissey'e teslim ettim. Ödül için."

Ona bakakaldım.

"Gidip parayı geri isteyemedim. Ruslander'dan bir kuruş bile alamazdım, parayı bitirmişti. Gidip Tim Pat'le konuştum, ona hâlâ o ödülü vermek isteyip istemediklerini sordum. Tim Pat'in gözleri yıldız gibi parladı. Ona adları ve adresleri verdim ve beni öpeceğini sandım.

Kahverengi zarfı masaya koydum. Ona doğru ittim, o da bana doğru itti tekrar. "Bu bana ait değil, Skip."

"Evet, ait. Tim Pat'e bu paranın yarısının senin olduğunu, bütün işi senin yaptığını söyledim bile. Parayı al."

"İstemiyorum. Yaptığım işin karşılığında paramı aldım. Bilgi senindi. Sen satın aldın. Tim Pat'e sattıysan ödül de senin."

Skip sigarasından bir nefes çekti. "Öbür yarısını Kasapyan'a verdim. Ona borçlu olduğum beş bini. Kasapyan da almak istemedi. Ona dinle, dedim, bu parayı alacaksın ve ödemiş olacağız. O aldı. Bu da senin payın."

"İstemiyorum."

"Para bu. Senin sorunun nedir?"

Bir şey söylemedim.

"Bak" dedi, "parayı al yeter, olur mu? Sende kalmasını istemiyorsan, kalmasın. Yak, fırlat at, dilenciye ver, ne yaptığına hiç aldırmam. Çünkü bende kalmaz. Kalmaz. Anlıyor musun?"

"Neden olmasın?"

"Allah kahretsin" dedi. "Ah, Allah kahretsin. Bunu neden yaptığımı bilmiyorum."

"Sen neden söz ediyorsun?"

"Üstelik tekrar yapardım. Çılgınca olan bu. İçimi yiyip bitiriyor ama zorunda kalsaydım gene yapardım, kesinlikle yapardım."

"Neyi yapardın?"

Skip bana baktı. "Tim Pat'e üç ad verdim" dedi, "ve üç adres."

Sigarasını baş parmağıyla işaret parmağı arasında tutup baktı. "Bunu yaptığını asla görmek istemem" diyerek izmariti kahve fincanımın içine attı. Sonra, "Allahım, ben ne yapıyorum? Yarım fincan kahven vardı. Kendi fincanım sandım ama benim fincanım yok ki. Bana neler oluyor? Özür dilerim, bir fincan kahve daha alacağım."

"Kahveyi boş ver."

"Yalnızca reflekti, sandım ki ben..."

"Skip, kahveyi boş ver. Otur."

"İstemediğine emin misin?"

"Kahveyi unut gitsin."

"Evet, tamam" dedi. Bir sigara daha çıkarıp yumuşattı.

"Tim Pat'e üç ad verdin" dedim.

"Evet."

"Atwood, Cutler ve..."

"Ve Bobby" dedi. "Bobby Ruslander'ı ona sattım."

Sigarasını ağızına koydu, çakmağını çıkarıp yaktı. Dumandan dolayı gözlerini kıstı. "Onu sattım, Matt. En iyi arkadaşımı, tabii artık arkadaşım olmadığı ortaya çıktı, ben de gidip onu sattım.

Bobby'nin nasıl içerideki adam olduğunu, işi onun tezgâhladığını Tim Pat'e anlattım." Bana baktı. "Benim bir orospu çocuğu olduğumu mu düşünüyorsun?"

"Bir şey düşünmüyorum."

"Yapmam gereken bir şeydi."

"Tamam."

"Ama parayı tutamayacağım."

"Evet, galiba anlıyorum."

"Bu işin altından kalkabilir, biliyorsun. Kancadan kurtulmakta üstüne yoktur. Geçen gece, bardaki büromdan sanki oranın sahibi oymuş gibi çekip gitti. Aktör, bakalım bunu nasıl oynayacak, ha?"

Bir şey söylemedim.

"Bu olabilir. Yakasını sıyrabilir."

"Olabilir."

Gözlerini elinin tersiyle sildi. "Onu seviyordum" dedi. "Beni sevdiğini sanıyordum." Derin bir soluk aldı. "Şu andan itibaren kimseyi sevmiyorum" dedi. Ayağa kalktı. "Her neyse, bir şans var bence. Belki bu işten sıyrılır."

"Belki."

Ama sıyıramadı. Hiçbiri sıyıramadı. Hafta sonu hepsi gazetede idi, Gary Michael Atwood, Lee David Cutler, Robert Joel Ruslander, üçü de şehrin farklı bölgelerinde başlarına siyah kukuletalar geçirilmiş, elleri arkadan telle bağlanmış olarak bulundular. 25 kalibrelik otomatik tabancayla enselerinden bir el ateş edilmişti. Rita Dönekyan, Cutler'ın yanındaydı, aynı biçimde kukuleta geçirilmiş, bağlanmış ve vurulmuştu. Sanırım kadın gürültüye gitmişti.

Haberi okuduğum sırada para hâlâ kahverengi zarfta duruyordu. Hâlâ parayı ne yapacağıma karar vermemiştim. Bilinçli bir karar mıydı bilmiyorum ama ertesi gün beş yüz doları Saint Paul'ün yoksullar kutusuna attım. Kaldı ki böylece yakacak bir sürü mumum oldu. Paranın bir kısmı da Anita'ya gitti, bir kısmı bankaya konuldu. Süreç içinde kanlı para olmaktan çıkmış ve tamam, adil bir paraya dönüşmüştü.

Böylece olay bitti diye düşündüm. Ama sürekli olay bitti diye düşünüyorum ve sürekli yanıliyordum.

Telefon geceyarısı geldi. Birkaç saat önce uyumuştum, telefon beni uyandırdı. Sesi tanımam biraz geç oldu.

Carolyn Cheetham'dı.

"Seni aramam gerekiyordu" dedi, "burbon içtiğin ve beyefendi olduğun için. Sana bir telefon borçluydum."

"Sorun nedir?"

"Ortak arkadaşımız beni ekti" dedi, "Tannahill & Co'dan da attı, böylece artık çevresinde dolanmayacağım. Artık bana ihtiyacı kalmayınca bütün ipleri kopardı, bunu telefonda yaptığını düşünebiliyor musun?"

"Carolyn..."

"Hepsi notta var" dedi. "Bir not bırakıyorum."

"Bak, henüz böyle bir şey yapma" dedim. Yataktan fırlamış giysilerimi arıyordum. "Hemen geliyorum. Oturup konuşuruz."

"Beni durduramazsın, Matthew."

"Seni durdurmaya çalışmayacağım. Biraz konuşuruz, sonra ne yapmak istersen yaparsın."

Telefon kapandı.

Giysilerimi hemen üstüme giydim, hap alacağını, zamanla etkisini gösterecek bir şey yapacağını umut ederek oraya koştum. Alt kapıdaki küçük camı kırarak içeriye girdim, kapıyı açmak için eski kredi kartımı kullandım. Kapıyı kilitlemiş olsaydı tekmeye açmak zorunda kalacaktım ama kilitlememişti, bu da içeriye girişimi kolaylaştırdı.

Kapıyı açmadan önce barut kokusunu aldım. İçerisi barut kokuyordu. Carolyn kanepeye yığılmıştı, başı bir tarafa düşmüştü. Silah hâlâ elindeydi ve şakağında kara bir delik vardı.

Spiralli not defterinden yırtılmış ve sehpaye, Maker's Mark burbon şişesinin altına konulmuş bir de not vardı. Boş şişenin yanında boş bir bardak duruyordu. İçkinin etkisi el yazısında ve intihar notunun cümlelerinde belirgindi.

Notu okudum. Orada birkaç dakika durdum, fazla uzun süre değil, sonra mutfaktan bir kurulama bezi alıp şişeye bardağı sildim. Başka bir bardak alıp duruladım, sildim ve tezgâhın üstüne koydum.

Notu cebime soktum. Küçük silahı Carolyn'nin elinden aldım, nabzını saydım, sonra ses çıkmasını diye silahın ağzına bir yastık dayadım.

Bir el kaburgasından, bir el de açık ağzından ateş ettim. Silahı cebime koyup oradan çıktım.

Silahı Tommy Tillary'nin Colonial Road'daki evinde, oturma odasındaki kanepenin yastıkları arasında buldular. Silahın dışında parmak izleri yoktu ama içinde parmak izleri vardı ve bu izler Tommy'nindi.

Balistik sonuçları tam uyuyordu. Mermi kemiğe çarpınca parçalanabilir ama karnına giren mermi bir kemiğe çarpmamış ve parçalanmamıştı.

Haber gazetelere çıktıktan sonra Drew Kaplan'a telefon ettim. "Anlamıyorum" dedim. "Özgür ve aklanmıştı, neden gidip onu öldürdü?"

Kaplan, "Kendisine sor" dedi. Sesi mutlu çıkmıyordu. "Benim yorumumu sorarsan adam deli. Gerçekten deli olduğunu düşünüyorum. Belki karısını da o öldürmüştür, belki de öldürmemiştir, bunu bulmak benim işim değil. Ama orospu çocuğunun cani bir manyak olduğunu düşünmemiştim."

"Kızı öldürdüğüne hiç şüphe yok, değil mi?"

"Görebildiğim kadarıyla hayır. Silah çok güçlü bir kanıt. Ha elinde dumanı tüten bir silah bulmuşsun, ha Tommy'nin kanepesinde bulmuşsun. Aptal herif."

"Silahı saklamış olması komik."

"Belki vurmak istediği başkaları da vardı. Deli bir adamın ne yapacağını nasıl bilebiliriz ki? Hayır, silah iyi bir kanıt ve telefonla ihbar yapılmış, biri cinayeti haber vermiş, bir adamın binadan koşarak çıktığını söylemiş. Tarif Tommy'ye giysilerinden daha çok uyuyor. Aslında giysileri de ihbarda verilmiş. Kırmızı blazerini giydiğini söylemiş, onu eski Brooklyn Paramount'da teşrifatçı gibi gösteren giysisi."

"Yakayı sıyırması zor olacak."

Kaplan, "Bunu başkası denemek zorunda" dedi. "Ona bu kez onu savunmamın doğru olmayacağını söyledim. Bu işten tamamen sıyrılacağım."

Önceki gün Angel Herrera'nın dışarıya çıktığını okuduğum zaman bütün bunları düşündüm. Herrera, on beş yıllık cezasının on yılını yatıp çıkmıştı, çünkü içeride başını hiç belaya sokmamıştı.

Tommy taammüden cinayetten iki yıl üç ay hapis yattıktan sonra biri onu el yapımı bir bıçakla öldürdü. Herrera öcünü aldı mı bilmiyorum ama öğreneceğimi de sanmıyorum. Belki Santurce'ye giden çekler gönderilmemeye başladı ve Herrera da bunu yanlış anladı. Ya da belki Tommy başka birine yanlış bir yorumda bulundu ve bunu telefon yerine yüz yüze yaptı.

Yani birçok şey değişmişti, birçok insan ölmüştü.

Kösedeki Yunan barı, Antares & Spiro'nun Yeri kapanmıştı. Şimdi orada bir manav var. Polly'nin Kafesi artık Cafe 57, artık neon papağan yok oldu, yerine kırmızı duvar kağıdıyla şık bir yer açıldı. Kızıl Alev de kapandı, orası artık Mavi Kuş. McGovern'in Yeri'nin olduğu yerde şimdi Desmond'un Yeri adlı bir lokanta var. Bayan Kitty defterleri geri aldıktan bir buçuk yıl kadar sonra kapandı. John'la Skip kira anlaşmasını başkasına devredip oradan çıktılar, yeni sahipleri Çocuk Eldivenleri adlı bir gay kulüp açtılar, iki yıl sonra orası da kapandı ve yerine başka bir yer açıldı.

Skip'in ağırlık kaldırmasını izlediğim jimnastik salonu bir yıl içinde iflas etti. Yerine modern bir dans stüdyosu açıldı, birkaç yıl önce de bütün bina yıkıldı, yerine yenisi yapıldı. Yan yana iki Fransız lokantasından Fran'la yemek yediğim lokanta kapandı, son kiracı şık bir Hint lokantasıydı. Öbür Fransız lokantası hâlâ yerinde duruyor ve hâlâ oraya gitmedim.

Birçok şey değişiyor.

Jack Diebold öldü. Kalp krizi. Altı ay sonra duydum ama zaten Tillary olayından sonra fazla bir ilişkimiz olmamıştı.

John Kasapyan, Bayan Kitty'yi sattıktan sonra şehirden ayrıldı. Hamptons'da benzer bir bar açtı, evlendiğini duydum.

Morrissey'in Yeri '77'de kapandı. Tim Pat silah işinden dolayı içeriye atıldı ve kardeşleri kayboldu. Alt katta, tuhaftır, hâlâ tiyatro var.

Skip öldü. Bayan Kitty kapandıktan sonra ortalıkta dolanıyor, giderek daha çok zamanını evinde geçiriyordu. Bir gün akut pankreas krizi tuttu ve Roosevelt'te ameliyat masasında öldü.

Billie Keegan '76'nın başında Armstrong'dan ayrıldı, doğru hatırlıyorsam tabii. Armstrong'u da New York'u da bıraktı. Ondan en son haber aldığım da San Francisco'nun kuzeyinde oturuyor, mum ya da ipek çiçekler ya da hiç olmayacak benzer bir şeyler yapıyordu. Birkaç ay kadar önce Dennis'e Beşinci Cadde'nin alt kısmında bir kitapevinde rastladım, elinde yoga, spiritüalizm ve ilahi iyileştirmeyle ilgili kitaplar vardı.

Eddie Koehler birkaç yıl önce New York Polis Teşkilatı'ndan emekli oldu. İlk iki Noel'de ondan kart aldım, Florida yarımadasındaki küçük bir balıkçı köyünden postalanmıştı. Geçen yıl ondan haber alamadım, büyük ihtimalle beni listesinden silmişti ki karşılığında kart göndermeyenlere hep böyle yapılır.

Tanrım,.on yılım nereye gitti? Bir oğlum üniversitede, diğeri askerde. Onlarla en son ne zaman bir maça gittim hatırlamıyorum, bırak müzeye gitmeyi.

Anita tekrar evlendi. Hâlâ Syosset'te oturuyor ama ona artık para göndermiyorum.

O kadar çok şey değişiyor ki. Allah aşkına, geçen yaz kutsal bar kapandı, böyle demek istersek tabii. Armstrong'un kirası çok yükselince Jimmy işi bıraktı, şimdi yerinde Allahın belası bir Çin lokantası var. Jimmy bir blok batıda, Elli Yedinci Sokak'la Onuncu Cadde'nin köşesinde tekrar açtı barı ama bugünlerde pek yolumun üstünde değil orası.

Birçok açıdan. Çünkü artık içki içmiyorum, gün-be-gün ve dolayısıyla barlarda işim yok. Mum yakma işini daha az yapıyor, kilise bodrumlarında daha çok zaman geçiriyorum, burbonsuz kahve içiyor ve plastik bardak kullanıyorum.

Yani geçmişe dönüp baktığımda işleri daha farklı yapardım diyemem ama artık her şey farklı. Her şey. Her şey değişti, tümüyle değişti. Aynı otelde oturuyorum, aynı sokaklarda yürüyorum, eskisi gibi boks ya da futbol maçına gidiyorum ama on yıl önce hep içki içtim ve artık hiç içmiyorum. İçtiğim tek bir içkiye pişman değilim ve bir daha asla içmemek için Allah'a dua ediyorum.

Çünkü, biliyorsunuz, bugünlerde kendimi pek gitmediğim bir yolda buldum, bütün farkı yaratan da bu. Ah, evet. Bütün farkı.